

วิเคราะห์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูฟุ่ม บาปุยะวาทย์

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ANALYSIS OF KRAWNAI SAM CHAN THANG KRU PHUM BAPUYAWAT

Mr. Chatchawan Sangtong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Thai Music

Department of Music

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วิเคราะห์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น

ทางครุฑม บานุปะวาทย์

โดย

นายชัชวาล แสงทอง

สาขาวิชา

ดุริยางค์ไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ข้าม พรประสิทธิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี)

ชัชวาล แสงทอง : วิเคราะห์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครุพุ่ม
 บาปุยะวาทย์ (THE ANALYSIS OF KRAWNAI SAM CHAN THANG KRU PHUM
 BAPUYAWAT) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.บุษกร บิณฑสันต์, 220 หน้า.

งานวิจัยนี้ดำเนินการศึกษาเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครุพุ่ม
 บาปุยะวาทย์ ปรากฏผลว่าทางเดี่ยวทางนี้สืบทอดมาจากครุสุชาติ คล้ายจินดา โดยครูสืบศักดิ์
 ดุริยประณีต เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในเป็นเพลงเดี่ยวหน้าพาทย์ชั้นสูงที่นักดนตรีนิยมนำมา
 บรรเลงเพื่ออวดฝีมือ เป็นเพลงที่พิเศษกว่าเพลงอื่นทั้งยาวและยาก ประกอบกับมีเม็ดพรายต่าง ๆ
 มากมายรวบรวมเอาเนื้อหาทางดุริยางค์ไว้ในเพลงเดี่ยวอย่างครบถ้วน การวิเคราะห์สังคีตลักษณะ
 และกลวิธีพิเศษพบว่าเพลงนี้มีทั้งหมด 6 กลุ่มลูกโยน ใช้จังหวะฉิ่งแบบพิเศษ คือ ฉิ่งเดี่ยวอย่าง
 เดี่ยว ใช้หน้าทับกราวนอกกำกับจังหวะเพื่อให้ทำนองกระชับรวดเร็ว พบการใช้กลวิธีพิเศษในการ
 บรรเลงได้แก่ การตีฉิ่งจังหวะ การตีสะเดาะ การตีสะบัด การตีขยี้ การตีโขก การตีดูด การตีกวาด
 การตีเสียงเที่ยว การตีกระทบ การตีถ่างมือ การตีเสียวมือ การตีเตะเสียง การตีย่อย การตีลอย-
 จังหวะ ในการศึกษาด้านอัตลักษณ์การบรรเลงของครุพุ่ม บาปุยะวาทย์ พบว่ามีอัตลักษณ์พิเศษ
 ได้แก่ การสอดแทรกสำเนียงภาษาต่างๆ การตีดูดรวบปลายจังหวะ การดำเนินทำนองให้มีสัมผัส
 ของระนาดทุ้มและการดำเนินทำนองแบบเน้นการใช้มือซ้าย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาควิชา ดุริยางคศิลป์

ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา ดุริยางค์ไทย

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ปีการศึกษา 2557

5386736135 : MAJOR THAI MUSIC

KEYWORDS: RANADTHUM / KRAWNAI / THAI MUSIC

CHATCHAWAN SANGTONG: THE ANALYSIS OF KRAWNAI SAM CHAN
THANG KRU PHUM BAPUYAWAT. ADVISOR: ASSOC. PROF. BUSSAKORN
BINSON, Ph.D., 220 pp.

This research focused on the Krawnai Ranat Thum solo of Kru Phum Bapuyawat in its related contents including the analysis of its forms and the unique technique of Kru Phum's Ranat Thum performance. This solo piece is transmitted by Kru Suchart Klaijinda to Kru Seubsak Duriyapraneat. The findings showed that Krawnai solo is considered to be the most advanced solo piece because of its virtuoso techniques and its length. There are 6 LukYon groups. Krawnork Nathab is used for a drum. Ching – a small pair of symbols hit only “ching” sound. The special techniques - Tee LakJangwa, Tee Sadaw, Tee Sabat, Tee Kayee, Tee Kayok, Tee Dood, Tee Kwad, Tee Tiew, Tee Kratob, Tee Tang Muoe, Tee SiewMuoe, Tee Tae Sieng, Tee Yoi, Tee Loi Jangwa are used. The unique techniques of Kru Phum's performing styles are; the insertion of western dialect, the damping sound with syncopation with the lefthand emphasis are applied.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Department: Music

Student's Signature .....

Field of Study: Thai Music

Advisor's Signature .....

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็เนื่องด้วยความอนุเคราะห์จากผู้มีอุปการคุณดังนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สีบศักดิ์ ตรียประณีต ที่ให้ความเมตตาและกรุณาในการถ่ายทอดเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ให้กับผู้วิจัย คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษาและประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางด้านดนตรีไทยแก่ผู้วิจัยอย่างไม่มีปิดบัง ทำให้งานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้มีเนื้อหาสมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. นุษกร บิณฑสันต์ ในการเมตตาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้ความรู้ในการทำวิจัย ชี้แนะตรวจทานข้อบกพร่องต่าง ๆ ในงานวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อมูลอันประโยชน์อีกมากมายทำให้งานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและสมบูรณ์ทุกประการ

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน (ศาสตราจารย์ชาน) รองศาสตราจารย์ ดร.ข้ามคม พรประสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์ อาจารย์ผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการดนตรีไทยคอยแนะนำช่วยเหลือทั้งด้านการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล การเขียนการวิเคราะห์ ด้วยดีตลอดมา

ขอบคุณ คุณนิตยา อ่อนทอง และคุณชัยทัต ไสพระขรรค์ ที่คอยให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก คอยติดตามถามไถ่ส่งข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ขอขอบคุณอาจารย์ฐานิส พรพรรณราย อาจารย์ศักดิ์ศรี ทรงงาม ผู้ที่คอยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ความรู้ และคอยช่วยเหลือผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัยอันได้แก่ คุณน้ำปียนาถ - ชาญศักดิ์ เสงสมบูรณ์ คุณแม่ สุรีย์ สุขเหมา นางทิยากร แสงทองผู้เป็นภรรยาที่คอยให้กำลังใจสนับสนุนทุนการศึกษา ทำให้งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 วิธีการดำเนินวิจัย.....	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 บริบทที่เกี่ยวข้องกับเพลงเดี่ยวระนาดทุ่มเพลงกราวใน	6
2.1 ระนาดทุ่ม.....	6
2.1.1 คุณลักษณะของระนาดทุ่ม.....	6
2.2 เพลงเดี่ยว	10
2.2.1 ความหมายและความสำคัญของการบรรเลงเพลงเดี่ยว	10
2.3 เพลงเดี่ยวกราวใน.....	17
2.3.1 ความเป็นมาของเพลงกราวใน.....	17
2.3.2 ความสำคัญของเพลงเดี่ยวกราวใน.....	18
2.4 ประวัติครูสี่ปัดดี ดุริยประณีต.....	22
2.4.1 ประวัติชีวิต	22
2.4.2 ผลงาน.....	37
2.4.3 ประวัติการสี่ปัด	42

บทที่ 3 วิเคราะห์ผลงานเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์	46
3.1 การกำหนดสัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต	47
3.1.1 สัญลักษณ์แทนการบันทึกโน้ต	47
3.1.2 สัญลักษณ์แทนกลวิธีพิเศษ	49
3.2.รายละเอียดการวิเคราะห์.....	53
3.2.1 การวิเคราะห์จังหวะ	53
3.2.2 สังคีตลักษณ์	54
3.2.3 วิเคราะห์การดำเนินทำนอง.....	54
บทที่ 4 อัตลักษณ์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในสามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์	165
4.1 อัตลักษณ์การบรรเลงเดี่ยวของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์.....	166
4.1.1 การสอดแทรกสำเนียงภาษาต่างๆ.....	166
4.1.2 การตีดูรวบปลายจังหวะ	172
4.1.3 การดำเนินทำนองให้มีฝีมือของระนาดทุ้ม.....	175
4.1.4 การดำเนินทำนองแบบเน้นการใช้มือซ้าย	176
4.2 อัตลักษณ์ของการตีเดี่ยวกราวในระนาดทุ้ม	177
4.2.1 การตีถ่างมือ.....	177
4.2.2 การตีกระทบ	181
4.2.3 การตีลอยจังหวะ	184
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	187
ข้อเสนอแนะ	188
รายการอ้างอิง.....	189
ภาคผนวก.....	190

ภาคผนวก ก.....	191
ภาคผนวก ข.....	197
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	220

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต	22
ภาพที่ 2.2 ครอบครัวของครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต	23
ภาพที่ 2.3 ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต สมรสกับนางอรจันทร์ ดุริยประณีต ปีพ.ศ. 2520	24
ภาพที่ 2.4 คณะดุริยประณีตรุ่นจิว ออกทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม	27
ภาพที่ 2.5 ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต บรรเลงเพลงเดี่ยวพญาโศก ออกทีวี ช่อง 4 บางขุนพรหม วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2509	27
ภาพที่ 2.6 จำลิบเอกสมชาย ดุริยประณีต	29
ภาพที่ 2.7 ครูบุญยงค์ เกตุคง ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง(ดนตรีไทย) พ.ศ. 2531	30
ภาพที่ 2.8 ครูสอน วงฆ้อง	31
ภาพที่ 2.9 ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต ในงานไหว้ครูบ้านบางลำพู.....	32
ภาพที่ 2.10 ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีตรับราชการครั้งแรก.....	34
ภาพที่ 2.11 ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนบริหารการดนตรีสถานี- วิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย	36
ภาพที่ 2.12 คณะดุริยประณีตประชันหน้าพระที่นั่งกับวงบ้านบางกะปิ	37
ภาพที่ 2.13 ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต ร่วมบรรเลงดนตรีไทยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ 31 กรกฎาคม 2531	38
ภาพที่ 2.14 เกียรติบัตรมหกรรมเดี่ยวเพลงไทยชัยมงคลที่ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต มีความ ภาคภูมิใจที่สุด	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระนาดทุ้มกำเนิดในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ลูกระนาดทุ้มมีระดับเสียงทุ้มต่ำทั้งนี้เพื่อคู่กับระนาดเอกซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงสูง รวงระนาดทุ้มจะแตกต่างจากรวงระนาดเอกคือ ระนาดทุ้มจะมีไม้ทำเป็นฐานรองรับตัวรางติดอยู่ที่มุมทั้ง 4 ด้านส่วนรวงระนาดเอกจะมีฐานรองรับตัวรางอยู่ตรงกลางเพียงฐานเดียว ฝืนระนาดทุ้มมักนิยมทำด้วยไม้ไผ่ ในระยะหลังมีคนนำไม้เนื้อแข็งเช่นเดียวกับที่ใช้ทำระนาดเอกมาทำฝืนระนาดทุ้ม แต่ก็ไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควรฝืนระนาดทุ้มจะประกอบด้วยลูกระนาด 17 ลูก โดยลูกที่อยู่ด้านขวามือของผู้บรรเลง เรียกว่าลูกหลัก หรือ “ลูกหลิบ” ฝืนระนาดทุ้มนี้มักลักษณะคล้ายกับระนาดเอกแตกต่างตรงที่ขนาดของขนาดเล็กใหญ่ ฝืนระนาดเอกจะมีลักษณะเล็กสั้น ฝืนระนาดทุ้มจะมีลักษณะใหญ่ยาว ด้วยเหตุผลที่ต้องการให้เกิดความแตกต่างระหว่างระดับเสียงสูงต่ำของเสียงนั่นเอง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยของการคว้านทองลูกระนาดทุ้มและการถ่วงตะกั่วเป็นองค์ประกอบด้วยเช่นกัน สำหรับไม้ตีของระนาดทุ้มนั้นคล้ายกับไม้ตีระนาดเอกชนิดไม้ نرمแต่จะมีขนาดใหญ่กว่า และมีความอ่อนนุ่มกว่าไม้ระนาดเอกชนิดไม้ نرمเล็กน้อย

ทางเดียวคือวิธีดำเดินทำนองอย่างพิเศษของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดเครื่องดนตรีที่จะนำมาเดี่ยวนั้นต้องเป็นเครื่องที่ทำทำนองเท่านั้น เครื่องประกอบจังหวะเช่น ฉิ่ง กลอง พวกนี้เขาไม่เดี่ยวนั้น แต่ในตอนหลังนี้ปรากฏว่าถ้าเป็นการเดี่ยวเพลงชั้นเดียวทำยเครื่องและเดี่ยวนั้นรอบวงแล้ว ในตอนสุดท้ายเขามักจะให้กลอง ฉิ่ง ฉาบ โหม่ง และเครื่องประกอบจังหวะที่ใช้เพลงนั้นดีเดี่ยวนั้นไปเป็นการล้อเลียนทางเดี่ยวของเครื่องดนตรีอื่นๆด้วย แต่นี่ก็ต้องนับว่าเป็นข้อยกเว้น เพราะเป็นการทำเพื่อความสนุกสนาน การเดี่ยวนั้นผิดกับการบรรเลงคนเดียว สมัยนี้มักเข้าใจผิดว่าถ้านำเครื่องดนตรีมาบรรเลงคนเดียวก็เป็นการเดี่ยวแล้ว การบรรเลงดนตรีเครื่องใดเครื่องหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวนั้นจะเป็นการเดี่ยวก็นับว่าเมื่อเข้าอยู่ในลักษณะต่างๆดังต่อไปนี้ 1. เป็นการรอดทางหรือวิธีการดำเนินทำนองอย่างพิเศษของเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ 2. เป็นการรอดฝีมือ

ในการบรรเลง 3. เป็นการขอความแม่นยำสำหรับเพลงที่เดี๋ยวนั้น (สงบศึก ธรรมวิหาร, 2542 : 68)

เพลงกราวโนเป็นเพลงหน้าพาทย์ประเภทกราวจัดเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่ประกอบอาภักดิ์ของตัวละครฝ่ายยักษ์ เพลงนี้ยังใช้เป็นเพลงลำดับที่ 17 ในเพลงชุดใหม่โรงเรียนซึ่งมีความหมายของการเสด็จมาของเทพเจ้าฝ่ายอสูร นักดนตรีไทยหลายท่านได้นำเพลงกราวโนไปประพันธ์ให้เป็นเพลงเดี่ยวโดยตกแต่งทำนองให้มีกลิ่นเด็ดพรายของการบรรเลงเป็นเพลงเดี่ยวทั้งทางโอดทางพัน การบรรเลงเก็บและการบรรเลงแบบลอยจังหวะ เพลงนี้จึงมีลีลาและทำนองหลายสำนวน จัดเป็นเพลงประเภทอวดฝีมือชั้นสูงของนักดนตรีและเป็นเพลงที่มีการประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวของเครื่องดนตรีเกือบทุกประเภท

เพลงเดี่ยวกราวโนถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่ต้องอาศัยศักยภาพและความพร้อมด้วยคุณวุฒิและวิบุลย์ของผู้ประพันธ์ทางเดี่ยวและผู้บรรเลงเป็นอย่างสูงโดยมีการสืบทอดไว้เฉพาะกลุ่มนักดนตรีไทยที่มีความไว้วางใจเพียงเท่านั้นเพื่อที่จะได้แสดงความสามารถให้เป็นที่ประจักษ์ในหมู่นักดนตรีด้วยกัน ทางเดี่ยวเพลงกราวโนจึงเกิดขึ้นมากมายหลายทางทั้งทางเพลงที่มีมาแต่รุ่นโบราณอาจารย์ตลอดจนทางเพลงที่เกิดจากการประพันธ์ของนักดนตรีรุ่นใหม่ในยุคหลัง ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพลงเดี่ยวกราวโน โดยเฉพาะทางเดี่ยวระนาดทุ้มของครูพุ่ม บำปยุะวาทย์ที่สืบทอดโดยครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในวงการดนตรีไทย จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวโนทางครูพุ่ม บำปยุะวาทย์นี้ยังไม่เคยปรากฏว่ามีผู้นามาวិเคราะห์

ครูพุ่ม บำปยุะวาทย์ เกิดเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2433 เป็นบุตรคนสุดท้ายของนายปุย และนางบุญ ครูพุ่ม บำปยุะวาทย์ เริ่มเรียนดนตรีกับบิดา แล้วบิดาได้นำไปฝากเป็นศิษย์ของหลวงกำไลยามิตตาวาส (ทับ พาทย์โกสัล) ครูพุ่มเป็นผู้ที่มีความรู้ดีมากคนหนึ่ง จนกรมศิลปากรเชิญมาเป็นผู้ตรวจสอบเพลงเพื่อบันทึกเป็นโน้ตสากลระหว่างปี พ.ศ. 2497-2481 ท่านสามารถบอกเพลงต่างๆที่ขาดหายไปได้หลายเพลง ศิษย์ของครูพุ่มคนสำคัญคือครูบุญยงค์ ครูบุญยัง เกตุคง และครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ฯลฯ (รองศาสตราจารย์นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล, 2529:150) ทางระนาด

ทุ่มของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ นั้นเป็นทางที่มีกลวิธีการบรรเลงที่แตกต่างจากทางอื่น คือ มีการดำเนินทำนองที่กระชับ ถี่ ต่างจากทางอื่นๆที่จะมีการดำเนินทำนองแบบห่างๆและที่เป็นเอกลักษณ์ก็คือมีการนำเอาวิธีการดำเนินทำนองแบบดนตรีสากลหรือที่เรียกว่าการบรรเลงคอรัลเข้ามาผสมผสานในทางเดี่ยว (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เริ่มเล่นดนตรีที่บ้านดุริยประณีตเมื่ออายุ 8 ขวบ โดยหัดฆ้องวงใหญ่จากม.ล. สุรักษ์ สวัสดิกุลและครูสมชาย ดุริยประณีตเป็นเครื่องมือแรก หลังจากนั้นครูสืบศักดิ์ได้เรียนระนาดเอกจากครูบุญยงค์ เกตุคง เรียนเครื่องหนังจากครูโชติ ดุริยประณีต และครูสมพงษ์ นุชพิจารณ์ ได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวระนาดทุ่มจากครูสุชาติ คล้ายจินดา แต่วิธีการที่เดี่ยวบางลูกนั้นครูสืบศักดิ์ได้รับเปลี่ยนให้มีวิธีการที่กระชับขึ้น แต่ก็ยังคงใช้เค้าโครงเพลงเดี่ยวของครูพุ่มไว้ดังเดิมครูสืบศักดิ์รับราชการเป็นหัวหน้าฝ่ายดนตรีไทยที่ กรมประชาสัมพันธ์ เป็นอาจารย์พิเศษสอนที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นอาจารย์พิเศษสอนที่โรงเรียนปราโมชวิทยารามอินทรา (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวระนาดทุ่มเพลงต่างๆรวมถึงเพลงกราวในทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ จากครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ผู้วิจัยพบว่าเพลงเดี่ยวกราวในทางนี้มีความน่าสนใจและควรค่าแก่การนำมาศึกษาวิเคราะห์ เพื่อให้ทางเพลงๆนี้จะได้รับการสืบทอดต่อไปยังนักดนตรีรุ่นหลังซึ่งจะเกิดประโยชน์กับวงการดนตรีไทยและยังเป็นการอนุรักษ์ดนตรีไทยที่เป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติของไทยให้ยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาบริบทของเดี่ยวระนาดทุ่มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์
- 1.2.2 เพื่อวิเคราะห์สังคีตลักษณะและกลวิธีพิเศษในการเดี่ยวระนาดทุ่มเพลงกราวในสามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์
- 1.2.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางเดี่ยวระนาดทุ่มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์

1.3 วิธีการดำเนินวิจัย

ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการต่อเพลง สัมภาษณ์และศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรายงานผลเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 1 การเตรียมการและรวบรวมข้อมูล

- 1.1 ต่อเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ จากครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต
- 1.2 ทำการบันทึกโน้ตและตรวจสอบความถูกต้องโดยครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต
- 1.3 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย โดยแบ่งประเภทข้อมูลดังนี้
  - 1.3.1 ข้อมูลเอกสาร จากแหล่งต่างๆ
    - หอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี
    - ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
    - ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
    - หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
  - 1.3.2 ข้อมูลบุคคล จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีไทย

ดังต่อไปนี้

    - รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี
    - รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน
    - รองศาสตราจารย์ ดร. บุษกร บิณฑสัน
    - รองศาสตราจารย์ ดร. ชำคม พรประสิทธิ์
    - อาจารย์สืบศักดิ์ ดุริยประณีต

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 2.1 จังหวะ
- 2.2 สังคีตลักษณ์
- 2.3 บันไดเสียง
- 2.4 การดำเนินทำนอง

ขั้นที่ 3 นำเสนอข้อมูล

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทราบถึงบริบทของเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์

1.4.2 ได้วิเคราะห์สังคีตลักษณะและกลวิธีพิเศษในเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์

1.4.3 ได้ศึกษาวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์

บทที่ 2

บริบทที่เกี่ยวข้องกับเพลงเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน

งานวิจัยเรื่องวิเคราะห์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน 3 ชั้น ทางครุฑุม บำปยุะวาทย์ นี้ได้แบ่งเนื้อหาในการศึกษาออกตามวัตถุประสงค์โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะกล่าวถึงบริบทที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงเพลงเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในเป็นสำคัญซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากตำราเอกสารทางวิชาการและบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรีไทยรวมถึงการประมวลความคิดรวบยอดของผู้วิจัยและในการศึกษาบริบทของเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 ระนาดทุ้ม

2.1.1 คุณลักษณะของระนาดทุ้ม

2.2 เพลงเดี่ยว

2.2.1 ความหมายสำคัญของการบรรเลงเพลงเดี่ยว

2.3 เพลงกราวใน

2.3.1 ความเป็นมาของเพลงกราวใน

2.3.2 ความสำคัญของเพลงเดี่ยวกราวใน

2.4 ประวัติคุณครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

2.4.1 ประวัติชีวิต

2.4.2 ผลงาน

2.4.3 ประวัติและสายการสืบทอดเพลงกราวใน

2.1 ระนาดทุ้ม

2.1.1 คุณลักษณะของระนาดทุ้ม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร ได้กล่าวถึงลักษณะของระนาดทุ้มไว้ในหนังสือดุริยางคไทย ดังนี้

ระนาดทุ้ม เป็นเครื่องดนตรีที่สร้างขึ้นในสมัยราชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เลียนแบบมาจากระนาดเอก ลูกระนาดก็คงทำด้วยไม้ชนิดเดียวกันกับระนาดเอก เป็นแต่เหลาลูกระนาดให้มีขนาดกว้างและยาวกว่าลูกระนาดเอก รางมีรูปคล้ายหีบไม้แต่เว้ากลางเป็นทางโค้งมี “โชน” ปิดทางด้านหัวและด้านท้ายรัดจากปลายโชนทางหนึ่งไปอีกทางหนึ่งยาวประมาณ 124 เซนติเมตร ปากรางกว้างประมาณ 22 เซนติเมตร มีเท้าเดี่ยวรองสี่มุมราง ลูกระนาดมีจำนวน 17 – 18 ลูก ลูกระนาดมีขนาดใหญ่กว่าระนาดเอกทั้งนี้ก็เพื่อต้องการให้มีเสียงทุ้ม ไม้ตีก็อ่อนนุ่มกว่าระนาดเอก ระนาดทุ้มทำหน้าที่แปลลูกฆ้องให้เป็นทำนองเต็มแบบตลกคะนอง มีกลเม็ด ในการตีแบบซัด ล้ำไปข้างหน้าบ้าง และหน่วงไปข้างหลังบ้าง ใช้ตีสอดประสานกับระนาดเอกเพื่อทำให้เพลงมีความไพเราะสนุกสนานยิ่งขึ้น (สงบศึก ธรรมวิหาร, 2540: 157)

รองศาสตราจารย์ ดร. บุษกร บิณฑสันต์ ได้กล่าวถึงลักษณะของระนาดทุ้มไว้ว่า

ระนาดทุ้มมีเสียงทุ้มต่ำกว่าฆ้องวงใหญ่ 1 คู่แปด แต่ต่ำกว่าระดับเสียงของฆ้องวงเล็กอยู่มาก ดังนั้นเสียงของระนาดทุ้มจึงเป็นเสียงที่มีระดับต่ำที่สุดของวงปี่พาทย์มีลักษณะที่ไม่ดังและไม่เบาจนเกินไปมีความกังวานพอดีทำให้ไม่มีลักษณะเด่นในตัวเอง ด้วยเหตุนี้โบราณจารย์ได้หาทางสร้างความเด่นในระนาดทุ้มโดยให้บรรเลงหยอกล้อกับจังหวะและบรรเลงเหมือนกับเครื่องดนตรีอื่นในบางครั้ง โดยการหยอกล้อกับผู้ที่อยู่ในทีมอย่างชาญฉลาด ดังนั้นผู้ที่บรรเลงระนาดทุ้มควรเป็นผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบดี มีความรู้พื้นฐานทุกเครื่องมือและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการคิดทำนอง มีความแม่นยำในจังหวะ เพื่อเสริมสร้างให้ทำนองเพลงน่าฟังขึ้น (บุษกร บิณฑสันต์, สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2556)

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์ ครูได้กล่าวถึงระนาดทุ้มว่าเป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงต่ำที่สุดของวงปี่พาทย์โดยจะมีเสียงต่ำกว่าเสียงฆ้องวงใหญ่อยู่ 1 คู่แปด ระนาดทุ้มเป็นเครื่องดนตรีที่ไม่มีลักษณะของเสียงจึงทำให้ครูโบราณต้องสร้างความเด่นของระนาดทุ้มขึ้นมาโดยการให้ตีหยอกล้อกับจังหวะและทางบรรเลงหลัก ดังนั้นผู้ที่บรรเลงระนาด

ทุ่มได้ดีนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีไหวพริบที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความแม่นยำในการทำงานและ
 จังหวะจึงจะสามารถสร้างทำนองระนาดทุ้มที่น่าฟังขึ้นมาได้

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต หัวหน้าฝ่ายดนตรีไทย สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
 กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวถึงคุณลักษณะและวิธีการบรรเลงระนาดทุ้มว่า

“ระนาดทุ้มมีทั้งหมด 17 ลูก วิธีการที่ดีที่สุดคือ ต้องหาวิธีการดีให้
 ทั่วทั้งผืน ทั้งข้างล่าง ข้างบน คนส่วนใหญ่จะตีอยู่ตรงกลางผืน
 เพราะฉะนั้นคนที่ตีทุ้มควรหาวิธีการดีให้ทั่วทั้งผืน ครูบุญยังแนะนำผมว่า
 เจียบนายไปคู่มือซ้ายของเปียโน แล้วเอามาประยุกต์ในการตีทุ้ม
 หลังจากนั้นผมก็เลยมาเปลี่ยนวิธีการตีทุ้มใหม่ให้ต่างจากทางโบราณ การ
 ตีทุ้มสมัยโบราณลูกจะห่างมากมันไม่สนุกผมเลยมาตีให้กระชับขึ้น ถึขึ้น
 และผมจะใช้เกือบครบทั้ง 17 เสียง ผมต้องหาวิธีตีให้ได้ทั่วทั้งผืน นี่คือ
 ลักษณะการตีของผม” (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 8 มกราคม
 2555)

จากการสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ครูได้กล่าวถึงวิธีการบรรเลงระนาดทุ้มของ
 ครู ว่าครูเคยได้รับคำแนะนำเรื่องการบรรเลงระนาดทุ้มจากครูบุญยัง เกตุคง แล้วครูก็นำเอา
 คำแนะนำนั้นมาประยุกต์ใช้กับการบรรเลงระนาดทุ้มให้เป็นแบบของตัวเองคือ จะตีให้จังหวะ
 กระชับขึ้น ตีให้มือถึขึ้น และจะตีให้ทั่วทั้งผืน

รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน (ศาสตราจารย์) กล่าวถึงหน้าที่ในการบรรเลงของ
 ระนาดทุ้มว่า

ระนาดทุ้มเป็นเครื่องดนตรีที่มีหน้าที่บรรเลงให้ความสนุกสนานหยอก
 ล้อไปกับทำนองเพลงเวลาบรรเลง เวลาที่มีการแบ่งเครื่องดนตรีเป็นพวก
 หน้าพวกหลังระนาดทุ้มจะเป็นพวกหลัง มีนักดนตรีบางคนคนกล่าวว่า
 การตีระนาดทุ้มไม่จำเป็นต้องแม่นยำเพลงหรือก็สามารถตีตามเครื่องอื่นก็ได้
 คำพูดนี้ผมเห็นว่าไม่จริงและไม่เห็นด้วย เพราะคนที่จะบรรเลงระนาดทุ้ม
 ให้ออกรสชาติได้ดีนั้นจะต้องเป็นคนตีแม่นยำเพลง หรือถ้าคนทุ้มไม่แม่นยำ

เพลงก็อาจจะชักให้คนอื่นหลงได้ (ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน, สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2555)

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน (ศาสตราจารย์) นอกจากท่านจะมีความรอบรู้ด้านเครื่องสายแล้วท่านยังมีความรู้เรื่องระนาดทุ้มโดยท่านได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับหน้าที่ของระนาดทุ้มว่าระนาดทุ้มมีหน้าที่ให้ความสนุกสนาน หยอกล้อไปกับทำนองเพลง เพราะฉะนั้นการที่จะบรรเลงระนาดทุ้มให้ได้ดีผู้บรรเลงจะต้องเป็นผู้ที่แม่นเพลงเป็นอย่างมากจึงจะสามารถบรรเลงระนาดทุ้มได้ดีมีรสชาติ

รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี กล่าวถึงวิธีการบรรเลงระนาดทุ้มว่า

ระนาดทุ้มต้องล่องหน้า ล้าหลัง อีหลักอีเหลือ ต้องทำให้ได้ 3 อย่างนี้ ประการที่สองคือการเล่นกับความดังค่อย คือ *Dinamic* พ่อพริ้ง (ครุพริ้ง ดนตรีรส) สอนว่า เวลาตีอย่าเปิดนักสปีดไว้บ้างพ่นูญสง กาทหลง สอนไว้ว่า การตีทุ้มต้องให้อึดอัดเข้าไว้ซึ่งการอึดอัดนั้นก็คือ *Sublime* ทางจะผิดก็ไม่ผิด จะไปก็ไม่ไป จะเกินก็ไม่เกิน แต่ทำทำแล้วไม่เป็นทำให้มันที่จึงเป็น *Sublime* (พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยท่านได้ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการบรรเลงระนาดทุ้มไว้ 2 ประการคือ ประการแรกการตีทุ้มต้องตีให้ล่องหน้า ล้าหลัง อีหลักอีเหลือ ให้อึดอัดเข้าไว้ นั่นก็คือ *Sublime* ประการที่สองการตีทุ้มต้องเล่นกับความดัง ความค่อยของเสียงนั้นก็คือ *Dinamic*

จากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร และการสัมภาษณ์สามารถกล่าวได้ว่า ระนาดทุ้มถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีเสียงต่ำคู่กับระนาดเอกที่มีเสียงสูง ลักษณะทางกายภาพของระนาดทุ้มมีความแตกต่างจากระนาดเอกอย่างชัดเจน กล่าวคือ รางระนาดทุ้มมีลักษณะคล้ายหีบไม้แต่เว้ากลางเป็นทางโค้งมีชนปิดทางด้านขวาและด้านซ้ายจากปลายโขนทางหนึ่งไปอีกทางหนึ่งยาวประมาณ 124 เซนติเมตร ปากรางกว้างประมาณ 22 เซนติเมตร มีฐานรองสี่มุมวางต่างจากระนาดเอกที่มีฐานขนาดใหญ่เพียงแค่อันเดียวตรงกลางทางใต้ของรางระนาดเอก ลูกระนาดทุ้มมีขนาดความกว้างและความยาวมากกว่าลูกระนาดเอก ลูกระนาดทุ้มจึงมีจำนวนของลูกระนาดน้อยกว่าระนาดเอก ประมาณ 17 ลูก เมื่อลูกระนาดทุ้มมีขนาดใหญ่กว่าระนาดเอก ก็ส่งผลให้ลักษณะของเสียงระนาดทุ้มมีความทุ้มต่ำกว่าเสียงของระนาดเอกอย่างชัดเจน เมื่อมีการบรรเลงร่วมในวงดนตรี

ไทยระนาดทุ้มจะถูกจัดให้อยู่ในพวกหลังและให้มีหน้าที่บรรเลงหยอกล้อไปกับเครื่องดนตรีที่ดำเนินทำนองปกติ วิธีการบรรเลงระนาดทุ้มจะบรรเลงยึดทำนองหลักของเพลงไว้แต่จะมีกลวิธีพิเศษในการบรรเลงของระนาดทุ้ม เช่น การบรรเลงล่องหน้า ล้าหลัง การตีเสียงดัง เสียงค่อย เป็นต้น สิ่งที่สำคัญในการบรรเลงระนาดทุ้มอีกหนึ่งประการก็คือ ตัวผู้บรรเลง ผู้ที่จะบรรเลงระนาดทุ้มได้ดีนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีไหวพริบปฏิภาณดี มีสติปัญญาหลักแหลม และต้องเป็นคนแม่นยำเพลง จึงจะสามารถบรรเลงระนาดทุ้มได้ดี

2.2 เพลงเดี่ยว

2.2.1 ความหมายและความสำคัญของการบรรเลงเพลงเดี่ยว

จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารและข้อมูลสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยหลายท่าน ทำให้ได้ให้ความหมายและความสำคัญของการบรรเลงเพลงเดี่ยวดังนี้

ครูมนตรี ตราโมท ได้อธิบายความหมายและความสำคัญของการบรรเลงเพลงเดี่ยวไว้ดังนี้

การบรรเลงเดี่ยวนั้นมิใช่จะหมายความว่าบรรเลงคนเดียวแล้วจะเป็นการบรรเลงเดี่ยว การบรรเลงเดี่ยวนั้น เพลง ทำนอง และผู้บรรเลงจะต้องเหมาะสมที่จะเป็นการบรรเลงเดี่ยวด้วยจึงจะใช้ได้ อันที่จริงการบรรเลงเดี่ยวนั้นก็มีใช้ว่าจะบรรเลงผู้เดียวจริงๆ เวลาบรรเลงเดี่ยวนั้นจะมีเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เช่น โทนรำมะนา หรือสองหน้ากับฉิ่งสำหรับควบคุมหน้าทับบรรเลงไปด้วย

เพลงที่จะใช้บรรเลงเดี่ยวหรือที่จะเรียกได้ว่าเพลงเดี่ยวนั้นการบรรเลงย่อมมุ่งหมายที่จะอวดอยู่ 3 ประการคือ

ประการแรก หมายถึงทำนองเพลงที่ครูได้ดัดแปลงขึ้นไว้อย่างไพเราะและวิจิตรพิสดารสมที่จะบรรเลงอวดได้

ประการที่สอง ผู้บรรเลงมีความแม่นยำจดจำทำนอง เม็ดพยางค์และวิธีการที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ไว้นั้นอย่างถ่องแท้ทุกประการ

ประการที่สาม ผู้บรรเลงมีความสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดนั้นๆ ได้ตามที่ครูผู้แต่งประดิษฐ์ไว้ ไม่ว่าจะโลดโผนหรือพลิกแพลงเพียงใด

ก็สามารถทำได้ถูกต้องคล่องแคล่วไม่มีบกพร่อง การบรรเลงโดยทางหรือทำนองที่ได้แต่งและผู้บรรเลงได้บรรเลงตามที่ได้ว่าไว้นี้ครบถ้วนแล้วจึงจะเรียกได้ว่าเป็นการบรรเลงเดี่ยว (มนตรี ตราโมท, 2538 : 32)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร ได้ให้ความหมายและความสำคัญของการบรรเลงเพลงเดี่ยวไว้ในหนังสือดุริยางค์ไทยดังนี้

ทางเดี่ยวคือวิธีดำเนินการทำนองอย่างพิเศษของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด เครื่องดนตรีที่จะนำมาเดี่ยวนั้นต้องเป็นเครื่องที่ทำทำนองเท่านั้น เครื่องประกอบจังหวะเช่น ฉิ่ง กลอง พวกนี้เขาไม่เดี่ยวกัน แต่ในตอนหลังนี้ปรากฏว่าถ้าเป็นการเดี่ยวเพลงชั้นเดียวทำเครื่องและเดี่ยวกักรอบวง (คือให้เครื่องดนตรีแต่ละชนิดผลัดกันเดี่ยวคนละทีจนครบวง) แล้ว ในตอนสุดท้ายเขามักจะให้กลอง ฉิ่ง ฉาบ โหม่ง และเครื่องประกอบจังหวะที่ใช้เพลงนั้นตีเดี่ยวพร้อมกันไปเป็นการล้อเลียนทางเดี่ยวของเครื่องดนตรีอื่นๆด้วย แต่นี่ก็ต้องนับว่าเป็นข้อยกเว้นเพราะเป็นการทำเพื่อความสนุกสนานมากกว่าตามประเพณีดั้งเดิมแล้วเขาไม่เอากลองมาเดี่ยวกัน

การเดี่ยวโดยทั่วไปนั้นเขาใช้เครื่องทำทำนองต่างๆมาเดี่ยวเช่น ในวงปี่พาทย์ก็ได้แก่ ปี่พาทย์ชนิดต่างๆ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ และซ้องวงเล็ก ส่วนระนาดทองและระนาดทุ้มเหล็กนั้นแม้จะเป็นเครื่องทำทำนองก็ไม่นิยมใช้เดี่ยวกัน ในวงเครื่องสายนั้นเครื่องที่นิยมนำมาใช้เดี่ยวก็ได้แก่ขลุ่ยต่างๆ ซออู้ ซอด้วง จะเข้ เหล่านี้เป็นต้น ในตอนหลังนี้เมื่อมีการนำเครื่องดนตรีบางชนิดเข้ามาผสมในวงเครื่องสายก็เลยนิยมเดี่ยวเครื่องดนตรีนั้นๆ เช่น ไวโอลิน ออร์แกน ซิม ตามไปด้วย

การเดี่ยวนี้นี้ผิดกับการบรรเลงคนเดียว สมัยนี้มักเข้าใจผิดว่าเอาซอด้วงมาสีคนเดียวก็เป็นการเดี่ยวแล้ว การสีซอด้วงหรือการบรรเลงเครื่องดนตรีอย่างอื่นแต่เพียงคนเดียว จะเป็นการเดี่ยวก็ต่อเมื่อเข้าอยู่ในลักษณะต่างๆดังต่อไปนี้เท่านั้น

1. เป็นการรอดทางหรือวิธีดำเนินการทำนองอย่างพิเศษของเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ
2. เป็นการรอดฝีมือในการบรรเลง

3. เป็นการรอดความแม่นยำสำหรับเพลงที่เดี๋ยวนั้น

(สงบศึก ธรรมวิหาร, 2540: 68)

รองศาสตราจารย์ดร.เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของ เพลงเดี่ยวไว้ในหนังสือสังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีไทยว่า

เพลงประเภทเพลงเดี่ยว เป็นการบรรเลงโดยอาศัยเครื่องดนตรี ประเภททำนองเพียงเครื่องเดียว นอกจากนั้นยังต้องอาศัยเครื่องหนัง หรือกลองช่วยในการทำจังหวะหน้าทับและฉิ่ง ในการทำจังหวะทั่วไป โดยปกติแล้ว เพลงที่นิยมบรรเลงเป็นเพลงเดี่ยว จะเป็นเพลงที่ใช้ขับร้องและ บรรเลงเป็นเพลงหมู่ทั่วไป แต่เพลง แต่เนื่องจากเพลงเดี่ยวมีการตกแต่ง กลเม็ดเด็ดพรายต่างๆ อย่างพิสดาร จึงไม่เหมาะสำหรับการบรรเลง หลายๆเครื่องเพราะนอกจากจะบดบังสีสนั่นไพเราะของเครื่องดนตรีแต่ละ เครื่องแล้ว ยังจะทำให้เกิดความรู้สึกที่กรงูรงังจนเกินงาม

การบรรเลงเพลงเดี่ยวตามคตินิยมของนักดนตรีไทย มีจุดมุ่งหมาย ในการนำเสนออยู่ 3 ประการดังนี้

ประการแรก เป็นการนำเสนอของท่วงทำนอง หรือทางเพลงของครู ที่ได้ตกแต่งไว้อย่างไพเราะและวิจิตรพิสดาร

ประการที่สอง ต้องการแสดงให้เห็นถึงความแม่นยำของการจดจำ กลเม็ดเด็ดพรายแบบต่างๆที่ครูได้บรรจงแต่งขึ้นอย่างละเอียดและวิจิตร พิสดารได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง

ประการที่สาม เป็นการแสดงถึงทักษะความสามารถในการบรรเลง เครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะ เป็นด้านของลีลาความวิจิตรพิสดาร เพียงใด น้ำเสียงที่บรรเลงออกมาจะต้องได้คุณภาพที่มาตราฐานอย่าง สม่าเสมอ

เพลงประเภทเพลงเดี่ยวจะประกอบด้วยส่วนของทำนองที่สำคัญ 2 ส่วนด้วยกันลีลาของการดำเนินทำนองในทั้ง 2 ส่วน จะแตกต่างกัน ออกไปตามธรรมชาติของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ซึ่งสามารถแยกกล่าว อย่างสรุปได้ ดังนี้

ลีลาการเดี่ยวเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า

เครื่องดนตรีหลักในตระกูลเครื่องเป่าที่นิยมใช้บรรเลงเดี่ยวได้แก่ ปี่ และขลุ่ย ในส่วนแรกของเพลงเดี่ยวจะเป็นการบรรเลง “ทางหวาน” หรือเรียกว่า “ทางโอด” หรือ “ทางโหย” อัตราจังหวะโดยทั่วไปจะมีอัตราที่ช้า การเคลื่อนที่ของทำนองคล้ายกับลีลาการเอื้อนของการขับร้องเพลงไทย วิธีการผลิตเสียงที่เด่นชัดที่สุด คือ การ “ระบายลม” โดยผู้เป่าจะต้องควบคุมลมให้หมุนเวียนเข้า - ออกอย่างต่อเนื่องสำหรับในส่วนที่สองนั้น ลีลาการดำเนินทำนองจะอาศัยเทคนิคการบรรเลงแบบ “เก็บ” หรือทางพันซึ่งจะมีกระแสเสียงที่ถี่ละเอียดและจะเพิ่มอัตราจังหวะให้มีความเร็วมากขึ้น

ลีลาการเดี่ยวเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี

ระนาดเอก ในส่วนแรกของเพลงเดี่ยวระนาดเอก จะเป็นการบรรเลงแบบพั่นๆ ระดับความเร็วของอัตราจังหวะจะอยู่ในระดับช้าถึงปานกลาง การดำเนินทำนองอาศัยเทคนิค การเก็บ สะบัด สะเดาะ ขยี้ สลับสับเปลี่ยนกันไป ในส่วนสุดท้ายของการเดี่ยวอัตราจังหวะจะเร็วขึ้น ลีลาการดำเนินทำนองจะอาศัยเทคนิคแบบ “คาบลูกคาบดอก” เป็นหลักสำคัญ

ฆ้องวงใหญ่ ในส่วนแรกของเพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ ลีลาการดำเนินทำนองจะเป็นไปอย่างช้า เทคนิคการสร้างเสียงที่โดดเด่นในส่วนนี้คือ “การประคบมือ” ช่วงท้ายของส่วนแรกความเร็วจะเพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถเชื่อมต่อกับลีลาของท่วงทำนองในส่วนที่สองได้อย่างกลมกลืน สำหรับในส่วนที่สอง นอกเหนือจากเทคนิคของการประคบมือแล้วการดำเนินทำนองยังอาศัยการไขว้มือ การบรรเลงกวาดผสมผสานสอดคล้องกันไป

ฆ้องวงเล็ก ลีลาการดำเนินทำนองในส่วนแรกจะประกอบด้วยเทคนิคของการบรรเลงแบบเก็บ สะบัด ขยี้ ไขว้มือผสมผสานไปกับลีลาการผลิตเสียงแบบ “กรอด” อันเป็นลีลาที่เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของฆ้องวง

เล็ก ลีลาในส่วนที่สอง ของการเดี่ยวฆ้องวงเล็ก มีลักษณะที่คล้ายกับ ลีลาในส่วนแรก เพียงแต่เพิ่มอัตราความเร็วให้มากขึ้นกว่าเดิม

ระนาดทุ้ม ระนาดทุ้มเริ่มต้นลีลาการเดี่ยวในอัตราจังหวะปานกลาง โดยอาศัยการประคบบมือสร้างเสียงในการดำเนินทำนอง ตามลีลาการ บรรเลงแบบทุ้มที่เรียกกันว่า “ ดุด ” การตีดุดจะมีลักษณะคล้ายๆกับการ เอาสิ่งของไปถูกวัตถุที่มีอำนาจที่สามารถดูดสิ่งนั้นไว้ในลักษณะเดียวกัน เราก็ดึงสิ่งนั้นออกมาอย่างต่อเนื่องกัน ในส่วนที่สองของการเดี่ยวทุ้ม ผู้บรรเลงจะเร่งอัตราความเร็วให้เพิ่มขึ้น

ลีลาการเดี่ยวเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เครื่องดนตรี ประเภทเครื่องสายที่ใช้ในการบรรเลงเดี่ยวมี 2 ประเภท คือ ประเภทสี ได้แก่ ซอด้วง ซอด้วงและซอสามสาย ประเภทเครื่องดีด ได้แก่ จะเข้

เครื่องสายประเภทซอ ส่วนแรกของการเดี่ยวจะเริ่มด้วยทำนองที่ อยู่ในอัตราจังหวะที่ช้า ลีลาของทำนองจะมีลักษณะคล้ายๆกับการเอื้อน ของการขับร้อง ซึ่งเรียกกันว่า “ทางหวาน” หรือ “ทางโอด” หากพิจารณา ในส่วนของกายภาพนั้น อาจสังเกตได้จากการที่ผู้บรรเลงซออาศัยการ ลากคันชักยาวๆ (ช้า) พร้อมกับการเสริมแต่งเสียงด้วยการพรมนิ้ว ประ นีว สะบัด ทำให้เกิดสีสั่นและอรรถรสเพิ่มขึ้น ในส่วนที่สองของการเดี่ยว อัตราจังหวะจะเร่งขึ้นให้ไวกว่าเดิม ผู้บรรเลงจะอาศัยลีลาการบรรเลงแบบ เกือบเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการนำเสนอทางกลอนของ ทำนองเป็นสำคัญ

เครื่องสายประเภทเครื่องดีด จะเข้จะดำเนินทำนองในส่วนแรกของ การเดี่ยวด้วยการเก็บ สะบัด ขยี้ รัว โดยสอดแทรกการดีดกระทบ สายในบางโอกาส ในส่วนแรกอัตราจังหวะจะเริ่มจากช้าถึงปานกลาง และจะเร่งเร็วขึ้นในส่วนที่สอง (เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี, 2542 : 26-28)

ครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีตหัวหน้าฝ่ายดนตรีไทยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการบรรเลงเพลงเดี่ยวไว้ว่า

การเดี่ยวคือการโชว์ฝีมือว่าผู้บรรเลงมีความสามารถในการบรรเลง ขนาดไหนคุณสมารถบรรเลงทางเดี่ยวที่ครูเขาแต่งไว้ได้แค่ไหนการดี

เดี่ยวท่อมไม่เหมือนกับบรรณาการ เพราะท่อมมีการตีลังกัจหวะ ตีออกหน้า
ล่างหลัง ย้อยจังหวะ (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการบรรเลงเพลงเดี่ยว
และประพันธ์ทางเดี่ยวท่านได้ให้ความหมายว่าการบรรเลงเดี่ยวเป็นการแสดงความสามารถ
เฉพาะตัวของนักดนตรีแต่ละคนว่าเขาจะสามารถบรรเลงทางเดี่ยวนั้นๆได้ดีแค่ไหน

รองศาสตราจารย์ พิเชิต ชัยเสรี กล่าวถึงความสำคัญของการบรรเลงเพลงเดี่ยวของ
นักดนตรีไว้ว่า

ความสำคัญของการบรรเลงเดี่ยวเฉพาะภายในแห่งตัวของผู้บรรเลง
เพื่อให้ผู้บรรเลงได้ฝึกหัด ท่องจำ ฝึกฝน รักษาจิตใจให้มีความมั่นคง
ทางด้านภายนอกตัวของผู้บรรเลงการบรรเลงเดี่ยวมีความสำคัญคือทำให้
เกิดการพัฒนากายทางดนตรี ทำให้เกิดการคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความ
แตกต่าง (พิเชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ พิเชิต ชัยเสรี ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยครู
ได้ให้ความรู้เรื่องเพลงเดี่ยวไว้ 2 ประการคือ ประการแรกเพื่อให้ตัวผู้เล่นได้ฝึกฝนความสามารถ
ของตัวเอง และรักษาจิตใจให้มั่นคง ประการที่สองเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางดนตรีและเกิด
ความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี

รองศาสตราจารย์ ดร.ข้ามคม พรประสิทธิ์ ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการ
บรรเลงเดี่ยวไว้ว่า

การบรรเลงเดี่ยวเป็นการบรรเลงอวดความสามารถ ทางเพลง ความ
แม่นยำ แม่นมือ แม่นใจ แม่นเพลง มีความสำคัญและพิเศษกว่าเพลง
ธรรมดา ต้องใช้ไหวพริบในการบรรเลงเป็นอย่างมากการบรรเลงเดี่ยวจึงมี
ความพิเศษและสำคัญกว่าเพลงธรรมดา (ข้ามคม พรประสิทธิ์, สัมภาษณ์,
28 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร.ข้ามคม พรประสิทธิ์ ครูได้ให้ความรู้เรื่องเพลง
เดี่ยวว่าการบรรเลงเพลงเดี่ยวนั้นจะต้องพิเศษกว่าเพลงธรรมดาเพราะการบรรเลงเดี่ยวจะต้องใช้

ไหวพริบในการบรรเลงเป็นอย่างมากจะต้องอดความสามารถของผู้บรรเลง อดความแม่นยำ อดความแม่นยำในการเล่น

จากการค้นคว้าหาข้อมูลและการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยทำให้สามารถกล่าวได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยมีแนวคิดซึ่งเกิดจากประสบการณ์ทางด้านดนตรีไทย สอดคล้องไปทางเดียวกันคือ การบรรเลงเดี่ยวเป็นการบรรเลงเพื่ออวดอยู่ 3 ประการคือ

1. อวดวิธีการตกแต่งทำนองของผู้ประพันธ์หรือที่เรียกว่า “ทาง”
2. อวดความแม่นยำและเม็ดพรายของผู้บรรเลง
3. อวดทักษะการบรรเลงเครื่องมือต่างๆของผู้บรรเลง

เครื่องดนตรีไทยแต่ละชนิดที่นำมาบรรเลงเดี่ยวนั้น มีกลวิธีในการปฏิบัติที่แตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะของเครื่องดนตรีนั้นๆ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ กลุ่มประเภทเครื่องดนตรีที่สามารถทำให้เกิดเสียงยาวต่อเนื่องได้นานๆ ลักษณะพิเศษที่สำคัญในการบรรเลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีประเภทนี้ คือการเลียนเสียงร้องของมนุษย์ ให้ได้ใกล้เคียงที่สุด ดังนั้นกลวิธีพิเศษที่สำคัญในการบรรเลงเพลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีกลุ่มนี้ จึงเป็นวิธีการควบคุมคุณภาพเสียงที่ออกมา ให้เกิดเป็นเสียงที่มีท่วงทำนอง ลีลาอารมณ์ ที่สามารถสื่อความรู้สึกในทางโศครวญ เศร้า รำพึงรำพันได้ดี อันได้แก่เครื่องดนตรีประเภทเป่าและเครื่องดนตรีประเภทสี อีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มเครื่องดนตรีที่มีลักษณะเสียงสั้นลักษณะพิเศษที่สำคัญในการบรรเลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีประเภทนี้ คือการบรรเลงให้ได้ชัดเจน ไหว และสะอาดที่สุด เนื่องจากเครื่องดนตรีกลุ่มนี้เป็นเครื่องดนตรีที่ทำเสียงต่อเนื่องยาวๆ ได้ไม่สะดวกนัก การบรรเลงด้วยลีลาอารมณ์ ท่วงทำนองที่ช้า จึงเป็นสิ่งยากสำหรับเครื่องดนตรีกลุ่มนี้ เครื่องดนตรีกลุ่มเสียงสั้นได้แก่ เครื่องดนตรีประเภทดีดและตี แนวการบรรเลงเพลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีไทยชนิดต่างๆ จึงมีความซ้ำเร็วต่างกันตามลักษณะเสียงและวิธีการบรรเลงของเครื่องดนตรีนั้นๆ วิธีปฏิบัติกลวิธีพิเศษภายในเพลงจึงมีการคิดประดิษฐ์ทำนองให้เกิดความวิจิตรไพเราะจึงแตกต่างกันตามบุคลิกของเครื่องดนตรี ดังนั้นการบรรเลงเดี่ยวจึงเป็นไปในลักษณะที่เหมาะสมกับกายภาพของเครื่องดนตรีและวิธีการบรรเลงเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้ที่คิดประดิษฐ์ทำนองเพลงเดี่ยวต้องมีความเชี่ยวชาญสูงสุดในการบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดนั้นๆ ต้องแม่นยำและมีความเข้าใจเพลงอย่างลึกซึ้ง จึงจะทำให้เพลงเดี่ยวที่เกิดขึ้นนั้นมีความสมบูรณ์ทั้งด้านกลวิธีพิเศษในการบรรเลงเครื่องดนตรี ความสมบูรณ์ของเพลง และความสมบูรณ์ของลีลาอารมณ์ให้เพลงนั้นประกอบกันอย่างครบถ้วน

จึงทำให้เพลงเดี่ยวเป็นเพลงที่มีชนบความเชื่อที่สำคัญในทางดนตรีไทยว่า ผู้ที่สมควรได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยว ควรจะเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ วิทยุสติปัญญา และทักษะในการบรรเลงเครื่องดนตรีชั้นสูง เพราะเพลงเดี่ยวเป็นเพลงที่นักดนตรีจะต้องบรรเลงตามความประสงค์ของผู้ประพันธ์ ต้องบรรเลงกลวิธีพิเศษต่างๆ ให้ชัดเจน ครบถ้วน จึงจะถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่สมบูรณ์ทั้งทางการคิดและการปฏิบัติ

2.3 เพลงเดี่ยวกราวใน

2.3.1 ความเป็นมาของเพลงกราวใน

คุณมนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัญท์ ได้อธิบายเกี่ยวกับประวัติเพลงเดี่ยวกราวใน ไว้ในหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทย ไว้ดังนี้

เพลงกราวใน 2 ชั้น เป็นเพลงที่บรรเลงรวมอยู่ในชุดโหมโรงเย็น และใช้เป็นหน้าพาทย์ประกอบ กิริยาไปมาหรือยกพลตรวจพลของยักษ์และอสูร ท่านโบราณจารย์ท่านเห็นว่าเพลงกราวในนี้มีโยนถึง 6 แห่ง (6 เสียง) สามารถที่จะแยกแยะประดิษฐ์ทำนองไปได้มากมายจึงนำมาแต่งขยายขึ้นเป็น 3 ชั้น สำหรับเดี่ยวด้วยเครื่องดนตรีในวงปีพาทย์ ประดิษฐ์ทางโลดโผนพลิกแพลงทุกๆ โยนอย่างพิสดาร ส่วนเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายเดี่ยวด้วยอัตรา 2 ชั้น แต่ทุกโยนก็แต่งอย่างประณีตพิสดารเหมือนกันเพลงเดี่ยวกราวในจึงถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่ยิ่งใหญ่กว่าเพลงอื่นๆ (มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญท์อ้างถึงในว่าที่ร้อยตรีชนันต์นั้นท์ ประกายสันติสุข, 2552: 15)

บทร้องเพลงกราวใน

เนื้อที่ 1	ยักษ์รับกราบลาทะเล้งโลด	ข้ามโขดเขาโขนคีรีศรี
	ยุงยางห้กระเนนเป็นฤดูดี	เหยียบเสื่อช้างบีด้วยบาทาฯ
หมายเหตุ	บรรทัดหลังของเนื้อนี้บางครั้งนิยมรองกันว่า	
	ยุงยางห้กลงเป็นผดคลี	เหยียบเสื่อช้างบีด้วยบาทาฯ
เนื้อที่ 2	บัดนั้น	กาลสุรเสนีมีศักดิ์
	รับสั่งองค์ทำวทศพักตร์	ชนยักษ์รับเหาะระเห็จไปฯ

(รวมเกียรติ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2)

2.3.2 ความสำคัญของเพลงเดี่ยวกราวโน

ศาสตราจารย์ ดร. อุทิศ นาคสวัสดิ์ ได้อธิบายความสำคัญของเพลงเดี่ยวกราวโนไว้ ดังนี้

เพลงเดี่ยวกราวโนนั้นเป็นเพลงที่แสดงกิริยาไปมาอย่างยั๊กซ์ จึงต้องเป็นเพลงที่ตั้งจังหวะเพลงนี้นับว่าเป็นเพลงยอดในการเดี่ยวเพราะประการแรกมีเสียงครบ 7 เสียง ประการที่สองเป็นเพลงที่มีโยนหลายโยน แต่ละโยนลงเสียงลูกตกไม่ซ้ำกันเลยถ้าจะเทียบก็เท่ากับนกซึ่งมีโยนเป็นปีกทั้งสองข้างและมีเนื้อเพลงเป็นตัวนกอยู่ตรงกลางเริ่มด้วยลูกขึ้นต้นซึ่งส่งผ่าเผยสมกับกิริยาการเดินของยั๊กซ์ แล้วออกโยนที่หนึ่งซึ่งตกเสียง “โด” แล้วออกโยนที่สองซึ่งตกเสียง “เร” เมื่อจบโยนต้นทั้งสองนี้แล้วจึงออกเนื้อกราวโนสองเที่ยวพอจบเนื้อก็ออกโยนที่สามซึ่งเป็นเสียง “ซี” แล้วออกโยนที่สี่เป็นเสียง “มี” โยนที่ห้าเป็นเสียง “ลา” โยนสุดท้ายเป็นเสียง “ฟา” แล้วจึงจบด้วยเสียง “โด” ตามเดิม ลูกโยนแต่ละชุดนั้นตกเสียงต่างกันไปเปิดโอกาสให้ผู้เดี่ยวใช้ทางพิเศษได้อย่างเต็มที่การฟังเพลงเดี่ยวกราวโนนั้นต้องฟังที่โยน เพื่อว่าแต่ละโยนนั้นผู้เดี่ยวใช้ทางที่ไเพราะเพราะพริ้งหรือโหดโผนสมกับลักษณะเพลงกราวโนหรือไม่เมื่อถึงตอนออกเนื้อสองเที่ยวนั้นต้องดัดแปลงไม่ให้เกิดซ้ำกันและต้องให้ลูกอย่างสลับซับซ้อนให้สมกับลูกโยนที่บรรเลงมาถ้าใครบังเอิญบรรเลงตอนเนื้อนี้ขาดไปก็ต้องปรับเป็นแพ้ เพราะเนื้อนี้ขาดไปก็ต้องปรับเป็นแพ้ เพราะเนื้อเพลงกราวโนที่แท้อยู่ตรงนี้ ส่วนลูกโยนนั้นเท่ากับเป็น “น้ำ” ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น (อุทิศ นาคสวัสดิ์ อ้างถึงในนตพจน์ เจริญ, 2552: 33)

รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ได้กล่าวถึงความสำคัญของเพลงกราวโนไว้ว่า
 กราวโนเป็นเดี่ยวสูงสุดรวบรวมไว้ทั้งความลึกล้ำทางดุริยางค์ เม็ด
 พรายต่างๆครบไม่ว่าจะเป็นการใช้เสียงหรืออะไรก็แล้วแต่ ทุกอย่างเป็น
 ที่สุดของคนตรีไทยอยู่ในกราวโนทั้งสิ้น ถ้าจะวัดกันตามเนื้อหาทาง
 ดุริยางค์ กราวโนจะเหนือกว่าทยอยเดี่ยว แต่ทยอยเดี่ยวถือว่ามาจากคน
 พิเศษ ชั้นพิเศษแล้วก็พิเศษ ก็เลยยกให้คู่กัน แต่ถ้าวัดกันจริงๆ
 ด้วยการทำให้เป็นกลาง กราวโนจะเหนือกว่าไม่ว่าจะเป็นการใช้มือ
 จังหวะ ทุกอย่างเหนือกว่า (พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยท่านได้
 ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงกราวโนว่าเพลงกราวโนถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวสูงสุดของคนตรีไทยเพราะ
 เพลงเดี่ยวกราวโนได้รวบรวมทุกอย่างของคนตรีไทยไว้ทั้งหมดทั้งความลึกล้ำทางดุริยางค์ เม็ด
 พรายต่างๆ จังหวะ การใช้มือ การใช้เสียง ถ้าวัดกันตามเนื้อหาทางดุริยางค์กราวโนจะเหนือกว่า
 ทยอยเดี่ยวแต่ทยอยเดี่ยวถือว่ามาจากคนพิเศษจึงยกให้เป็นของคู่กัน

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต หัวหน้าฝ่ายดนตรีไทย สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
 กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวถึงความสำคัญของเพลงกราวโนว่า

กราวโนถือว่าเป็นเดี่ยวที่สูงที่สุดแล้ว ที่ว่าสูงที่สุดก็เพราะว่าเป็น
 เดี่ยวที่ยากและยาวโดยปกติเครื่องสายเขาจะเล่น 2 ชั้น คือกราวโนที่อยู่
 ในโหมโรงเย็นนั้นแหละแต่ปีพาทย์ต้องขยายเป็น 3 ชั้นเพื่อให้ยากขึ้นไป
 อีกโดยเฉพาะระนาดมีทั้งเถาเลยแต่ทุ้มส่วนใหญ่จะมีแค่ 3 ชั้น คนที่จะ
 ต่อเพลงเดี่ยวกราวโนได้จะต้องเป็นผู้ที่มีฝีมือดี ความสามารถถึงขั้นที่จะ
 ต่อได้ บางทีจะต้องมีการ นำกำนล ชั้น ดอกไม้ ภูบเทียน ผ้าขาว เงิน
 กำนลมาขอต่อจากครูเขาถึงจะต่อให้กันนะแต่ที่บ้านเราลูกศิษย์ที่อยู่ใน
 บ้านก็ถือว่าเป็นศิษย์อยู่แล้วก็ไม่ต้องมีกำนลอะไรถ้ามีฝีมือพอจะต่อได้ก็
 ต่อกันเลย (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ครูได้ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงกราวโนว่าเพลง
 กราวโนเป็นเพลงเดี่ยวสูงที่สุดเพราะเป็นเดี่ยวที่ยากแล้วก็ยาว ถ้าเป็นเครื่องสายเขาจะเดี่ยว 2 ชั้น
 คือเอาเพลงกราวโนที่อยู่ในโหมโรงเย็นมาทำเป็นเดี่ยว แต่ปีพาทย์จะต้องขยายขึ้นมาให้เป็น 3 ชั้น

เพื่อให้ยากกว่ามีลู่วางในการบรรเลงมากกว่าโดยเฉพาะขนาดเอกจะมีการเดียวกันจนครบทั้งเถาเลย ส่วนนักดนตรีที่จะสามารถมาเรียนเพลงเดี่ยวกราวในได้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถมากพอที่จะเรียนได้ บางทีก่อนที่จะเรียนได้จะต้องนำขันทันกลมาขอต่อจากครูผู้มีความรู้ แต่สำหรับนักดนตรีที่เป็นลูกศิษย์บางลำพูไม่ต้องมีขันทันถ้ามีความสามารถพอครูก็จะต่อให้ สำหรับตัวของผู้วิจัยเองนั้นก็ไม่ได้ต้องใช้ขันทันในการต่อเพลงนี้แต่อย่างใด

รองศาสตราจารย์ ดร. ชำคม พรประสิทธิ์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของเพลงเดี่ยวกราวในไว้ดังนี้

เพลงเดี่ยวกราวในที่ครูเคยเห็น สมัยก่อนปีพาทย์จะเดี่ยวกราวในตอนตี 4 ตี 5 ก็คือเดียวกันเรื่อยตามลำดับจนมาถึงขั้นสุดท้ายก็คือเพลงกราวใน ใช้ในโอกาสที่มีการประชันกัน นอกนั้นก็ต้องเป็นงานสำคัญที่ต้องเชิญมาเดี่ยว เดี่ยวกราวในส่วนใหญ่เขาจะไม่ทำกัน เขาไม่เดี่ยวกันพม่าหรือต้องมีลำดับของการบรรเลงไปหรือไม่ก็ต้องได้รับเชิญให้เดี่ยวเขาถึงจะเดียวกัน เครื่องสายจะมีการเดียวกันน้อยกว่าปีพาทย์นะ คือถ้าไม่มีการเชิญให้เดี่ยวก็จะไม่เดี่ยว เวลาไปงานเครื่องสายไม่มีการประชันกันจึงไม่มีขั้นตอนในการบรรเลงเดี่ยวจึงทำให้ไม่ค่อยมีการเดียวกัน ส่วนใหญ่ถ้าเป็นปีพาทย์เขาจะเดี่ยว 3 ชั้น เครื่องสายเขาจะเดี่ยว 2 ชั้น แต่เครื่องสายก็มีเดี่ยว 3 ชั้นเหมือนกันอย่างจะเข้ก็มี 3 ชั้นทางครูแสวง อภัยวงศ์ คนที่ได้โน้ตเอาไว้ก็คือ ครูระวีวรรณ ทับทิมศรี และมีอาจารย์ ศิวศิษฏ์ นิลสุวรรณ ทำเดี่ยวจะเข้เพลงกราวใน 3 ชั้นขึ้นมา นอกนั้นก็ยังไม่เห็นมีทางอื่นนะ

เพลงเดี่ยวกราวในไม่ว่าจะเครื่องดนตรีชิ้นไหนจะต้องมีความพิเศษมาก ๆ ระบุขนาดทุ่มเขาก็ต้องมีกลวิธีของเขาครบถ้วน ที่เคยเห็นก็คือครบนะ เพราะตี 3 ชั้นเพลงจะยาวกลวิธีที่ใช้จะมีหมดทุกอย่างครบทุกอย่าง แล้วก็ต้องชัด ต้องใช้พลังกำลัง เครื่องดนตรีทุกชิ้นคิดว่าเป็นเหมือนกันนะ ต้องแสดงความปลั่งเฉพาะของแต่ละเครื่องต้องแสดงออกมาก ๆ แน่นนอนจากเพลงกราวใน เพราะเป็นเดี่ยวชั้นสูงและก็ต้องใช้ความสามารถมากกว่าเดี่ยวอื่นๆ อาจจะพูดว่าต้องใช้ความสามารถมากที่สุดก็ได้เพราะถ้าดีดจะเข้เพลงกราวในจะเหนือกว่าเพลงทยอยเดี่ยว คือต้องใช้

ความสามารถ ใช้แรงในการบรรเลงมากกว่าทยอยเดี่ยว แต่ถ้าด้วย
ศักดิ์ศรีของเพลงทยอยเดี่ยวจะมากกว่า (ข่าวคม พรประสิทธิ์, สัมภาษณ์,
28 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ข่าวคม พรประสิทธิ์ ครูได้ให้ความรู้เรื่องเพลงกราวใน
ว่าเพลงเดี่ยวกราวในนักดนตรีไทยจะไม่เดี่ยวกันพม่าเพื่อ จะเดี่ยวในโอกาสที่มีการประชันกันคือ
ต้องเดี่ยวกันตามลำดับมาเรื่อยๆจนมาถึงเพลงกราวใน นอกนั้นก็ต้องเป็นงานสำคัญที่ต้องเชิญมา
เดี่ยวเขาถึงจะเดี่ยวกัน เครื่องสายจะมีโอกาสเดี่ยวกราวในน้อยกว่าเป่าพาทย์เพราะเครื่องสายไม่มี
ประชันกัน จะเดี่ยวกราวในก็ต่อเมื่อมีการเชิญให้บรรเลงในงานสำคัญต่างๆเท่านั้น ส่วนใหญ่
เป่าพาทย์จะเดี่ยว 3 ชั้น เครื่องสายจะเดี่ยว 2 ชั้น แต่เครื่องสายที่เดี่ยวเพลงกราวในอัตราจังหวะ 3
ชั้นก็มีเหมือนกันคือเดี่ยวจะเข้ทางครูแสวง อภัยวงศ์ และทางอาจารย์ศิวศิษย์ นิลสุวรรณ เพลง
เดี่ยวกราวในเป็นเดี่ยวชั้นสูงที่เครื่องดนตรีทุกชั้นจะต้องใช้ความสามารถในการบรรเลงมากกว่า
ชั้นอื่นเพราะเป็นเดี่ยวที่ยาวและใช้กลวิธีครบทุกอย่าง ต้องพลังกำลัง ความชัดเจนในการบรรเลง
ต้องใช้ความสามารถมากที่สุด สังเกตจากการดีดจะเข้เพลงกราวในจะเหนื่อยมากกว่าดีดจะเข้
เพลงทยอยเดี่ยว แต่ด้วยศักดิ์ศรีของเพลงทยอยเดี่ยวจะมากกว่าเพลงกราวใน

จากการรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทย ประเด็นเรื่องความสำคัญของ
เพลงเดี่ยวกราวใน สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นย่อยเกี่ยวกับความสำคัญของเพลงกราวในได้ 2
ประเด็นคือ ประเด็นแรก เพลงกราวในเป็นเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงที่มีขอบในการต่อเพลงชัดเจน คือ
ถือเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่มีศักดิ์สูงสุด เป็นเพลงที่สื่อความหมายในการจัดกระบวนทัพไปรบของฝั่ง
ยักษ์ในเรื่องรามเกียรติ์ ถือเป็นเพลงศักดิ์สิทธิ์เพลงหนึ่งที่มีเรื่องของความเชื่อเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย
ความที่เป็นเพลงชั้นสูง ประเด็นที่ 2 คือ เรื่องความยากในการบรรเลงเพลงเดี่ยวกราวใน เนื่องจาก
เพลงเดี่ยวกราวใน เป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงที่สุดถือได้ว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่มีลักษณะพิเศษกว่าเพลงเดี่ยว
อื่นๆ กล่าวคือ เป็นเพลงที่มีความยาวมากๆ และมีการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงของเครื่อง
ดนตรีที่นำมาเดี่ยวครบทุกเม็ดพราย อันถือเป็นตัวชี้วัดทักษะการบรรเลงของนักดนตรี สติปัญญา
พลังกำลังและความสามารถของนักดนตรี ที่จะสามารถบรรเลงเพลงเดี่ยวกราวในนี้ได้อย่าง
สมบูรณ์ เพลงเดี่ยวกราวในจึงถือเป็นเพลงเดี่ยวสำคัญสูงสุดในทางดนตรีไทยที่มีความสมบูรณ์
ครบ ทั้งด้านความไพเราะของเพลง จังหวะที่รุกเร้าสนุกสนาน กลวิธีพิเศษในการบรรเลง อารมณ์
เพลง และ อรรถรสของเพลงได้เป็นอย่างดี

2.4 ประวัติครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

2.4.1 ประวัติชีวิต

ภาพที่ 2.1 ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เกิดเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2497 แต่แจ้งเกิดเข้าไป 1 เดือน ตามบัตรประชาชนจึงระบุว่าเกิด 17 เมษายน พ.ศ. 2497 ครูเป็นคนกรุงเทพฯ โดยกำเนิดเกิดที่บ้านดุริยประณีตบางลำพู เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นบุตรคนโตของครูสืบสุด ดุริยประณีต และมารดาของครูชื่อนางเรณู ดุริยประณีต มีพี่น้องทั้งหมด 3 คนดังนี้

1. ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต รับราชการตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนบริหารการคนตรี สถาบันวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย
2. นางศิริณา กิวบอดี ทำธุรกิจส่วนตัว เปิดร้านอาหารไทยที่ประเทศอังกฤษ
3. นายพิพัฒน์ ดุริยประณีต เป็นนักดนตรีไทยกรมประชาสัมพันธ์

ชีวิตครอบครัว

ภาพที่ 2.2 ครอบครัวของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

จากทางซ้ายสุดของภาพคือครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ถัดมาผู้ชายที่นั่งอยู่คือครูสืบสุด ดุริยประณีต เด็กที่นั่งตักครูสืบสุด ดุริยประณีต คือ นายพิพัฒน์ ดุริยประณีต ลูกชายคนเล็กของครูสืบสุด ดุริยประณีต ถัดมาคือคุณแม่เรณู ดุริยประณีต และขวาสุดคือนางศิรินา กิวบอดดี (ดุริยประณีต)

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต สมรสกับนางอรจันทร์ ดุริยประณีต เมื่อปีพ.ศ. 25 มีบุตร 2 คน คือ

1. นายวุฒินันท์ ดุริยประณีต ปัจจุบันประกอบธุรกิจส่วนตัว
2. นางสาวสรวงสมร ดุริยประณีต ปัจจุบันศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาพที่ 2.3 ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต สมรสกับนางอรจันทร์ ดุริยประณีต ปีพ.ศ. 2520

ปัจจุบันครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต ได้แยกครอบครัวออกมาจากบ้านบางลำพู มาอยู่ที่ บ้านเลขที่ 54/49 ถนนประชาชื่น ต.บางตลาด อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรีครูเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า

“ครูเกิดที่บ้านบางลำพูบ้านครูสุดจิตต์ปัจจุบันนี้แหละ แต่ก่อนจะมี บ้านอยู่หลังหนึ่งตรงที่เขาใช้เป็นที่จอดรถปัจจุบันนี้แหละ ครูเกิดที่นั่นตลอด ที่บ้านเป็นเด็กคนแรกในบ้าน ญาติพี่น้องทุกคนจึงเอ็นดูครูแล้วก็ เพราะเป็น ลูกของพ่อด้วย” (สี่บศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์ทำให้ได้ทราบเรื่องราวของครูว่าครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต เกิดที่บ้าน บางลำพูหลังเก่าซึ่งปัจจุบันได้ถูกรื้อทำเป็นโรงจอดรถ ญาติพี่น้องทุกคนในบ้านบางลำพูจะรักและเอ็นดูครูสี่บศักดิ์มากเป็นพิเศษเพราะครูเป็นเด็กคนแรกในบ้านบางลำพูและเพราะครูเป็นลูกชายของครูสี่บสุด ดุริยประณีต คนระนาดของบ้านบางลำพู

ประวัติทางการศึกษาสายสามัญ

ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต เข้าศึกษาที่โรงเรียนพันธะศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนกระทั่งสำเร็จ การศึกษาชั้น ม.ศ.3

ประวัติด้านการศึกษาดนตรี

ครูสืบศักดิ์ ตรียประณีต เริ่มเรียนดนตรีไทยกับบิดาควบคู่กับครูอำนาจ รุ่งเรือง ครูได้แล้ว ถึงประวัติการเรียนดนตรีว่า

“พ่อเห็นว่าอาชีพนักดนตรีลำบาก ต้องอดหลับอดนอนถึงจะได้เงิน ก็เลยส่งไปเรียนพันธะ เป็นโรงเรียนฝรั่งเทอมละ 250 บาทสมัยนั้นซึ่งถือว่าแพงมาก ตั้งแต่ไปเรียนพ่อครูไม่เคยให้ครูจ้บขนาดเลย ครูก็ไม่เคยจ้บเลย แต่ว่าเกิดมากับวงดนตรี เวลามีไหว้ครู เวลามีงานก็เห็นผู้ใหญ่หลายคน ครูสอน ครูพริ้ง ท่านเล่นเราก็ได้ฟังแล้วที่บ้านเขาซ้อมกันเรื่อย ก็ได้ยินได้ฟังจนเกิดการซึมซับดนตรี มันไม่ต้องหัดหรอก พ่อจ้บขนาดก็ได้เลย แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะดีได้อะไรหรอก ก็ดีไปด้วยความที่มันซึมซับอยู่ในสายเลือด ถ้าถามว่าพื้นฐานรู้ไหม เราไม่รู้หรอกเพราะพ่ออยู่ที่เรียนอนุบาล ป.1 ป.2 ไม่เคยให้จ้บขนาด คนที่คู่กับครู โตมาด้วยกันก็คือ ตูย ร้อยตรี อำนาจ รุ่งเรือง นั้นนะโตคู่กันมาพ่อเค้าสอนมา ตูยหัดเยอะพ่อเขาหัดให้ต่อบุลงให้ตูยเนี่ยหัดระนาดมาก่อนป่าตูยเนี่ยแหละที่เขาเก่งเรื่องเครื่องหนังนี้แหละเขาหัดระนาดมาก่อนแต่ไม่มีใครรู้แต่สำหรับครูเนี่ยจ้บไม้ระนาดเนี่ยโดนตีเลย พ่อไม่ให้หัดจริงๆ แต่มนุษย์อะมันอยากเป็นอะ พ่อไม่อยู่เมื่อไหร่ครูก็จ้บไม้ระนาดเลยแหละจะบอกให้ แต่ก็แค่พ่อตีได้นะ เพราะไม่ได้เรียนพ่อเขาไม่ให้จ้บขนาดก็มันเป็นโดยสายเลือดอะ พ่อยังไม่รู้เลยว่าครูตีระนาดได้ ครูชอบดนตรี เพราะพ่อให้เรียนหนังสืออย่างเดียว ไม่ให้เรียนดนตรี พ่อเขาอยากให้เป็นนายตำรวจ (สืบศักดิ์ ตรียประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ตรียประณีต ทำให้ได้ทราบถึงความยากลำบากและความพยายามที่จะเรียนดนตรีไทยของครูว่าสมัยที่คุณพ่อของครูยังมีชีวิตอยู่นั้นครูไม่มีโอกาสที่จะได้เรียนดนตรีไทยเลยเพราะพ่อของครูไม่อยากจะให้ครูเป็นนักดนตรีแต่อยากให้ครูเป็นนายตำรวจ เพราะชีวิตนักดนตรีลำบาก กว่าที่จะหาเงินได้ต้องอดหลับ อดนอน คุณพ่อของครูจึงส่งครูไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนพันธะ ซึ่งเป็นโรงเรียนฝรั่ง ถึงแม้ว่าครูสืบศักดิ์จะไม่เคยได้รับการสอนดนตรีไทยจากคุณพ่อเลย แต่ครูก็โตมากับวงดนตรีไทยบ้านบางลำพู ได้ยิน ได้ฟังทุกวัน จึงซึมซับเอาวิชาดนตรีไทยนั้นไว้ได้เยอะทำให้ครูสืบศักดิ์สามารถตีระนาดได้โดยไม่ต้องมีใครสอน แต่ก็เชื่อว่า

สามารถดีได้ดี เพราะตั้งแต่เล็กจนโตคุณไม่เคยได้รับการสอนพื้นฐานที่ถูกต้อง ได้แต่แอบเข้าไปตี เวลาที่คุณพ่อไม่อยู่เท่านั้น

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ได้เล่าถึงถึงเรื่องการเรียนดนตรีไทยอย่างจริงจังของคุณว่า อยู่มาวันหนึ่งตอนนั้นอยู่ป.2 กำลังจะสอบไล่ขึ้นป.3 พ่อเขาก็ไปงานที่ ลพบุรี ไปกับปู่ ไปช่วยงานลุงชั้น เพราะลุงชั้นเขาอยู่ที่ลพบุรีก็ออกไป ตั้งแต่บ่าย 3 พ่อห่มกว่าพี่หมัดกลับมา ก่อน บอกรว่ารถคว่ำ แล้วก็พี่เขียร์ก็ ตามมาบอกว่าพ่อตาย ปู่ตาย ทีนี้ก็เรื่องใหญ่สิ พ่อตาย ปู่ตาย เสด็จ พระองค์ชายกลางพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพรมาเป็น ประธาน มีปีพาทย์ประชันกันตลอด ใครเดี๋ยวก็รางวัลหมด ครูบวชเณรอยู่ ก็เลยบอกกับผู้ใหญ่ว่าให้สักให้หน่อยอยากตีระนาดจะได้ได้รางวัลแต่ก็ ไม่ได้ดีเพราะบวชอยู่ ทีนี้ทุกคนก็เลยรู้ว่าตีระนาดเป็นก็เลยได้ตีระนาดก็ เลยเกิดวงดุริยประณีตรุ่นจิ๋ว ได้ออกทีวีเป็นคนะแรก ครูตีระนาด ครูตีกลอง ครูตีฉิ่ง แล้วก็มีเด็กอีก 2 คนออกทีวีช่อง 4 จากนั้นก็เริ่มตีเป็นก็ตีมาเรื่อยพอ มาถึงประมาณ 2 ชักริมไม่ยอมเรียนหนังสืออยากตีปีพาทย์จริงๆ ก็ไป อยู่บ้านป่าตู่ หม่อมหลวงสุรภักดิ์ สวัสดิกุล ซึ่งเป็นครูที่เก่งที่สุดเป็นคนประ สติธิประสาทวิชาให้ครูทุกอย่าง แล้วก็สอนทุกคนทั้งตัวครู ครูตีกลอง ครูตีฉิ่ง ครูเป็ยก เนี่ยป่าตู่สอนมาทุกคน สอนมาทุกอย่าง ตั้งแต่การตีระนาด การ ตีฉิ่ง การตีเครื่องหนัง หม่อมตู่เขาเป็นเพื่อนกับพ่อพ่อตาย หม่อมตู่ก็ จับมาอยู่ที่บ้านมาสอนตั้งแต่เบื้องต้น ตั้งแต่สาธุการ โหมโรง เริ่มตั้งแต่ตี ฉิ่งก่อนต้องตีโหมโรงให้จบทุกคน (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์ถึงเรื่องการเรียนดนตรีไทยอย่างจริงจังของคุณทำให้ได้ข้อสรุปถึงสาเหตุที่ ได้เรียนดนตรีว่าเกิดจากที่คุณพ่อและคุณปู่ของคุณประสบความสำเร็จที่เสียชีวิตขณะไปทำปี พาทย์ที่จังหวัดลพบุรี แล้วในงานศพนั้น เสด็จพระองค์ชายกลางพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า เฉลิมพลทิฆัมพร เสด็จมาเป็นประธานในงานศพแล้วทรงพระราชทานรางวัลให้กับนักดนตรีทุกคน ที่ตีเดี่ยว ด้วยความอยากได้รางวัลของตัวเองซึ่งขณะนั้นบวชเป็นเณรอยู่ ครูไปรบเร้ากับบรรดา ญาติผู้ใหญ่ทั้งหลายว่าให้สักให้หน่อยอยากจะไปตีระนาดเพื่อที่จะได้รางวัลจากเสด็จพระองค์ชาย กลาง และนี่ก็คือสาเหตุที่ทำให้ผู้ใหญ่ในบ้านบางลำพูทุกคนได้ทราบว่าคุณสืบศักดิ์ตีระนาดเป็น

หลังจากงานศพคุณพ่อและคุณปู่ของคุณเสรีจึงสิ้นลงครูสีบศักดิ์ก็ได้เรียนระนาดสมตั้งใจและได้เป็นคนระนาดเอกของคณะดุริยประณีตรุ่นจิวเรื่อยมา จนกระทั่งครูเรียนหนังสืออยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูเริ่มรู้สึกว่าจะไม่อยากจะเรียนหนังสือ อยากจะเรียนปี่พาทย์อย่างเดียว เมื่อครูเรียนหนังสือจบชั้น ม.ศ. 3 ครูก็เลยหันมาเรียนดนตรีอย่างจริงจังกับหม่อมหลวงสุรักษ์ สวัสดิกุล (หม่อมมตุ) จนกระทั่งครูมีความรู้ความสามารถทางดนตรีมากมายก็ด้วยการประสิทธิ์ประสาทวิชาการทางดนตรีจากหม่อมหลวงสุรักษ์ สวัสดิกุล (หม่อมมตุ) ทั้งสิ้น

ภาพที่ 2.4 คณะดุริยประณีตรุ่นจิว ออกทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม

ภาพที่ 2.5 ครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต บรรเลงเพลงเดี่ยวพญาโคก ออกทีวี ช่อง 4 บางขุนพรหม
วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2509

เริ่มเรียนดนตรีไทยอย่างจริงจัง

หลังจากที่ครูสี่บสูด ดุริยประณีต ได้เสียชีวิตลงครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต ก็ได้เริ่มเรียนดนตรีไทยอย่างจริงจังโดยได้ไปอยู่ที่บ้านของหม่อมหลวงสุวัชร สวัสดิกุล เพื่อเรียนดนตรีอย่างจริงจังครูได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า

“หลังจากพ่อเสียชีวิตประมาณป.3 ก็ไปอยู่บ้านป่าตู่ เพื่อเรียนดนตรีอย่างจริงจัง ตอนแรกไปไปคนเดียวไปอยู่กับพี่วีเชียร พรหมจันทร์ แล้วตอนหลังป่าตู่ก็พา ดิกไปอยู่อีกคนก็เริ่มเรียนทุกอย่าง มีความรู้ก็จากป่าตู่ นี่แหละจนต่อมาก็ไม่อยากเรียนหนังสือ อยากเรียนดนตรีอย่างเดียว ก็เลยเลิกเรียนหนังสือ เรียนได้แค่ ม.ศ.3 ก็ออกจากโรงเรียนพันธะศึกษา มาเรียนดนตรีอย่างเดียว ก็เรียนที่บ้านนั่นแหละ ส่วนใหญ่จะเรียนที่บ้านกับญาติผู้ใหญ่ที่บ้านลุงโชติ ลุงโชตินี้สอนวิธีการตีระนาด แล้วก็ลุงโชติเขาเก่งเครื่องหนังก็สอนเครื่องหนังให้ดูแต่ครูไม่ค่อยได้เรียนหรอก ส่วนใหญ่จะเรียนกับครูดู ครูดูนี่สอนครูเยอะแล้วก็ครูหมัดสองคนนี่สอนเยอะ ครูหมัดนี่มาสอนตอนหลังสอนวิธีการต่างๆคราวนี้บ้านดนตรีเลยเรียนดนตรีอย่างเดียวได้ระนาดต่อเพลงส่วนใหญ่แล้วไม่ได้เรียนกับใคร”
(สี่บศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

หลังจากที่ครูสี่บสูด ดุริยประณีต เสียชีวิตลงครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต ก็ได้เริ่มเรียนดนตรีอย่างจริงจังกับหม่อมหลวงสุวัชร สวัสดิกุล จนกระทั่งครูเรียนสายสามัญจบชั้น ม.ศ.3 ก็ออกจากโรงเรียนหันมาเรียนดนตรีเพียงอย่างเดียว โดยเรียนกับญาติผู้ใหญ่ในบ้านบางลำพู แต่ส่วนใหญ่วิชาความรู้ทางดนตรีไทยครูสี่บศักดิ์จะเรียนมาจากหม่อมหลวงสุวัชร สวัสดิกุล และครูสมชาย ดุริยประณีต

ภาพที่ 2.6 จำลึบเอกสมชาย ดุริยประณีต

นอกจากญาติผู้ใหญ่ในบ้านที่คอยฝึกสอนและให้ความรู้กับครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต แล้วยังมีครูท่านอื่นอีกหลายท่านที่ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ได้ฝากตัวเป็นศิษย์เพื่อศึกษาหาความรู้

ครูบุญยงค์ เกตุคง

ครูบุญยงค์ เกตุคง เป็นครูดนตรีอีกท่านหนึ่งที่มีบทบาทในบ้านดุริยประณีต ทั้งเคยเป็นนักดนตรีในคณะดุริยประณีต และยังเป็นครูที่สอนในบ้านดุริยประณีตอีกด้วย ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตได้เล่าถึงครูบุญยงค์ให้ข้าพเจ้าฟังว่า “นอกจากป่าตู่กับครูหมัดแล้ว ก็ยังได้เรียนกับครูบุญยงค์ เกตุคง ครูบุญยงค์นี้เรียน 2 เพลงคือ เพลงม้าย่อง กับ ม้ารำ 2 เดี่ยว” (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์นอกจากครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต จะเรียนวิชาความรู้ทางดนตรีกับญาติผู้ใหญ่ในบ้านบางลำพูแล้วยังมีโอกาสได้เรียนกับคุณครูบุญยงค์ เกตุคง โดยได้เรียนเพลงเดียวกับครูบุญยงค์ 2 เพลงคือเพลงเดี่ยวม้าย่องและเดี่ยวม้ารำ

ภาพที่ 2.7 ครูบุญยง เกตุคง

ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง(ดนตรีไทย) พ.ศ. 2531

เมื่อเป็นศิษย์ครูสุชาติ คล้ายจินดา

ครูสุชาติ คล้ายจินดา เป็นครูดนตรีอีกท่านหนึ่งที่มีความสำคัญในการเรียนดนตรีของครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต เพราะเป็นผู้ที่เริ่มต่อเพลงเดี่ยวระนาดทุ้มให้กับครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีตเป็นคนแรก ครูได้เล่าเกี่ยวกับครูสุชาติ คล้ายจินดาว่า “พอหันมาตีระนาดทุ้มก็ต่อเพลงเดี่ยวระนาดทุ้มกับครูสุชาติ เพลงแรกก็คือ เดี่ยวแขกมอญ 3 ชั้นทางของครูพุ่ม ปาปุยะวาทย์ เพลงเดี่ยวนั้นแหละ ที่เหลือครูคิดเองดีเอง เพราะได้ทางระนาดไว้อยู่แล้ว” (สี่ศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์ครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต ทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้ครูหันมาตีระนาดทุ้ม จุดเริ่มต้นการตีระนาดทุ้มของครูคือในขณะนั้นวงดนตรีไทยคณะดุริยประณีตขาดคนระนาดทุ้มแต่มีคนระนาดเอกหลายคน ครูจึงยอมเสียสละตำแหน่งคนระนาดเอกแล้วลองเปลี่ยนมาตีระนาดทุ้มดูบ้าง เมื่อหันมาตีระนาดทุ้มก็เริ่มเรียนเพลงเดี่ยวทุ้มกับครูสุชาติ คล้ายจินดา เพลงเดี่ยวที่ครูได้เรียนกับครูสุชาติเป็นเพลงแรกก็คือเพลงเดี่ยวแขกมอญ 3 ชั้น และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต ก็กลายเป็นคนทุ้มของคณะดุริยประณีตมาจนทุกวันนี้

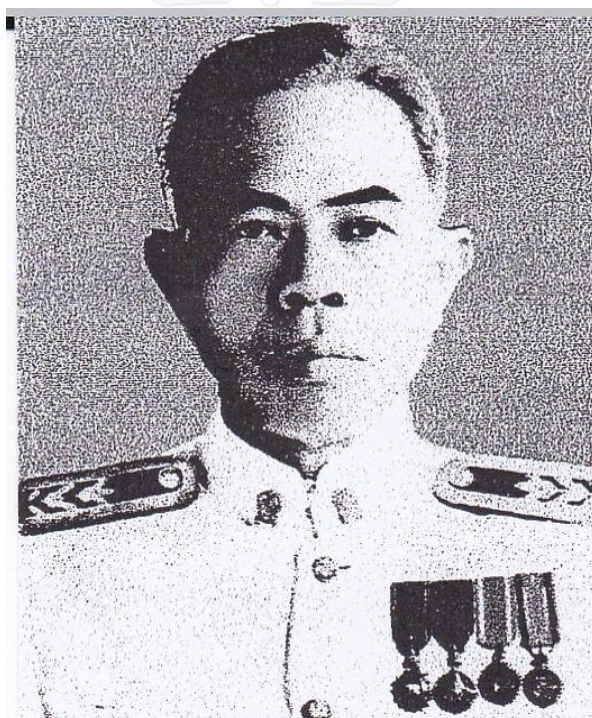

เรียนดนตรีกับครูสมาน ทองสุโชติ

ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต มีโอกาสได้เรียนดนตรีไทยกับครูสมาน ทองสุโชติ เมื่อตอนที่เข้ารับราชการที่กรมประชาสัมพันธ์ โดยได้เรียนเพลงเรื่องต่างๆเช่น เพลงเรื่องแขกมอญ เพลงเรื่องจีนแสดและ เพลงเดี่ยวอีกหนึ่งเพลงคือ เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงเชิดใน นอกจากนี้ครูสี่บศักดิ์ ยังได้เรียนการปรับวงและการประพันธ์เพลงจากครูสมาน ทองสุโชติ อีกด้วย

ต่อเพลงทยอยเดี่ยวกับครูสอนวงฆ้อง

ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต มีโอกาสเรียนเพลงเดี่ยวสูงสุดจากครูสอน วงฆ้อง เนื่องจากสมัยนั้นที่บ้านมีประชันบ่อยมาก จึงต้องไปหาครูสอน วงฆ้อง เพื่อจะเรียนเพลงทยอยเดี่ยวให้ครูสอนทำทางระนาดเอกให้ ครูได้เล่าถึงการเรียนกับครูสอนว่า

ภาพที่ 2.8 ครูสอน วงฆ้อง

“ครูสอนนี้เรียนเพลงทยอยเดี่ยวระนาด ครูคู่พาไปหาครูสอนที่บ้านบาตร วิธีเรียนกับครูสอนนี้ต้องผ่านแม่เยื่อนก่อน แม่เยื่อนจะอยู่ข้างล่าง ครูสอนจะอยู่ข้างบนก่อนจะขึ้นไปเรียนได้ต้องให้ครูคู่คุยกับแม่เยื่อนให้แม่เยื่อนอนุญาตก่อนถึงจะขึ้นไปเรียนกับครูสอนข้างบนได้ ตอนนั้นมีเรื่องเยอะ มีประชันเยอะเลยต้องไปเรียนทยอยเดี่ยวเรียนทั้ง

ระนาด ไปให้แกทำทางให้ก็ได้มา มาตีจนที่บ้านมีชื่อเสียงขึ้นมา แล้วที่นี้ที่บ้านรุ่นเราชาดคนทุ่ม ก็เลยมาคิดว่าเราน่าจะหันไปตีทุ่มบ้างก็เลยเริ่มตีทุ่ม” (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ทำให้ได้ทราบสาเหตุที่ครูมีโอกาสได้เรียนกับครูสอน วงฆ้อง ว่าเนื่องจากวงดนตรีไทยบ้านบางลำพูในขณะนั้นมักจะมียานประชันบ่อยจึงจำเป็นต้องเรียนเพลงทยอยเดี่ยวหม่อมหลวงสุรวัชร์ สวัสดิกุล จึงพาครูสืบศักดิ์เข้าไปฝากตัวเป็นศิษย์เพื่อเรียนเพลงทยอยเดี่ยวระนาดเอกกับครูสอน วงฆ้อง ครูยังได้กล่าวถึงวิธีการเข้าไปเรียนกับครูสอนว่าก่อนจะเข้าไปเรียนกับครูสอนได้นั้นต้องขออนุญาตจากแม่เยื่อนภรรยาของครูสอนก่อน ถ้าแม่เยื่อนอนุญาตจึงจะสามารถขึ้นไปเรียนกับครูสอนได้

ภาพที่ 2.9 ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ในงานไหว้ครูบ้านบางลำพู

“จนมาปี 2513ปีที่เหรียญพ่อแก่เขาดังนั้นแหละปีนั้นขึ้นตีที่วัดพระพิเรนทร์ ตีให้วงครูประสงค์ พิณพาทย์ ไปช่วยตีก็เขา ตีก็เขาตีระนาดกับพียง ครูตีทุ่ม ปีนั้นตีเดี่ยวทุ่มเพลงอาเฮีย ก็เลยทำให้เกิดเดี่ยวทุ่มเพลงอาเฮียดังขึ้นมา แต่ก่อนไม่ค่อยมีใครเขาตีกันหรือกออาเฮียทางทุ่มเนี่ย หลังจากนั้นก็ตีทุ่มมาเรื่อย เพราะที่บ้านก็ไม่มีคนทุ่มจริง ๆ ก็ตีมาจนมีชื่อเสียงขึ้นมาละ ก็ตีมาเรื่อย ๆ ก็รู้สึกว่ ก็ดีเหมือนกันตีทุ่มสนุกดีก็เลยปรับวิธีการตีใหม่ให้เป็นเอกลักษณ์ของเราเอง หาวิธีตี

ใหม่เมื่อก่อนนี้ทางทும்เขาตีกันห่าง ๆ ห่างมาก ก็เลยมาปรับใหม่ตีให้ถี่ขึ้น สนุกขึ้น จนมาถึงทุกวันนี้แต่กว่าจะได้ขนาดนี้ไม่ใช่ว่าตีวันเดียวแล้วดังเลยนะต้องใช้เวลานาน ทุกวันนี้ก็เห็นเขาตีตามครูกันทั้งหมดทุกคน ทางครูพุ่มก็ห่างนะแต่ในสมัยนั้นก็ถือว่าครูพุ่ม เป็นคนสมัยใหม่แล้ว ทางครูพุ่มก็ถี่ขึ้นมาแล้วในสมัยนั้น แต่ก็ยังถือว่าห่างอยู่ ครูก็เลยตีให้ถี่ ให้กระชับ ขึ้นมาอีก จนเกิดเป็นทางของครูขึ้นมา ที่นี้ก็เริ่มสนุกกับการตีทும்ก็เลยตีมาตลอดไม่ได้ตีระนาดเลยปล่อยให้ตีเขาตี ก็เลยกลายเป็นว่าครูเป็นคนทும் เดียวนี้ทุกคนก็เลยคิดว่าครูเป็นคนทும்แต่มันไม่ใช่ครูเป็นคนระนาดไม่ใช่คนทும் ครูตีระนาดมาก่อนมีชื่อเสียงพอสมควร คือทุกอย่างมันคือการนำเสนอ มันอยู่ที่เราจะนำเสนอได้ดีไหม ถ้าเรานำเสนอได้ดีก็เป็นที่ยอมรับในวงการ อย่างครูเนี่ยทุกวันนี้เห็นตีตามครูกันทั้งนั้น เมื่อก่อนครู บุญยัง เคยสอนครูไว้คำหนึ่งว่า วิธีการตีทும்ให้ไปดูเปียโน ว่ามันเล่นอย่างไร แล้วเราก็เอามาประยุกต์เอา ครูก็เลยมาคิด มาประยุกต์เอาแต่กว่าจะได้ขนาดนี้ก็ต้องใช้เวลานานนะ ต้องศึกษาเยอะ” (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ทำให้ได้ทราบสาเหตุที่ครูต้องเปลี่ยนจากคนระนาดเอกมาเป็นคนระนาดทும் เริ่มจากการขึ้นประชันที่วัดใหม่พระพิเรนทร์ใน พ.ศ. 2513 การประชันในครั้งนั้นครูขึ้นตีในนามของวงครูประสงค์ พิณพาทย์ ปีนั้นครูตีเดี่ยวทும்เพลงอาเฮีย ซึ่งสมัยนั้นเดี่ยวทும்เพลงอาเฮียยังไม่ค่อยเป็นที่แพร่หลายในวงการดนตรีไทยมากนัก หลังจากการประชันในครั้งนั้นทำให้ครูเริ่มมีชื่อเสียงทางด้านระนาดทும்มากขึ้นจนกระทั่งครูรู้สึกสนุกในการตีระนาดทும்ครูสืบศักดิ์จึงคิดหาวิธีการตีระนาดทும்แบบใหม่ๆขึ้นมาโดยตีให้ถี่ขึ้น กระชับขึ้น สนุกยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง แต่กว่าจะหาวิธีตีให้เป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่ายต้องลองผิดลองถูกอยู่นาน ต้องศึกษาเพิ่มเติมอีกมากมาย หลังจากที่ครูหาเอกลักษณ์ในการตีทும்ของครูได้แล้วครูก็เริ่มสนุกกับการตีระนาดทும்ครูจึงไม่ได้ตีระนาดเอกอีกเลยปัจจุบันนี้ในวงการดนตรีไทยจึงเข้าใจว่าครูเป็นคนระนาดทும்แต่ที่จริงแล้วครูเป็นคนระนาดเอก

ประวัติการทำงาน

ภาพที่ 2.10 ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต รับราชการครั้งแรก

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เริ่มทำงานครั้งแรกโดย อาจารย์พจนา ดุริยพันธ์ ฝากให้ทำงานที่ สยามรัฐ เป็น Graphic Arts ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ทำอยู่ 7 วันก็ออก เพราะเรารู้สึกว่าไม่ใช่งานที่เหมาะสมกับตัวเองก็เลยมาทำงานที่กรมประชาสัมพันธ์กับครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต โดยทำหน้าที่เป็นผู้บรรเลงดนตรีไทยของวงดนตรีไทยกรมประชาสัมพันธ์ ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เล่าว่า

“พอเกณฑ์ทหารแล้วจับได้ใบดำก็แต่งงานแล้วครูก็เริ่มทำงานครั้งแรกกับอาจารย์พจนา ดุริยพันธ์ เขาฝากให้ครูทำงานที่สยามรัฐเป็น Graphic Arts ครูทำอยู่ 7 วันก็ออกเพราะเรารู้สึกว่าไม่ใช่งานที่เหมาะสมกับตัวเอง ก็เลยมาอยู่กรมประชาสัมพันธ์กับยายจิตต์ก็เป็นผู้บรรเลงตอนนั้นพี่สมเขาอยู่ เขาก็ตีระนาดครูตีเครื่องหนัง ตีห่มบ้างอะไรบ้าง” (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ทำให้ได้ทราบถึงประวัติการเริ่มต้นทำงานของครูว่าหลังจากที่ครูเข้ารับการเกณฑ์ทหารเรียบร้อยแล้วครูก็แต่งงานแล้วเริ่มเข้าทำงานที่สยามรัฐในตำแหน่ง Graphic Arts แต่ครูสืบศักดิ์ทำงานที่สยามรัฐได้เพียงแค่ 7 วันเท่านั้นครูก็ลาออกด้วยเหตุผลที่ว่างานแบบนี้ไม่เหมาะสมกับครูเพราะไม่ใช่งานดนตรีที่ครูรักหลังจากนั้นครูจึงสมัครเข้าทำงานที่กรมประชาสัมพันธ์ในตำแหน่งนักดนตรีและก็ทำงานที่กรมประชาสัมพันธ์ มาจนถึงทุกวันนี้ จะเห็นได้ว่าครูสืบศักดิ์รักในการเล่นดนตรีไทยมากถึงแม้จะมีงานอื่นที่ได้ค่าตอบแทนดีกว่า ครูก็ไม่ยอมทำ ครูเลือกที่จะทำงานดนตรีที่ครูรักมากกว่า

ประวัติการรับราชการของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เริ่มต้นรับราชการที่กรมประชาสัมพันธ์เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2517 เริ่มทำงานครั้งแรกในตำแหน่งนักดนตรีไทย ฝ่ายดนตรีไทย โดยรับหน้าที่เป็นผู้บรรเลง ระนาดทุ้ม และเครื่องหนัง ประวัติการเลื่อนขั้นการทำงานมีดังนี้

- ปีพ.ศ. 2525 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็น ดุริยางคศิลป์ป็น 1
- ปีพ.ศ. 2530 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นดุริยางคศิลป์ป็น 2
- ปีพ.ศ. 2534 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นดุริยางคศิลป์ป็น 3
- ปีพ.ศ. 2539 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นดุริยางคศิลป์ป็น 4
- ปีพ.ศ. 2543 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นดุริยางคศิลป์ป็น 5
- ปี พ.ศ. 2545 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นดุริยางคศิลป์ป็น 6
- ปี พ.ศ. 2551 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่บริหาร 7
- ปี พ.ศ. 2556 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นรักษาการผู้อำนวยการส่วนบริหารการดนตรีกรม
ประชาสัมพันธ์
- ปี พ.ศ. 2557 ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการส่วนบริหารการดนตรี สถานีวิทยุ-
โทรทัศน์แห่งประเทศไทย

ภาพที่ 2.11 ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนบริหารการดนตรีสถานีวิทยุ
โทรทัศนแห่งประเทศไทย

ปีพ.ศ.2551 ครูได้เลื่อนตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่บริหาร 7 และได้รับการแต่งตั้งให้เป็น
หัวหน้าฝ่ายดนตรีไทย สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ หน้าที่ในการ
ปฏิบัติงานของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต มีดังนี้

- ควบคุมดูแลการฝึกซ้อมวงดนตรีไทย ของวงดนตรีไทยกรมประชาสัมพันธ์
- ควบคุมการบรรเลงดนตรีไทยบันทึกเทปออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทย

ไทยช่อง 11

ปี พ.ศ. 2556 ครูได้เลื่อนตำแหน่งเป็น รักษาการผู้อำนวยการส่วนบริหารการดนตรี
กรม-ประชาสัมพันธ์

ปี พ.ศ. 2557 ครูได้เลื่อนตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการส่วนบริหารการดนตรี สถาบันวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย

2.4.2 ผลงาน

ผลงานของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านดนตรีไทยจากครูดนตรีไทยที่มีความรู้ความสามารถและมีชื่อเสียงมากมายหลายท่าน ทั้งครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ยังเป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด จึงทำให้ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีไทยเป็นอย่างมาก จึงทำให้มีผลงานทางด้านดนตรีไทยมากมายดังนี้

ด้านการบรรเลง

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นนักดนตรีของคณะดุริยประณีต ในการประชันวงปีพาทย์กับวงบ้านบางกะปิ หน้าพระที่นั่งที่มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นองค์ประธานในครั้งนั้นครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ได้มีโอกาสบรรเลงเดี่ยวระนาด-ทุ้มเพลงกราวในถวายหน้าพระที่นั่ง

ภาพที่ 2.12 คณะดุริยประณีตประชันหน้าพระที่นั่งกับวงบ้านบางกะปิ
ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

การที่ได้ทำงานในกรมประชาสัมพันธ์นั้น ทำให้ครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต มีโอกาสได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้ร่วมบรรเลงดนตรีไทยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หลายครั้งซึ่งเป็นการภาคภูมิใจให้กับครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นอย่างมากครูได้เล่าถึงความรู้สึกที่ได้ร่วมบรรเลงดนตรีไทยกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ข้าพเจ้าฟังว่า “ ครูรู้สึกภาคภูมิใจมากที่ได้ร่วมบรรเลงดนตรีไทยกับสมเด็จพระเทพฯ ถือเป็นเกียรติอย่างสูงสุดต่อวงศ์ตระกูล และยังเป็นกำลังใจ ทำให้ครูอยากทำงานด้านดนตรีต่อไป” (สี่ศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

การที่ครูได้ร่วมบรรเลงดนตรีไทยกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นั้น ครูรู้สึกภูมิใจและเป็นเกียรติอย่างสูงสุดต่อวงศ์ตระกูลและยังเป็นกำลังใจให้ครูอยากที่จะทำงานดนตรีต่อไปอีกด้วย

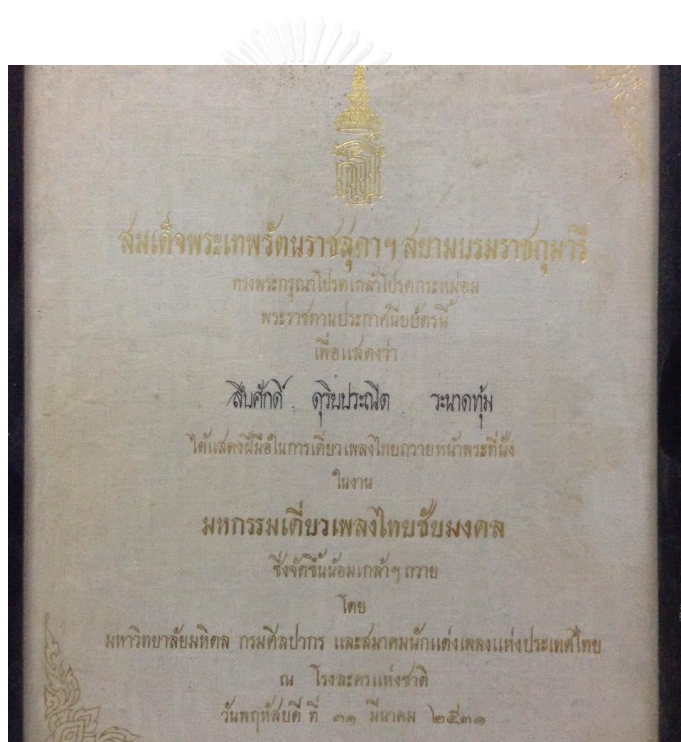
ภาพที่ 2.13 ครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต ร่วมบรรเลงดนตรีไทยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ 31 กรกฎาคม 2531

ครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต ได้ทำหน้าที่เป็นผู้บรรเลงระนาดทุ้มเพลงหน้าพาทย์ของคณะดุริยประณีตประกอบพิธีไหว้ครูดนตรีไทยให้กับสำนักดนตรีไทยที่ต่าง ๆ โดยมีจำสืบเอกสมชาย ดุริยประณีต เป็นหัวหน้าคณะเช่น พิธีไหว้ครูของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย พิธีไหว้ครูของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิธีไหว้ครูของวงดนตรีไทย คณะพาทยรัตน์ (บ้านใหม่ทางกระเบน) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พิธีไหว้ครูของคณะลิเก ศิษย์หอมหวล ของครูบุญเลิศ นางพินิจ

เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2531 ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต มีโอกาสได้บรรเลงเดี่ยวระนาด หุ้มเพลงตะแย 3 ชั้น ถวายหน้าพระที่นั่ง ในงานมหกรรมเดี่ยวเพลงไทยชัยมงคล เนื่องในโอกาส คล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ โรงละครแห่งชาติ ซึ่งถือว่าเป็นเกียรติยศอันสูงสุด และเป็นที่ยกย่องมากที่สุดของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

ภาพที่ 2.14 เกียรติบัตรมหกรรมเดี่ยวเพลงไทยชัยมงคลที่ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต มีความภาคภูมิใจที่สุด

ครูได้เล่าเกี่ยวกับรางวัลนี้ว่า

“ที่ครูภาคภูมิใจมากที่สุดก็คือ การที่ได้รับเชิญให้ไปเดี่ยวระนาดหุ้ม เพลงตะแย ในงานมหกรรมเดี่ยวเพลงไทยชัยมงคล ตีหน้าพระที่นั่งของ สมเด็จพระเทพฯ งานนี้มีนักดนตรีไม่กี่คนที่ได้รับเชิญซึ่งครูก็เป็นหนึ่งใน

นั่น รู้สึกว่างานนี้จะมีพื้หมัดดีด้วย บ้านเรามีไปกันแค่สองคน” (สืบศักดิ์

ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2554)

จากการสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต รางวัลที่ครูภาคภูมิใจมากที่สุดนั้นก็คือการได้รับเชิญให้ไปบรรเลงเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงทะแยในงานมหกรรมเดี่ยวเพลงไทยชัยมงคลหน้าพระที่นั่งของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพราะงานครั้งนั้นมีนักดนตรีที่ได้รับเชิญให้ไปบรรเลงเดี่ยวเพียงไม่กี่คนซึ่งครูได้เป็น 1 ในจำนวนนั้นด้วย

นอกจากนี้ผลงานด้านการบรรเลงของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ยังมีอีกมากทั้งที่บ้าน บางลำพูและที่กรมประชาสัมพันธ์ เช่น การบรรเลงดนตรีไทยของวงดนตรีไทยกรมประชาสัมพันธ์ ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ช่อง 11

ด้านการสอนดนตรีไทย

ปี พ.ศ. 2525 เป็นอาจารย์สอนดนตรีไทยที่ชมรมดนตรีไทยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปี พ.ศ. 2531 เป็นอาจารย์สอนดนตรีไทยที่โรงเรียนพันธะวัฒนาและที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจนถึงปัจจุบัน

ปี พ.ศ. 2534 ขณะอยู่ที่ประเทศอังกฤษได้สอนดนตรีไทยให้กับชมรมดนตรีไทยแห่งสหราชอาณาจักร ณ สถานทูตไทย กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

ปี พ.ศ. 2535 เป็นอาจารย์สอนดนตรีไทยที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยและโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

ปี พ.ศ. 2536 เป็นอาจารย์สอนดนตรีไทยที่โรงเรียนปรางโสมวิทยารามอินทรา

นอกจากนี้ทุกวันอาทิตย์ครูยังทำหน้าที่สอนดนตรีไทยที่บ้านบางลำพู ซึ่งขณะนี้ได้ตั้งเป็นมูลนิธิดุริยประณีต มาจนถึงปัจจุบัน

ด้านประพันธ์

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีไทยและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก ทั้งยังเป็นผู้ที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด จึงได้ประพันธ์เพลงไว้มากมายทั้งเพลงหมูและเพลงเดี่ยว ดังต่อไปนี้

เพลงหมู่

เพลงใหม่โรงพระจอมเกล้า ประพันธ์ร่วมกับจำสืบเอกสมชาย ดุริยประณีต ประพันธ์ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเพลงใหม่โรงประจำสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบังตั้งแต่เมื่อ พ.ศ. 1526

เพลงเทพนารี เถา ประพันธ์ร่วมกับจำสืบเอกสมชาย ดุริยประณีต โดยได้ประพันธ์ให้กับชมรมดนตรีไทยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบังตั้งแต่เมื่อพ.ศ. 2526

เพลงพญาฤๅษร เถา ประพันธ์กับจำสืบเอกสมชาย ดุริยประณีต ประพันธ์ขึ้นมาเพื่อให้คณะดุริยประณีตใช้ในการบรรเลงประกวดดนตรีไทย ของสมาคมสงเคราะห์สหายศิลปิน ที่วัดพระพิเรนทร์ตั้งแต่เมื่อ พ.ศ. 2527

เพลงใต้ร่มพระบารมี เถา (ค่างควากินกล้วย เถา) ประพันธ์ร่วมกับจำสืบเอกสมชาย ดุริยประณีต ประพันธ์มาเพื่อให้คณะดุริยประณีตใช้บรรเลงประกวดดนตรีไทยที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยตั้งแต่เมื่อพ.ศ. 2539

เพลงสุดสงวนทางเปลี่ยน ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต ได้ประพันธ์เพลงสุดสงวนทางเปลี่ยนขึ้นมาตั้งแต่ 3 ชั้น 2 ชั้น และชั้นเดียว เพื่อใช้บรรเลงร่วมกับเพลงสุดสงวน เถา ให้เกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น ตั้งแต่เมื่อ พ.ศ. 2554

เพลงสุรินอินเตอร์ ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต ได้ประพันธ์เพลงสุรินอินเตอร์ขึ้นมาจากเพลงสุรินทราหูเถา โดยได้ประพันธ์ขึ้นมาเป็นทางเปลี่ยนตั้งแต่ 3 ชั้น แล้วตัดลงเป็น 2 ชั้นและชั้นเดียว โดยให้ทางเปลี่ยนแต่ละท่อนเปลี่ยนเป็นสำเนียงภาษาต่างๆตั้งแต่เมื่อ พ.ศ. 2554 ครูกล่าวถึงการแต่งเพลงนี้ว่า

“เพลงนี้เป็นเพลงที่มีจังหวะน้อย น่าจะเอาสำเนียงภาษาต่างๆมาใส่เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพื่อคนฟังจะได้ไม่เบื่อ เพลงนี้แต่เดิมมีแค่ 3 ชั้น ครูเลยตัดลงเป็น 2 ชั้นและชั้นเดียว แล้วใส่สำเนียงต่างๆเข้าไปเพื่อให้เกิดความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น” (สี่บศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 7 มกราคม 2555)

จากการสัมภาษณ์ครูสี่บศักดิ์ ดุริยประณีต เกี่ยวกับเพลงสุรินอินเตอร์ครูอธิบายว่าครูได้ทำเพลงนี้ขึ้นมาจากเพลงสุรินทราหู เพราะว่าเพลงนี้เป็นเพลงที่มีจังหวะน้อยเหมาะที่จะนำมาทำทางเปลี่ยนเป็นสำเนียงภาษาต่างๆ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานน่าฟังยิ่งขึ้น

เพลงเดี่ยว

ครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต ได้ประพันธ์เพลงเดี่ยวไว้มากมายโดยได้ประพันธ์เพลงเดี่ยวไว้ 3 เครื่องมือดังนี้

ระนาดเอก เพลงที่ประพันธ์ไว้คือ นารายณ์แปลงรูป 3 ชั้น, สุรินทราหู 3 ชั้น, สุดสงวนเถาอาหนูเถา, พญาโคก 2 ชั้น, ชั้นเดียว, แขกมอญ 2 ชั้น, ชั้นเดียว, สวรรณี 2 ชั้น, ชั้นเดียว, นกขมิ้น 2 ชั้น, ชั้นเดียว, ลาวแพน, อาเฮีย 3 ชั้น

ระนาดทุ้ม เพลงที่ประพันธ์ไว้คือ นารายณ์แปลงรูป 3 ชั้น, สุรินทราหู 3 ชั้น, สุดสงวนเถาอาหนูเถา, พญาโคก 2 ชั้น, ชั้นเดียว, แขกมอญ 2 ชั้น, ชั้นเดียว, สวรรณี 2 ชั้น, ชั้นเดียว, นกขมิ้น 3 ชั้น, ลาวแพน, อาเฮีย 3 ชั้น, มุล่ง, เข็ดนอก, กราวโน 2 ชั้น, ชั้นเดียว, ทอยเดี่ยว

ซ้องวงเล็ก เพลงที่ประพันธ์ไว้คือ นารายณ์แปลงรูป 3 ชั้น, สุรินทราหู 3 ชั้น, สุดสงวนเถาอาหนูเถา, พญาโคกเถา, แขกมอญเถา, สวรรณีเถา, นกขมิ้นเถา, ลาวแพน, อาเฮีย 3 ชั้นทอยเดี่ยว

รางวัลเกียรติยศ

ครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นผู้มีผลงานมากมายแต่ผลงานที่ครูสีบศักดิ์ มีความภาคภูมิใจมากที่สุดก็คือการได้รับเชิญให้บรรเลงระนาดทุ้มหน้าพระที่นั่ง เพลงทะเล 3 ชั้น ในงานมหกรรมเดี่ยวเพลงไทยชัยมงคล ณ โรงละครแห่งชาติ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2531

บั้นปลายชีวิต

ครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต ได้วางแผนชีวิตหลังเกษียณอายุราชการไว้ว่า อยากจะเขียนโน้ตเพลงไทยแต่งเพลงไทย แล้วทำเป็นเทปขาย เนื่องจากว่าครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์มากพอสมควร มีความชำนาญในการใช้โปรแกรมดนตรีได้เป็นอย่างดี จึงคิดที่จะสร้างห้องอัดเสียงไว้ที่บ้านเพื่อที่จะใช้ในการทำเพลง แต่ก็ยังไม่ละทิ้งการเผยแพร่ดนตรีไทยท่านยังคงไปสอนดนตรีไทยที่โรงเรียนปรางโมทวิทยารามอินทรา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมูลนิธิดุริยประณีตต่อไป

2.4.3 ประวัติการสืบทอด

ความเป็นมาของเพลงกราวโน ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ จากการสัมภาษณ์ครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต

ทางเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวโน ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้นเป็นทางของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ที่ได้รับการสืบทอดมาโดยคณะ ดุริยประณีต ซึ่งผู้ที่ได้รับการสืบทอดโดยตรงจากครูพุ่ม

บาปุยะวาทย์ก็คือครูสี่บสูด (ไก่) ดุริยประณีต หลังจากนั้นครูสี่บสูด ดุริยประณีตก็ได้นำเดี่ยว
ระนาดทุ้มเพลงกราวในทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์มาเผยแพร่ให้กับลูกศิษย์ในบ้านดุริยประณีต

จากการศึกษาการสืบทอดเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ของ
ครูสี่บสูด ดุริยประณีต นั้นครูได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับที่มาของเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในทาง
นี้ไว้ว่า

เดี่ยวกราวในทางนี้ได้มาจากพ่อของครูเอง(ครูสี่บสูด ดุริยประณีต)
คือสมัยก่อนพ่อครูทำงานที่กรมประชาสัมพันธ์ก็เลยมีโอกาสได้เรียนกับครู
พุ่ม พ่อก็เลยได้เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในมาจากครูพุ่ม แล้วพ่อก็นำ
เพลงกราวในทางนี้มาต่อให้กับลูกศิษย์ที่บ้านก็มีพี่ชาติ(ครูสุชาติ คล้าย
จินดา)นี่แหละเขาได้ไว้ ส่วนตัวครูฟังพี่ชาติตีก็จำได้ดีได้ เพราะฟังบ่อย
สมัยก่อนเวลาที่เขาซ้อมกันที่บ้าน สมัยนั้นก็ปิดตีระนาด พี่หมัดตีห้อง พี่
แซนห้องเล็ก พี่ชาติตีทุ้ม ครูกลับจากโรงเรียนประมาณบ่ายสามโมงเย็น
เขาก็เรียกให้ตีสองหน้า (- - - พริ้ง - - พริ้ง - - - - พริ้ง - - - พริ้ง)
ทุกวัน ครูถึงได้ตีเครื่องหนังเป็น ตีสองหน้าเป็น เพราะเวลาเขาซ้อมกันก็
เรียกครูไปตีทุกวัน ก็นั่นแหละตีทุกวันซ้อมทุกวันก็จำได้ แล้วก็ได้ฟังเทปที่
พี่ชาติ เขาตีไว้ตอนที่เขาประชันสังคีตศาลา ก็เลยตีได้ แต่ที่พี่ชาติเขาตีใส่
เทปไว้รู้สึกว่าจะขาด ที่แรกไม่ได้มีใครวัดเนื้อกันเลยไม่รู้ว่าจะเพลงขาด พอ
มาที่หลังครูจำเนียร ศรีไทยพันธ์ เขามาที่บ้านเพราะสนิทกันอยู่กรม
ประชาสัมพันธ์ด้วยกัน เขาก็มาฟังซ้อมแล้วก็วัดเนื้อไปด้วยเขาบอกว่า
เจ็บบ เนื้อมันขาดนะครูก็เลยมาวัดเนื้อใหม่แล้วครูก็เลยเติมใส่ให้ครบ
แล้วก็ตีมาจนถึงตอนนี้ (สี่บสูด ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน
2555)

จากการสัมภาษณ์ครูสี่บสูด ดุริยประณีตเรื่องการสืบทอดเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน
สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ นั้นสามารถสรุปได้ว่าเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงนี้ครูสี่บสูด
ดุริยประณีตได้รับการถ่ายทอดมาจากครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ โดยตรงเพราะครูสี่บสูด ดุริยประณีต
ทำงานที่กรมประชาสัมพันธ์กับครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ แล้วครูสี่บสูดก็ได้นำเดี่ยวกราวในระนาดทุ้ม
ทางนี้มาถ่ายทอดให้กับครูสุชาติ คล้ายจินดา คนระนาดทุ้มของคณะดุริยประณีตในสมัยนั้น แต่ตัว

ครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต เองนั้นได้รับการถ่ายทอดโดยครูสุชาติ คล้ายจินดา เพราะสมัยเด็กนั้นครูจะมีหน้าที่ตีกลองสองหน้าเพลงกราวโนให้กับนักดนตรีคณะดุริยประณีตรุ่นใหญ่ซ้อมเพื่อประชันงานสังคีตศาลาทุกวัน ประกอบกับได้ฟังเทปที่ครูสุชาติ คล้ายจินดาตีแล้วบันทึกเสียงไว้ จึงทำให้ให้ครูตีได้ จะเห็นได้ว่าครูมีความเฉลียวฉลาดในทางดนตรีมากเพียงแค่ได้ยินได้ฟังก็สามารถจดจำนำมาตีได้

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีตโดยตรงนั้นสามารถสรุปรายชื่อลูกศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดเพลงกราวโนจากครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต ดังนี้

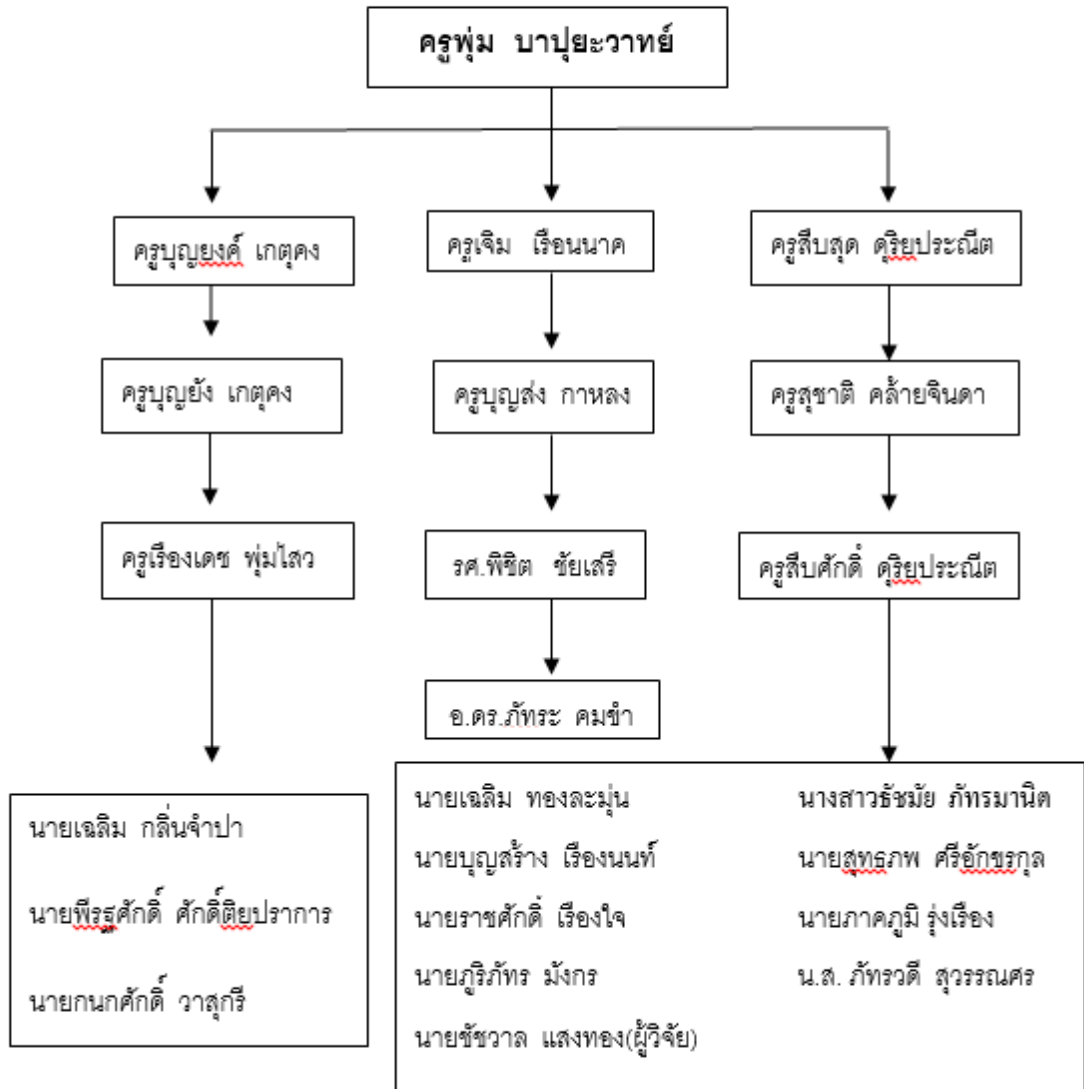
๑. นายเฉลิม ทองละมุด ปัจจุบันเป็นอาจารย์พิเศษและนักดนตรีอิสระ
๒. นายบุญสร้าง เรืองนนท์ ปัจจุบันรับราชการที่สำนักงานกองการสังคีต กรมศิลปากร
๓. นายราชศักดิ์ เรืองใจ ปัจจุบันเป็นนักดนตรีร่วมสมัยที่ภัทราวดีเธียเตอร์
๔. นายภูริภัสสร มังกร ปัจจุบันรับราชการครูที่จังหวัดอุทัยธานี
๕. นางสาวธัชชมัย ภัทรมานิต ปัจจุบันรับราชการครูที่โรงเรียนสมุทรปราการ
๖. นายสุทธภพ ศรีอักษรกุล ปัจจุบันทำงานที่ภาควิชาดุริยางคศิลป์คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๗. นางสาวภัทรวดี สุวรรณศรี ปัจจุบันกำลังศึกษาที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๘. นายชัชวาล แสงทอง (ผู้วิจัย) รับราชการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2
๙. นายภาคภูมิ รุ่งเรือง ปัจจุบันเป็นนักดนตรีอิสระ

ลักษณะการถ่ายทอดเพลงกราวโนของครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต ให้แก่ลูกศิษย์ สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะดังนี้

1. ลูกศิษย์ที่เรียนดนตรีกับครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต ตั้งแต่เบื้องต้นมาจนถึงเพลงกราวโน
2. ลูกศิษย์ที่เรียนดนตรีกับครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต จากพื้นฐานเดิมที่มีอยู่แล้วจึงมาเรียนต่อยอดกับครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต จนถึงเพลงสูงสุด

รายชื่อลูกศิษย์ของครูสี่ศักดิ์ ดุริยประณีต ที่ได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวโนนี้ เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์โดยตรงจากอาจารย์สี่ศักดิ์ ดุริยประณีต

แผนผังการสืบทอดเดี่ยวระนาบทุ้มเพลงกราวโน สามชั้น ทางครุพุ่ม บาปุยะวาทย์

หมายเหตุ แผนผังแสดงการสืบทอดเดี่ยวระนาบทุ้มเพลงกราวโน สามชั้น ทางครุพุ่ม บาปุยะวาทย์
 นี้เป็นการค้นคว้าเท่าที่สืบได้ อาจมีผู้ได้รับการสืบทอดมากกว่านี้

บทที่ 3

วิเคราะห์ผลงานเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์

ในการวิเคราะห์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ผู้วิจัย
ดำเนินการศึกษาโดยแจกแจงตามหัวข้อต่างๆดังนี้

3.1 การกำหนดสัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต

3.1.1 สัญลักษณ์แทนการบันทึกโน้ต

3.1.2 สัญลักษณ์แทนกลวิธีพิเศษ

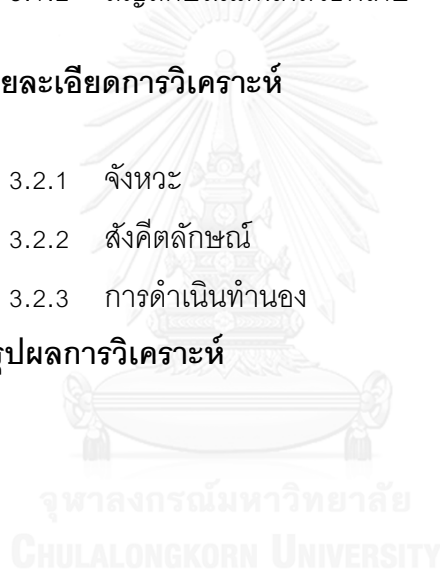
3.2 รายละเอียดการวิเคราะห์

3.2.1 จังหวะ

3.2.2 สังคีตลักษณ์

3.2.3 การดำเนินทำนอง

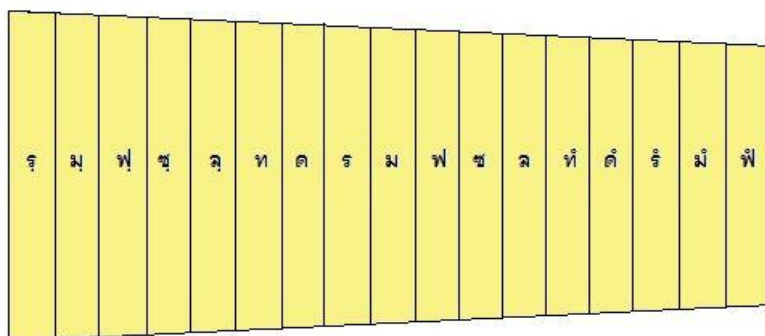
3.3 สรุปผลการวิเคราะห์

3.1 การกำหนดสัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต

3.1.1 สัญลักษณ์แทนการบันทึกโน้ต

ในการวิเคราะห์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครุฑุม บานุยุวาทย์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ใช้โน้ตระบบตัวอักษรไทย (ด ร ม ฟ ช ล ท) และเรียงเสียงระนาดทุ้มเสียงต่ำสุด (ลูกทวน)จนถึงลูกระนาดทุ้มเสียงสูงสุด (ลูกหลิบ) ได้ดังนี้

ลูกที่ 1	เสียง เร	ใช้สัญลักษณ์	ร
ลูกที่ 2	เสียง มี	ใช้สัญลักษณ์	ม
ลูกที่ 3	เสียง ฟา	ใช้สัญลักษณ์	ฟ
ลูกที่ 4	เสียง ซอล	ใช้สัญลักษณ์	ช
ลูกที่ 5	เสียง ลา	ใช้สัญลักษณ์	ล
ลูกที่ 6	เสียง ที	ใช้สัญลักษณ์	ท
ลูกที่ 7	เสียง โด	ใช้สัญลักษณ์	ด
ลูกที่ 8	เสียง เร	ใช้สัญลักษณ์	ร

ลูกที่ 9 เสียง มี	ใช้สัญลักษณ์	ม
ลูกที่ 10 เสียง ฟา	ใช้สัญลักษณ์	ฟ
ลูกที่ 11 เสียง ซอล	ใช้สัญลักษณ์	ซ
ลูกที่ 12 เสียง ลา	ใช้สัญลักษณ์	ล
ลูกที่ 13 เสียง ที	ใช้สัญลักษณ์	ที
ลูกที่ 14 เสียง โด	ใช้สัญลักษณ์	ด
ลูกที่ 15 เสียง เร	ใช้สัญลักษณ์	ร
ลูกที่ 16 เสียง มี	ใช้สัญลักษณ์	ม
ลูกที่ 17 เสียง ฟา	ใช้สัญลักษณ์	ฟ

ส่วนของทำนองหลักและทำนองเดี่ยวนั้นใช้การบันทึกแบบ 2 บรรทัด โดยบรรทัดบน หมายถึง แนวการบรรเลงของมือขวาของระนาดทุ้มและบรรทัดล่างหมายถึงแนวการบรรเลงของมือซ้ายของระนาดทุ้ม

ตัวอย่างทำนองหลัก

--ร ม	- ซ - ล	- ซ - -	- ด - ด	- ม - ม	- ม - ร	- ด - ล	- ซ - ด
-ด- -	- ซ - ล	- ร - ด	- - - -	- ม - ซ	- ม - ร	- ด - ม	- ร - ด

ร ด - -	ด ล - -	ล ซ - -	ซ ม - -	ร ด - -	ด ล - -	ล ซ - -	ซ ม - -
--ล ซ	- - ซ ม	- - ม ร	- - ร ด	- - ล ซ	- - ซ ม	- - ม ร	- - ร ด

ตัวอย่างทำนองทางเดี่ยว

-ซ - ซ	- ซ - ล	ดํ ล ซ ล	- - ดํ -	- มํมํ มํ มํ	มํ มํ - รั	ดํ รั มํ รั	- - ดํ -
- รั - -	ม รั - ม	ด ม รั ม	- ด - -	ม - ซ ล	ซ ม - รั	ด รั ม รั	- ด - -

-ซ - ซ	- ซ - ล	ดํ ล ซ ล	- - ดํ -	- มํมํ มํ มํ	มํ มํ - รั	ดํ รั มํ รั	- - ดํ -
- รั - -	ม รั - ม	ด ม รั ม	- ด - -	ม - ซ ล	ซ ม - รั	ด รั ม รั	- ด - -

รด - - -	ซ ม - -	ล ซ - -	ดํ ล - -	รด - - -	มํม - มํ -	รั - ม -	มรั - ดํ -
- ลุซุ ม	- - มุ ซุ	- - ซุ ลุ	- - ลุ ด	- ล ซุ ม	- ซ - รั	- ม - ลุ	- ด - -

รด - - -	ซ ม - -	ล ซ - -	ดํ ล - -	รด - - -	มํม - มํ -	รั - ม -	มรั - ดํ -
- ลุซุ ม	- - มุ ซุ	- - ซุ ลุ	- - ลุ ด	- ล ซุ ม	- ซ - รั	- ม - ลุ	- ด - -

3.1.2 สัญลักษณ์แทนกลวิธีพิเศษ

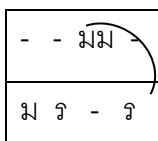
ในการบันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูพุ่ม บาปุยวาทย์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้เพื่อสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจ ดังนี้

--	--

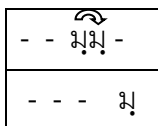
คือ การสะบัด

พ ซล ทํ	ดํ รั มํ -
- - - -	- - - -

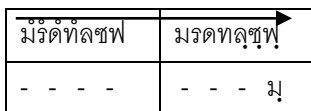
คือ การดูด

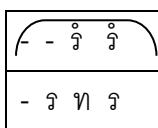
คือ การตีกระทบ

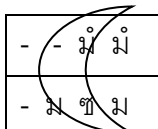
คือ การตีสะเดาะ

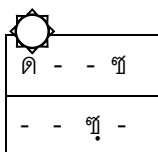
คือ การตีกวาด

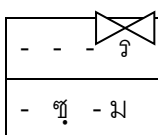
คือ การตีถ่างมือ

คือ การตีเสี้ยว

คือ การตีไขก

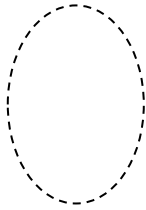

คือ การตีเที้ยว

ซม - ช -
- มช - ช

คือ การขยี้

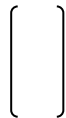

คือ ตำแหน่งที่ชี้ให้เห็นถึงกลวิธีพิเศษ

หรือทำนองในส่วนที่ต้องการวิเคราะห์

(ลอย..... , ...หมดลอย)

คือ การลอยจังหวะ

คือ การย่อจังหวะ

มร - ด -
- ด -

คือ การลักจังหวะ

การบรรเลงด้วยกลวิธีพิเศษ

- สะบัด หมายถึง การบรรเลงที่แทรกเสียงเข้ามาในเวลาบรรเลงทำนอง “ เก็บ ” อีก 1 พยางค์ซึ่งแล้วแต่ผู้บรรเลงจะเห็นสมควรว่าจะแทรกตรงไหน ทำนองตรงที่แทรกนั้นก็เรียกว่า “ สะบัด ”

- ดุด คือ ตีกดซ้ายเปิดขวา เสียงดุดที่เกิดจากการบังคับเสียงโดยใช้มือทั้งสองร่วมกัน บังคับเสียงคือการขวาด้วยเสียงเปิดแล้วห้ามเสียงด้วยมือซ้าย หรือการปฏิบัติในทำนองข้ามคือเปิดซ้ายห้ามขวาโดยแบ่งเป็นดุดขึ้นและดุดลง

- การตีกระทบ คือ การทำเสียงให้เกิดด้วยมือทั้งสองข้างให้เสียงเกิดในลักษณะซิดกัน โดยเสียง 1 มีน้ำหนักมากกว่าเสียงที่ 2 พร้อมกับให้เสียงที่ 2 เป็นเสียงลงจังหวะ เสียงกระทบอาจทำให้เกิดขึ้นตั้งแต่ 1 เสียงขึ้นไปจนเสียงคู่ต่างๆที่มีความเหมาะสมกับการบรรเลงของระนาดทุ้ม

- การตีสะเดาะ คือวิธีการบรรเลงคล้ายกับการสะบัดหากเป็นเพียงการแทรกพยางค์ในเสียงเดิม โดยไม่มีการเปลี่ยนเสียงขึ้นหรือลง

- การตีกวาด คือ การใช้ไม้ระนาดทุ้มระโดยเร็วหรือช้าไปบนผืนระนาดทุ้มในลักษณะต่างๆ

ตีกวาดทีละมือ ในลักษณะกวาดขึ้นหรือกวาดลง

ตีกวาดสองมือ ไปในทิศทางเดียวกัน หรือต่างทิศทางกันในลักษณะกวาดเข้าหากันและกวาดแยกมือออกจากกัน

- การตีถ่าง คือ การตีกว้างกว่าคู่ 8 โดยแบ่งเป็นถ่างซ้ายหรือถ่างขวา หรือแยกมือพร้อมกัน

- การตีเสี้ยว หมายถึง ใช้ในกรณีที่ถูกยอของฆ้องวงใหญ่ไม่มีเสียงคู่แปดของลูกที่มีตีอยู่ ลักษณะนี้เรียกว่า การทนมือ หรือทนมือแทนคู่แปด บางครั้งเรียกว่าการเสี้ยวมือ

- การตีไซก คือ วิธีการบรรเลงโดยเพิ่มน้ำหนักในการตีในมือขวา หรือมือซ้ายมากกว่าปกติ เพื่อให้ได้เสียงที่ดัง ลอย และชัดเจน เป็นการเน้นเสียงให้ดังขึ้น

- การตีเที้ยว หมายถึง การบรรเลงเสียงที่ห่างกัน 2 เสียง เช่น โดกับเร เรียกว่า เที้ยว

- การขยี้ คือ วิธีการบรรเลงในลักษณะของการเพิ่มพยางค์เสียงให้มากขึ้นอีกหนึ่งเท่าตัวจากในอัตราจังหวะที่มี โดยจะต้องเพิ่มความเร็วของจังหวะทำนองมากขึ้นด้วยเช่นกัน

3.2.รายละเอียดการวิเคราะห์

3.2.1 การวิเคราะห์จังหวะ

จังหวะประกอบด้วยจังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ

จังหวะฉิ่ง

การวิเคราะห์เพลงเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในนี้ จังหวะฉิ่งที่ใช้จะดีเป็นจังหวะเปิดเพียงอย่างเดียว

- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉิ่ง
------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

จังหวะหน้าทับ

เพลงกราวในเป็นเพลงที่ใช้หน้าทับกราวในบรรเลงกำกับจังหวะ โดยจะใช้เครื่องหมายคือ กลองทัตบรรเลงประกอบจังหวะ - - - - / - ต่อม-ต่อม / - - - ต่อม / - - - ต่อม / ในเพลงชุดใหม่เย็น แต่ถ้าเป็นการบรรเลงเดี่ยวเพลงกราวในสามชั้นนั้นจะใช้กลองสองหน้าบรรเลงประกอบจังหวะด้วย หน้าทับกราวนอก - - - - / - - - พริ้ง / - - พริ้ง - / - พริ้ง- พริ้ง / เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทาง คีตกข์ของยักษ์และให้เกิดอรรถรสในการฟังมากขึ้น

หน้าทับเพลงกราวใน

- - - -	- ต่อม-ต่อม	- - - ต่อม	- - - ต่อม
---------	-------------	------------	------------

หน้าทับกราวนอก

- - - -	- - - ต่อม	- - ต่อม -	- ต่อม - ต่อม
---------	------------	------------	---------------

3.2.2 สังคีตลักษณ์

จากการวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ของเพลงกราวโนนั้น พบว่ามีรูปแบบเป็นกลุ่มลูกโยนทั้งหมด 6 กลุ่มเสียงซึ่งสามารถเขียนสังคีตลักษณ์ดังต่อไปนี้

ด ร น ร ท ม ล ฟ ม จ

โดยสามารถอธิบายความหมายของพยัญชนะที่ใช้แทนสังคีตลักษณ์ได้ดังนี้

กลุ่มลูกโยนเสียงที่ 1	เสียง โด	แทนด้วยสังคีตลักษณ์	ด
กลุ่มลูกโยนเสียงที่ 2	เสียง เร	แทนด้วยสังคีตลักษณ์	ร
เนื้อทำนองเพลงกราวโน		แทนด้วยสังคีตลักษณ์	น
กลุ่มลูกโยนเสียงเร	ครั้งที่ 2	แทนด้วยสังคีตลักษณ์	ร
กลุ่มลูกโยนเสียงที่ 3	เสียง ที	แทนด้วยสังคีตลักษณ์	ท
กลุ่มลูกโยนเสียงที่ 4	เสียง มี	แทนด้วยสังคีตลักษณ์	ม
กลุ่มลูกโยนเสียงที่ 5	เสียง ลา	แทนด้วยสังคีตลักษณ์	ล
กลุ่มลูกโยนเสียงที่ 6	เสียง ฟา	แทนด้วยสังคีตลักษณ์	ฟ
กลุ่มลูกโยนเสียงมี	ครั้งที่ 2	แทนด้วยสังคีตลักษณ์	ม
ทำนองจบ	เสียง โด	แทนด้วยสังคีตลักษณ์	จ

3.2.3 วิเคราะห์การดำเนินทำนอง

การวิเคราะห์การดำเนินทำนองเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวโน สามชั้นในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามกลุ่มทำนองในแต่ละโยน โดยในแต่ละกลุ่มลูกโยนจะมีการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเสียงลูกโยน

2. กลุ่มเสียงบัญญัติ
3. การใช้กลวิธีพิเศษ
4. ลักษณะการดำเนินทำนอง
5. ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

วิเคราะห์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครุฑุม บาปุยะวาทย์

กลุ่มลูกโยนที่ 1 เสียง โด

กลุ่มลูกโยนที่ 1 นี้เป็นกลุ่มลูกโยนที่มีความยาวมาก ผู้วิจัยจึงแบ่งกลุ่มลูกโยนเสียงเสียงนี้ ออกเป็น 7 กลุ่ม โดยใช้ลักษณะการดำเนินทำนองเป็นตัวกำหนดกลุ่มทำนอง ดังนั้นในแต่ละกลุ่ม ทำนองจึงมีลักษณะการดำเนินทำนองที่แตกต่างกัน

กลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 1

ประโยคที่ 1

-ช - ช	- ช - ล	ดํ ล ช ล	- - ดํ -	- มํมํ มํ	มํ มํ - รั	ดํ รั มํ รั	- - ดํ -
-ร - -	ม ร - ม	ด ม ร ม	- ด - -	ม - ช ล	ช ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

ประโยคที่ 2

-ช - ช	- ช - ล	ดํ ล ช ล	- - ดํ -	- มํมํ มํ	มํ มํ - รั	ดํ รั มํ รั	- - ดํ -
-ร - -	ม ร - ม	ด ม ร ม	- ด - -	ม - ช ล	ช ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

ประโยคที่ 3

รด - -	ช ม - -	ล ช - -	ดํ ล - -	รด - - -	มํม - มํ -	รั - ม -	มร - ดํ -
- ล ช ม	- - ม ช	- - ช ล	- - ล ด	- ล ช ม	- ช - ร	- ม - ล	- ด - -

ประโยคที่ 4

รด - - -	ช ม - - -	ล ช - - -	ดํ ล - - -	มิริ - ร -	มีม - มี -	ริ - มี -	มริ - ดํ -
- ล ช ม	- - ม ช	- - ช ล	- - ล ด	- ด - ม	- ช - ร	- มี - ล	- ด - -

ประโยคที่ 5

รด - - -	ชม - ช -	ลช - ล -	ดํล - ดํ -	มิริ - - -	มีม - มี -	ริ - มี -	มริ - ดํ -
- ล ช ม	- ม ช - ช	- ช ล - ล	- ล ด - ด	- ล ช ม	- ช - ร	- มี - ล	- ด - -

ประโยคที่ 6

รด - - -	ชม - ช -	ลช - ล -	ดํล - ดํ -	มิริ - ร -	มีม - มี -	ริ - มี -	มริ - ดํ -
- ล ช ม	- ม ช - ช	- ช ล - ล	- ล ด - ด	- ด - ม	- ช - ร	- มี - ล	- ด - -

ประโยคที่ 7

มีม-ช -	ด - ช ล	ด ร ม -	ช ล ท ด	ดิด - - -	- ล - ช	- ฟ - มี	- ร - ด
- มี - มี	- มี - -	- - - มี	- - - -	- ด ช -	ฟ - ฟ -	มี - ร -	ด - ท -

ประโยคที่ 8

มีม-ช -	ด - ช ล	ด ร ม -	ช ล ท ด	ดิด - - -	- ล - ช	- ฟ - มี	- ร - ด
- มี - มี	- มี - -	- - - มี	- - - -	- ด ช -	ฟ - ฟ -	มี - ร -	ด - ท -

กลุ่มลูกโยน

เสียงใด

กลุ่มเสียงพยัญมูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองเป็นนี้บันไดเสียงทางนอก
มีกลุ่มเสียงพยัญมูลคือ ด ร ม X ช ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีลักจังหวะ การตีสะเดาะ การตีสะบัด การตีขยี้

ตัวอย่าง การตีล็กังหะ

- ช - ช	- ช - ล	ด ล ช ล	- - ด -	- ม ม ม ม	ม ม - ร	ด ร ม ร	- - ด -
- ร - -	ม ร - ม	ด ม ร ม	- ด - -	ม - ช ล	ช ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

- ช - ช	- ช - ล	ด ล ช ล	- - ด -	- ม ม ม ม	ม ม - ร	ด ร ม ร	- - ด -
- ร - -	ม ร - ม	ด ม ร ม	- ด - -	ม - ช ล	ช ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

ตัวอย่าง การตีสะบัด

ร ด - -	ช ม - -	ล ช - -	ด ล - -	ร ด - -	ม ม - ม -	ร - ม -	ม ร - ด -
- ล ช ม	- - ม ช	- - ช ล	- - ล ด	- ล ช ม	- ช - ร	- ม - ล	- ด - -

ตัวอย่าง การตีขยี้

ร ด - -	ช ม - ช -	ล ช - ล -	ด ล - ด -	ร ด - - -	ม ม - ม -	ร - ม -	ม ร - ด -
- ล ช ม	- ม ช - ช	- ช ล - ล	- ล ด - ด	- ล ช ม	- ช - ร	- ม - ล	- ด - -

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนอง ที่ 1 เป็นลักษณะการดำเนินทำนองขึ้นต้นเพลงเดี่ยวแบบธรรมดาที่มีการสร้างทำนองด้วยการเดินทำนองเรื่อยๆ จะเห็นได้ว่าผู้ประพันธ์ยังไม่ได้สร้างทำนองพิเศษใส่งไป เพียงแต่มีการใช้กลวิธีการตีล็กังหะ การตีสะเดาะ การตีสะบัด และการตีขยี้เข้ามาใช้เพื่อตกแต่งทำนองให้ทำนองขึ้นต้นนั้นเกิดความกระชับขึ้น เนื่องจากการบรรเลงขยายอัตราจังหวะจากสองชั้นขึ้นมาเป็นสามชั้น

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 1 นี้มีการดำเนินทำนองโดยการขยายทำนองเพิ่มขึ้นจากทำนองหลักโดยใช้เค้าโครงลูกตกจากทำนองหลักบรรทัดที่ 1 เป็นหลัก แล้วขยายการดำเนินทำนองขึ้นเป็นทางเดียว กล่าวคือ นำเอาลูกตกเสียงโดในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักมาขยายให้อยู่ในห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดียว ส่วนลูกตกเสียงลาในห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักนั้นไม่ได้ถูกนำมาใช้ขยายเป็นห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดียวแต่ห้องที่ 4 ของทำนองเดียวกลับใช้ลูกตกในห้องที่ 4 ของทำนองหลักแทน ดังต่อไปนี้

ทำนองหลัก

- - ร ม	- ช - ล	- ช - -	- ด - ด้
- ด - -	- ช - ล	- ช - ด	- - - -

ทำนองเดียว

- - ช	- ช - ล	ด้ ล ช ล	- - ด้ -	- ม่ม่ม่ม	ม่ม่ม - วั	ด้ วั ม่ม วั	- ด้ -
- ร - -	ม ร - ม	ด ม ร ม	- ด - -	ม - ช ล	ช ม - ร	ด ร ม ร	- ด -

ทำนองหลัก

- ม่ม่ม	- ม่ม่ม	- ด้ ล	- ช - ด้
- ม - ช	- ม - ร	- ด - ม	- ร - ด

ทำนองเดี่ยว

รด - - -	ช ม - -	ล ช - -	ดํ ล - -	รด - - -	มีมี - มี -	รํ - -	มีร - ดํ -
- ลุช ม	- ม ช	- - ช ล	- - ล ด	- ล ช ม	- ช - ร	- ม - ล	- ด - -

ส่วนทำนองหลักบรรทัดที่ 2 นั้น มีโครงสร้างของลูกตกแตกต่างจากทำนองหลักบรรทัดที่ 1 แต่มีวิธีการขยายการดำเนินทำนองทางเดี่ยวที่คล้ายกันดังจะได้วิเคราะห์ในกลุ่มทำนองถัดไปของลูกโยนนี้

กลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 2

ประโยคที่ 1

รวมช ล	- - ช ดํ	- ล - -	- มี -	- มี - -	- มี - -	- มี - -	- ดํ -
ด - - -	ช ม - -	ม - ช ม	- ม -	ม - ม ช	- - ช ม	- - ม ช	- ด - -

ประโยคที่ 2

ร ช ล	- - ช ดํ	- ล - -	- มี -	- มี - -	- มี - -	- มี - -	- ดํ -
ด - - -	ช ม - -	ม - ช ม	- ม -	ม - ม ช	- - ช ม	- - ม ช	- ด - -

ประโยคที่ 3

รวมช ล	- - ช ดํ	- ล - -	- มี - -	รดํ - - ดํ	รํ มี - -	- - - -	- - - -
ด - - -	ช ม - -	ม - ช ม	- ม - -	- ทํ -	- - - -	- - - -	- - - -

กลุ่มลูกโยน

เสียงโด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางนอก
มีกลุ่มเสียงปัญจมูลคือ ด ร ม X ช ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีสะบัด การตีล็กจังหวะ การตีโขก การตีดูด

ตัวอย่าง

การตีสะบัด และการตีลักจังหวะ

รวม ซ ล	- - ซ ดั	- ล - -	- มั - -	- มั - -	- มั - -	- มั - -	- ดั - -
ด - - -	ซ ม - -	ม - ซ ม	- ม - -	ม - ม ซ	- - ซ ม	- - ม ซ	- ด - -

ตัวอย่าง

การตีโขก

รวม ซ ล	- - ซ ดั	- ล - -	- มั - -	มุ - -	มุ - -	มุ - -	- ดั - -
ด - - -	ซ ม - -	ม - ซ ม	- ม - -	ม - ม ซ	- - ซ ม	- - ม ซ	- ด - -

ตัวอย่าง

การตีคูด

รวม ซ ล	- - ซ ดั	- ล - -	- มั - -	วิ ดั - -	วิ มั - -	- - - -	- - - -
ด - - -	ซ ม - -	ม - ซ ม	- ม - -	- ที่ - -	- - - -	- - - -	- - - -

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนอง ที่ 2 กลุ่มทำนองนี้มีโครงสร้างลูกตกหลักที่ขยายขึ้นมาเป็นเสียงมี ในห้องเพลงที่ 4 และเป็นเสียงโด ในห้องเพลงที่ 8 แล้วใช้กลวิธีพิเศษต่างๆในการตกแต่งทำนองให้มีจังหวะกระชับต่อเนื่องจากกลุ่มทำนองที่ 1 และสามารถเชื่อมทำนองต่อไปยังกลุ่มทำนองต่อไปได้อย่างกลมกลืน

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 2 นี้มีการดำเนินทำนองโดยการขยายทำนองเพิ่มขึ้นจากทำนองหลักโดยใช้เค้าโครงลูกตกจากทำนองหลักบรรทัดที่ 2 เป็นหลัก แล้วขยายการดำเนินทำนองขึ้นเป็นทางเดียว กล่าวคือ ยังนำเอาลูกตกเสียงมีในห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักขยายขึ้นเป็นห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดียวและเสียงโด ในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักขยายขึ้นเป็นห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดียว ดังต่อไปนี้

ทำนองหลัก

วิ ดั - -	ดั ล - -	ล ฑ - -	ฑ ม - -	วิ ดั - -	ดั ล - -	ล ฑ - -	ฑ ม - -
- - ล ฑ	- - ฑ ม	- - ม ร	- - วิ ด	- - ล ฑ	- - ฑ ม	- - ม ร	- - วิ ด

ทำนองเดี่ยว

รวม ฑ ล	- - ฑ ดั	- ล - -	- มั - -	- มั - -	- มั - -	- มั - -	- ดั - -
ด - - -	ฑ ม - -	ม - ฑ ม	- ม - -	ม - ม ฑ	- - ฑ ม	- - ม ฑ	- ด - -

รวม ฑ ล	- - ฑ ดั	- ล - -	- มั - -	วิ ดั - -	ดั - -	วิ มั - -	- - - -	- - - -
ด - - -	ฑ ม - -	ม - ฑ ม	- ม - -	- ฑั - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

วรรคหลังของทำนองเดี่ยวบรรทัดสุดท้ายในกลุ่มทำนองนี้ ไม่ได้ใช้โครงสร้างลูกตกเสียงโด ที่ขยายมาจากทำนองหลักเนื่องจากผู้ประพันธ์ต้องการให้เสียงของลูกตกในบรรทัดนี้เป็นเสียงมี ซึ่งจะเป็นการเชื่อมเสียงไปยังการบรรเลงแบบลอยจังหวะด้วยเสียงมี ในกลุ่มทำนองถัดไป

กลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 3

ประโยคที่ 1

(ลอย.....

- - - -	- - ม ม -	- - - -	- - ม ม -	- - - -	- - ม ม -	- - - -	- - ม ม -
- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม

ประโยคที่ 2

- - ม ม -	- - ม ม -	- - ม ม -	- - ม ม -	ม ม - ม ม -	ม ม - ม ม -	ม ม - ม ม -	ม ม - ม ม -
- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม

ประโยคที่3

-ฟช ล	ทำ ดี รี่ มี่	- - - -	- - - -	วัด - - ดี	รี่ มี่ - -	มรดกฟลชฟ	มรดกฟลชฟ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ที่ - -	- - - -	- - - -	- - - ม

ประโยคที่4

- - - -	- - มี่ -	- - - -	- - มี่ -	- - - -	- - มี่ -	- - - -	- - มี่ -
- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม

ประโยคที่5

- - มี่ -	- - มี่ -	- - มี่ -	- - มี่ -	มี่ - มี่ -	มี่ - มี่ -	มี่ - มี่ -	มี่ - มี่ -
- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม

ประโยคที่6

ฟช ล ท	ด ร ม ฟ	ช ล ทำ ดี	รี่ มี่ - -	วัด - - ดี	รี่ มี่ - -	มรดกฟลชฟ	มรดกฟลชฟ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ที่ - -	- - - -	- - - -	- - - ม

ประโยคที่7

- - - -	- - มี่ -	- - - -	- - มี่ -	- - - -	- - มี่ -	- - - -	- - มี่ -
- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม

ประโยคที่8

- - มี่ -	- - มี่ -	- - มี่ -	- - มี่ -	มี่ - มี่ -	มี่ - มี่ -	มี่ - มี่ -	มี่ - มี่ -
- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม

ประโยคที่9

.....หมดลอบย)

ฟ ช ล ท	ด ร ม ฟ	ช - - -	- - - ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ด

กลุ่มลูกโยน

เสียงโด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางนอก
มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ด ร ม X ซ ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีแบบลอยจังหวะ การกวาด การสะบัด การดูต

ตัวอย่าง การตีแบบลอยจังหวะ

---	-- มม -	---	-- มม -	---	-- มม -	---	-- มม -
---	---	---	---	---	---	---	---

-- มม -	-- มม -	-- มม -	-- มม -	มม - มม -	มม - มม -	มม - มม -	มม - มม -
---	---	---	---	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม

ตัวอย่าง

การตีดูต การสะบัด การกวาด

พิซล	ที่ ต ร ม	---	---	รด - ต	ร ม -	มรดพิซล	มรดพิซล
---	---	---	---	- ที่	---	---	---

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนอง ที่ 3 มีการใช้กลวิธีพิเศษในการดำเนินทำนองมากมาย เพื่อเป็นการประกาศให้ท่านผู้ชมได้รับทราบถึงฝีมือของผู้บรรเลงและเป็นการสอดแทรกเพลงของผู้ประพันธ์ ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มทำนองนี้จึงดูสั้น โดดโผน มีการบรรเลงแบบลอยจังหวะ คือปล่อยให้เครื่องประกอบจังหวะบรรเลงยื่นจังหวะไว้แล้วเครื่องดำเนินทำนองบรรเลงโดยอิสระไม่ต้องยึดทำนองหลัก มีการใช้กลวิธีการกวาด การดูต การตีลอยจังหวะและการสะบัด ดังที่ได้กล่าวไว้ในกลวิธีพิเศษ

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 3 นี้มีการดำเนินทำนองโดยการใช้เค้าโครงลูกตกจากทำนองหลักบรรทัดที่ 2 เป็นหลัก แล้วขยายการดำเนินทำนองขึ้นเป็นทางเดียว กล่าวคือ ยังนำเอาลูกตกเสียงมีในห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักขยายขึ้นเป็นการตีสะเดาะยืนเสียงมีของทำนองเดี่ยวแบบลอยจังหวะ และใช้เสียงโดในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักขยายขึ้นเป็นห้องเพลงสุดท้ายของทำนองเดี่ยวในกลุ่มทำนองนี้

ทำนองหลัก

วิ ดิ - -	ดิ ล - -	ล ช - -	ช ม - -	วิ ดิ - -	ดิ ล - -	ล ช - -	ช ม - -
- - ล ช	- - ช ม	- - ม ร	- - วิ ดิ	- - ล ช	- - ช ม	- - ม ร	- - วิ ดิ

ทำนองเดี่ยว

- - - -	- - มิ -	- - - -	- - มิ -	- - - -	- - มิ -	- - - -	- - มิ -
- - - -	- - - มิ	- - - -	- - - มิ	- - - -	- - - มิ	- - - -	- - - มิ

- มิ มิ -	- มิ มิ -	- มิ มิ -	- มิ มิ -	มิ มิ - มิ มิ -	มิ มิ - มิ มิ -	มิ มิ - มิ มิ -	มิ มิ - มิ มิ -
- - มิ	- - มิ	- - มิ	- - มิ	- มิ - มิ	- มิ - มิ	- มิ - มิ	- มิ - มิ

ฟู ชู ลุ ท	ด ร ม พ	ช - - -	- - - ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ด

กลุ่มลูกโยนเสียงโต กลุ่มทำนองที่ 4

ประโยคที่ 1

----	- - - -	ว	- - - -	ม	ว	- - - -	ด	- - - -	- - - -	ว	- - - -	ม	ว	- - - -	ด				
----	-	ช	-	ม	-	-	-	ด	ช	-	ว	-	-	-	-	ด	ช	-	ว

ประโยคที่ 2

- - - -	ม	ว	- - - -	ว	ว	-	ม	ว	- - - -	ด	ว	ม	ช	☀	ด	- - - -	ช	☀	ม	- - - -	ช	ม	ว	- - - -	ด	ว	ม	ช
----	ด	ช	-	ด	-	-	ด	ช	-	-	-	-	-	-	ช	-	-	ช	-	ช	-	-	ด	ช	-	-	-	-

ประโยคที่ 3

☀	ด	- - - -	☀	ม	- - - -	ช	ม	ว	- - - -	ด	ว	ม	ช	ม	ว	- - - -	ด	ว	ม	ช	☀	ม	ว	- - - -	ว	- - - -	ด				
- - - -	-	ช	-	-	ช	-	-	ด	ช	-	-	-	-	-	ด	ช	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ด	ช	-	ว

ประโยคที่ 4

----	- - - -	ว	- - - -	ม	ว	- - - -	ด	- - - -	- - - -	ว	- - - -	ม	ว	- - - -	ด				
----	-	ช	-	ม	-	-	-	ด	ช	-	ว	-	-	-	-	ด	ช	-	ว

ประโยคที่ 5

- - - -	ม	ว	- - - -	ว	ว	-	ม	ว	- - - -	ด	ว	ม	ช	☀	ด	- - - -	ช	☀	ม	- - - -	ช	ม	ว	- - - -	ด	ว	ม	ช
----	ด	ช	-	ด	-	-	ด	ช	-	-	-	-	-	-	ช	-	-	ช	-	ช	-	-	ด	ช	-	-	-	-

ประโยคที่ 6

☀	ด	- - - -	☀	ม	- - - -	ช	ม	ว	- - - -	ด	ว	ม	ช	☀	ด	- - - -	ช	☀	ม	- - - -	ช	ม	ว	- - - -	ว	- - - -	ด	ด	-		
- - - -	-	ช	-	-	ช	-	-	ด	ช	-	-	-	-	-	ด	ช	-	-	ช	-	-	-	-	-	-	-	-	ด	ช	-	ด

กลุ่มลูกโยน

เสียงโต

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองเป็นบันไดเสียงทางนอก

มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ด ร ม X ช ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การใช้การตีเดี่ยว การตีกระทบ การตีไขก

ตัวอย่าง การตีเสียงเทียบ

----	--	ว	--	ม	ร	--	ด	----	--	ว	--	ม	ร	--	ด			
----	-	ทุ	ม	--	--	ด	ทุ	-	ร	----	-	ทุ	ม	--	ด	ทุ	-	ร

ตัวอย่าง การตีกระทบ และการตีโขก

--	ม	ร	--	ว	ร	--	ม	ร	--	ด	ร	ม	ทุ	ด	--	ทุ	ม	--	ทุ	ม	ร	--	ด	ร	ม	ทุ
----	ด	ทุ	--	ด	ทุ	--	--	--	--	ทุ	--	ทุ	--	ทุ	--	ทุ	--	--	ด	ทุ	--	--	--	--	--	--

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 4 ประโยคแรกของกลุ่มทำนองนี้มีการนำกลวิธีการดำเนินทำนองด้วยเสียงคู่สองเสียงเร, มี และเสียงโด, เร ผู้บรรเลงจะต้องเน้นการบรรเลงเสียงคู่สองให้เสียงที่ออกมาเริ่มจากเสียงเบาแล้วค่อยๆเพิ่มน้ำหนักมือให้เสียงดังขึ้นเรื่อยๆ และเมื่อถึงประโยคต่อไปเป็นการบรรเลงด้วยสำเนียงการถามตอบ ซึ่งสำเนียงการถามจะอยู่ในห้องเพลงที่ 3, 4 และสำเนียงการตอบจะอยู่ในห้องเพลงที่ 5, 6 ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง การตีเสียงเทียบ

----	--	ว	--	ม	ร	--	ด	----	--	ว	--	ม	ร	--	ด			
----	-	ทุ	ม	--	--	ด	ทุ	-	ร	----	-	ทุ	ม	--	ด	ทุ	-	ร

ตำแหน่งที่ทำวงกลมไว้เป็นตำแหน่งที่ผู้บรรเลงควรบรรเลงเครื่องดนตรีโดยกลวิธีการตีเสียงเทียบโดยการบรรเลงจากน้ำหนักเสียงเบาแล้วค่อยๆ ดังขึ้น เพื่อดึงดูดให้ผู้ฟังนั้นรู้สึกเกรงขาม เป็นการสะกดจิตผู้ฟังให้อยากที่จะฟังว่าบรรเลงต่อไปจะมีการดำเนินทำนองอย่างไร

-- ม ร	- - วรร	ม ร - -	ด ร ม ษ	☀	☀	ม ร - -	ด ร ม ษ
----	ด ฐ - ด	-- ด ฐ	- - - -	- - ฐ -	- - ฐ -	-- ด ฐ	- - - -

ตำแหน่งที่แสดงสัญลักษณ์วงกลมเป็นการแสดงให้เห็นถึงการขยายลูกตกจากห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักขึ้นมาเป็นห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดี่ยว และห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลัก ขึ้นมาเป็นห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดี่ยว โดยช่วงกลางของกลุ่มทำนองนี้เป็นการดำเนินทำนอง อย่างอิสระของทำนองเดี่ยวแล้วมาจบที่การลงท้ายกลุ่มทำนองเดี่ยวนี้ด้วยลูกตกเสียงโด

กลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 5

ประโยคที่ 1

- ด - -	- ด - วรร	- - ม ร	- - ด -	- ด - -	- ด - วรร	- - ม ร	- - ด -
-- ด -	- ด - -	ร - - -	ด ฐ - ด	- - ด -	- ด - -	ร - - -	ด ฐ - ด

ประโยคที่ 2

- ด - -	ช - ม -	- ม - -	ช - วรร	- วรร - -	ช - วรร	ม ร - ร	- - ด -
-- ด -	- ท - ม	- - ม -	- ล - ร	- - ร -	- ล - ร	- - ด -	ด ฐ - ด

ประโยคที่ 3

- ด - -	ช - ม -	- ม - -	ช - วรร	- วรร - -	ช - วรร	ม ร - ร	- - ด -
-- ด -	- ท - ม	- - ม -	- ล - ร	- - ร -	- ล - ร	- - ด -	ด ฐ - ด

ประโยคที่ 4

- ด - -	ล - -	- ม - -	ด - ฐ ฐ -	- ฐ ฐ - -	ล - -	ม ร - ร	- - ด -
-- ด -	- ฐ - ม	- - ม -	- ม - ฐ	- - ฐ -	- ฐ - ร	- - ด -	ด ฐ - ด

ประโยคที่ 5

- ดัด - -	ช - มม -	- มม - -	ช - วิ -	- วิ - -	ช - วิ -	ม วิ - วิ	- - ดัด -
- - ดัด -	- ท - ม	- - ม -	- ล - วิ	- - วิ -	- ล - วิ	- - ด -	ด ชู - ด

ประโยคที่ 6

- ดัด - -	ลล - - ม	- มม - -	ด - ชช -	- ชช - -	ลล - - วิ	ม วิ - วิ	- - ดัด -
- - ด -	- ช - ม	- - ม -	- ม - ช	- - ช -	- ช - วิ	- - ดัด -	ด ชู - ด

ประโยคที่ 7

- ดัด - -	ช - มม -	- มม - -	ช - วิ -	- วิ - -	ช - วิ -	ม วิ - วิ	- - ดัด -
- - ดัด -	- ท - ม	- - ม -	- ล - วิ	- - วิ -	- ล - วิ	- - ด -	ด ชู - ด

ประโยคที่ 8

- ดัด - -	ช - มม -	ช ล ดัด -	ชช - ชช -	- - ชช -	ด - ลล -	ด วิ ม -	ดัด - ดัด -
- - ด -	- ม - ม	- - - ช	- ช - ช	- - - ช	- ล - ล	- - - ด	- ดัด - ดัด

ประโยคที่ 9

- - ดัด -	ช - มม -	- มม - -	ช - วิ -	- วิ - -	ช - วิ -	ม วิ - วิ	- - ดัด -
- - - ดัด -	- ท - ม	- - ม -	- ล - วิ	- - วิ -	- ล - วิ	- - ด -	ด ชู - ด

ประโยคที่ 10

- ดัด - -	ช - มม -	ช ล ดัด -	ชช - ชช -	- - ชช -	ด - ลล -	ด วิ ม -	ดัด - ดัด -
- - ด -	- ม - ม	- - - ช	- ช - ช	- - - ช	- ล - ล	- - - ด	- ดัด - ดัด

ประโยคที่ 11

- - ดัด -	ช - มม -	- มม - -	ช - วิ -	- วิ - -	ช - วิ -	ม วิ - วิ	- - ดัด -
- - - ดัด -	- ท - ม	- - ม -	- ล - วิ	- - วิ -	- ล - วิ	- - ด -	ด ชู - ด

กลุ่มลูกโยน

เสียงโต

กลุ่มเสียงปัญจมูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองเป็นบันไดเสียงทางนอก
มีกลุ่มเสียงปัญจมูลคือ ด ร ม X ซ ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีสะเดาะ การตีกระทบ

ตัวอย่าง   การตีสะเดาะ

-ดด-	-ดด-รร	- - ม ร	- -ดด-	- ดด - -	-ดด-รร	- - ม ร	- -ดด-
- -ด -	- ด - -	ร - - -	ด ซ - ด	- - ด -	- ด - -	ล - - -	ด ซ - ด

ตัวอย่าง   การตีกระทบ

-ดด- -	ลล- -ม	- มม- -	ด - ซซ -	- ซซ - -	ลล- -	ร ม ร - ร	- -ดด-
- -ด -	- ซ - ม	- - ม -	- ม - ซ	- - ซ -	- ซ - ร	- - ด -	ด ซ - ด

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 5 พบว่าเป็นการดำเนินทำนองโดยมีทำนองตั้งต้นเดียวกันแล้วเปลี่ยนการดำเนินทำนองบางช่วงให้แตกต่างกันออกไปแต่ยังคงไว้ซึ่งโครงสร้างลูกตกเดิมคือลูกตกเสียงโตซึ่งเป็นเสียงลูกตกหลักของทำนองเดี่ยวกลุ่มนี้จะเห็นได้ว่าแม้การดำเนินทำนองจะเปลี่ยนแปลงไปแต่แต่เสียงลูกตกของทำนองก็ยังคงเป็นเสียงเดิม

ตัวอย่าง การดำเนินทำนองที่มีทำนองตั้งต้นเดียวกันแต่ใช้วิธีการดำเนินทำนองที่เปลี่ยนไปซึ่งยังคงโครงสร้างลูกตกเดิมคือลูกตกเสียงโต

ทำนองตั้งต้น

-ดด-	-ดด-รร	- - ม ร	- -ดด-	- ดด - -	-ดด-รร	- - ม ร	- -ดด-
- -ด -	- ด - -	ร - - -	ด ซ - ด	- - ด -	- ด - -	ร - - -	ด ซ - ด

ทำนองที่เปลี่ยนแปลงทำนองที่ 1

- - ดัด -	ซ - มิ -	- มิ - -	ซ - รร -	- รร - -	ซ - รร -	ม ร - ร	- - ดัด -
- - - ดั	- ท - ม	- - ม -	- ล - ร	- - ร -	- ล - ร	- - ด -	ด ซ - ด

ทำนองที่เปลี่ยนแปลงทำนองที่ 2

- ดัด - -	ลล - - ม	- มิ - -	ด - ซซ -	- ซซ - -	ลล - - รั	ม่ รั - รั	- - ดัด -
- - ด -	- ซ - ม	- - ม -	- ม - ซ	- - ซ -	- ซ - ร	- - ดั -	ดั ซ - ดั

ทำนองที่เปลี่ยนแปลงทำนองที่ 3

- ดัด - -	ซ - มิ -	ซ ล ดั -	ซซ - ซซ -	- - ซซ -	ด - ลล -	ดั รั มั -	ดัด - ดัด -
- - ด -	- ม - ม	- - - ซ	- ซ - ซ	- - - ซ	- ล - ล	- - - ด	- ดั - ดั

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 5 นี้มีการดำเนินทำนองโดยการใช้เค้าโครงลูกตกจากทำนองหลักบรรทัดที่ 3 เป็นหลัก คือทำนองหลักเป็นการตีขึ้นเสียงซอลและเสียงโด ดังนั้นในทำนองเดี่ยวผู้ประพันธ์จึงสามารถยืด ขยาย ประดิษฐ์ทำนองได้อย่างเต็มที่ โดยที่จะต้องทำให้ลูกตกของทำนองนั้นๆ ลงที่เสียงโดซึ่งเป็นลูกตกหลักในกลุ่มลูกโยนนี้

ทำนองหลัก

- - - ด	- - - ด	- - - ด	- - ด -	- - - ด	- - - ด	- - - ด	- - - ดั
- ซ - -	- ซ - -	- ซ - -	- - ด -	- ซ - -	- ซ - -	- ซ - -	- - ด -

ทำนองเดี่ยว

-ดดิ -	-ดดิ- รร	- - ม ร	- - ดดิ -	- ดดิ - -	-ดดิ- รร	- - ม ร	- - ดดิ -
- - ด -	- ด - -	ร - - -	ด ช - ด	- - ด -	- ด - -	ร - - -	ด ช - ด

- - ดดิ -	ช - มม -	- มม - -	ช - รร -	- รร - -	ช - รร -	ม ร - ร	- - ดดิ -
- - - ด	- ท - ม	- - ม -	- ล - ร	- - ร -	- ล - ร	- - ด -	ด ช - ด

-ดดิ - -	ลล - - ม	- มม - -	ด - ชช -	- ชช - -	ลล - - ร	ม ร - ร	- - ดดิ -
- - ด -	- ช - ม	- - ม -	- ม - ช	- - ช -	- ช - ร	- - ด -	ด ช - ด

-ดดิ - -	ช - มม -	ช ล ด -	ชช - ชช -	- - ชช -	ด - ลล -	ด ร ม -	ดดิ - ดดิ
- - ด -	- ม - ม	- - - ช	- ช - ช	- - - ช	- ล - ล	- - - ด	- ด - ด

ตำแหน่งที่แสดงสัญลักษณ์วงกลมเป็นการแสดงให้เห็นถึงการขยายลูกตกจากโครงสร้างของทำนองหลักขึ้นมาเป็นของทำนองเดี่ยว โดยวรรคหน้าประโยคในกลุ่มทำนองนี้เป็นการดำเนินทำนองอย่างอิสระของทำนองเดี่ยวแล้วมาจบที่การลงท้ายกลุ่มทำนองเดี่ยวนี้ด้วยลูกตกเสียงโด

กลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 6

ประโยคที่ 1

- - - -	- - ม ช	- ช ล -	- - ช -	- ม -	- - ด ร	- ม ฟ -	- - ม -
- - - -	ช ด - -	- - - -	ช ฟ - ม	- ท -	ช ล - -	- - - -	ม ร - ด

ประโยคที่ 2

- ด - -	ด - ล ด	- - - -	ช - ม -	- ด - -	- ด ช -	- ช - -	ฟ - ม -
- ช - -	- ช - -	- ช ม -	- ร - ด	- ช - -	ช - - ฟ	- - ม -	- ร - ด

ประโยคที่ 3

- ดั - }	- - ม ฑ	- ฑ ล -	- - ฑ -	- ม - }	- - ดั รั	- มั ฬ -	- - มั -
- ฑ - }	ฑู ด - -	- - - -	ฑ ฬ - ม	- ท - }	ฑ ล - -	- - - -	มั รั - ดั

ประโยคที่ 4

- ดั - }	ดั - ล ดั	- - - -	ฑ - ม -	- ดั - }	- ด ฑ -	- ฑ - -	ฬ - ม -
- ฑ - }	- ฑ - -	- ฑ ม -	- ร - ด	- ฑ - }	ฑู - - ฬ	- - ม -	- ร - ด

กลุ่มลูกโยน

เสียงโด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองเป็นนี้บันไดเสียงทางนอก

มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ด ร ม X ฑ ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีลังกั้จ้งหะ

ตัวอย่าง

การตีลังกั้จ้งหะ

- - - -	- - ม ฑ	- ฑ ล -	- - ฑ -	- ม - }	- - ดั รั	- มั ฬ -	- - มั -
- - - -	ฑู ด - -	- - - -	ฑ ฬ - ม	- ท - }	ฑ ล - -	- - - -	มั รั - ดั

- ดั - }	ดั - ล ดั	- - - -	ฑ - ม -	- ดั - }	- ด ฑ -	- ฑ - -	ฬ - ม -
- ฑ - }	- ฑ - -	- ฑ ม -	- ร - ด	- ฑ - }	ฑู - - ฬ	- - ม -	- ร - ด

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 6 พบว่าเป็นการดำเนินทำนองโดยมีลักษณะการดำเนินทำนองเป็นแบบสำนวนฝรั่งแล้วปิดท้ายสำนวนฝรั่งด้วยการตีลังกั้จ้งหะย่ำที่เสียงสุดท้ายของสำนวนฝรั่งนั้น

ตัวอย่าง การดำเนินทำนองแบบสำนวนฝรั่ง

- - - -	- - ม ช	- ช ล -	- - ช -	- ม -	- - ดั รั	- มั ฬิ -	- - มั -
- - - -	ช ด - -	- - - -	ช ฬ - ม	- ท -	ช ล - -	- - - -	มั รั - ดั

ตัวอย่าง การตีย้ำเสียง

- ดั - }	ดั - ล ดั	- - - -	ช - ม -	{ ดั }	- ด ช -	- ช - -	ฬ - ม -
- ช - }	- ช - -	- ช ม -	- ร - ด	{ ช }	ช - - ฬ	- - ม -	- ร - ด

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 6 นี้มีการดำเนินทำนองโดยการใช้เค้าโครงลูกตกจากทำนองหลักบรรทัดที่ 3 เป็นหลัก คือทำนองหลักเป็นการตียื่นเสียงซอลและเสียงโด ดังนั้นในทำนองเดี่ยวผู้ประพันธ์จึงสามารถยืด ขยาย ประดิษฐ์ทำนองได้อย่างเต็มที่ โดยที่จะต้องทำให้ลูกตกของทำนองนั้นๆ ลงที่เสียงโดซึ่งเป็นลูกตกหลักในกลุ่มลูกโยนนี้

ทำนองหลัก

- - - ด	- - - ด	- - - ด	- ด	- - - ด	- - - ด	- - - ด	- - ดั -
- ช - -	- ช - -	- ช - -	- - ด	- ช - -	- ช - -	- ช - -	- - ด -

ทำนองเดี่ยว

- - - -	- - ม ช	- ช ล -	- - ช -	- ม -	- - ดั รั	- มั ฬิ -	- - มั -
- - - -	ช ด - -	- - - -	ช ฬ - ม	- ท -	ช ล - -	- - - -	มั รั - ดั

- ดั - }	ดั - ล ดั	- - - -	ช - ม -	- ดั - }	- ด ช -	- ช - -	พ - ม -
- ช - }	- ช - -	- ช ม -	- ร - ด	- ช - }	ช - - พ	- - ม -	- ร - ด

- ดั - }	- - ม ช	- ช ล -	- - ช -	- ม - }	- - ดั ร	- มั พ -	- - มั -
- ช - }	ช ด - -	- - - -	ช พ - ม	- ท - }	ช ล - -	- - - -	มั ร - ดั

- ดั - }	ดั - ล ดั	- - - -	ช - ม -	- ดั - }	- ด ช -	- ช - -	พ - ม -
- ช - }	- ช - -	- ช ม -	- ร - ด	- ช - }	ช - - พ	- - ม -	- ร - ด

ตำแหน่งที่แสดงสัญลักษณ์วงกลมเป็นการแสดงให้เห็นถึงการขยายลูกตกจากโครงสร้างของทำนองหลักขึ้นมาเป็นของทำนองเดี่ยว โดยวรรคหน้าประโยคในกลุ่มทำนองนี้เป็นการดำเนินทำนองอย่างอิสระของทำนองเดี่ยวแล้วมาจบที่การลงท้ายกลุ่มทำนองเดี่ยวนี้ด้วยลูกตกเสียงโด

กลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 7

ประโยคที่ 1

- ดั - }	ช - - ม	- ม ม - -	ช - - ช	- ดั - -	ช - - ดั	- ดั - -	ช - - ช
- ช - }	- ม - ม	- - ม -	- ม - ด	- - ด -	- ม - ม	- - ดั -	- ม - ม

ประโยคที่ 2

- ดั - -	ช - - ม	- ม ม - -	ช - - ช	- ดั - -	ช - - ดั	- ดั - -	ช - - ช
- - ด -	- ม - ม	- - ม -	- ม - ด	- - ด -	- ม - ด	- - ดั -	- ม - ด

ประโยคที่ 3

- ดั - -	- ด - รร	ม ร - ร	- ด - ด	- ดั - -	- ด - รร	ม ร - ร	- ด - ด
- - ด -	- - ชุ ร	- - ด -	- - ชุ ด	- - ด -	- - ชุ ร	- - ด -	- - ชุ ด

ประโยคที่ 4

- ฐุ ฐุ ด -	- ดดิ - ด	- - ด	-	- ร - ด	- ฐุ ฐุ ด -	- ดดิ - ด	- - ม	-	- ร - ด
- ฐุ - ฐุ	- ด ฐุ -	- ฐุ -	-	ฐุ - ฐุ -	- ฐุ - ฐุ	- ด ฐุ -	- ฐุ -	-	ฐุ - ฐุ -

ประโยคที่ 5

- ฐุ ฐุ ด -	- ดดิ - ด	- - ด	-	- ร - ด	- ฐุ ฐุ ด -	- ดดิ - ด	- - ม	-	- ร - ด
- ฐุ - ฐุ	- ด ฐุ -	- ฐุ -	-	ฐุ - ฐุ -	- ฐุ - ฐุ	- ด ฐุ -	- ฐุ -	-	ฐุ - ฐุ -

กลุ่มลูกโยน

เสียงโด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองเป็นบันไดเสียงทางนอก

มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ด ร ม X ซ ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีสะเดาะ การตีล็กังหระ

ตัวอย่าง การตีล็กังหระ

- ฐุ ฐุ ด -	- ดดิ - ด	- - ด	-	- ร - ด	- ฐุ ฐุ ด -	- ดดิ - ด	- - ม	-	- ร - ด
- ฐุ - ฐุ	- ด ฐุ -	- ฐุ -	-	ฐุ - ฐุ -	- ฐุ - ฐุ	- ด ฐุ -	- ฐุ -	-	ฐุ - ฐุ -

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

- ด - -	ฐุ - - ม	- มิ -	ฐุ - - ฐุ	- ดดิ -	ฐุ - - ด	- ดดิ -	ฐุ - - ฐุ
- ฐุ - -	- ม - ม	- - มิ -	- ม - ด	- - ด -	- ม - ม	- - ด -	- ม - ม

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 7 พบว่าในช่วง 3 ประโยคแรกเป็นการดำเนินทำนองแบบทำนองเชื่อมระหว่างกลุ่มทำนองแบบฝรั่งให้เข้ากับกลุ่มทำนองที่ 7 โดยมีการใช้กลวิธีพิเศษการตีสะเดาะเป็นตัวดำเนินทำนองให้กลุ่มทำนองที่มีจำนวนการบรรเลงแบบฝรั่งสามารถเปลี่ยนจำนวนเป็นการตีถ่างมือแบบระนาดทุ้มได้เชื่อมต่อกันอย่างกลมกลืนลงตัว

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 7 นี้มีการดำเนินทำนองโดยการใช้เค้าโครงลูกตกจากทำนองหลักบรรทัดที่ 3 เป็นหลัก คือทำนองหลักเป็นการตียื่นเสียงซอลและเสียงโด ดังนั้นในทำนองเดี่ยวผู้ประพันธ์จึงสามารถยืด ขยาย ประดิษฐ์ทำนองได้อย่างเต็มที่ โดยที่จะต้องทำให้ลูกตกของทำนองนั้นๆ ลงที่เสียงโดซึ่งเป็นลูกตกหลักในกลุ่มลูกโยนนี้

ทำนองหลัก

- - - ด	- - - ด	- - - ด	- - ด -	- - - ด	- - - ด	- - - ด	- - ด -
- ชู - -	- ชู - -	- ชู - -	- - ด -	- ชู - -	- ชู - -	- ชู - -	- - ด -

กลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 8

ประโยคที่ 1

- ฝ - ด -	ด - - ด - ชู	- - ชู -	ชู - ชู ม	- - ชู -	ชู - ชู ม	- - ม -	ม - ม ด
ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -

ประโยคที่ 2

- ฝ - ด -	ด - - ด - ชู	- - ชู -	ชู - ชู ม	- - ชู -	ชู - ชู ม	- - ม -	ม - ม ด
ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -

ประโยคที่ 3

-- ด -	ช - ช ม	- - ม -	ม - ม ด	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ด
ชช- ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 4

-- ด -	ช - ช ม	- - ม -	ม - ม ด	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ด
ชช- ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 5

- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ด	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ด
ชช- ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 6

- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ด	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ด
ชช- ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 7

- - ด -	ด ด - ด	- - ด } -	- ร - ด	- - ด } -	- ร - ด	- - ด } -	- ร - ด
ชช- ช	- - ช -	- ช - }	ช - ช -	- ช - }	ช - ช -	- ช - }	ช - ช -

ประโยคที่ 8

- ร - ด	- ร - ด	- ร - ด	- - - } -
ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -	- - - }

กลุ่มลูกโยน

เสียงโด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองเป็นบันไดเสียงทางนอก
มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ตร ม X ซ ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีถ่างมือ การลักจังหวะ

ตัวอย่าง การตีถ่างมือ

-- <u>ดี</u> -	ดี -ดี ซุ	- - ซุ -	ซุ - ซุ ม	- - ซุ -	ซุ - ซุ ม	- - ม -	ม -ม ด
ซุซุ- ซุ	- ซุ - -	ซุซุ - ซุ	- ซุ - -	ซุซุ - ซุ	- ซุ - -	ซุซุ - ซุ	- ซุ - -

ตัวอย่าง การตีลักจังหวะ

--ด -	ด ด - ด	- - ด }	- ร - ด	- - ด }	- ร - ด	- - ด }	- ร - ด
ซุซุ- ซุ	- - ซุ -	- ซุ - }	ซุ - ซุ -	- ซุ - }	ซุ - ซุ -	- ซุ - }	ซุ - ซุ -

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 8 พบว่ามีลักษณะการดำเนินทำนองที่มีกระสวนทำนองทิศทางแบบไล่เสียงลงจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยมีการใช้มือซ้ายตีวงอยู่ตลอดกล่าวคือ การตีเสียงซอลเป็นเสียงยืนอยู่ตลอดเวลาแล้วใช้มือขวาถ่างออกไปตีเสียงโดสูงโดยการตีสลับมือเป็นจังหวะไล่เสียงตั้งแต่เสียงโดสูงลงมาหาเสียงซอล มี และโดต่ำ โดยการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงนี้เป็นการบรรเลงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ตร ม X ซ ล X ดังที่จะได้ยกตัวอย่างเพื่อความชัดเจน ดังนี้

ประโยคแรก

-- <u>ดี</u> -	ดี -ดี ซุ	- - ซุ -	ซุ - ซุ ม	- - ซุ -	ซุ - ซุ ม	- - ม -	ม -ม ด
ซุซุ- ซุ	- ซุ - -	ซุซุ - ซุ	- ซุ - -	ซุซุ - ซุ	- ซุ - -	ซุซุ - ซุ	- ซุ - -

จากประโยคแรกมีการดำเนินทำนองเหมือนกับกรอตาม – ตอบกั้นคือวรรคหน้าของประโยคเปรียบเหมือนกรอตาม กล่าวคือเริ่มตามมาตั้งแต่เสียงโด ซอล มี แล้ววรรคหลังก็ตอบกั้นเสียง ซอล มี โดทำนองในประโยคต่อไปเป็นการเป็นการทอนสำนวนจากประโยคแรกของกลุ่มทำนองนี้ โดยการทอนสำนวนจะทอนสำนวนให้สั้นลงทีละครั้งของประโยคแรก ทอนไปจนกระทั่งมีการใช้สำนวนซ้ำทำนองเพื่อเป็นการสรุปปิดสำนวน

การทอนสำนวนครั้งที่ 1

-- ด -	ซ - ซ ม	-- ม -	ม - ม ด	-- ซ -	ซ - ฟ ม	-- ม -	ม - ร ด
ซซ- ซ	- ซ - -	ซซ - ซ	- ซ - -	ซซ - ซ	- ซ - -	ซซ - ซ	- ซ - -

การทอนสำนวนครั้งที่ 2

-- ซ -	ซ - ฟ ม	-- ม -	ม - ร ด	-- ซ -	ซ - ฟ ม	-- ม -	ม - ร ด
ซซ- ซ	- ซ - -	ซซ - ซ	- ซ - -	ซซ - ซ	- ซ - -	ซซ - ซ	- ซ - -

การทอนสำนวนครั้งที่ 3

-- ด -	ด ด - ด	-- ด -	- ร - ด
ซซ - ซ	-- ซ -	- ซ - -	ซ - ซ -

การทอนสำนวนครั้งที่ 4

-- ด -	- ร - ด	-- ด -	- ร - ด
- ซ - -	ซ - ซ -	- ซ - -	ซ - ซ -

การทอนสำนวนครั้งที่ 5 การใช้สำนวนซ้ำทำนองเพื่อเป็นการสรุปปิดสำนวน

- ร - ด	- ร - ด	- ร - ด	- - - -
ซ - ซ -	ซ - ซ -	ซ - ซ -	- - - -

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 8 นี้มีการดำเนินทำนองโดยใช้เค้าโครงลูกตกจากทำนองหลักบรรทัดที่ 3 เป็นหลัก คือทำนองหลักเป็นการตีเย็นเสียงซอลและเสียงโด ดังนั้นในทำนองเดียว

ผู้ประพันธ์จึงสามารถยืด ขยาย ประดิษฐ์ทำนองได้อย่างเต็มที่ โดยที่จะต้องทำให้ลูกตกของทำนองนั้นๆ ลงที่เสียงโดซึ่งเป็นลูกตกหลักในกลุ่มลูกโยนนี้

ทำนองหลัก

--- ด	- - - ด	- - - ด	- - ด -	- - - ด	- - - ด	- - - ด	- - ดั -
- ชุ - -	- ชุ - -	- ชุ - -	- - ด -	- ชุ - -	- ชุ - -	- ชุ - -	- - ด -

- - - ด	- ด - ด	- - - ด	- ด - ด
- ชุ - -	- ชุ - -	- ชุ - -	- ชุ - -

กลุ่มลูกโยนเสียงเร กลุ่มทำนองที่ 1

ประโยคที่ 1

ท ล - -	ชุ ลุ ท ดั	ลู ท ดั	ร ม -	ดั - ล ดั	- ล - -	ช พ - -	- รุ - -
- - ชุ รุ	- - - -	ชุ - - -	- - - -	- ชุ - -	พ - ช พ	- - ม ร	- ร - -

ประโยคที่ 2

ดั ล - -	ล ช - -	ช ม - -	ม ร - -	ช - รุ -	ล ท ดั รุ	- - ล ท	ดั รุ - -
- - ช ม	- - ม ร	- - ร ด	- - ด ชุ	- - - ชุ	- - - ร	- ช - -	- ร - -

กลุ่มลูกโยน

เสียงเร

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองเป็นบันไดเสียงทางใน มี

กลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ช ล ท X ร ม X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีคู่ด การตีลักจังหวะ

ตัวอย่าง การตีคู่ดูด

ท ล - -	ชฺ ลุ ท ดั	- ลุ ท ดั	ร ม - -	ดั - ล ดั	- ล - -	ชฺ ฟ - -	- รุ - -
- - ชฺ รุ	- - - -	ชฺ - - -	- - - -	- ชฺ - -	ฟ - ชฺ ฟ	- - ม ร	- ร - -

ตัวอย่าง การตีลักจังหวะ

ท ล - -	ชฺ ลุ ท ดั	- ลุ ท ดั	ร ม - -	ดั - ล ดั	- ล - -	ชฺ ฟ - -	- รุ - -
- - ชฺ รุ	- - - -	ชฺ - - -	- - - -	- ชฺ - -	ฟ - ชฺ ฟ	- - ม ร	- ร - -

ดั ล - -	ล ชฺ - -	ชฺ ม - -	ม ร - -	ชฺ - รุ - -	ล ทั ดั รุ	- - ล ทั	ดั รุ - -
- - ชฺ ม	- - ม ร	- - ร ด	- - ด ชฺ	- - - -	ชฺ - - -	- - - ร	- ชฺ - -

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงเรกลุ่มทำนองที่ 1 พบว่ามีลักษณะการดำเนินทำนองที่เป็นเหมือนทำนองเชื่อมระหว่างกลุ่มลูกโยนเสียงโดมาสู่กลุ่มลูกโยนเสียงเร มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบการตีเก็บเป็นส่วนใหญ่ และยังพบกลวิธีการตีคู่ดูด และการตีลักจังหวะอยู่ในกลุ่มทำนองเชื่อมระหว่างประโยคนี้ด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ลูกโยนเสียงเร กลุ่มทำนองที่ 1 บรรทัดแรกนี้มีการดำเนินทำนองโดยการขยายทำนองเพิ่มขึ้นจากทำนองหลักโดยใช้เค้าโครงลูกตกจากทำนองหลักบรรทัดที่ 4 วรรคหลัง เป็นหลัก แล้วขยายการดำเนินทำนองขึ้นเป็นทางเดียว กล่าวคือ นำเอาลูกตกเสียงมีในท้องเพลงที่ 6 ในทำนองหลักมาขยายให้อยู่ในท้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดียว ส่วนลูกตกในท้องเพลงที่ 8 ของทำนองหลักนั้นนำมาขยายให้อยู่ในท้องเพลง 8 ของทำนองเดียว

ทำนองหลัก

- - - ด	- - - รีม	- ม ร -	ริ ม - ร
- ชู - -	- ด - -	- - - ด	- - - ด

ทำนองเดี่ยว

ท ล - -	ชู ล ท ด	- ลู ท ด	ริ ม - -	ด - ล ด	- ล - -	ชู ฟ -	- ริ - -
- - ชู ริ	- - - -	ชู - - -	- - - -	ชู - -	ฟ - ชู ฟ	- - ม ร	- ริ - -

กลุ่มลูกโยนเสียงเร กลุ่มทำนองที่ 1 บรรทัดที่ 2 มีการดำเนินทำนองโดยการแปรทำนองจากทำนองหลักเป็นทำนองเดี่ยวในลักษณะของการตีเก็บเพื่อเชื่อมทำนองไปยังลูกโยนเสียงเรโดยยังคงยึดเสียงลูกตกในช่องที่ 8 ให้เป็นเสียงเร ตามเดิม

ทำนองหลัก

- - ชู ชู	- ล - ท	- ชู - ล	- - ท ท	- - ชู ชู	- ท - ล	- ชู - ฟ	ม - ร
- ชู - -	- ล - ท	- ชู - ล	- ท - -	- ชู - -	- ท - ล	- ชู - ฟ	- ม - ร

ทำนองเดี่ยว

ด ล - -	ล ชู - -	ชู ม - -	ม ร - -	ชู - ริ -	ล ท ด ริ	- - ล ท	ด ริ - -
- - ชู ม	- - ม ร	- - ร ด	- - ด ชู	- - - ชู	- - - ร	- ชู - -	- ริ - -

กลุ่มลูกโยนเสียงเร กลุ่มทำนองที่ 2

ประโยคที่ 1

(- ริ ริ)	- - ริ -	- - มี่	- - มี่ -	- - มี่	- - มี่	(- - ริ ริ)	- - ริ -
- ร ท ร	- ร - -	- ม ชู ม	- ม - -	- ม ชู ม	- ม - -	- ร ท ร	- ร - -

ประโยคที่ 2

- - รัง -	- - รัง -	- - รัง -	- - รัง -	- - รัง -	- - รัง -	- - รัง -	- - รัง -
- ร ท ร	- ร - -	- ม ช ม	- ม - -	- ม ช ม	- ม - -	- ร ท ร	- ร - -

ประโยคที่ 3

- ร - -	- ท - -	- ร - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -
ร - ร ท	- - ท ร	- - ร ท	- ม - -	ม - ม ช	- - ช ม	- - ม ช	- ร - -

ประโยคที่ 4

- ร - -	- ท - -	- ร - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -
ร - ร ท	- - ท ร	- - ร ท	- ม - -	ม - ม ช	- - ช ม	- - ม ช	- ร - -

ประโยคที่ 5

- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -
ม - ม ช	- - ช ม	- - ม ช	- ร - -	ม - ม ช	- - ี่ ล	ช ม ท ร	- ร - -

ประโยคที่ 6

- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -	- รัง - -
ม - ม ช	- - ช ม	- - ม ช	- ร - -	ม - ม ช	- - ี่ ล	ช ม ท ร	- ร - -

ประโยคที่ 7

- ช - -	- รัง - ช	- - ม ม -	- รัง - -	- ช - -	- รัง - ช	- - ม ม -	- รัง - -
ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -	ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -

ประโยคที่ 8

- - -	ล ช - -	- ช - -	ม ม - - รัง	- - -	ล ช - -	- ช - -	ม ม - - รัง
- ท - -	- - ม ร	ท - ม ร	- ร - ร	- ท - -	- - ม ร	ท - ม ร	- ร - ร

ประโยคที่ 9

- ช - -	- รัง - ช	- - ม ม -	- รัง - -	- ช - -	- รัง - ช	- - ม ม -	- รัง - -
ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -	ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -

ประโยคที่ 10

ช พ - -	ช พ - -	ช พ - -	ช พ - -	ม ร - ร ม	ล ช - ช ล	- ช - พ	- ม - ร
- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- ด - -	- พ - -	พ - ม -	ร - ด -

กลุ่มลูกโยน

เสียงเร

กลุ่มเสียงพยัญมูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางใน
มีกลุ่มเสียงพยัญมูลคือ ช ล ท X ร ม X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีถ่างมือ การลัดจังหวะ การตีเดี่ยวมือ การตีไขก
กระทบเสียง การตีสะบัด

ตัวอย่าง การตีถ่างมือ

- - รุ ุ	- - รุ -	- - มุ ุ	- - มุ -	- - มุ ุ	- - มุ }	- - รุ ุ	- - รุ -
- ร ท ร	- ร - -	- ม ช ม	- ม - -	- ม ช ม	- ม - }	- ร ท ร	- ร - -

ตัวอย่าง การตีลัดจังหวะ

- - รุ ุ	- - รุ -	- - มุ ุ	- - มุ -	- - มุ ุ	- - มุ }	- - รุ ุ	- - รุ -
- ร ท ร	- ร - -	- ม ช ม	- ม - -	- ม ช ม	- ม - }	- ร ท ร	- ร - -

ตัวอย่าง การตีเดี่ยวมือ

- - รุ ุ	- - รุ -	- - มุ ุ	- - มุ -	- - มุ ุ	- - มุ }	- - รุ ุ	- - รุ -
- ร ท ร	- ร - -	- ม ช ม	- ม - -	- ม ช ม	- ม - }	- ร ท ร	- ร - -

ตัวอย่าง การตีไขก

รุ -	- ท -	- รุ -	- - มุ - -	- - มุ - -	- - มุ - -	- - มุ - -	- รุ - -
รุ - ร ท	- - ท ร	- รุ ท	- ม - -	ม - -	ช ม	- - ช ม	- ร - -

ตัวอย่าง การตีกระทบเสียง

- ฌ - -	- รั - ฌ	- - /มม -	- รั - -	- ฌ - -	- รั - ฌ	- - /มม -	- รั - -
ม- ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -	ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -

- - - }	ล ฌ - -	- ฌ - -	/มม -	รั - - - }	ล ฌ - -	- ฌ - -	/มม -	รั
- ท - }	- - ม ร	ท - ม ร	- ร - ร	- ท - }	- - ม ร	ท - ม ร	- ร - ร	

ตัวอย่าง การตีสะบัด

ฌ ฟ - -	ฌ ฟ - -	ฌ ฟ - -	ฌ ฟ - -	/มร - ร ม	/ลช - ฌ ล	- ฌ - ฟ	- ม - ร
- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- ด - -	- ฟ - -	ฟ - ม -	ร - ด -

ลักษณะการดำเนินทำนอง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงเรกลุ่มทำนองที่ 2 พบว่ามีลักษณะการดำเนินทำนองที่เป็นลีลาท่วงทำนองที่สอดคล้องกันทั้งหมด ในช่วงแรกของกลุ่มทำนองนี้ตั้งแต่ประโยคที่ 1 - 2 จะเป็นกลุ่มทำนองที่บรรเลงในลักษณะของการถามตอบคือวรรคหน้าจะมีการดำเนินทำนองเปรียบเหมือนการบรรเลงถาม แล้ววรรคหลังจะมีการดำเนินทำนองเปรียบเหมือนการบรรเลงตอบ

ตัวอย่างการบรรเลงแบบถาม - ตอบ

- - รั รั	- - รั - }	- - มี่ มี่	- - มี่ -	- - มี่ มี่	- - มี่ }	- - รั รั	- - รั - }
ร ท ร	- ร - - }	- ม ฌ ม	- ม - -	- ม ฌ ม	- ม - }	- ร ท ร	- ร - - }

ลักษณะการดำเนินทำนองในประโยคที่ 3 - 6 นอกจากจะเป็นการดำเนินทำนองแบบถาม - ตอบแล้วยังมีการบรรเลงดำเนินทำนองแบบทอนทำนองให้สั้นลงอีกด้วย คือการนำเอาวรรคหลังของประโยคต้นไปบรรเลงซ้ำจนครบเป็นประโยคต่อไป

ตัวอย่างการบรรเลงแบบทอนทำนอง

- รี่ - -	- ท - -	- รี่ - -	- มี่ - -	- มี่ - -	- มี่ - -	- รี่ - -
ร-รท	- - ท ร	- - ร ท	- ม - -	ม-มช	- - ช ม	- - ม ช

- รี่ - -	- มี่ - -	- มี่ - -	- รี่ - -	- รี่ - -	- มี่ - -	- - - -	- รี่ - -
ม-มช	- - ช ม	- - ม ช	- ร - -	ม-มช	- - ทั ล	ช ม ท ร	- ร - -

ในประโยคที่ 7 นี้มีการทอนทำนองลงมาจากประโยคที่ 3 - 6 จนคล้ายว่าจะจบปิดกลุ่มทำนองนี้ แต่ประโยคที่ 7 กลับไม่ใช่ประโยคปิดกลุ่มทำนอง ผู้ประพันธ์ได้สร้างทำนองต่อไปอีกยังไม่ยอมให้จบโดยมีการสร้างทำนองให้มีความละเอียดขึ้นสอดแทรกเข้าไปอีก ทำให้เกิดความรู้สึกที่ว่า จะจบก็ไม่ยอมจบ จะลงแล้วก็ไม่ยอมลง อีหลักอีเหลือ จึงทำให้เป็น Sublime (พิซิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2555)

ประโยคที่ 7

- ช - -	- รี่ - -	- - มม -	- รี่ - -	- ช - -	- รี่ - -	- - มม -	- รี่ - -
ม-ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -	ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -

ประโยคต่อไปน่าจะเป็นการบรรเลงปิดกลุ่มทำนองด้วยประโยคสุดท้าย ดังนี้

ช พ - -	ช พ - -	ช พ - -	ช พ - -	มร - ร ม	ลช - ช ล	- ช - พ	- ม - ร
- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- ด - -	- พ - -	พ - ม -	ร - ด -

แต่ผู้ประพันธ์กลับสร้างทำนองต่อไปอีกโดยเพิ่มความละเอียด ความกระชับของทำนองลงไปในประโยคที่ 8 ดังต่อไปนี้

ประโยคที่ 8

- - - -	ล ช - -	- ช - -	มม - -	- รี่ - -	- - - -	ล ช - -	- ช - -	มม - -	- รี่ - -
- ท - -	- - ม ร	ท - ม ร	- ร - ร	- ท - -	- - ม ร	ท - ม ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร

ประโยคที่ 9 มีลักษณะการบรรเลงเหมือนกับประโยคที่ 7 คือเมื่อบรรเลงประโยค
 สอดแทรกประโยคที่ 8 แล้วก็ย้อนกลับไปบรรเลงประโยคที่ 7 อีกครั้งเพื่อเป็นการเชื่อมทำนองไปยัง
 การบรรเลงปิดกลุ่มทำนองเสียงเร ในประโยคที่ 10 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประโยคที่ 9

- ซุ - -	- รี่ - ซุ	- - มม -	- รี่ - -	- ซุ - -	- รี่ - ซุ	- - มม -	- รี่ - -
ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -	ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -

ประโยคที่ 10

ซุ พ - -	ซุ พ - -	ซุ พ - -	ซุ พ - -	ม ร - ร ม	ล ซุ - ซุ ล	- ซุ - พ	- ม - ร
- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- - ด - -	- พ - -	พ - ม -	ร - ด

ประโยคที่ 10 นอกจากจะเป็นประโยคที่ปิดกลุ่มทำนองเสียงเร แล้ว วรรคหลังของประโยค
 ยังเป็นการบรรเลงทำนองเชื่อมระหว่างกลุ่มทำนองเสียงเร ไปสู่กลุ่มทำนองเนื้อแท้ของเพลงกราว
 ในอีกด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ลูกโยนเสียงเร กลุ่มทำนองที่ 2 นี้มีการดำเนินทำนองโดยใช้เค้าโครงลูกตกจากทำนอง
 หลักบรรทัดที่ 6, 7 เป็นหลัก คือทำนองหลักเป็นการตีขึ้นเสียงเร ดังนั้นในทำนองเดี่ยวผู้ประพันธ์จึง
 สามารถยืด ขยาย ประดิษฐ์ทำนองได้อย่างเต็มที่ โดยที่จะต้องทำให้ลูกตกของทำนองนั้นๆ ลงที่
 เสียงเร ซึ่งเป็นลูกตกหลักในกลุ่มลูกโยนนี้

ทำนองหลักบรรทัดที่ 6, 7

- ร - ท	- ล - -	- - ล ท	ด - - ร	- - ร ม	- - ฟ ช	- ล - -	ช ฟ - -
- ช - -	ล ช - ร	- ช - -	- ร - -	- ด - -	ร ม - -	ฟ - ช ฟ	- - ม ร

- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	ม ร - ร	- - - ร
- - - ช	- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ช	- - - ร	- - - ช	- ร - -

กลุ่มทำนองเนื้อแท้ของเพลงงกราวใน

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 1

ประโยคที่ 1

- ด ท - ร	ช - - ร ม	ล ช - - ร	- ท - -	- - ท ท -	ร ท - -	ล ฟ - -	- ร - -
ช - ร -	- ท ด -	- ม ร -	ช - - ล	- - - ท	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -

ประโยคที่ 2

- ด ท - ม	- ร - ด	- ท - ล	- - -	ม ร - -	ร ท - -	ล ฟ - -	- ร - -
ช - ด -	ด - ท -	ล - ช -	- - -	- - ฟ ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -

ประโยคที่ 3

ร ท - -	ล ฟ - -	ร ท - -	- ฟ - -	ท ท - ร ท	- - ร ม	ฟ ล - -	ฟ ม - -
- - ล ฟ	- - ม ร	- - ล ฟ	- ฟ - -	- ท - -	ล ท - -	- - ร ม	- - ร ท

ประโยคที่ 4

ฟ ท - ล ฟ	- - ล ท	ด ม - -	ด ท - -	ร ด - -	ด ล - -	ช ม - -	- ด - -
- ฟ - -	ม ฟ - -	- - ล ท	- - ล ฟ	- - ม ช	- - ช ม	- - ร ด	- ด - -

ประโยคที่ 5

ดท - ด -	ร - ม -	- ร - ม ฟ	ล - ท -	- ล -	- - ร ม	- ล - -	พ ม - -
- ล - ท	- ด - ร	ล - ร -	- พ - ล	- ม -	ล ท - -	- - ร ม	- - ร ท

ประโยคที่ 6

พม-ม -	พ - ล ร	- - ม ร	ด ท ล พ	- - - -	ร ม พ ล	ท ล - -	- - - ฑ
- ร - พ	- ล - ร	- - ม ร	ด ท ล พ	- - ล ท	- - - -	- - พ ม	พ - พ -

กลุ่มทำนองเนื้อแท้

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางใน
มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ร ม พ X ล ท X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีสะบัด การลักจังหวะ การตีสะเดาะ การตีกระทบ

ตัวอย่าง การตีสะบัด

-ดท - ร	ฑ - - ร ม	ลช - - ร	- ท - -	- - ทท -	ร ท - -	ล พ - -	- ร -
ฑ - ร -	- ทด -	- ม ร -	ฑ - - ล	- - - - ท	- - ล พ	- - ม ร	- ร -

-ดท - ม	- ร - ด	- ท - ล	- - - -	ม ร - -	ร ท - -	ล พ - -	- ร -
ฑ - ด -	ด - ท -	ล - ช -	- - - -	- - พ ล	- - ล พ	- - ม ร	- ร -

ตัวอย่าง การตีลักจังหวะ

-ดท - ร	ฑ - - ร ม	ลช - - ร	- ท - -	- - ทท -	ร ท - -	ล พ - -	- ร -
ฑ - ร -	- ทด -	- ม ร -	ฑ - - ล	- - - - ท	- - ล พ	- - ม ร	- ร -

-ดท-ม	- ร - ด	- ท - ล	- - - }	มี ร - -	ร ท - -	ล พ - -	- ร - }
ช - ด -	ด - ท -	ล - ช -	- - - }	- - พ ล	- - ล พ	- - ม ร	- ร - }

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

ร ท - -	ล พ - -	ร ท - -	- พ - }	ทท - ร ท	- - ร ม	พ ล - -	พ ม - -
- - ล พ	- - ม ร	- - ล พ	- พ - }	- ท - -	ล ท - -	- - ร ม	- - ร ท

พพิ-ลพ	- - ล ท	ด มี - -	ด ท - -	ร ด - -	ด ล - -	ช ม - -	- ด - }
- พ - -	ม พ - -	- - ล ท	- - ล พ	- - ม ช	- - ช ม	- - ร ด	- ด - }

ตัวอย่าง การตีกระทบ

พม-ม -	พ - ล ร	- - มี ร	ด ท ล พ	- - - -	ร ม พ ล	ท ล - -	- - - - }
- ร - พ	- ล - ร	- - ม ร	ด ท ล พ	- - ล ท	- - - -	- - พ ม	พ - พ - }

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มทำนองเนื้อแท้เพลงกราวในกลุ่มที่ 1 มีลักษณะการดำเนินทำนองที่สอดคล้องกับทำนองหลัก มีจังหวะกระชับขึ้น และยังใช้ลูกตกเสียงเดิม ดังนี้

ตัวอย่างการขยายทำนองจาก 2 ชั้น ขึ้นเป็น 3 ชั้น

ทำนองหลัก

- - ร ม	- - - ล	- - - ม	- ร - -
- ด - -	- ล - -	- ท - -	- ล - -

ทำนองเดี่ยว

ประโยคที่ 1

ลท - ร	ช - - รีม	ลช - - รั	- ท -	- ทท -	รั ทิ - -	ล ฟ - -	} รั -
ช - รุ -	- ท(ค -	- ม ร -	ช - - ล	- - - ท	- - ล ฟ	- - ม ร	} ร -

ทำนองหลัก

- ร ม	- - - ล	- - - ม	- ร - -
- ด - -	- ล - -	ท - -	- ล - -

ประโยคที่ 2

ลท - ม	- รั - ดิ	- ทิ - ล	- - - -	มิ รั - -	รั ทิ - -	ล ฟ - -	- รั }
ช - ดิ -	ดิ - ทิ -	ล - ช -	- - - -	- - ฟ ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - - }

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

กลุ่มทำนองเนื้อแท้ของเพลงกราวโนนี้มีกราดำเนินทำนองโดยยึดลูกตกของทำนองหลักในอัตราจังหวะสองชั้นนำมาขยายขึ้นเป็นทำนองเดี่ยวในอัตราจังหวะสามชั้นคือ เสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดี่ยว และเสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดี่ยว ดังนี้

ทำนองหลักวรรคหน้า

- - ร ม	- - - ล	- - - ม	- - - ร
- - - ด	- - - ล	- - - ท	- - - ล

ประโยคที่ 1 เมื่อขยายขึ้นเป็นทำนองเดียว

- ล ท - - ร	ช - - - ร ม	ล ช - - - ร	- - - ท	- - - ท	ท ท - - - -	ร - - - -	ล พ - - -	- - - ร
ช - - - ร	- - - ท	- - - ล	- - - ม	ช - - - ล	- - - ท	- - - ล	พ - - -	ร - - -

ทำนองหลักวรรคหลัง

- - ร ม	- - - ล	- - - ม	- - - ร
- - - ด	- - - ล	- - - ท	- - - ล

ประโยคที่ 2 เมื่อขยายขึ้นเป็นทำนองเดียว

- ล ท - - ม	- - - ร	- - - ด	- - - ท	- - - ล	- - - -	ม - - - ร	ร - - - -	ล พ - - -	- - - ร
ช - - - ด	- - - ด	- - - ท	- - - ล	- - - ช	- - - -	- - - พ	ล - - -	พ - - -	ร - - -

ทำนองหลักวรรคหน้า

- - - พ	- - - ม	- - - พ	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 3 เมื่อขยายขึ้นเป็นทำนองเดียว

ร - - - -	ล พ - - -	ร - - - -	- - - -	ท ท - - - -	- - - -	พ ล - - -	พ - - - -
- - - -	ล พ - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ล พ - - -	- - - -

ทำนองหลักวรรคหลัง

- - - ร	- ม พ	- ทิ - -	ล พ -
- ล - -	- ร - -	- - ล พ	- - ม ร

ประโยคที่ 4 เมื่อขยายขึ้นเป็นทำนองเดียว

พิพิ-ลพ	- - ล ท	ด ม - -	ด ทิ - -	ริ ด - -	ด ล - -	ช ม - -	- ด - -
- พ - -	ม พ - -	- - ล ทิ	- - ล พ	- - ม ช	- - ช ม	- - ร ด	- ด - -

ประโยคนี้ช่วงท้ายประโยคไม่ได้นำเอาลูกตกจากทำนองหลักมาใช้ แต่ใช้เสียงโดมาเป็นเสียงลูกตกของประโยคแทนเสียงเร เพราะเสียงโด เป็นเสียงที่มีความกลมกลืนและสอดคล้องกับทำนองของประโยคต่อไปมากกว่าเสียงเร

ทำนองหลักวรรคหน้า

- พ - -	- ม พ	- - - ม	- - -
- - - ร	- - - -	- ท - -	- ร - ท

ประโยคที่ 5 เมื่อขยายขึ้นเป็นทำนองเดียว

ด ทา ด -	ร - ม -	- ร - ม พ	ล + ทิ - -	- ล - -	- - ร ม	- ล - -	พ ม - -
- ล - ท	- ด - ร	ล - ร -	- พ - ล	- ม - -	ล ท - -	- - ร ม	- ร ท

ทำนองหลักวรรคหลัง

- - - ร	- - ม พ	- ทิ - -	ล พ -
- ล - -	- ร - -	- - ล พ	- - ม ร

ประโยคที่ 6 เมื่อขยายขึ้นเป็นทำนองเดียว

พม-ม -	ฟ - ล รั	- - มั รั	ด้ ด้ ด้ ฝ	- - - -	ร ม ฝ ล	ด้ ล - -	- - - -	- - - -
- ร - ฝ	- ล - ร	- - ม ร	ด ท ฝ	- - ล ท	- - - -	- - ฝ ม	ฝ - ฝ -	ฝ - ฝ -

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 2

ประโยคที่ 1

- ล - -	ร - ฝ ฝ	ฝ ฝ - - -	ร - ฝ ฝ	- - ฝ ฝ	ร ท - -	ฝ ม - -	- ด้ - -
- ร - -	- ร - ฝ	- ฝ - -	- ฝ - ฝ	- - - ฝ	- - ล ฝ	- - ร ท	- ฝ - -

ประโยคที่ 2

ด้ ล - -	ฝ ม - -	ร ท - -	- ฝ - -	- - ท ร	- - ร ฝ	- - ร ร	- ด้ - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ล ฝ	- ฝ - -	ม ฝ - -	ฝ ท ร ฝ	ร ท - ฝ	- ฝ - -

ประโยคที่ 3

ม ฝ - -	ม ฝ - -	ล ท - -	ล ท - -	- - - -	- ล - -	ฝ ม - -	- ด้ - -
- - ล ฝ	- - ล ท	- - ร ท	- - ร ม	ฝ ล - -	- - ฝ ม	- - ร ท	- ฝ - -

ประโยคที่ 4

ท ล - -	ฝ ม - -	ร - - -	- ฝ - -	ม ฝ - -	ฝ ท - -	- - ร ร	- ฝ - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ล ฝ	- ฝ - -	- - ท ร	- - ร ฝ	ร ท - ฝ	- ฝ - -

ประโยคที่ 5

- - ล ด้	ด้ รั - -	มั รั ด้ ด้	- - - -	- - ฝ ฝ	ล ฝ - -	รั ท - -	- ฝ - -
ม ฝ - -	- - - -	- - - -	ล ฝ - -	- - - ฝ	- - ม ร	- - ล ฝ	- ฝ - -

ประโยคที่ 6

มั รั - -	รั ท - -	ล ฝ - -	- รั - -	- ร - -	ท ล ฝ -	ม ฝ ฝ ล	- - - -
- - ฝ ล	- - ล ฝ	- - ม ร	- ร - -	ท - ฝ ล	- - - ร	- - - -	- - - -

กลุ่มทำนองเนื้อแท้

กลุ่มเสียงบัญญัติ

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางใน
มีกลุ่มเสียงบัญญัติคือ ซ ล ม X ร ท X , ร ม ฟ X ล ท X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีสะเดาะ การลักจังหวะ การตีตดข

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

- ล - -	ร ชุชุ	ชชช	ร - ท!	- - ท!	ร ท - -	ฟ ม - -	- ท - -
- ร - -	- รุ - ชุ	- ชุ - -	- ฟ! - ท!	- - - ท	- - ล ช	- - ร ท	- ท - -

ตัวอย่าง การตีลักจังหวะ

ท! ล - -	ช ม - -	ร ท - -	- ช - -	ม ชุ - -	ชุ ท - -	- - รร -	- ท - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ลุชุ	- ชุ - -	- - ท ร	- - ร ช	ร ท - ท	- ท - -

ตัวอย่าง การตีตดข

(- ล ท	ด ร - -	ม ร	ด ท	- - - -	- - - ฟ!	ล ฟ - -	ร ท - -	- ฟ - -
ม ฟ - -	- - - -	- - - -	ล ฟ - -	- - - -	- - - - ฟ	- - ม ร	- - ล ฟ	- ฟ - -

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มทำนองเนื้อแท้เพลงกราวในกลุ่มที่ 2 มีลักษณะการดำเนินทำนองโดยขยายขึ้นมาจากเนื้อกราวใน 2 ชั้น ขยี้ขึ้นเป็น 3 ชั้นโดยผู้ประพันธ์สามารถสร้างทำนองทางเดียวที่สอดคล้องกับทำนองหลัก มีความยาวของทำนองเพิ่มขึ้น มีจังหวะกระชับขึ้น

และยังใช้ลูกตกเสียงเดิมตามทำนองหลัก การดำเนินทำนองมีกระสวนทำนองที่มีทิศทางแบบไล่เสียงขึ้น โดยเริ่มจากทีสะเดาะที่ช่วงต้นของประโยคแรกหลังจากนั้นเป็นการดำเนินทำนองแบบเก็บสลับกับการใช้กลวิธีพิเศษการลัก-จังหวะ การดูด การสะเดาะ ซึ่งการดำเนินทำนองยังอาศัยลูกตกในกลุ่มเสียงปี่มุล ซ ล ท X ร ม X ,   ร ม พ X ล ท X

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

กลุ่มทำนองเนื้อแท้ของเพลงกราวในนี้มีการดำเนินทำนองโดยยึดลูกตกของทำนองหลักในอัตราจังหวะสองชั้นนำมาขยายขึ้นเป็นทำนองเดียวในอัตราจังหวะสามชั้นคือ เสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดียว และเสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดียว ดังนี้

ทำนองหลัก

- - ล ท	- - ท ท	- ร - ท	- ล - ท
- ซ - -	- ท - -	- ร - ท	- ล - ท

ทำนองเดียวประโยคที่ 1

- ล - -	ร - ซ -	ซ - - -	ร - พ -	- - ท -	ร ท - -	พ ม - -	- ท - -
- ร - -	- ร - ซ	- ซ - -	- พ -	- - - ท	- - ล ซ	- - ร ท	- ท - -

ทำนองหลัก

- ล - ซ	- - ซ -	- ล - ท	- - ท ท
- ล - ซ	- ซ - -	- ล - ท	- ท - -

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 2

ทำ ล - -	ช ม - -	ร ท - -	- ช - -	ม ช - -	ช ท - -	- - รร -	- ทำ - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ล ช	- ช - -	- - ท ร	- - ร ช	ร ท - ท	- ท - -

ทำนองหลัก

- - ล ทำ	- ร - ม	- ม - ม	- ร - ทำ
- ช - -	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ท

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 3

ม ฟ - -	ม ฟ - -	ล ท - -	ล ท - -	- - - ล	- ล - -	ฟ ม - -	- ทำ - -
- - ล ฟ	- - ล ท	- - ร ท	- - ร ม	ฟ ล - -	- - ฟ ม	- - ร ท	- ท - -

ทำนองหลัก

- ล - ช	- - ช ช	- ล - ทำ	- - ทำ ทำ
- ล - ช	- ช -	- ล - ท	- ท - -

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 4

ท ล - -	ช ม - -	ร - - -	- ช - -	ม ช - -	ช ท - -	- - รร -	- ท - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ล ช	- ช - -	- - ท ร	- - ร ช	ร ท - ท	- ท - -

ทำนองหลัก

- - - ล	- ทำ ล	- ล - -	ช - - -
- ล - -	- - - พ	- ม - -	- พม - พ

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 5

- - ล ที่	ด้ ร - -	มี ร ด้ ที่	- - - -	- - พ พ -	ล พ - -	ร ี ท - -	พ - - -
ม พ - -	- - - -	- - - -	ล พ - -	- - - - พ	- - ม ร	- - ล พ	พ - - -

ทำนองหลัก

- พ - - -	- - - - ร	- - - ม พ	- - - - ล
- - - ม ร	- ล - - -	- - - ร - -	- - - ล - -

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 6

มี ร - -	ร ี ท - -	ล พ - -	ร ี - - -	- - - - -	ท ล ช -	ม พ ช ล	- - - - -
- - - พ ล	- - - ล พ	- - - - -	ร - - - -	ท - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 3

ประโยคที่ 1

ม ฟ - -	ม ด - -	ล ฟ - -	- ดิ - -	พิฟ - ลฟ	- - ล ท	ด ม - -	ด ท - -
- - ม ด	- - ท ล	- - ม ด	- ด - -	- ฟ - -	ม ฟ - -	- - ล ท	- - ล ฟ

ประโยคที่ 2

มิ วิ - -	วิ ท - -	ล ฟ - -	- วิ - -	วิ - วิ -	- ล - ฟ	- - ม ฟ	ช ล - -
- - ฟ ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	- ล - ร	ล - ม -	ม ร - -	- - - -

ประโยคที่ 3

วิ ท - -	- ฟิ - -	ท ล - -	- มิ - -	ล ฟ - -	- วิ - -	ฟ ม - -	- ท - -
- - ล ฟ	- ฟ - -	- - ฟ ม	- ม - -	- - ม ร	- ร - -	- - ร ท	- ท - -

ประโยคที่ 4

ร ท - -	ม ร - -	ร ท - -	- ฟิ - -	ท ล - -	- ม - -	ล ฟ - -	- ร - -
- - ล ฟ	- - ท ล	- - ล ฟ	- ฟ - -	- - ฟ ม	- ม - -	- - ม ร	- ร - -

ประโยคที่ 5

- - ชู	ล ท ด ร	- - - ร	ม ฟ ช ล	- - ดิ ทิ	- - - -	- - ล ช	- - - -
- - ร -	- - - -	- - ล -	- - - -	- - - -	ล ช ฟ ม	- - - -	ฟ ม ร ท

ประโยคที่ 6

- - ท วิ	- - ท ท	- - ล ล	- - ฟ ฟ	- - ฟ ล	- - ฟิ ฟิ	- - มิ มิ	- - วิ -
ท วิ - -	ร ท - -	ฟ ล - -	ล ฟ - -	ฟ ล - -	ล ฟ - -	ท ม - -	ม ร - ร

กลุ่มทำนองเนื้อแท้

กลุ่มเสียงปัญหามูล   บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางใน

มีกลุ่มเสียงปัญหามูลคือ   ล ท ด X ม ฟ X , ร ม ฟ X ล ท X

การใช้กลวิธีพิเศษ   การลักจังหวะ   การตีสะเดาะ   การตีติดุด

ตัวอย่าง การตีลักจังหวะ

ม ฟ - -	ม ด - -	ล ฟ - -	- ด - -	พิฟ - ล ฟ	- - ล ท	ด ม - -	ด ท - -
- - ม ด	- - ท ล	- - ม ด	- ด - -	- ฟ - -	ม ฟ - -	- - ล ท	- - ล ฟ

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

ม ร - -	ร ท - -	ล ฟ - -	- ร - -	ร - คร -	- ล - ฟ	- - ม ฟ	ช ล - -
- - ฟ ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	- ล - ร	ล - ม -	ม ร - -	- - - -

ตัวอย่าง การตีติดุด

- - ช	ล ท ด ร	- - - -	ร	ม ฟ ช ล	- - ด ท	- - - -	- - ล ช	- - - -
- - ร -	- - - -	- - ล -	- - - -	- - - -	- - - -	ล ช ฟ ม	- - - -	ฟ ม ร ท

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มทำนองเนื้อแท้เพลงกราวในกลุ่มที่ 3 ผู้ประพันธ์ยังไม่ได้สร้างสรรค์ทำนองพิเศษใดๆขึ้นมา เพียงแต่ดำเนินทำนองโดยขยายขึ้นมาจากเนื้อกราวใน 2 ชั้น ขยี้ขึ้นเป็น 3 ชั้น โดยเริ่มจากการดำเนินทำนองแบบเก็บสลับกับการใช้กลวิธีพิเศษการลักจังหวะ การสะเดาะ การติดุด การดำเนินทำนองมีระสรวงทำนองที่มีทิศทางแบบไล่เสียงลง ซึ่งการดำเนินทำนองยังอาศัยลูกตกในกลุ่มเสียงปัญหามูล ร ม ฟ X ล ท X

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลักของกลุ่มทำนองเนื้อแท้กลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 1, 2 คือใช้ลูกตกของทำนองหลักในอัตราจังหวะสองชั้นนำมาขยายขึ้นเป็นทำนองเดียวในอัตราจังหวะสามชั้นโดยเสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดียว และเสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดี่ยวดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทำนองหลัก

- ดั - -	- ทั ด	- - - ท	- - -
- - - ล	- - -	- พ - -	- ล พ

ทำนองเดียวประโยคที่ 1

ม พ - -	ม ด - -	ล พ - -	- ดั - -	พิพ - ล พ	- - ล ท	ด ม - -	ด ท - -
- - ม ด	- - ท ล	- - ม ด	- ด - -	- พ - -	ม พ - -	- - ล ท	- - ล พ

ทำนองหลัก

- พ - -	- - - ร	- - ม พ	- - - ด
- - ม ร	- ล - -	- ร - -	- ล - -

ทำนองเดียวประโยคที่ 2

มี ร - -	รื ท - -	ล พ - -	- รื - -	รื - รร -	- ล - พ	- - ม พ	ช ล - -
- - พ ล	- - ล พ	- - ม ร	- ร - -	- ล - ร	ล - ม -	ม ร - -	- - - -

ทำนองหลัก

- ท - ล	- - ร ม	- ฟ ล -	ฟ ม - -
- ท - ล	- ท - -	- - - ม	- - ร ท

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 3

ร ท - -	- ฟ - }	ท ล - -	- ม - }	ล ฟ - -	- ร - }	ฟ ม - -	{ ท - }
- - ล ฟ	- ฟ - }	- - ฟ ม	- ม - }	- - ม ร	- ร - }	- - ร ท	{ ท - }

ทำนองหลัก

- - - ร	- - ม ฟ	- ท - -	ล ฟ - -
- ล - -	- ร - -	- - ล ฟ	- - ม ร

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 4

ร ท - -	ม ร - -	ร ท - -	- ฟ - }	ท ล - -	- ม - }	ล ฟ - -	{ ร - }
- - ล ฟ	- - ท ล	- - ล ฟ	- ฟ - }	- - ฟ ม	- ม - }	- - ม ร	{ ร - }

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 5 นี้มีความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักกับทำนองเดี่ยวต่างจากประโยคอื่นตรงที่ลูกตกห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักจะไม่ตรงกับลูกตกห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดี่ยว

ทำนองหลัก

- ฟ - -	- ม ฟ	- - - ม	- - - -
- - - ร	- - - -	- ท - -	- ร - ท

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 5

---ชู้	ลู่ท ด ร	- - - ร	ม พ ช ล	- - - ด หัก	- - - -	- - - ล ช	- - - -
-- ร -	- - - -	-- ล -	- - - -	- - - -	ล ช ฟ ม	- - - -	ฟ ม ร ท

ทำนองหลัก

- - - ร	- - - ม พ	- หัก - -	ล พ - -
- ล - -	- ร - -	- - - ล พ	- - - ม ร

ประโยคที่ 6

-- ท ร	- - ท ท	- - - ล ล	- - - พ พ	- - - พ ล	- - - ฟ ฟ	- - - ม ม	- - - ร -
ท ร - -	ร ท - -	ฟ ล - -	ล พ - -	พ ล - -	ล พ - -	ท ม - -	ม ร - -

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 4

ประโยคที่ 1

-- ท ท -	- - - ร ม ช	- - - - ร	ม ช - - -	- - - - ร ม ช	- - - -	ท ร - - -	- - - -
- - - - ท	- - - - - ชู้	- - - - ท - -	- - - - - ชู้ - -	- - - - - ชู้ - -	- - - - - ชู้ - -	- - - - - ล	- - - - - ฟ - -

ประโยคที่ 2

-- - - - ม	ช ม - - -	ร ท - - -	- - - - - ชู้ - -	- - - - - ท ท - -	ม ช - - -	- - - - - ท ร	- - - - -
- - - - - ม	- - - - - ร ท	- - - - - ล ช	- - - - - ชู้ - -	- - - - - ท ร	- - - - - ชู้ - -	- - - - - ล - -	- - - - - ท - -

ประโยคที่ 3

- - - - - ฟ - -	ท ร - - -	- - - - - ล	- - - - - ฟ - -	- - - - - ล - -	- - - - - ฟ - -	- - - - - ม - -	- - - - - ร - -
- - - - - ฟ - -	- - - - - ท	- - - - - ล - -	- - - - - ฟ - -	- - - - - ม	- - - - - ฟ - -	- - - - - ม - -	- - - - - ร - -

ประโยคที่ 4

- ฟ - ม	- ร - ท	- - ล -	- ช - }	ม ช - -	ช ท - -	- - รร -	- ท - }
- - ม -	ร - ท -	- ล - ช	- ร - }	- - ท ร	- - ร ช	ร ท - ท	- ท - }

ประโยคที่ 5

ลท ดร	- ร - }	- - ลล -	- ฟ - }	ฟ - รร -	- - ร -	- - ม -	- - ฟ -
- - - -	- ร - }	ล ร - ฟ	- ฟ - }	- ล - ร	ล ร - -	ท ม - -	ด ฟ - -

ประโยคที่ 6

ม ร - -	ร ท - -	ล ฟ - -	- ร - }	ท ร - -	- ท ล ช	- มฟชล	- - - -
- - ฟ ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - }	- - ช ล	- - - -	ร - - -	- - - -

กลุ่มทำนองเนื้อแท้

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียง
ปัญญามูลคือ ช ล ท X ร ม X , ร ม ฟ X ล ท X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีสะเดาะ การลักจังหวะ การตีติดุด

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

- - ทท -	- ร ม ช	- - - ร	ม ช - -	- ร ม ช	- - - -	ท ร - ท	- ท - }
- - + ท	- - - ช	- ท - -	- ช - ท	- - - ช	- ช - ล	- - - -	- ฟ - }

ตัวอย่าง การตีลักจังหวะ

- - ม -	ช ม - -	ร ท - -	- ช - }	- ทท - -	ม ช - -	- - ท ร	- - - }
- - - ม	- - ร ท	- - ล ช	- ช - }	- - ท ร	- ช - ช	- ล - -	- ท - }

ตัวอย่าง การตีคู่ดู

มี ร - -	ร ี ท - -	ล ฟ - -	- ร ี - -	ท ร ี - -	- ท ล ฑ	- ม พ ฑ ล	- - - -
- - ฟ ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	- - ฑ ล	- - - -	ร - - - -	- - - -

ลักษณะการดำเนินทำนอง

กลุ่มทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 4 เป็นการบรรเลงในส่วนของเนื้อกราวในทีกี่ 2 สำหรับเพลงเดี่ยวกราวในทางครุฑุม ปาปยุวาทย์นี้ ท่านได้ประพันธ์ทางเดี่ยวให้ส่วนเนื้อแท้ทีกี่ 1 และทีกี่ 2 มีการดำเนินทำนองที่แตกต่างกัน ซึ่งในทีกี่ 2 ของการบรรเลงนี้จะมีการดำเนินทำนองดังนี้ ช่วงต้นของกลุ่มทำนองนี้จะใช้การบรรเลงโดยกลวิธีเฉพาะของระนาดทุ้มที่ว่า การตีระนาดทุ้มต้อง ล่วงหน้า ล้าหลัง อีหลักอีเหลือ กล่าวคือ จะมีการบรรเลงแบบที่เรียกว่า จะออกหน้าก็ไม่ออก จะตามหลังก็ไม่ตาม จะไปทางไหนก็ไม่ไปชักทาง เป็นอย่างนี้จนหมดประโยคแรก เมื่อถึงประโยคที่ 2 ลักษณะการดำเนินทำนองจึงเริ่ม มีทิศทางการเคลื่อนที่โดยจะเคลื่อนที่ไปในทิศทางการไล่เสียงลง ตั้งแต่ประโยคที่ 2 ถึงประโยคที่ 4 และเมื่อถึงช่วงท้ายของกลุ่มทำนองนี้ในประโยคที่ 5 และประโยคที่ 6 การดำเนินทำนองจะมีกระสวนทำนองไปในทิศทางการไล่เสียงขึ้นเพื่อเป็นการเชื่อมทำนองไปยังการบรรเลงในกลุ่มทำนองต่อไป

ตัวอย่าง ลักษณะการดำเนินทำนองแบบ ล่วงหน้า ล้าหลัง อีหลักอีเหลือ

- - ท ี - -	- ร ม ฑ	- - - ร	ม ฑ - -	- ร ม ฑ	- - - -	ท ร - ท	- ท - -
- - - ท	- - - ฑ	- ท - -	- ฑ - ท	- - - ฑ	- ฑ - ล	- - - -	- ฟ - -

ตัวอย่าง ลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลง

- ฟ ี - ล	ท ร - -	- - - ล	- ฟ - -	- ล - ฟ	- ม - -	- ฟ - ม	- ร - -
- - ฟ -	- - - ท	- ล - -	ฟ - - ม	- - ฟ -	ม - - ร	- - ม -	ร - - ท

ตัวอย่าง ลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้น

ด ทด ร	- รี้ - }	-- ลล - }	- ฟี - }	ฟี - รร -	-- รี้ -	-- มี่ -	- - ฟี
- - -	- ร - }	ล ร - ฟี	- ฟี - }	- ลุ - ร	ลู ร - -	ท ม - -	ด ฟี -

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลักของกลุ่มทำนองเนื้อแท้กลุ่มนี้เหมือนกลุ่มทำนองเนื้อแท้กลุ่มอื่นคือเสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดียว และเสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดี่ยวดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทำนองหลัก

- - ล ทั	- - ทั/ทั	- รี้ - ทั	- ล - ทั
- ฑู - -	- ท - -	- ร - ท	- ลุ - ท

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 1

-- ทัทั -	- ร ม ฑู	- - - ร	ม ฑู - ฝ	- ทั ม ฑู	- - - -	ท ร - ท	- ท - }
- - - ทั	- - - ฑู	- ท - -	- ฑู - ทั	- - - ฑู	- ฑู - ลุ	- - - -	ฟี - }

ทำนองหลัก

- ล - ฑู	- - ฑู ฑู	- ล - ทั	- - ทั ทั
- ลุ - ฑู	- ฑู - -	- ลุ - ท	- ท - -

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 2

-- มม -	ช ม - -	ร ท - -	- ช - -	- ท - -	ม ช - -	- - ท ร	- - -
- - - ม	- - ร ท	- - ล ช	- ช - -	- - ท ร	- ช - ช	- ล - -	- ท - -

ทำนองหลัก

- - ล ท	- ร - ม	- ม - ม	- ร - ท
- ช - -	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ท

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 3

- ฟ - ล	ท ร - -	- - - ล	- ฟ - -	- ล - ฟ	- ม - -	- ฟ - ม	- ร - -
- - ฟ -	- - - ท	- ล - -	ฟ - -	ม - -	ฟ -	ม - -	ร - -

ทำนองหลัก

- ล - ช	- - ช -	- ล - ท	- - ท -
- ล - ช	- ช - -	- ล - ท	- ท - -

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 4

- ฟ - ม	- ร - ท	- - ล -	- ช - -	ม ช - -	ช ท - -	- - ร ร	- ท - -
- - ม -	ร - ท -	- ล - ช	- ร - -	- - ท ร	- - ร ช	ร ท - ท	- ท - -

ทำนองหลัก

- - - ล	- ท ล -	- ล - -	ช - - -
- ล - -	- - - ฟ	- ม - -	- ฟ ม ฟ

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 5

ล ท ด ร	- รี้ - -	- - ลล -	- ฟี้ - -	ฟี้ - รร -	- - รี้ -	- - มี่ -	- - ฟี้ -
-----	- ร - -	ล ร - ฟ	- ฟ - -	- ล - ร	ล ร - -	ท ม - -	ด ฟ - -

ทำนองหลัก

- ฟ - -	- - - ร	- - ม ฟ	- - - ล
- - ม ร	- ล - -	- ร - - -	- ล - -

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 6

มี รี้ - -	รี้ ท - -	ล ฟ - -	- รี้ - -	ท รี้ - -	- ท ล ช	- ม ฟ ช ล	-----
-- ฟ ล	-- ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	- - ช ล	-----	ร - - - -	- - - -

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 5

ประโยคที่ 1

-- มี -	- มี - -	- มี - -	- มี - -	- มี - -	- มี - -	- มี - -	ดี้ ที้ - -
- ม ม ม	- - ม ล	- - ล ท	- - ท ดี้	- - ม ล	- - ดี้ ท	- - ล ท	- - ล ฟ

ประโยคที่ 2

-- ทท -	รี้ ที้ - -	ล ฟ - -	- รี้ - -	ฟี้ มี - -	ฟี้ มี - -	มี รี้ - -	มี รี้ - -
-- - ท	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	- - รี้ มี	- - รี้ ที้	- - ที้ รี้	- - ที้ ลี้

ประโยคที่ 3

รี้ ที้ - -	รี้ ที้ - -	ที้ ล - -	ที้ ล - -	ล ช - -	ล ช - -	ช ม - -	ช ม - -
-- ล ที้	- - ล ช	- - ช ล	- - ช ม	- - ม ช	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท

ประโยคที่ 4

ร ท - -	ม ร - -	ร ท - -	- ฟ - -	ท ล - -	- ม - -	ท ล - -	- - ล -
- - ล ฟ	- - ท ล	- - ล ฟ	- ฟ - -	- - ฟ ม	- ม - -	- - ฟ ม	ฟ - ฟ - ร

ประโยคที่ 5

- - - -	- ล - ร	- - ม ฟ	- ม - ล	- - - -	- - ร ม	- ล - -	ฟ ม - -
- - - -	- ม - ร	- - - ฟ	- ม - ล	- - - -	ล ท - -	- - ร ม	- - ร ท

ประโยคที่ 6

- - - -	- ล - ฟ	- ม - ม	- - ฟ -	- ดั ท ล	- - ฟ -	- ม - ม	- - ร
- - - -	- ม - ฟ	- - ร -	- ฟ - -	ด - ท ล	- ฟ - -	ม - ร -	- ร -

กลุ่มทำนองเนื้อแท้

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางใน มีกลุ่มเสียง
ปัญญามูลคือ ล ท ด X ม ฟ X , ร ม ฟ X ล ท X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีไขก การตีสะเดาะ การลักจังหวะ

การตีเตะเสียงตามกัน การตีกระทบ

ตัวอย่าง การตีไขก

- - มั -	- / มั - -	- / มั - -	- / มั - -	- / มั - -	- / มั - -	- / มั - -	ดั ท - -
- ม ม ม	- - ม ล	- - ล ท	- - ท ดั	- - ม ล	- - ดั ท	- - ล ท	- - ล ฟ

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

- - ทท -	รึ ท - -	ล ฟ - -	- รึ -	ฟั มั - -	ฟั มั - -	มั รึ - -	มั รึ - -
- - - ท	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร -	- - รึ มั	- - รึ ท	- - ทึ รึ	- - ทึ ลั

ตัวอย่าง การตีล็กจังหวะ

ร ท - -	ม ร - -	ร ท - -	- ฟ - -	ท ล - -	- ม - -	ท ล - -	- - ล -
- - ล ฟ	- - ท ล	- - ล ฟ	- ฟ - -	- - ฟ ม	- ม - -	- - ฟ ม	ฟ - ฟ - ร

- - - -	- ล - ฟ	- ม - ม	- - ฟ -	- ตี ฟ ล	- - ฟ -	- ม - ม	- - ร
- - - -	- ม - ฟ	- - ร -	- ฟ - -	ด - ฟ ล	- ฟ - -	ม - ร -	- ร - -

ตัวอย่าง การตีเตะเสียงตามกัน

- - ท [ั] ท -	ร [ิ] ท [ิ] - -	ล ฟ - -	- ร [ิ] - -	ฟ [ิ] ม [ิ] - -	ฟ [ิ] ม [ิ] - -	ม [ิ] ร [ิ] - -	ม [ิ] ร [ิ] - -
- - - ท	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	- ร [ิ] ม [ิ]	- - ร [ิ] ท [ิ]	- - ท [ิ] ร [ิ]	- - ท [ิ] ล [ิ]

ร [ิ] ท [ิ] - -	ร [ิ] ท [ิ] - -	ท [ิ] ล - -	ท [ิ] ล - -	ล ช - -	ล ช - -	ช ม - -	ช ม - -
- - ล [ิ] ท [ิ]	- - ล ช	- - ช ล	- - ช ม	- - ม ช	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท

ร ท - -	ม ร - -	ร ท - -	- ฟ - -	ท ล - -	- ม - -	ท ล - -	- - ล -
- - ล ฟ	- - ท ล	- - ล ฟ	- ฟ - -	- - ฟ ม	- ม - -	- - ฟ ม	ฟ - ฟ - ร

ตัวอย่าง การตีกระทบ

ร ท - -	ม ร - -	ร ท - -	- ฟ - -	ท ล - -	- ม - -	ท ล - -	- - ล -
- - ล ฟ	- - ท ล	- - ล ฟ	- ฟ - -	- - ฟ ม	- ม - -	- - ฟ ม	ฟ - ฟ - ร

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 5 เริ่มต้นด้วยการดำเนินทำนองโดยกลวิธีการตีโขกเสียงตั้งแต่เริ่มประโยคแรกจนหมดประโยคต่อจากนั้นผู้ประพันธ์ได้ใช้กลวิธีการตีเตะเสียงตามกันโดยเริ่มจากเสียงสูงสุดลูกยอดของผืนระนาดทุ้มตีเตะเสียงตามกันไล่เสียงลงมาจนถึงเสียงต่ำสุดของผืนระนาดทุ้มลูกทวนแล้วปิดประโยคนี้ด้วยการตีกระทบที่เสียงต่ำสุดของระนาดทุ้ม ช่วงทำนองของกลุ่มทำนองนี้เป็นการดำเนินทำนองส่งท้ายกลุ่มทำนองเนื้อแท้ด้วยการบรรเลงแบบหวานด้วยการตีกรอ ก่อนจะบรรเลงเชื่อมทำนองไปยังกลุ่มลูกโยนถัดไปด้วยการดำเนินทำนองแบบล็กจังหวะ

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลักของกลุ่มทำนองเนื้อแท้เที่ยวที่ 2 นี้ เหมือนกับกลุ่มทำนองเนื้อแท้เที่ยวแรกคือเสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดียว และเสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักจะตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดียวดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทำนองหลัก

- ดั - -	- ทั ด	- - - ท	- - - -
- - - ล	- - - -	- พ - -	- ล พ

ทำนองเดียวประโยคที่ 1

-- มี -	☀ - มี - -	☀ - มี - -	☀ - มี - -	☀ - มี - -	☀ - มี - -	☀ - มี - -	☀ - มี - -	ดัก ทั - -
- ม ม ม	- - ม ล	- - ล ท	- - ท ดัก	- - ม ล	- - ดัก ท	- - ล ท	- - ล พ	

ทำนองหลัก

- พ - -	- - ร	- - ม พ	- - - ล
- - ม ร	- ล - -	- ร - -	- ล - -

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 2

- - ท ท -	ร ี ท - -	ล พ - -	ร ี - }	พ ม - -	พ ม - -	ม ี - -	ม ี - -
- - - ท	- - ล พ	- - ม ร	- ร - }	- - ร ี ม	- - ร ี ท	- - ท ี ร	- - ท ี ล

ทำนองหลัก

- ท - ล	- - ร ม	- พ ล -	พ ม - -
- ท - ล	- ท - -	- - - ม	- - ร ท

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 3

ร ี ท - -	ร ี ท - -	ท ี ล - -	ท ี ล - -	ล ช - -	ล ช - -	ช ม - -	ช ม - -
- - ล ท	- - ล ช	- - ช ล	- - ช ม	- - ม ช	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท

ทำนองหลัก

- - - ร	- - ม พ	- ท - -	ล พ - -
- ล - -	- ร - -	- - ล พ	- - ม ร

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 4

ร ท - -	ม ร - -	ร ท - -	- พ - -	ท ล - -	- ม - -	ท ล - -	- - ล - -
- - ล พ	- - ท ล	- - ล พ	- พ - -	- - พ ม	- ม - -	- - พ ม	พ - พ - ร

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 5 นี้มีความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักกับทำนองเดี่ยวต่างจากประโยคอื่นตรงที่ลูกตกห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักจะไม่ตรงกับลูกตกห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดี่ยว

ทำนองหลัก

- ฟ - -	- ม - ฟ	- - - ม	- - - -
- - - ร	- - - -	- ท - -	- ร - ท

ทำนองเดี่ยวประโยคที่ 5

- - - -	- ล - ร	- - ม ฟ	- ม - ล	- - - -	- - ร ม	- ล - -	ฟ ม - -
- - - -	- ม - ร	- - - ฟ	- ม - ล	- - - -	ล ท - -	- - ร ม	- - ร ท

ทำนองหลัก

- - - ร	- - ม ฟ	- ท - -	ล ฟ - -
- ล - -	- ร - -	- - ล ฟ	- - ม ร

ประโยคที่ 6

- - - -	- ล - ฟ	- ม - ม	- - ฟ -	- ดิ ทิ ล	- - ฟ -	- ม - ม	- - ร
- - - -	- ม - ฟ	- - ร -	- ฟ - -	ด - ท ล	- ฟ - -	ม - ร -	- ร -

กลุ่มลูกโยนเสียงเร ครั้งที่ 2

ประโยคที่ 1

- - - ร	- ร ม -	(ฟ) - - ซ	- ล ท -	(ล) - - ล	- ซ - ฟ	- - - ฟ	- ม - ร
- ล - -	- ล ท -	(ด) - - -	- ม ฟ -	(ม) - ม -	- ร - ด	- - ด -	- ท - ล

ประโยคที่ 2

- - - มั	- ร - -	ดี - ดี	- ทึ - -	ล - - ล	- ช - -	ฟ - - ฟ	- ม - -
- - ทึ -	- ล - -	ช - ช -	- ฟ - -	ม - ม -	- ร - -	ด - ด -	- ท - -

ประโยคที่ 3

ร - ม	- ร - ด	ร ด ท ด	- ท - ล	- - ร -	ล ุ ท ด ร	- ช ล ท	ด ร - -
ล ุ ท -	- ล - ช	ล ุ ช ุ ฟ ุ ช ุ	- ฟ - ม ุ	- - - ช ุ	- - - -	- - - -	- - - -

กลุ่มลูกโยน

เสียงเร

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางใน
มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ช ล ท X ร ม X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีคู่ การตี้อยยั้งหวะ การลักจั้งหวะ

ตัวอย่าง การตีคู่

ร - ม	- ร - ด	ร ด ท ด	- ท - ล	- - ร -	ล ุ ท ด ร	- ช ล ท	ด ร - -
ล ุ ท -	- ล - ช	ล ุ ช ุ ฟ ุ ช ุ	- ฟ - ม ุ	- - - ช ุ	- - - -	- - - -	- - - -

ตัวอย่าง การตี้อยยั้งหวะ

- - - ร	- ร ม -	ฟ - - ช	- ล ท -	ล - - ล	- ช - ฟ	- - - ฟ	- ม - ร
- ล - -	- ล ุ ท -	ด ร - -	- ม ฟ	ม - ม -	- ร - ด	- - ด -	- ท - ล

ตัวอย่าง การตีลักจั้งหวะ

- - - มั	- ร - -	ดี - ดี	- ทึ - -	ล - - ล	- ช - -	ฟ - - ฟ	- ม - -
- - ทึ -	- ล - -	ช - ช -	- ฟ - -	ม - ม -	- ร - -	ด - ด -	- ท - -

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงเรครั้งที่ 2 นี้มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบคอर्डของฝรั่ง นอกจากจะเป็นการบรรเลงคอर्डแล้วยังเป็นการเล่นกับจังหวะอีกด้วยคือ เป็นการบรรเลงแบบย่อยจังหวะแทนที่จะลงจังหวะในทำนองเพลงกลับไปลงที่พยางค์แรกของห้องเพลงถัดไปแล้วปิดประโยคนี้ด้วยการตีคู่เสียง 2 ครั้งติดกัน

ตัวอย่าง การดำเนินทำนองแบบคอर्ड

ประโยคที่ 1

- - - ร	- ร ม -	ฟ - - ช	- ล ท -	ล - - ล	- ช - ฟ	- - - ฟ	- ม - ร
- ล - -	- ล ท -	ด ร - -	- ม ฟ -	ม - ม -	- ร - ด	- - ด -	- ท - ล

ประโยคที่ 2

- - ม	- ร - -	ด - - ด	- ท - -	ล - - ล	- ช - -	ฟ - - ฟ	- ม - -
- ท - -	- ล - -	ช - ช -	- ฟ - -	ม - ม -	- ร - -	ด - ด -	- ท - -

ประโยคที่ 3

ร - - ม	- ร - ด	ร ด ท ด	- ท - ล	- - ร -	ล ท ด ร	- ช ล ท	ด ร - -
ล - ท -	- ล - ช	ล ช ฟ ช	- ฟ - ม	- - - ช	- - - -	- - - -	- - - -

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลักของกลุ่มลูกโยนนี้ ทำนองเดียวเป็นการขยายขึ้นมาจากทำนองหลักแต่การขยายของกลุ่มลูกโยนเสียงเรครั้งที่ 2 นี้แตกต่างจากกลุ่มอื่นตรงที่เมื่อขยายขึ้นมาแล้วเสียงของลูกตกในทำนองเดียวไม่ตรงกันกับเสียงลูกตกทำนองหลัก

กล่าวคือ เมื่อขยายขึ้นมาเป็นทำนองเดี่ยวเสียงของลูกตกห้องเพลงที่ 2 ของทำนองหลักควรจะตรงกับเสียงลูกตกห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดี่ยว และเสียงของลูกตกห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักควรจะตรงกับเสียงลูกตกห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดี่ยวแต่ในกลุ่มนี้กลับไม่เป็นเช่นนั้น

ตัวอย่าง เสียงของลูกตกที่ควรจะเป็นเสียงเดียวกันแต่กลับไม่เป็น

ทำนองหลัก

- - ร ม	- - - ล	- - - ม	ร - - -
- ด - -	ล - -	- ท - -	ล - -

ทำนองเดี่ยว

ประโยคที่ 1

- - - ร	- ร ม -	พ - - ช	- ล ท -	ล - - ล	- ช - พ	- - - พ	ม - ร
- ล - -	- ล ท -	ด ร - -	- ม พ -	ม - ม -	- ร - ด	- - ด -	- ท - ล

ทำนองหลัก

- - ร ม	- ท - ล	- - - ม	- ร - -
- ด - -	- ท - ล	- ท - -	- ล - -

ทำนองเดี่ยว

ประโยคที่ 2

- - - ม	- ร - -	ด - - ด	- ท - -	ล - - ล	- ช - -	พ - - พ	ม -
- - ท -	- ล - -	ช - ช -	- พ - -	ม - ม -	- ร - -	ด - ด -	- ท -

ประโยคที่ 3 เป็นประโยคเดียวในกลุ่มลูกโยนนี้ที่มีเสียงของลูกตกทำนองหลักเป็นเสียงเดียวกับ
ลูกตกทำนองหลัก

- ชุ - ล	- ท ล	- - - ม	ร - -
- ชุ - ลุ	- ท - ลุ	- ท - -	ลุ - -

ทำนองเดียว

ประโยคที่ 3

ร - -	- ร - ด	ร ด ท ด	- ท - ล	- - ร -	ลุ ท ด ร	- ชุ ล ท	ด ร - -
ลุ - ท	- ลุ - ชุ	ลุ ชุ ฟุ ชุ	- ฟุ - มุ	- - - ชุ	- - - -	- - - -	- - - -

กลุ่มลูกโยนที่ 3 เสียงที่

ประโยคที่ 1

รุ ท - -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- รุ - ล	- - ล -	- รุ - ท	- - ท -
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ลุ -	- ลุ ฟุ ลุ	- - ท -	- ท ร ท

ประโยคที่ 2

รุ ท - -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- รุ - ล	- - ล -	- รุ - ท	- - ท -
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ลุ -	- ลุ ฟุ ลุ	- - ท -	- ท ร ท

ประโยคที่ 3

รุ ท - -	ท ล - -	- - ฟ -	- ม - -	- - ทท -	รุ - -	รุ - -	รุ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- ร - ม	- - ร ท	- - - ท	- - ลุ ฟุ	- - ฟุ ลุ	- - ลุ ท

ประโยคที่ 4

ทท - ร ท	- - ร ม	- - ฟ -	- ม - -	- - ทท -	รุ - -	รุ - -	รุ - -
- ท - -	ล ท - -	- ร - ม	- - ร ท	- - - ท	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ประโยคที่ 5

รึ ทึ - -	ทึ ล - -	- - ฟ -	- ม - -	- - ททึ -	- รึ - -	- รึ - -	- รึ - -
- - ลฟ	- - ฟ ม	- ร - ม	- - ร ท	- - - ท	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ประโยคที่ 6

ททึ - ร ท	- - ร ม	- - ฟ -	- ม - -	- - ททึ -	- รึ - -	- รึ - -	- รึ - -
- ท - -	ล ท - -	- ร - ม	- - ร ท	- - - ทึ	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ประโยคที่ 7

รึ ทึ - -	ฟึ - - -	ทึ ล - -	- มึ - -	ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- ม - -	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

ประโยคที่ 8

รึ ทึ - -	ฟึ - - -	ทึ ล - -	- มึ - -	ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- ม - -	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

ประโยคที่ 9

รึ ท - -	ฟึ - - -	ทึ ล - -	มึ - - -	ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- - ม ฟ	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

ประโยคที่ 10

รึ ท - -	ฟึ - - -	ทึ ล - -	มึ - - -	ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- - ม ฟ	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

ประโยคที่ 11

ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -	ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

ประโยคที่ 12

ฟ ม - -	- ล - -	ฟ ม - -	- ทึ - -	ฟ ม - -	- ล - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ร ล	- ล - -	- - ร ท	- ท - -	- - ร ล	- ล - -	- - ร ท	- ท - -

ประโยคที่ 13

- - ทั -	- - ร - -	- - ลล -	- - ร - -	- - ทั -	- - ร - -	- - ลล -	- - ร - -
- - - ท	- - ล ล	- - - ล	- - ท ท	- - - ท	- - ล ล	- - - ล	- - ท ท

ประโยคที่ 14

- - ร - -	- - ร - -	- - ร - -	- - ร - -	ร - ร -	ร - ร -	ร - ร -	- - ท - -
- - ล ล	- - ท ท	- - ล ล	- - ท ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท	- ฟ - -

กลุ่มลูกโยน

เสียงที่

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางเพียง
 ๒๒ มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ซ ล ท X ร ม X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีต่าง การตีเสี้ยว การตีสะเดาะ การตีไขก
 การตีล็กังหระ

ตัวอย่าง การตีต่างมือและเสี้ยวมือ

ร ทั - -	ทั ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- - ร - -	- - ล - -	ร ทั - -	- - ทั - -
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ล - -	- ล ฟ ล	- - ท - -	- - ท ร ท

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

ทั ทั - ร ท	- - ร ม	- - ฟ -	- - ม - -	- - ทั ทั -	- - ร - -	- - ร - -	- - ร - -
- - ทั - -	ล ท - -	- - ร - -	- - ร ท	- - - ทั -	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ตัวอย่าง การตีโขก

ทิ-ร ท	- - ร ม	- - ฟ -	- ม - -	- - ททิ -	ริ - -	ริ - -	ริ - -
- ท - -	ล ท - -	- ร - ม	- - ร ท	- - - ทิ	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ตัวอย่าง การตีลักจังหวะ

ริ ท - -	ฟ - - -	ท ล - -	ม - -	ล ฟ - -	ริ - - -	ฟ ม - -	ท - -
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	ม - -	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	ท - -

ลักษณะการดำเนินงาน

ในช่วงต้นของกลุ่มทำงานนี้เป็นการดำเนินงานในลักษณะของการถาม-ตอบ คือวรรคหน้าของประโยคที่ 1 และ 2 เป็นการดำเนินงานแบบถามด้วยการตีเตะเสียงตามกันไล่เสียงลงมา แล้ววรรคหลังของประโยคที่ 1 และ 2 จึงดำเนินงานตอบด้วยการกลับไปตีโขกที่เสียงแรกของวรรคหน้าเสียงเร แล้วตีถ่างมือคู่ 10 ก่อนจะปิดประโยคด้วยการตีเดี่ยวมือที่เสียงที่ ซึ่งเป็นเสียงสุดท้ายของวรรคหน้า ต่อมาประโยคที่ 3, 4 และ 5, 6 เป็นการดำเนินงานแบบการใช้สำนวนซ้ำหรือสำนวนที่มีกระสวนทำงานเดียวกันหลังจากนั้นใช้ลักษณะการดำเนินงานแบบทอนสำนวนลงเรื่อยๆจนจบกลุ่มทำงานนี้

ตัวอย่าง การดำเนินงานแบบประโยคถามตอบ

ริ ท - -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	ริ - - ล	ล - -	ริ - ทิ	- - ทิ -
ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ล -	- ล ฟ ล	- - ท -	- ท ร ท

ตัวอย่าง การดำเนินทำนองแบบใช้สำนวนซ้ำหรือสำนวนที่มีกระสวนทำนองเดียวกัน

ประโยคที่ 5

ริ้ - ท - -	ที้ - ล - -	- - ฟ -	- - ม - -	- - ที้ -	- - ริ - -	- - ริ - -	- - ริ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ริ - ม	- - - ริ ท	- - - ท	- - - ล ฟ	- - - ฟ ล	- - - ล ท

ประโยคที่ 6

ที้ - ริ - ท	- - - ริ ม	- - - ฟ -	- - - ม - -	- - - ที้ -	- - - ริ - -	- - - ริ - -	- - - ริ - -
- - - ท - -	- - - ล ท - -	- - - ริ - ม	- - - - ริ ท	- - - - ที้	- - - - ล ฟ	- - - - ฟ ล	- - - - ล ท

ตัวอย่าง การดำเนินทำนองแบบทอนสำนวน

สำนวนตั้งต้นประโยคที่ 7

ริ้ - ท - -	ฟี้ - - -	ที้ - ล - -	- - - มี้ - -	ล ฟ - -	ริ้ - - -	ฟ ม - -	- - - ที้ -
- - - ล ฟ	- - - ฟ ล	- - - ฟ ม	- - - ม - -	- - - ม ริ	- - - ริ ม	- - - ริ ท	- - - ท - -

ทำนองที่ได้จากการทอนประโยคที่ 11

ล ฟ - -	ริ้ - - -	ฟ ม - -	- - - ที้ -	ล ฟ - -	ริ้ - - -	ฟ ม - -	- - - ที้ -
- - - ม ริ	- - - ริ ม	- - - ริ ท	- - - ท - -	- - - ม ริ	- - - ริ ม	- - - ริ ท	- - - ท - -

ทำนองที่ได้จากการทอนประโยคที่ 13

ประโยคที่ 13

- ท ท -	- ร - -	- - ล ล -	- ร - -	- ท ท -	- ร - -	- - ล ล -	- ร - -
- - ท	- - ล ล	- - - ล	- - ท ท	- - - ท	- - ล ล	- - - ล	- - ท ท

สำนวนสรุปปิดกลุ่มทำนองนี้ประโยคที่ 14

ร - -	- ร - -	ร - -	- ร - -	ร - -	ร - -	ร - -	- ท - -
- ล ล	- - ท ท	ล ล	- - ท ท	- ล - -	- ล - -	- ล - -	- ฟ - -

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลักของกลุ่มลูกโยนนี้เป็นการยืดขยายสำนวนการทอนจากการทอนในทำนองหลักอัตราจังหวะ 2 ชั้นขึ้นมาเป็นการทอนทำนองเดียวในอัตราจังหวะ 3 ชั้น โดยขยายเสียงลูกตกจากทำนองหลักห้องเพลงที่ 2 มาเป็นเสียงลูกตกห้องเพลงที่ 4 ของทำนองเดียว และเสียงลูกตกจากทำนองหลักห้องเพลงที่ 4 มาเป็นเสียงลูกตกห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดียว

ตัวอย่าง การขยายเสียงลูกตกของสำนวนตั้งต้น

ทำนองหลัก

				- ฟ ล -	ฟ ม - -	- ม ร -	- - - ท
				- - - ม	- - ร ท	- - - ล	- ร - -

- ฟ ล -	ฟ ม - -	- ม ร -	- - - ท				
- - - ม	- - ร ท	- - - ล	- ร - -				

ทำนองเดียว

รื้ ทื้ - -	ทื้ ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- รื้ - ล	<u>- ล -</u>	- รื้ - ทื้	- - ทื้ -
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ล -	- ล ฟ ล	- - ท -	- ท ร ท

รื้ ท - -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- รื้ - ล	<u>- ล -</u>	- รื้ - ทื้	- - ทื้ -
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ล -	- ล ฟ ล	- - ท -	- ท ร ท

รื้ ท - -	ท ล - -	- - ฟ -	- ม - -	- - ทท -			
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- ร - ม	- - ร ท	- - - ท	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ทื้ ท - ร ท	- - ร ม	- - ฟ -	- ม - -	- - ทื้ ท -			
- ท - -	ล ท - -	- ร - ม	- - ร ท	- - - ทื้	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

รื้ ทื้ - -	ทื้ ล - -	- - ฟ -	- ม - -	- - ทท -			
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- ร - ม	- - ร ท	- - - ท	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ทื้ ท - ร ท	- - ร ม	- - ฟ -	- ม - -	- - ทื้ ท -			
- ท - -	ล ท - -	- ร - ม	- - ร ท	- - - ทื้	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ตัวอย่าง การขยายลูกตกของสำนวนทอน

ทำนองหลัก

				- ม ร -	- - - ท	- ม ร -	- - - ท
				- - - ล	- ร - -	- - - ล	- ร - -

- ม ร -	- - - ท	- ม ร -	- - - ท				
- - - ล	- ร - -	- - - ล	- ร - -				

ทำนองเดี่ยว

รื ท - -	ฟี่ - - -	ทึ ล - -	- มี่ - -	ล ฟ - -	รื - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- ม - -	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

รื ท - -	ฟี่ - - -	ทึ ล - -	- มี่ - -	ล ฟ - -	รื - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- ม - -	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

รื ท - -	ฟี่ - - -	ทึ ล - -	มี่ - - -	ล ฟ - -	รื - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- - ม ฟ	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

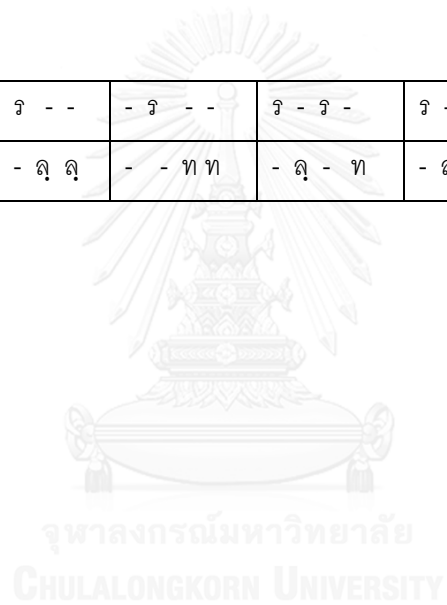
รื ท - -	ฟี่ - - -	ทึ ล - -	มี่ - - -	ล ฟ - -	รื - - -	ฟ ม - -	- ทึ - -
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- - ม ฟ	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

ลพ - -	รื - - -	พ ม - -	- ทํ - -	ล พ - -	รื - - -	พ ม - -	- ทํ - -
-- ม ว	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -	- - ม ว	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

พ ม - -	- ล - -	พ ม - -	- ทํ - -	พ ม - -	- ล - -	พ ม - -	- ทํ - -
- - ร ล	- ล - -	- - ร ท	- ท - -	- - ร ล	- ล - -	- - ร ท	- ท - -

- - ทท -	- ร - -	- - ลล -	- ร - -	- - ทท -	- ร - -	- - ลล -	- ร - -
--- ท	- - ล ล	- - - ล	- - ท ท	--- ท	- - ล ล	- - - ล	- - ท ท

- ร - -	- ร - -	- ร - -	- ร - -	ร - ร -	ร - ร -	ร - ร -	- ท - -
-- ล ล	- - ท ท	- - ล ล	- - ท ท	- ล - ท	- ล - ท	- ล - ท	- พ - -

กลุ่มลูกโยนที่ 4 เสียงมี

ประโยคที่ 1

ล-พล	ฟ-ฟ-	- - ฟม	- - -	- - ลุท	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -
-ม- -	- ท - ล	ฟม - -	รท -	มุฟ - -	ลู-รท	- - มร	- - ฟม

ประโยคที่ 2

- - ล -	มฟชล	- - มฟ	ชล - -	- - ม -	ทด ร ม	- - ทด	ร ม -
- - - ร	- - - -	- ร - -	- - - -	- - - ล	- - - -	- ล - -	- - - -

ประโยคที่ 3

รุท- -	ทล - -	ลฟ - -	ฟม - -	- - ลุท	- ม - -	- ล - -	มี - - ฟ
- - ลฟ	- - ฟม	- - มร	- - รท	- ฟ - -	- - รท	- - ฟม	- - - ม

ประโยคที่ 4

- - มี -	- - - -	- - มี -	- รุ - รุ	- - รุ -	- - - -	- - รุ -	- - - -
- - ชม	- - มม -	- มช ร	- - ร -	ร - ท ร	- - รร -	- รท ม	- - - -

ประโยคที่ 5

- - มี -	- - - -	- - มี -	- รุ - รุ	- - รุ -	- - - -	- - รุ -	- - - -
- - ชม	- - มม -	- มช ร	- - ร -	ร - ท ร	- - รร -	- รท ม	- - - -

ประโยคที่ 6

- มี - -	- รุ - -	- รุ - -	- มี - -	- มี - -	- รุ - -	- รุ - -	- มี - -
- ช - ม	- รท - ร	- ท - ร	- มช - ม	- ช - ม	- รท - ร	- ท - ร	- มช - ม

ประโยคที่ 7

- รุ - -	- มี - -	- รุ - -	- มี - -	- รุ - -	- มี - -	- รุ - -	- มี - -
- ท - ร	- มช - ม	- ท - ร	- มช - ม	- ท - ร	- มช - ม	- ท - ร	- มช - ม

ประโยคที่ 8

- - ม ม -	- ช - -	- - ร ร -	- ช - -	- - ม ม -	- ช - -	- - ร ร -	- ช - -
- - - ม	- - ร ร	- - - ร	- - ม ม	- - - ม	- - ร ร	- - - ร	- - ม ม

ประโยคที่ 9

- ช - -	- ช - -	- ช - -	- ช - -	ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -	- - -
- - ร ร	- - ม ม	- - ร ร	- - ม ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- - -

กลุ่มลูกโยน

เสียงมี

กลุ่มเสียงพยัญมูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางชวา
มีกลุ่มเสียงพยัญมูลคือ ร ม ฟ X ล ท X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีลักจังหวะ การตีคูด การตีเที้ยว การตีเสี้ยว
การตีถ่าง การตีสะเดาะ

ตัวอย่าง การตีลักจังหวะ

ล-ฟ ล	ฟ - ฟ -	- - ฟ ม	- - -	- - ล ท	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -
- ม - -	- ท - ล	ฟ ม - -	ร ท -	ม ฟ - -	ล - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม

ตัวอย่าง การตีคูด

ล -	ม ฟ ช ล	- - ม ฟ	ช ล - -	- - ม -	ท ด ร ม	- - ท ด	ร ม -
- - ร	- - - -	- ร - -	- - - -	- - ล	- - - -	- ล - -	- - - -

ตัวอย่าง การตีเที้ยว

รืท- -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- - ล ท	- ม- -	- ล- -	ม - - ฟ
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- ฟ - -	- - ร ท	- - ฟ ม	- - - ม

ตัวอย่าง การตีเสี้ยว การตีถ่าง

- ไม้ -	- - - -	- ไม้ -	- ไม้ - ไม้	- ไม้ -	- - - -	- ไม้ -	- - - -
- ช ม	- ไม้ -	- ม ช ร	- ร -	- ร -	- ร -	- ร -	- ร -

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

- ไม้ -	- ช - -	- ไม้ -	- ช - -	- ไม้ -	- ช - -	- ไม้ -	- ช - -
- - ม	- - ร ร	- - ร	- - ม ม	- - ม	- - ร ร	- - ร	- - ม ม

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงมีเริ่มประโยคแรกด้วยการดำเนินทำนองแบบเก็บเพื่อเป็นทำนองเชื่อมระหว่างทำนองกลุ่มทำนองลูกโยนเสียงที่กับลูกโยนเสียงมีในประโยคต่อไปพบการใช้กลวิธีการตีคู่ตั้งแต่เริ่มต้นประโยคไปจนหมดประโยค แล้วกลับมาใช้การดำเนินทำนองแบบเก็บอีกครั้งเพื่อส่งทำนองไปยังการตีเดี่ยวด้วยเสียงมีซึ่งเป็นเสียงหลักที่ผู้ประพันธ์จะใช้ในการดำเนินทำนองของกลุ่มนี้

ตัวอย่าง ทำนองเก็บที่ใช้ในการเชื่อมกลุ่มลูกโยนเสียงที่เข้ากับกลุ่มลูกโยนเสียงมี

ประโยคที่ 1

ล - ฟ ล	ฟ - ฟ -	- - ฟ ม	- - -	- - ลุ ท	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -
- ม - -	- ท - ล	ฟ ม - -	ร ท -	ม ฟ - -	ล - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม

ประโยคที่ 2

- - ล -	ม ฟ ช ล	- - ม ฟ	ช ล - -	- - ม -	ท ด ร ม	- - ท ด	ร ม - -
- - - ร	- - - -	- ร - -	- - - -	- - - ล	- - - -	- ล - -	- - - -

ประโยคที่ 3

รื- -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- - ลุ ท	- ม - -	- ล - -	มื - - พ
- - ลฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- ฟุ - -	- - ร ท	- - ฟ ม	- - - ม

เมื่อจบทำนองเก็บที่ใช้ในการเชื่อมระหว่างกลุ่มลูกโยนเสียงทีและกลุ่มลูกโยนเสียงมีแล้ว การดำเนินทำนองของประโยคต่อไปคือการขยายเนื้อลูกโยนเสียงมีขึ้นเป็นทำนองเดี่ยวซึ่งผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์ทำไว้อย่างไพเราะโดยในกลุ่มลูกโยนนี้ผู้ประพันธ์ได้นำเทคนิคการบรรเลงด้วยมือซ้ายของระนาดทุ้มเข้ามาใช้ซึ่งเทคนิคการบรรเลงด้วยมือซ้ายนั้นผู้บรรเลงจะต้องฝึกฝนจนมีความคล่องแคล่วเป็นอย่างมากจึงจะสามารถบรรเลงได้ดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประโยคที่ 4

- - มื -	- - - -	- - มื -	- รื - รื	- - รื -	- - - -	- - รื -	- - - -
- - ม	- - มม -	- ม ร	- - ร -	ร - ท ร	- - รร -	- ร ท ม	- - - -

เริ่มต้นประโยคด้วยการตีเสียงมือเสียงซอลแล้วใช้มือซ้ายตีเสียงมีไว้ห้องเพลงที่ 3 กลับไปตีเสียงมืออีกครั้งแล้วลงท้ายห้องที่ 3 ด้วยเสียงเร ห้องเพลงที่ 4 เป็นการตีสลบมือซ้ายขวาที่เสียงเรเพื่อเชื่อมทำนองไปยังการตีถ่างมือด้วยเสียงเร แล้วปิดประโยคด้วยเสียงมีซึ่งเป็นเสียงหลักของกลุ่มลูกโยนนี้

ประโยคที่ 6

ม - -	- ร - -	- ร - -	- ม - -	ม - -	ร - -	ร - -	ม - -
ช - ม	- รท - ร	- ท - ร	- มช - ม	- ช - ม	- รท - ร	- ท - ร	- มช - ม

ประโยคที่ 6 เป็นการบรรเลงแบบทอนสำนวนลงโดยเริ่มต้นประโยคด้วยการตีเสี้ยวมือเสียงซอลแล้วต่อด้วยการถ่างมือเสียงเร ห้องเพลงที่ 3, 4 เกิดการสลับที่ขึ้นคือใช้การตีถ่างมือขึ้นมา ก่อนแล้วจึงตีเสี้ยวมือตามหลังเพื่อปิดวรรคหน้าของประโยคด้วยเสียงมี เสียงลูกตกหลัก วรรคหลังของประโยคมีการบรรเลงเหมือนกับวรรคหน้าทุกประการ

ประโยคที่ 7

- ร - -	ม - -	- ร - -	ม - -	- ร - -	ม - -	- ร - -	ม - -
- ท - ร	- มช - ม	- ท - ร	- มช - ม	- ท - ร	- มช - ม	- ท - ร	- มช - ม

ประโยคที่ 7 เป็นการบรรเลงแบบทอนสำนวนลงโดยเริ่มต้นประโยคด้วยการตัดทอนเอาช่วงท้ายของประโยคที่ 6 มาบรรเลงต่อกัน 4 เทียบจนจบประโยคโดยยังคงใช้เทคนิคการบรรเลงด้วยมือซ้ายเป็นหลัก

ประโยคที่ 8

- - มม -	- ช - -	- - รร -	- ช - -	- - มม -	- ช - -	- - รร -	- ช - -
- - - ม	- - - ร ร	- - - ร	- - - ม ม	- - - ม	- - - ร ร	- - - ร	- - - ม ม

ประโยคที่ 9

- ช - -	- ช - -	- ช - -	- ช - -	ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -	- - -
- - ร ร	- - - ม ม	- - - ร ร	- - - ม ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- - -

ประโยคที่ 8, 9 เป็นการบรรเลงแบบทอนสำนวนให้สั้นลงเพื่อจะปิดกลุ่มทำนองนี้โดยเริ่มต้นประโยคด้วยการตีสะเดาะเสียงมีสลับกับการตีสะเดาะเสียงเร และยังคงใช้เสียงลูกตกเสียงมีเช่นเดิม

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดี่ยวและทำนองหลักของกลุ่มลูกโยนที่ 4 นี้ มีการขยายการดำเนินทำนองขึ้นมาจากทำนองหลัก 2 ชั้นอย่างเห็นได้ชัด แต่ในทำนองหลักบรรทัดสุดท้ายนั้นเป็นทำนองลูกโยนซึ่งผู้ประพันธ์สามารถจะแต่งเติม ยืดขยายทำนองได้อย่างอิสระ ทำให้ทำนองหลักบรรทัดสุดท้ายนี้สามารถขยายขึ้นมาเป็นทำนองเดี่ยวได้ถึง 6 บรรทัดด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง การขยายทำนองจาก 2 ชั้น ขึ้นเป็น 3 ชั้น

ทำนองหลัก

				- ฟ - ม	- ร - -	ด - - -	- - ร ม
				- - - -	- ล - - -	- ทล - ท	ด - -

ทำนองเดี่ยว

ล-ฟ ล	ฟ - ฟ -	- - ฟ ม	- - -	- - ล ท	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -
- ม - -	- ท - ล	ฟ ม - -	ร ท -	ม ฟ - -	ล - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม

ทำนองหลัก

- - ร ม	- ช - ล	- ท - ล	- ช - ม	- - - ม	- - - ร	- - ม ร	- - - ม
- ด - -	- ช - ล	- ท - ล	- ช - ม	- - - ม	- - - ร	- - ม ร	- ม - -

ทำนองเดี่ยว

- - ล -	ม ฟ ช ล	- - ม ฟ	ช ล - -	- - ม -	ท ด ร ม	- - ท ด	ร ม - -
- - - ร	- - - -	- ร - -	- - - -	- - - ล	- - - -	- ล - -	- - - -

ร ี ท - -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- - ล ท	- ม - -	- ล - -	ม - - พ
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- ฟ - -	- - ร ท	- - ฟ ม	- - - ม

ตัวอย่าง การขยายทำนองอย่างอิสระของทำนองลูกโยน

ทำนองหลัก

- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	ฟ ม - ม	- - - ม
- - - ล	- - - ม	- - - ล	- - - ม	- - - ล	- - - ม	- - - ล	- ม - -

ทำนองเดี่ยว

- - ไม้ -	- - - -	- - ไม้ -	- ใจ - ใจ	- - ใจ -	- - - -	- - ใจ -	- - - -
- - ฅ ม	- - ฅ ฅ -	- ฅ ฅ ใจ	- - ใจ -	ใจ - ฅ ใจ	- - ใจ ใจ -	- ใจ ฅ ม	- - - -

- - ไม้ -	- - - -	- - ไม้ -	- ใจ - ใจ	- - ใจ -	- - - -	- - ใจ -	- - - -
- - ฅ ม	- - ฅ ฅ -	- ฅ ฅ ใจ	- - ใจ -	ใจ - ฅ ใจ	- - ใจ ใจ -	- ใจ ฅ ม	- - - -

- ไม้ - -	- ใจ - -	- ใจ - -	- ไม้ - -	- ไม้ - -	- ใจ - -	- ใจ - -	- ไม้ - -
- ฅ - ม	- ใจ ฅ - ใจ	- ฅ - ใจ	- ฅ ฅ - ม	- ฅ - ม	- ใจ ฅ - ใจ	- ฅ - ใจ	- ฅ ฅ - ม

- ใจ - -	- ไม้ - -	- ใจ - -	- ไม้ - -	- ใจ - -	- ไม้ - -	- ใจ - -	- ไม้ - -
- ฅ - ใจ	- ฅ ฅ - ม	- ฅ - ใจ	- ฅ ฅ - ม	- ฅ - ใจ	- ฅ ฅ - ม	- ฅ - ใจ	- ฅ ฅ - ม

- - ฅ ฅ -	- ฅ - -	- - ใจ ใจ -	- ฅ - -	- - ฅ ฅ -	- ฅ - -	- - ใจ ใจ -	- ฅ - -
- - - ฅ	- - ใจ ใจ	- - - ใจ	- - ฅ ฅ	- - - ฅ	- - ใจ ใจ	- - - ใจ	- - ฅ ฅ

- ฅ - -	- ฅ - -	- ฅ - -	- ฅ - -	ฅ - ฅ -	ฅ - ฅ -	ฅ - ฅ -	- - - -
- - ใจ ใจ	- - ฅ ฅ	- - ใจ ใจ	- - ฅ ฅ	- ใจ - ฅ	- ใจ - ฅ	- ใจ - ฅ	- - - -

กลุ่มลูกโยนที่ 5 เสียงลา กลุ่มที่ 1

ประโยคที่ 1

รึ - ทั รึ	ทั - ทั -	- - ทั ล	- - - }	ช ม - -	ร ท - -	ม ร - -	- ล - }
- ล - -	- ม - รึ	ทั ล - -	ช ม - }	- - ร ท	- - ลุ ชุ	- - ท ลุ	- ลุ - }

ประโยคที่ 2

- - ร ท	- - ร -	- - ม ร	- - ม -	- - ช ม	- - ช -	ท รึ - -	- ล - -
-----	รุ รุ - รุ	-----	รุ มุ - มุ	-----	มุ ชุ - ชุ	- - มุ ลุ	- ร - ลุ

ประโยคที่ 3

-----	- - - ล	- - - รึ	- - - ล	- รึ - -	- รึ - ล	- รึ - -	- - - ล
-----	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- ร - -	- ร - ร	- - ลุ ลุ	- ลุ - ร

ประโยคที่ 4

-----	- - - ล	- - - รึ	- - - ล	- รึ - -	- รึ - ล	- รึ - -	- - - ล
-----	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- ร - -	- ร - ร	- - ลุ ลุ	- ลุ - ร

ประโยคที่ 5

-----	- - - ล	- - - รึ	- - - ล	- รึ - -	- รึ - ล	- - ล รึ	- - - ล
-----	- ลุ - ร	- - - ร	- ลุ - ร	- - - ลุ	- - - ร	- ร - -	- ลุ - ร

ประโยคที่ 6

-----	- - - ล	- - - รึ	- - - ล	- รึ - -	- รึ - ล	- - ล รึ	- - - ล
-----	- ลุ - ร	- - - ร	- ลุ - ร	- - - ลุ	- - - ร	- ร - -	- ลุ - ร

ประโยคที่ 7

- - - ล	- รึ - -	- รึ - ล	- รึ - ล	- - - รึ	- ล - -	- รึ - ล	- รึ - ล
- - ลุ -	- ร - มุ	- - มุ ลุ	- - มุ ลุ	- - ร -	- ลุ - มุ	- - มุ ลุ	- - มุ ลุ

ประโยคที่ 8

--- ล	- รื - -	รื - ล	- รื - ล	--- รื	- ล - -	รื - ล	- รื - ล
-- ล -	- ร - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล	-- ร -	- ล - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล

ประโยคที่ 9

---	--- ล	---	--- ล	รื - -	--- รื	---	--- ล
---	- ล - -	- ร - ล	---	--- มุ	- ล - -	--- ล	--- ล

ประโยคที่ 10

---	--- ล	---	--- ล	รื - -	--- รื	---	--- ล
---	- ล - -	- ร - ล	---	--- มุ	- ล - -	--- ล	--- ล

ประโยคที่ 11

รื - -	--- รื	- - -	--- ล	รื - -	--- รื	---	--- ล
--- มุ	- ล - -	--- ล	--- ล	--- มุ	- ล - -	--- ล	--- ล

กลุ่มลูกโยน

เสียงลา

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางนอก
มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ด ร ม X ซ ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีเก็บ การตีลักจังหวะ การตีสะบัด การตีถ่างมือ

ตัวอย่าง การตีเก็บ และการตีลักจังหวะ

รื - ทุ รื	ทุ - ทุ -	- - ทุ ล	- - -	ซ ม - -	ร ท - -	ม ร - -	- ล - -
- ล - -	- ม - - รื	ทุ ล - -	ซ ม - -	- - ร ท	- - ล ซ	- - ท ล	- ล - -

ตัวอย่าง การตีสะบัด

----	--- ล	--- รั	--- ล	- รั - -	- รั - ล	- ล รั	--- ล
---	- ล - ร	--- ร	- ล - ร	--- ล	- - - ร	- ร - -	- ล - ร

ตัวอย่าง การตีถ่างมือ

--- ล	- รั - -	- รั - ล	- รั - ล	- - รั	- ล -	- รั - ล	- รั - ล
-- ล -	- ร - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล	- - รั -	- ล - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงลา กลุ่มที่ 1 ประโยคที่ 1, 2 ของกลุ่มนี้ เริ่มต้นด้วยการดำเนินทำนองแบบเก็บไล่เสียงลงไปหาเสียงลา และประโยคทั้ง 2 นี้ยังเป็นประโยคเชื่อมระหว่างกลุ่มลูกโยนเสียงมีต่อไปยังกลุ่มลูกโยนเสียงลาอีกด้วย

ตัวอย่าง กลุ่มทำนองที่เชื่อมต่อระหว่างกลุ่มลูกโยนเสียงมีและกลุ่มลูกโยนเสียงลา

ประโยคที่ 1

รั - รั	ทำ - ทำ -	- - ทำ ล	- - -	ช ม - -	ร ท - -	ม ร - -	- ล -
- ล - -	- ม - รั	ทำ ล - -	ช ม -	- - ร ท	- - ล ชุ	- - ท ล	- ล -

ประโยคที่ 2

-- ร ท	- - ร -	- - ม ร	- - ม -	- - ช ม	- - ช -	ท รั - -	- ล - -
---	รุ รั - รั	- - - -	รุ มุ - มุ	- - - -	มุ ชุ - ชุ	- - มุ ล	- ร - ล

เมื่อจบทำนองเก็บที่ใช้ในการเชื่อมระหว่างกลุ่มลูกโยนเสียงมีและกลุ่มลูกโยนเสียงลาแล้ว การดำเนินทำนองของประโยคต่อไปคือการขยายเนื้อลูกโยนเสียงลาขึ้นเป็นทำนองเดี่ยวซึ่งผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์ทำไว้อย่างไพเราะดังจะกล่าวถึงต่อไป

ประโยคที่ 3 และ 4

- - - -	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- ร - -	- ร - ล	(- ร - -	- - - ล)
- - - -	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- ร - -	- ร - ร	- - ล ล	- ล - ร

ประโยคที่ 3 และ 4 เป็นการดำเนินทำนองแบบซ้ำทำนอง เริ่มต้นด้วยการเว้นจังหวะว่างใน ห้องแรกของประโยคแล้วต่อด้วยการตีเสียงเรและเสียงลาพร้อมกันเป็นเสียงคู่ 5 ห้องเพลงที่ 3 มือ ซ้ายตีเสียงเร ที่เดิมแล้วแยกมือขวาไปตีเสียงเร พร้อมกันเป็นเสียงคู่ 8 ห้องเพลงที่ 4, 5 บรรเลง เหมือนห้องเพลงที่ 2, 3 มาถึงห้องเพลงที่ 6 นั้นเป็นการบรรเลงย้อนกลับจากวรรคหน้าคือตีเสียงเร คู่ 8 ก่อนแล้วจึงลงท้ายห้องด้วยการตีเสียงลา คู่ 5 ช่วงท้ายของประโยคเป็นการตีถ่างมือเป็นคู่ 11 โดยให้มือขวาตีเสียงเร สูง แล้วใช้มือซ้ายตีสะเดาะเสียงลาคต่ำ แล้วจึงมาปิดท้ายประโยคด้วยเสียง ลา คู่ 5 ซึ่งเป็นเสียงแรกของประโยคนี

ประโยคที่ 5 และ 6

- - - -	- - - ล	- - - ร	- - - ล	(ร - -	- ร - ล	- - ล ร	- - - ล
- - - -	- ล - ร	- - - ร	- ล - ร	- - - ล	- - - ร	(ร - -	- ล - ร

ประโยคที่ 5 และ 6 เป็นการดำเนินทำนองแบบซ้ำทำนอง เริ่มต้นด้วยการเว้นจังหวะในห้อง เพลงแรก ห้องเพลงที่ 2 ใช้มือซ้ายตีเสียงลาคต่ำแล้วตีลูกตกท้ายห้องด้วยเสียงลาคคู่ 5 ห้องเพลงที่ 3 ให้แยกมือขวาไปตีเสียงเร สูงเป็นเสียงคู่ 8 แล้วปิดวรรคหน้าด้วยการบรรเลงเหมือนห้องเพลงที่ 2 อีกครั้ง วรรคหลังเริ่มด้วยการใช้มือซ้ายตีเสียงเรสูงและสลบมือขวาตีเสียงลาคต่ำเป็นการตีถ่างคู่ 11 ห้องเพลงที่ 6 ใช้มือขวาตีเสียงเรสูงก่อนแล้วจึงมาลงท้ายห้องด้วยเสียงลาคคู่ 5 เสียงเดิม ห้องเพลงที่ 7 เป็นการตีสะบัดข้ามเสียงไล่เสียงขึ้นโดยเริ่มจากการตีเสียงเร ด้วยมือซ้ายแล้วใช้มือขวาลากไปตี เสียงลา และเสียงเรสูง ห้องเพลงสุดท้ายเป็นการปิดท้ายประโยคด้วยการตีเหมือนกับตอนขึ้นต้น ประโยคในห้องเพลงที่ 2

ประโยคที่ 7 และ 8

- - - ล	- รี่ - -	- รี่ - ล	- รี่ - ล	- - - รี่	- ล - -	ลี่ - ล	- รี่ - ล
- - ล -	- ร - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล	- - ร -	- ล - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล

ประโยคที่ 7 และ 8 เป็นการดำเนินทำนองแบบซ้ำทำนอง โดยยังคงใช้เสียงหลักเสียงลา และเสียงเร มาสร้างทำนองประโยคนี้ผู้ประพันธ์ได้สร้างทำนองลักษณะทำนองแบบถาม-ตอบ โดยทำนองที่สร้างมานี้จะมีความกระชับขึ้นกว่าประโยคที่ 3 - 6 โดยในการกระชับทำนองนี้ทำให้วรรคหน้าและวรรคหลังของประโยคนี้มีทำนองถามที่ไม่เหมือนกัน แต่กลับมีทำนองตอบที่เหมือนกันดังนี้

วรรคหน้ามีทำนองถามคือ - - ล ล - รี่ - ม และ มีทำนองตอบคือ - รี่ ม ล - รี่ ม ล

วรรคหลังมีทำนองถามคือ - - รี่ รี่ - ล - ม และ มีทำนองตอบคือ - รี่ ม ล - รี่ ม ล

ท่วงทำนองที่มีการตีสลัไปมาระหว่างเสียง ลา กับเสียง เร นั้น เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความคล่องในการตีระนาดทุ้ม ความแม่นยำในลูกระนาดทุ้ม และความแม่นยำในจังหวะของตัวผู้บรรเลงอีกด้วย

ประโยคที่ 9 และ 10

- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	ลี่ - -	- - - รี่	- - - -	- - - ล
- - - -	- ล - -	- ร - ล	- - - -	- - - มุ	- ล - -	- - - ล	- - - ล

ประโยคที่ 11

ลี่ - -	- - - รี่	- - - -	- - - ล	ลี่ - -	- - - รี่	- - - -	- - - ล
- - - มุ	- ล - -	- - - ล	- - - ล	- - - มุ	- ล - -	- - - ล	- - - ล

ประโยคที่ 9 และ 10 ก็ยังคงใช้เสียงเร และเสียงลา เป็นหลักในการดำเนินทำนอง เหมือนกับประโยคอื่นๆ เริ่มห้องเพลงแรกด้วยการเว้นจังหวะ ห้องเพลงที่ 2 เริ่มด้วยการตีสลัมือเสียงลาคู่ 8 แล้วใช้มือซ้ายดำเนินทำนองด้วยการตีเสียงเร ย้อนลงไปหาเสียงเสียง ลา ต่ำแล้วปิด

วรรคหน้าด้วยการใช้มือขวาตีเสียงลาเป็นเสียงคู่ 8 วรรคหลังเริ่มด้วยการใช้มือขวาตีที่เสียงเรสูง แล้วใช้มือซ้ายตีที่เสียงมีต่ำซึ่งเป็นการตีต่างเสียงคู่ 14 แล้วตีไล่ขึ้นมาเสียงลาต่ำ ต่างเสียงคู่ 11 ไล่ขึ้นมาถึงเสียงเร สูงอีกครั้งก่อนจะปิดประโยคด้วยการตีย้ำเสียงลาด้วยมือซ้ายหนึ่งครั้งและเสียงลา คู่ 8 เป็นเสียงสุดท้ายของประโยค

ประโยคที่ 11 เป็นการบรรเลงแบบทอนทำนองลงโดยนำเอาวรรคหลังของประโยคที่ 10 มาบรรเลงซ้ำกัน 2 เที้ยว เพื่อเป็นประโยคปิดของกลุ่มลูกโยนเสียงลากุ่มที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลักของกลุ่มลูกโยนเสียงลา กลุ่มที่ 1 นี้ ในช่วงแรกยังไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับทำนองหลักและไม่พบทำนองเดียวที่อาศัยเค้าโครงของ ทำนองหลัก เพียงแต่พบว่าทำนองเดียวในกลุ่มลูกโยนเสียงลานี้ใช้เสียงลูกตกเสียงลาเหมือนกัน กับในทำนองหลัก

กลุ่มลูกโยนที่ 5 เสียงลา กลุ่มที่ 2

ประโยคที่ 1

- - - -	- ชิม ชุ	- - - ล	- - - }	- รุ - }	- - รุ ชุ	- - - ล	- - - }
- - - -	- ชุ - ชุ	- - ลุ ลุ	ลุ - - }	- ร - }	- ท ร ชุ	- - ลุ ลุ	ลุ - - }

ประโยคที่ 2

- - - -	- ชิม ชุ	- - - ล	- - - }	- รุ - }	- - รุ ชุ	- - - ล	- - - }
- - - -	- ชุ - ชุ	- - ลุ ลุ	ลุ - - }	- ร - }	- ท ร ชุ	- - ลุ ลุ	ลุ - - }

ประโยคที่ 3

- รุ - }	- - รุ ชุ	- - - ล	- - - }	- รุ - }	- - รุ ชุ	- - - ล	- - - }
- ร - }	- ท ร ชุ	- - ลุ ลุ	ลุ - - }	- ร - }	- ท ร ชุ	- - ลุ ลุ	ลุ - - }

ประโยคที่ 4

- - - รุ	ทุ - ทุ รุ	- มุ - รุ	- ทุ - -	- - - รุ	ทุ - ทุ รุ	- มุ - รุ	- ทุ - -
- - ร -	- ล - -	- - ร -	ทุ - - ล	- - ร -	- ล - -	- - ร -	ทุ - - ล

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงลากกลุ่มที่ 2 นี้ เป็นการยืดขยายทำนองมาจากทำนองหลักช่วงที่เป็นทำนองโยนเมื่อขยายเป็นทำนองเดี่ยวจึงสามารถสร้างสรรค์ทำนองได้หลากหลาย กลุ่มลูกโยนเสียงลากกลุ่มที่ 2 นี้ เริ่มต้นด้วยลักษณะการดำเนินทำนองที่ใช้มือซ้ายเป็นส่วนมากสลับกับการตีคู่ 8 เพราะฉะนั้นผู้ที่จะสามารถบรรเลงทำนองกลุ่มนี้ได้ดีจะต้องเป็นผู้ที่สามารถใช้มือซ้ายได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ที่มีความแม่นยำจังหวะมากๆ เพราะมีการใช้กลวิธีการตีลัดจังหวะอย่างต่อเนื่อง ช่วงท้ายของกลุ่มทำนองเป็นการทอนสำนวนลงในสำนวนที่ทอนลงนี้มีการดำเนินทำนองที่ถี่ขึ้นเหมือนลักษณะของการตีเก็บผู้บรรเลงจึงจำเป็นต้องมีความแม่นยำในระนาดทุ่ม และมีความคล่องแคล่วในการบรรเลงอย่างมาก

ตัวอย่าง ทำนองที่ใช้มือซ้ายเป็นส่วนมากสลับกับการตีคู่ 8

- - - -	- ฃม ฃ	- - - ล	- - -	- รี่ -	- - รี่ ฃ	- - - ล	- - -
- - - -	- ฃ - ฃ	- - ล ล	ล - - -	- ร -	- ท ร ฃ	- - ล ล	ล - -

ตัวอย่าง การบรรเลงแบบเก็บ

- - - รี่	ท - ท รี่	- มี่ - รี่	- ที่ - -	- - รี่	ที่ - ที่ รี่	- มี่ - รี่	- ที่ - -
- - รี่ -	- ล - -	- - ร -	ฃ - - ล	- - รี่ -	- ล - -	- - ร -	ฃ - - ล

ตัวอย่าง การทอนสำนวนลง

สำนวนตั้งต้น

- - - -	- ฃม ฃ	- - - ล	- - -	- รี่ -	- - รี่ ฃ	- - - ล	- - -
- - - -	- ฃ - ฃ	- - ล ล	ล - - -	- ร -	- ท ร ฃ	- - ล ล	ล - -

การทอนสำนวนลง

- รั - -	- - รั ฑ	- - - ล	- - -	- รั - -	- - รั ฑ	- - - ล	- - -
- รั - -	- ฑ รั ฑ	- - ล ล	ล - -	- รั - -	- ฑ รั ฑ	- - ล ล	ล - -

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดี่ยวกับทำนองหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดี่ยวและทำนองหลักของกลุ่มลูกโยนนี้คือทำนองหลักเป็นการดำเนินทำนองแบบทำนองลูกโยนยึดเสียงลา เป็นเสียงลูกตกเมื่อขยายขึ้นมาเป็นทำนองเดี่ยวก็ยังคงยึดเอาเสียงลา เป็นเสียงลูกตกในทำนองเดี่ยวเช่นเดียวกัน

ทำนองหลัก

- ล- ล	- ล - ล	ฑ ล - ล	- - - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล
- - - รั	- - - ล	- - - รั	- ล - -	- - - รั	- - - ล	- - - รั	- - - ล

ทำนองเดี่ยว

- - - -	- ฑม ฑ	- - - ล	- - -	- รั - -	- - รั ฑ	- - - ล	- - -
- - - -	- ฑ - ฑ	- - ล ล	ล - -	- รั - -	- ฑ รั ฑ	- - ล ล	ล - -

- - - -	- ฑม ฑ	- - - ล	- - -	- รั - -	- - รั ฑ	- - - ล	- - -
- - - -	- ฑ - ฑ	- - ล ล	ล - -	- รั - -	- ฑ รั ฑ	- - ล ล	ล - -

- รั - -	- - รั ฑ	- - - ล	- - -	- รั - -	- - รั ฑ	- - - ล	- - -
- รั - -	- ฑ รั ฑ	- - ล ล	ล - -	- รั - -	- ฑ รั ฑ	- - ล ล	ล - -

- - - รื	ทื - ทื รื	- มื - รื	- ทื - -	- - - รื	ทื - ทื รื	- มื - รื	- ทื - -
- - ร -	- ล - -	- - ร -	ชื - - ล	- - ร -	- ล - -	- - ร -	ชื - - ล

- - - รื	- ทื - -	- มื - รื	- ทื - -	- - - รื	- ทื - -	- มื - รื	- ทื - -
- - ร -	ชื - - ล	- - ร -	ชื - - ล	- - ร -	ชื - - ล	- - ร -	ชื - - ล

- รื - ทื	- - - รื	- ทื - -	- - -
- - ชื -	- ล - -	ชื - - ล	- - -

กลุ่มลูกโยนที่ 6 เสียงฟา

ประโยคที่ 1

				- - - มื	- - รื มื	- ฟื - มื	- - รื มื
				- ม - -	- ทื - -	- - - -	- ทื - -

ประโยคที่ 2

- - ดื มื	- ฟื - มื	- - ดื ทื	- - -	มื รื - -	รื ทื - -	ทื ล - -	ล ฟ - -
ดื ทื - -	ดื - ดื -	ดื ทื - -	ล ฟ - -	- - - ทื ล	- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร

ประโยคที่ 3

(ลอย.....)

- - ลลื ท	- ด - ร	- - ฟล	- - - ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - ล -	- - - -	- - ม -	- ม - ฟ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่

หมดลอย)

- - ทล -	- - ฟม -	- - - -	- - - ล				ฟ
- - - ฟ	- - - ร	- ด - ท	- ล - ฟ				ฟ

ประโยคที่ 5

ล ฟ - -	- - ลลื -	- ฟ - -	- - ลลื -	ท ล - -	- - ทท -	- ล - -	- - ทท -
- - ฟล	- - ล -	ล ล - ล	- - ล -	- - ล ท	- - ท -	ท ท - ท	- - ท -

ประโยคที่ 6

รื ทั - -	- - รร -	- ทั - -	- - รร -	พื มื - -	- - ฝฝ -	- ฝ - -	- - ฝฝ -
- - ทั ร	- - ร -	ร ร - ร	- - ร -	- - ม ฝ	- - ฝ -	ฝ ล - ฝ	- - ฝ -

ประโยคที่ 7

ล ฝ - -	- - ลล -	- ฝ - -	- - ลล -	ท ล - -	- - ทัทั -	- ทั - -	- - ทัทั -
- - ฝล	- - ล -	ล ล - ล	- - ล -	- - ล ทั	- - ทั -	ทั ทั - ทั	- - ทั -

ประโยคที่ 8

รื ทั - -	- - รร -	- ทั - -	- - รร -	พื มื - -	- - ฝฝ -	- ฝ - -	- - ฝฝ -
- - ทั ร	- - ร -	ร ร - ร	- - ร -	- - ม ฝ	- - ฝ -	ฝ ล - ฝ	- - ฝ -

ประโยคที่ 9

- - ฝฝ -	- ล ทั ร	- - ลล -	- ทั ด ร	- - ลล -	- ทั ด ร	- - ทั	ด ร ม ฝ
- - - ฝ	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

ประโยคที่ 10

- - ฝฝ -	- ล ทั ร	- - ลล -	- ทั ด ร	- - ลล -	- ทั ด ร	- - ทั	ด ร ม ฝ
- - - ฝ	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

ประโยคที่ 11

- - ลล -	- ทั ด ร	- - ทั	ด ร ม ฝ	- - ลล -	- ทั ด ร	- - ทั	ด ร ม ฝ
- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

ประโยคที่ 12

- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -
- - ล -	ม ม - ม	- - ล -	ฝ ฝ - ฝ	- - ล -	ม ม - ม	- - ล -	ฝ ฝ - ฝ

ประโยคที่ 13

- ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -	ล - ล -	ล - ล -	ล - ล -	- ฝ - -
- - ม ม	- - ฝ ฝ	- - ม ม	- - ฝ ฝ	- ม - ฝ	- ม - ฝ	- ม - ฝ	- ด - -

กลุ่มลูกโยน

เสียงฟา

กลุ่มเสียงพยัญมูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางกลาง
แหบ มีกลุ่มเสียงพยัญมูลคือ ร ม ฟ X ล ท X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีลังกั้งหวะ การตีสะเดาะ การตีดูด การตีสะบัด
การตีถ่างมือ

ตัวอย่าง การตีลังกั้งหวะ

--ดัม	- ฟ - ม	- - ด ท	- - -	ม ร	ร ท	ท ล	ล ฟ
ด ท	ด - ด -	ด ท - -	ล ฟ -	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

ล ฟ	- - ลล -	- ฟ - -	- - ลล -	ท ล	- - ทท -	ล - - -	- - ทท -
- - ฟล	- - ล -	ล ล - ล	- - ล -	- - ล ท	- - ท -	ท ท - ท	- - ท -

ตัวอย่าง การตีดูด

- - ลล	- ท ด ร	- - ท	ด ร ม ฟ	- - ลล	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฟ
- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

ตัวอย่าง การตีสะบัด

- - ลล ท	- ด - ร	- - ฟล	- - - ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - ล -	- - - -	- - ม -	- - ม - ฟ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนที่ 6 เสียงฟา เริ่มการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนนี้ด้วยการดำเนินทำนองแบบเก็บในประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2 เมื่อถึงประโยคที่ 3 เป็นการหยุดการดำเนินทำนองเก็บด้วยการบรรเลงแบบลอยจังหวะคือ ตีสะเดาะต่อด้วยการตีดูดและการตีสะบัดติดกันแล้วปิดวรรคหน้าด้วยการตีกรอเสียงคู่ 3 เสียงลาและเสียงฟา ยาวไปจนหมดประโยค

ตัวอย่าง ทำนองแบบลอยจังหวะประโยคที่ 3

--ลูลู ท	- ด - ร	-- ฟล	- - - ล	-----	-----	-----	-----
-- ล -	- - - -	- ม -	- ม - ฟ	-----	-----	-----	-----

ประโยคที่ 4 ขึ้นต้นประโยคด้วยการตีสะบัด 2 ครั้งติดกันแล้วต่อด้วยการตีดูดไล่เสียงลง ปิดวรรคหน้าด้วยการตีกรอเสียงคู่ 3 วรรคหลังเป็นการตีกรอเสียงคู่ 3 ต่อจากวรรคหน้าแต่การตีกรอนี้จะใช้มือซ้ายตีกรออยู่กับที่ในขณะที่เดียวกันจะใช้มือขวาตีกรอไล่เสียงขึ้นทีละเสียงจนกว่าจะถึงเสียงคู่ 8 คือเสียงฟา แล้วปิดประโยคตรงนี้

ตัวอย่าง ทำนองแบบลอยจังหวะประโยคที่ 4

--ทล	--ฟม	- - - -	- - - ล					ฟ
---	ฟ	---	ร	- ด - ท	- ล - ฟ			ฟ

ประโยคที่ 5 - 8 ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มนี้ผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์การดำเนินทำนองให้เป็นกลอนของการตีสะเดาะคือทำนองจะเริ่มจากการตีตะมื่อสวนกันแล้วต่อด้วยการตีสะเดาะ ห่องเพลงถัดไปจะย้อนไปที่ต่างแล้วปิดวรรคด้วยการตีสะเดาะที่เสียงเดิม จะสังเกตได้ว่าเสียงที่ 1 ที่เริ่มบรรเลงจะเป็นเสียงที่ใช้ในการตีสะเดาะและเสียงที่สองที่ใช้ในการบรรเลงจะเป็นเสียงที่ใช้ในการตีต่างและการดำเนินทำนองจะไล่เสียงขึ้นไปเรื่อยๆตั้งแต่เสียงลาต่ำไล่ขึ้นจนถึงเสียงฟาสูง

ตัวอย่าง การดำเนินทำนองเป็นกลอนของการตีสะเดาะ

ประโยคที่ 5

ล ฬ - -	- - ลล -	ฬ - -	- - ลล -	ท ล - -	- - ทท -	ล - -	- - ทท -
- - ฬล	- - ล -	ล ล ฬ	- - ล -	- - ลท	- - ท -	ทท - ท	- - ท -

ประโยคที่ 6

ร ฑ - -	- - รร -	ฑ - -	- - รร -	ฬ ม - -	- - ฬฬ -	ฬ - -	- - ฬฬ -
- - ท ร	- - ร -	ร ร - ร	- - ร -	- - ม ฬ	- - ฬ -	ฬ ล - ฬ	- - ฬ -

ประโยคที่ 9 - 13 มีลักษณะการดำเนินทำนองที่เป็นสำนวนการทอนทำนองโดยประโยคที่ 9 และประโยคที่ 10 เป็นสำนวนตั้งต้นของทอนในกลุ่มลูกโยนกลุ่มนี้

ทำนองตั้งต้น

- - ฬฬ -	- ล ฑ ร	- - ลล -	- ท ด ร	- - ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฬ
- - - ฬ	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

สำนวนการทอนครั้งที่ 1

- - ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฬ	- - ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฬ
- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

สำนวนการทอนครั้งที่ 2

- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -
- - ล -	ม ม - ม	- - ล -	ฬ ฬ - ฬ	- - ล -	ม ม - ม	- - ล -	ฬ ฬ - ฬ

การทอนสำนวนครั้งสุดท้ายเพื่อปิดโยน

- ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -	ล - ล -	ล - ล -	ล - ล -	- ฟ - -
-- ม ม	- - ฟ ฟ	- - ม ม	- - ฟ ฟ	- ม - ฟ	- ม - ฟ	- ม - ฟ	- ด - -

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลักของกลุ่มลูกโยนนี้มีทั้งแบบทำนองเดียวที่ยึดเค้าโครงมาจากทำนองหลัก ทำนองเดียวที่ยึดเอาเพียงแค่ลูกตกจากทำนองหลักอย่างเดียว และทำนองเดียวที่ยึดมาจากทำนองหลักแบบตรงตัว

ตัวอย่าง การดำเนินทำนองที่ยึดเค้าโครงมาจากทำนองหลัก

ทำนองหลัก

				- - ทิ ทิ	- - ทิ ทิ	- ริ - ทิ	- ล - ฟ
				- ท - -	- ท - -	- ร - ท	- ลุ - ฟุ

- ท ล -	ล ฟ - -	- - - ร	- - ม ฟ	- - ม ฟ	- ล - ทิ	- ริ - ทิ	- ล - ฟ
-- - ฟ	- - ม ร	- ลุ - -	- ร - -	- ร - -	- ลุ - ท	- ร - ท	- ลุ - ฟุ

- - - ฟ	- - - ม	- - ฟ ม	- - - ฟ
- - - ฟุ	- - - มุ	- - ฟุ มุ	- ฟุ - -

ทำนองเดียว

				- - - มี่	- - รี่ มี่	- ฟิ - มี่	- - รี่ มี่
				- ม - -	- ทิ - -	- - - -	- ทิ - -

-- ต้ม	- ฟ - ม	- - ต้ม	- - - }	ม ร - -	ร้ ท - -	ท ล - -	ล ฟ - -
ต้ม --	ต้ - ต้ -	ต้ม - -	ล ฟ - }	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร

-- ลล	- ด - ร	- - - ฟล	- - - ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
-- ล -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

-- ทล	- - ฟม -	- - - -	- - - -				ฟ
- - - ฟ	- - - -	- - - -	- - - -				ฟ

ล ฟ --	- - ลล -	- - - -	- - ลล -	ท ล - -	- - ทท -	- - - -	- - ทท -
- - ฟล	- - ล -	ล ล - ล	- - ล -	- - ล ท	- - ท -	ท ท - ท	- - ท -

ร้ ท - -	- - รร -	- - - -	- - รร -	ฟ ม - -	- - ฟฟ -	- - ฟ - -	- - ฟฟ -
- - ท ร	- - ร -	ร ร - ร	- - ร -	- - ม ฟ	- - ฟ -	ฟ ล - ฟ	- - ฟ -

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง การดำเนินงานที่ยึดเค้าโครงการเขียนเสียงของลูกโยน

ทำนองหลัก

				- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ
			-	- - - ท	- - - ฟ	- - - ท	- - - ฟ

- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	ช ฟ - ฟ	- - - ฟ				
- - - ท	- - - ฟ	- - - ท	- ฟ - -				

ทำนองเดี่ยว

--ฟฟ -	- ล ท ี ร์	-- ลล -	- ท ด ร	-- ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฟ
- - - ฟ	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

--ฟฟ -	- ล ท ี ร์	-- ลล -	- ท ด ร	-- ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฟ
- - - ฟ	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

--ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฟ	-- ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฟ
- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -
--ล -	ม ม - ม	--ล -	ฟ ฟ - ฟ	--ล -	ม ม - ม	--ล -	ฟ ฟ - ฟ

- ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -	ล - ล -	ล - ล -	ล - ล -	- ฟ - -
--ม ม	- - ฟ ฟ	- - ม ม	- - ฟ ฟ	- ม - ฟ	- ม - ฟ	- ม - ฟ	- ด - -

ตัวอย่าง ทำนองเดี่ยวที่ยึดมาจากทำนองหลักแบบตรงตัว

ทำนองหลัก

				- ท ล -	- ล - -	- ท ล -	- ล - -
				- - - ม	- - - ฟ	- - - ม	- - - ฟ

ทำนองเดี่ยว

- ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -	ล - ล -	ล - ล -	ล - ล -	- ฟ - -
-- ม ม	- - ฟ ฟ	- - ม ม	- - ฟ ฟ	- ม - ฟ	- ม - ฟ	- ม - ฟ	- ด - -

กลุ่มลูกโยนเสียงมีครั้งที่ 2

ประโยคที่ 1

ริ้ ที้ - -	ที้ ริ้ - -	ริ้ ที้ - -	ท ล - -	ฟ ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -
-- ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ลุ	- - ลุ ร	- - ร ม	- - ม ฟ

ประโยคที่ 2

ริ้ ที้ - -	ที้ ริ้ - -	ริ้ ที้ - -	ท ล - -	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -	- มี้ - -
-- ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม	- ม - -

ประโยคที่ 3

ริ้ ที้ - -	ที้ ริ้ - -	ริ้ ที้ - -	ท ล - -	ฟ ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -
-- ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ลุ	- - ลุ ร	- - ร ม	- - ม ฟ

ประโยคที่ 4

ริ้ ที้ - -	ที้ ริ้ - -	ริ้ ที้ - -	ท ล - -	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -	- มี้ - -
-- ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม	- ม - -

ประโยคที่ 5

-- ล ท	- - ร ม	- ล - -	- มี้ - -	- - - ทท	ริ้ ที้ - -	- ล - ฟ	- - - -
ฟุ - - -	ล ท - -	ร- ฟ ม	- ม - -	- - - ท	- - ล ฟ	- - ร -	- ม - -

ประโยคที่ 6

-- ล ท	- - ร ม	- ล - -	- มี้ - -	- - - ทท	ริ้ ที้ - -	- ล - ฟ	- - - -
ฟุ - - -	ล ท - -	ร- ฟ ม	- ม - -	- - - ท	- - ล ฟ	- - ร -	- ม - -

ประโยคที่ 7

ลล-ท ล	- ช - -	- ล - ฟ	- - - }	ลล-ท ล	- ช - -	- ล - ฟ	- - - }
- ล - -	ม - - ฟ	- - ร -	- ม - }	- ล - -	ม - - ฟ	- - ร -	- ม - }

ประโยคที่ 8

- - ล -	- วรรณ - ร	- - มม	- - - }	- - ล -	- วรรณ - ร	- - มม	- - - }
- - - ล	- - ร -	- ท - ม	- ม - }	- - - ล	- - ร -	- ท - ม	- ม - }

กลุ่มลูกโยน

เสียงมี

กลุ่มเสียงปัญญามูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางขวา
มีกลุ่มเสียงปัญญามูลคือ ร ม ฟ X ล ท X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีไขก การตีลักจังหวะ การตีสะเดาะ

ตัวอย่าง การตีไขก

รื ท - -	ท รื - -	รื ท - -	ท ล - -	ฟ ล - -	ล - -	ล - -	ล - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ร	- - ร ม	- - ม ฟ

ตัวอย่าง การตีลักจังหวะ

- - ล ท	- - ร ม	- ล - -	- ม - -	- - ทท	รื ท - -	- ล - ฟ	- - - }
ฟ - - -	ล ท - -	ร - ฟ ม	- ม - -	- - ท	- - ล ฟ	- - ร -	- ม - }

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ

- - ล -	- วรรณ - ร	- - มม	- - - }	- - ล -	- วรรณ - ร	- - มม	- - - }
- - - ล	- - ร -	- ท - ม	- ม - }	- - - ล	- - ร -	- ท - ม	- ม - }

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงมีครั้งที่ 2 มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบวรรคถามและวรรคตอบ ในวรรคหน้าจะเป็นวรรคถามซึ่งวรรคถามจะถามเหมือนกันทั้ง 2 ประโยค ส่วนวรรคหลังจะเป็นวรรคตอบซึ่งประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2 จะตอบไม่เหมือนกัน ประโยคถัดไปเป็นการทอนทำนองตามทำนองหลักของกลุ่มลูกโยนนี้ และยังพบการทอนที่เปลี่ยนทำนองไปในตัวอีกด้วย

ตัวอย่าง การดำเนินทำนองแบบถาม – ตอบ ที่มีวรรคตอบไม่เหมือนกัน

ประโยคที่ 1

ริ้ ทั้ - -	ทั้ ริ้ - -	ริ้ ทั้ - -	ท ล - -	ฟ ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ร	- - ร ม	- - ม ฟ

ประโยคที่ 2

ริ้ ทั้ - -	ทั้ ริ้ - -	ริ้ ทั้ - -	ท ล - -	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -	- มี่ - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม	- ม - -

ตัวอย่าง การทอนที่เปลี่ยนทำนองไปในตัว

ทำนองตั้งต้น

- - ล ท	- - ร ม	- ล - -	- มี่ - -	- - - ทท	ริ้ ทั้ - -	- ล - ฟ	- - - -
ฟ - - -	ล ท - -	ร - ฟ ม	- ม - -	- - - ท	- - ล ฟ	- - ร -	- ม - -

สำนวนการทอนทำนองครั้งที่ 1 เป็นการทอนทำนองที่เปลี่ยนการดำเนินทำนองไปในตัว

ลิ-ท ล	- ซ - -	- ล - ฟ	- - - -	ลลิ-ท ล	- ซ - -	- ล - ฟ	- - - -
- ล - -	ม - - ฟ	- - ร -	- ม - -	- ล - -	ม - - ฟ	- - ร -	- ม - -

สำนวนการทอนทำนองครั้งที่ 2

- - ล -	- รั- ร	- - มม	- - - -	- - ล -	- รั- ร	- - มม	- - - -
- - - ล	- - ร -	- ท - ม	- ม - -	- - - ล	- - ร -	- ท - ม	- ม - -

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลัก

การดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนนี้พบว่ามีเค้าโครงของการดำเนินทำนองมาจากทำนองหลัก นำมาขยายขึ้นเป็นอัตราจังหวะ 3 ชั้นโดยยังคงใช้ลูกตกหลักเสียงเดียวกันคือลูกตกในห้องเพลงที่ 4 ของทำนองหลักตรงกับลูกตกในห้องเพลงที่ 8 ของทำนองเดียว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทำนองหลัก

- ซ ฟ -	- ฟ - ฟ	- ฟ ม -	- ม - ม	- ซ ฟ -	- ฟ - ฟ	- ฟ ม -	- ม - ม
- - - ม	- - ฟ -	- - - ร	- - ม -	- - - ม	- - ฟ -	- - - ร	- - ม -

ทำนองเดียว

ประโยคที่ 1

ริ ท - -	ท ริ - -	ริ ท - -	ท ล - -	ฟ ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ร	- - ร ม	- - ม ฟ

ประโยคที่ 2

รึ ทึ - -	ทึ รึ - -	รึ ทึ - -	ท ล - -	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -	- มึ - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม	- ม - -

ประโยคที่ 3

รึ ทึ - -	ทึ รึ - -	รึ ทึ - -	ท ล - -	ฟ ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ร	- - ร ม	- - ม ฟ

ประโยคที่ 4

รึ ทึ - -	ทึ รึ - -	รึ ทึ - -	ท ล - -	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -	- มึ - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม	- ม - -

ทำนองหลัก

- - - ม	- - - ม	- ฟ - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- ฟ - ม	- - - ม
- ท - -	- ร - -	- - - -	- ร - -	- ท - -	- ร - -	- - - -	- ร - -

ทำนองเดี่ยว

ประโยคที่ 5

- - ล ท	- - ร ม	- ล - -	- มึ - -	- - - ทท	รึ ทึ - -	- ล - ฟ	- - - -
ฟุ - - -	ล ท - -	ร- ฟ ม	- ม - -	- - - ท	- - ล ฟ	- - ร -	- ม - -

ประโยคที่ 6

- - ล ท	- - ร ม	- ล - -	- มึ - -	- - - ทท	รึ ทึ - -	- ล - ฟ	- - - -
ฟุ - - -	ล ท - -	ร- ฟ ม	- ม - -	- - - ท	- - ล ฟ	- - ร -	- ม - -

ทำนองหลัก

- - ม	- - - ม	- ฟ - ม	- - - ม	ฟ ม - -	ฟ ม - -	ฟ ม - -	ฟ ม - -
- - - -	- ร - -	- - - -	- ร - -	- - ร ม	- - ร ม	- - ร ม	- - ร ม

ทำนองเดี่ยว

ประโยคที่ 7

ลิ-ทล	- ฑ - -	- ล - ฟ	- - - }	ลิ-ทล	- ฑ - -	- ล - ฟ	- - - -
- ล - -	ม - - ฟ	- - ร -	- ม - - }	- ล - -	ม - - ฟ	- - ร -	- ม - -

ประโยคที่ 8

- - ล -	- วิ-ร	- - มม	- - - }	- - ล -	- วิ-ร	- - มม	- - - }
- - - ลุ	- - ร -	- ท - ม	- ม - - }	- - - ลุ	- - ร -	- ท - ม	- ม - - }

ทำนองจบกลุ่มลูกโยนเสียงโด ครั้งที่ 2

ประโยคที่ 1

วิ-ทวิ	- ท - -	ล ฑ - -	- ท - - }	วิ-ทวิ	- ท - -	ล ฑ - -	ฟ ม - -
- ล - -	ฑ - ล ฑ	- - ฟ ม	- ม - - }	- ล - -	ฑ - ล ฑ	- - ฟ ม	- - ร ด

ประโยคที่ 2

- - ฑฑ	- ล ท ด	- - - ล	ท ด ร ม	วิ ด - -	ด - ล - -	ฑ ม - -	- ด - - }
- - - ฑ	- - - -	- - ฑ -	- - - -	- - ม ฑ	- - ฑ ม	- - ร ด	- ด - - }

ประโยคที่ 3

- - ม ฑ	- - ฑ ด	- - ฑฑ -	- ม - - }	ม ด - -	ด ฑ - -	ฑ - ม ฑ	- - - ฑ
ฑุด - -	ด ม - -	ฑ ม - ม	- ม - - }	- - ม ฑ	- - ด ม	- ด - -	- ฑ - ด

ประโยคที่ 4

- ฑ - -	- - ฑ ล	- ฑ - ล	- - - ด	- ม ม ม	ม ม - วิ	ด วิ ม วิ	- - ด ด
- ร - ม	ฟ - -	- ร - ม	- ด - -	- ม ฑ ล	ฑ ม - วิ	ด ร ม วิ	- ด - -

กลุ่มลูกโยน

เสียงใด

กลุ่มเสียงพยัญมูล

บันไดเสียงของกลุ่มทำนองนี้เป็นบันไดเสียงทางขวา
มีกลุ่มเสียงพยัญมูลคือ ด ร ม X ซ ล X

การใช้กลวิธีพิเศษ

การตีสะเดาะ การตีดูด การตีลักจังหวะ การตีสะบัด

ตัวอย่าง การตีสะเดาะ การตีดูด การตีลักจังหวะ

--ซุซุ	- ล ท ด	--- ล	ท ด ร ม	ริ้ ดี้ - -	ดี้ ล - -	ซุ ม - -	- ดี้ - -
--- ซุ	- - - -	- - ซุ -	- - - -	- - ม ซ	- - ซุ ม	- - ร ด	- ด - -

ตัวอย่างการตีสะบัด

- ซุ - -	- - ซุ ล	- ซุ - ล	- - - ดี้	- มี มี มี	มี มี - ริ้	ดี้ ริ้ มี ริ้	- - ดี้ ดี้
- ร - ม	- พ - -	- ร - ม	- ด - -	- ม ซ ล	ซุ ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนนี้ในประโยคที่ 1 เป็นการดำเนินทำนองแบบ
เก็บซึ่งมีการเปลี่ยนเสียงในการดำเนินทำนอง จากกลุ่มเสียงพยัญมูล ม พ ซ X ท ด X เป็นกลุ่ม
เสียงพยัญมูล ด ร ม X ซ ล X การดำเนินทำนองจะบรรเลงแบบเก็บไล่เสียงในทิศทางลงมาหา
เสียงต่ำ

ประโยคที่ 1

ริ้ - ทิ้ ริ้	- ทิ้ - -	ล ซุ - -	- ท - -	ริ้ - ทิ้ ริ้	- ทิ้ - -	ล ซุ - -	พ ม - -
- ล - -	ซุ - ล ซุ	- - พ ม	- ม - -	- ล - -	ซุ - ล ซุ	- - พ ม	- - ร ด

ประโยคที่ 2 เป็นการบรรเลงในกลุ่มเสียงปัญญามูล ต ร ม X ช ล X ด้วยกลวิธีการ สะเดาะ การดู และการลักจังหวะ

ประโยคที่ 2

---ชชช	- ล ท ค	- - - ล	ท ต ร ม	ร ี ด ี - -	ด ี ล - -	ช ม - -	- ด ี - -
- - - ช	- - - -	- - ช -	- - - -	- - ม ช	- - ช ม	- - ร ด	- ด - -

ประโยคที่ 3 เป็นการบรรเลงโดยใช้โน้ตตัวที่ 1, 3, 5 ของกลุ่มเสียงปัญญามูล ต ร ม X ช ล X มาสร้างสรรคทำนองให้เป็นทำนองแบบครีตของฝรั่ง คือวรรคหน้ามีการดำเนินทำนองแบบ ทิศทางการไล่เสียงขึ้น แล้ววรรคหลังมีการดำเนินทำนองแบบทิศทางการไล่เสียงลง ดังตัวอย่าง

ประโยคที่ 3

- - ม ช	- - ช ด ี	- - ชช -	- ม ี - -	ม ี ด ี - -	ด ี ช - -	ช - ม ช	- - - ช
ชด - -	ด ม - -	ช ม - ม	- ม - -	- - ม ช	- - ด ม	- ด - -	- ช - ด

ทำนองลงจบ

ทำนองลงจบพบว่ามีความคล้ายกันกับทำนองขึ้นเพลงมาก แต่ทำนองลงจบนั้นใช้วิธีการดำเนินทำนองที่ถอนแนวให้ช้าลงจากประโยคที่ 2 เพื่อเป็นสัญญาณ บ่งบอกให้รู้ว่าเพลงได้ดำเนินมาถึงทำนองสุดท้ายและต้องการที่จะจบจบการบรรเลงเพียงเท่านี้

ตัวอย่าง ทำนองลงจบ

ประโยคที่ 4

- ช - -	- - ช ล	- ช - ล	- - - ด ี	- ม ี ม ี	ม ี ม ี - ร ี	ด ี ร ี ม ี ร ี	- - ด ี ด ี
- ร - ม	ฟ - -	- ร - ม	- ด - -	- ม ช ล	ช ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักกับทำนองเดี่ยว

ทำนองปิดท้ายของเพลงนั้นไม่พบว่ามีการใช้เค้าโครงจากทำนองหลักทำนองในส่วนนี้ถือเป็นทำนองอิสระที่สามารถประดิษฐ์ทำนองได้โดยไม่ต้องอาศัยทำนองหลักส่วนทำนองจบนั้นพบว่ามีการใช้ เค้าโครงมาจากทำนองหลักเกี่ยวกับการขึ้นเพลง

ตัวอย่างทำนองหลัก

-- ร ม	- ซ - ล	- ซ - -	- ด - -				
- ด - -	- ซ - ล	- ร - ด	- - - -				

ทำนองเดี่ยว

- ซ - -	- - ซ ล	- ซ - ล	- - - ด	- ม ม ม	ม ม - ร	ด ร ม ร	- - ด -
- ร - ม	พ - -	- ร - ม	- ด - -	- ม ซ ล	ซ ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

3.3 สรุปผลการวิเคราะห์

เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในทางครุฑุม บาบุยะวาทย์ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นทั้งหมด 5 ประเด็น คือ กลุ่มเสียงลูกโยน กลุ่มเสียงปัญญาจุม การใช้กลวิธีพิเศษ ลักษณะการดำเนินทำนอง และความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดี่ยวกับทำนองหลัก โดยมีสรุปผลการวิเคราะห์ดังนี้

กลุ่มทำนองที่ 1 กลุ่มลูกโยนเสียงโด

กลุ่มลูกโยนที่ 1 กลุ่มลูกโยนเสียงโด มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญญาจุม ด ร ม X ซ ล X ในระดับเสียงทางนอกซึ่งเป็นกลุ่มลูกโยนที่มีความยาวมากที่สุด มีกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการดำเนินทำนองก็คือ การตีลักจังหวะ การตีสะเดาะ การตีสะบัด การตีขยี้ การตีโขก การตีดูด การกวาด การตีเสียงเที่ยว การตีกระทบ การตีถ่างมือ ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนแรกนี้ผู้ประพันธ์ได้ประดิษฐ์การดำเนินทำนองไว้หลากหลายรูปแบบเพื่อเป็นการอวดฝีมือของผู้บรรเลง

และเป็นการรอดการสร้างสรรค์ทำนองของผู้ประพันธ์เอง กลุ่มลูกโยนนี้จึงเป็นกลุ่มลูกโยนที่มีการดำเนินทำนองที่ยาวมากที่สุด การดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนนี้มีดังนี้ การดำเนินทำนองแบบสำนวนถาม - ตอบ การดำเนินทำนองที่มีทำนองตั้งต้นเดียวกันแต่แปรทำนองไม่เหมือนกัน การดำเนินทำนองแบบลอยจังหวะ การดำเนินทำนองแบบสำนวนฝรั่ง การดำเนินทำนองแบบการย้ำเสียงลูกตก การใช้มือซ้ายตีเย็นเสียงแล้วใช้มือขวาตีถ่างไล่เสียงลงจากเสียงสูงมาหาเสียงต่ำ การดำเนินทำนองแบบสำนวนการทอนทำนอง ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักและทำนองเดี่ยวของกลุ่มลูกโยนที่ 1 เสียงโดนี้พบว่า เป็นการดำเนินทำนองโดยไม่อาศัยทำนองหลักเป็นเค้าโครงในการดำเนินทำนองเพียงแต่อาศัยเสียงหลักของกลุ่มลูกโยนเป็นลูกตกสำคัญในการดำเนินทำนอง

กลุ่มทำนองที่ 2 กลุ่มลูกโยนเสียงเร

กลุ่มลูกโยนที่ 2 กลุ่มลูกโยนเสียงเร มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท X ร ม X ในระดับเสียงในมิกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการดำเนินทำนองก็คือ การตีตุ๊ด การตีล็กจังหวะ การตีถ่างมือ การตีเลี้ยวมือ การตีไซก การตีสะเดาะกระทบเสียง การตีสะบัด ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนที่ 2 มีดังนี้ การดำเนินทำนองแบบการตีเก็บสลับกับการใช้กลวิธีพิเศษ การดำเนินทำนองแบบสำนวนถาม - ตอบในประโยคเดียวกัน การดำเนินทำนองแบบทอนทำนองให้สั้นลงตามลักษณะของเพลงลูกโยน พบการสร้างสรรค์ทำนองที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความฉงน ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักและทำนองเดี่ยวของกลุ่มลูกโยนที่ 2 เสียงเรนี้พบว่า เป็นการดำเนินทำนองโดยอาศัยเค้าโครงทำนองหลักเป็นสำคัญในตอนต้นและมีการสร้างสรรค์ทำนองแบบอิสระโดยไม่ได้อาศัยทำนองหลักในช่วงหลัง อาศัยเพียงเสียงหลักของลูกโยน คือเสียงเรเป็นเสียงลูกตกหลักในการสร้างสรรค์ทำนอง

กลุ่มทำนองเนื้อแท้

กลุ่มทำนองเนื้อแท้ของเพลงเดี่ยวกราวในระนาดทุ้มทางนี้ ดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ X ล ท X ในระดับเสียงกลางแหบ กลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท X ร ม X ระดับเสียงใน และกลุ่มเสียง ปัญจมูล ล ท ด X ม ฟ X ในระดับเสียงทางกลาง ในการดำเนินทำนองถือว่าเป็นกลุ่มทำนองที่มีการเปลี่ยนระดับเสียงมากที่สุด กลุ่มทำนองเนื้อแท้นี้มีกลวิธีพิเศษในการ

ดำเนินทำนองคือ การตีสะบัด การตีล็กจังหวะ การตีสะเดาะ การตีกระทบ การตีดูด การตีโขก การตีเตะเสียง ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มทำนองเนื้อแท้เป็นแบบการตีเก็บสลักการใช้กลวิธีพิเศษ การดำเนินทำนองโดยมีการยึดทำนองหลักเป็นเค้าโครงในการดำเนินทำนองมากที่สุด คือมีการขยายการดำเนินทำนองจาก 2 ชั้นขึ้นมาเป็น 3 ชั้น อย่างชัดเจนและยังพบว่าในกลุ่มทำนองเนื้อแท้มีการขยายการดำเนินทำนองทั้ง 2 เทียบไม่ซ้ำกันอีกด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองเดียวกับทำนองหลักของกลุ่มลูกโยนนี้ คือมีการอาศัยเค้าโครงทำนองหลักในการสร้างทำนองเดี่ยวอย่างเห็นได้ชัด

กลุ่มลูกโยนเสียง เร ครึ่งที่ 2

กลุ่มลูกโยนเสียงเรครึ่งที่ 2 นี้มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท X ร ม X ในระดับเสียงใน มีกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการดำเนินทำนองก็คือ การตีดูด การตีย่อย การตีล็กจังหวะ ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนที่ 2 มีดังนี้ การดำเนินทำนองแบบครัดของฝรั่ง การดำเนินทำนองแบบย่อยจังหวะ ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักและทำนองเดี่ยวของกลุ่มลูกโยนที่ 2 เสียงเรครึ่งที่ 2 นี้พบว่า เป็นการดำเนินทำนองโดยไม่อาศัยเค้าโครงทำนองหลัก เพียงแต่ยึดเสียงลูกตกเสียงสุดท้ายของกลุ่มทำนองนี้

กลุ่มทำนองที่ 3 กลุ่มลูกโยนเสียงที่

กลุ่มลูกโยนที่ 3 กลุ่มลูกโยนเสียงที่ มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท X ร ม X ในระดับเสียงเพียงอบบน มีกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการดำเนินทำนองก็คือ การตีถ่าง การตีเสี้ยว การตีสะเดาะ การตีโขก การตีล็กจังหวะ ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนที่ 3 มีดังนี้ เป็นการดำเนินทำนองในลักษณะของการถามตอบ การดำเนินทำนองแบบการใช้สำนวนซ้ำ การดำเนินทำนองแบบการทอนสำนวน ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักและทำนองเดี่ยวของกลุ่มลูกโยนที่ 3 นี้พบว่า เป็นการดำเนินทำนองแบบอาศัยเค้าโครงของทำนองหลัก

กลุ่มทำนองที่ 4 กลุ่มลูกโยนเสียงมี

กลุ่มลูกโยนที่ 4 กลุ่มลูกโยนเสียงมี มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม พ X ล ท X ในระดับเสียงทางกลางแหบ มีกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการดำเนินทำนองก็คือ การตีลัดจังหวะ การตีดูด การตีเที้ยว การตีเสี้ยว การตีถ่าง การตีสะเดาะ ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนที่ 4 มีดังนี้ เป็นการดำเนินทำนองแบบเก็บ การดำเนินทำนองโดยใช้มือซ้ายเป็นหลัก การดำเนินทำนองแบบการทอนสำนวน ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักและทำนองเดี่ยวของกลุ่มลูกโยนที่ 4 นี้พบว่า เป็นการดำเนินทำนองแบบอาศัยเค้าโครงของทำนองหลัก

กลุ่มทำนองที่ 5 กลุ่มลูกโยนเสียงลา

กลุ่มลูกโยนที่ 5 กลุ่มลูกโยนเสียงลา มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ด ร ม X ซ ล X ในระดับเสียงทางนอก มีกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการดำเนินทำนองก็คือ การตีเก็บ การตีลัดจังหวะ การตีสะบัด การตีกระทบ ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนที่ 5 มีดังนี้ เป็นการดำเนินทำนองแบบเก็บ การดำเนินทำนองแบบซ้ำทำนอง การดำเนินทำนองแบบการทอนสำนวน การดำเนินทำนองแบบการถาม - ตอบ การดำเนินทำนองโดยใช้มือซ้ายเป็นหลัก ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักและทำนองเดี่ยวของกลุ่มลูกโยนที่ 5 นี้พบว่า เป็นการดำเนินทำนองแบบไม่อาศัยเค้าโครงของทำนองหลักเพียงแต่ยึดเสียงลูกตกเสียงหลักของกลุ่มทำนองนี้

กลุ่มทำนองที่ 6 กลุ่มลูกโยนเสียงฟา

กลุ่มลูกโยนที่ 6 กลุ่มลูกโยนเสียงฟา มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม พ X ล ท X ในระดับเสียงทางกลางแหบ มีกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการดำเนินทำนองก็คือ การตีลัดจังหวะ การตีสะเดาะ การตีดูด การตีสะบัด ลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนที่ 6 มีดังนี้ เป็นการดำเนินทำนองแบบเก็บ การดำเนินทำนองแบบลอยจังหวะ การดำเนินทำนองแบบการทอนสำนวน ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักและทำนองเดี่ยวของกลุ่มลูกโยนที่ 6 นี้พบว่า เป็นการดำเนินทำนองแบบไม่อาศัยเค้าโครงของทำนองหลักเพียงแต่ยึดเสียงลูกตกเสียงหลักของกลุ่มทำนองนี้ และแบบที่อาศัยเค้าโครงของทำนองหลัก

กลุ่มลูกโยนเสียง มี ครั้งที่ 2

กลุ่มลูกโยนเสียงมีครั้งที่ 2 นี้มีการดำเนินงานอยู่ในกลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ X ล ท X ในระดับเสียงกลางแหบ มีกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการดำเนินงานก็คือ การตีโขก การตีล็กจังหวะ การตีสะเดาะ ลักษณะการดำเนินงานของกลุ่มลูกโยนที่ 2 มีดังนี้ การดำเนินงานแบบถามตอบ การดำเนินงานแบบการทอน ความสัมพันธ์ระหว่างทำงานหลักและทำงานเดี่ยวของกลุ่มลูกโยนเสียงมีที่ 2 พบว่า เป็นการดำเนินงานโดยอาศัยเค้าโครงทำงานหลัก

กลุ่มทำงานจบ

กลุ่มทำงานจบ นี้มีการดำเนินงานอยู่ในกลุ่มเสียงปัญญามูล ด ร ม X ซ ล X ในระดับเสียงทางนอก มีกลวิธีพิเศษที่ใช้ในการดำเนินงานก็คือ การตีสะเดาะ การตีดูด การตีล็กจังหวะ การตีสะบัด ลักษณะการดำเนินงานของกลุ่มลูกโยนเสียงโดที่ 2 มีดังนี้ การดำเนินงานแบบเก็บ การดำเนินงานแบบคอร์ดของฝรั่ง ความสัมพันธ์ระหว่างทำงานหลักและทำงานเดี่ยวของกลุ่มลูกโยนเสียงโดครั้งที่ 2 นี้พบว่า เป็นการดำเนินงานโดยไม่อาศัยเค้าโครงทำงานหลัก

บทที่ 4

อัตลักษณ์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในสามชั้น ทางครุพุ่ม บาปุยะวาทย์

เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในนั้น มีผู้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมามากมายหลายทาง ซึ่งเพลงกราวในระนาดทุ้มทางนี้ได้รับการสืบทอดมาจากครุพุ่ม บาปุยะวาทย์ โดยครุพุ่ม บาปุยะวาทย์ถ่ายทอดให้กับครูสีบสุด ดุริยประณีต หลังจากนั้นครูสีบสุด ดุริยประณีตได้นำมาถ่ายทอดให้กับครูสุชาติ คล้ายจินดา ลูกศิษย์ที่บ้านบางลำพู แล้วครูสุชาติ คล้ายจินดาจึงได้ถ่ายทอดให้กับครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต จากการสัมภาษณ์ครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีตได้เล่าผู้วิจัยฟังว่า

“ครูก็เกิดไม่ทันครุพุ่มครูไม่รู้ว่าทางที่ครุพุ่มต่อให้พ่อครูเป็นอย่างไร แต่พ่อครูเขาต่อไว้ให้พี่ชาติแล้วก็ลูกศิษย์ที่บ้านแล้วครูก็ได้มาจากพี่ชาติอีกทีเดียวทุกเดี่ยวที่ดีจึงเป็นทางครุพุ่มใช้โครงสร้างการทำเดี่ยวของครุพุ่มทั้งหมดแต่วิธีการตีบางลูกครูก็เปลี่ยนให้มันกระชับขึ้น”

(สีบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์. 17 ตุลาคม 2557)

จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบเกี่ยวกับการสืบทอดเพลงเดี่ยวระนาดทุ้มทางครุพุ่มของบ้านบางลำพูว่า ครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต ไม่ได้เรียนกับครุพุ่ม บาปุยะวาทย์ โดยตรงแต่คนที่ได้เรียนกับครุพุ่มก็คือครูสีบสุด ดุริยประณีต แล้วครูสีบสุดก็ได้นำเพลงเดี่ยวระนาดทุ้มทางครุพุ่ม มาต่อให้กับครูสุชาติ คล้ายจินดาและลูกศิษย์ที่บ้านบางลำพู แล้วครูสีบศักดิ์ ดุริยประณีต จึงได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวทางครุพุ่มจากครูสุชาติ คล้ายจินดา แต่วิธีการตีเดี่ยวบางลูกนั้นครูสีบศักดิ์ได้ปรับเปลี่ยนให้มีวิธีการตีที่กระชับขึ้น แต่ก็ยังคงใช้เค้าโครงเพลงเดี่ยวของครุพุ่มไว้

จากการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ท่านอธิบายนเกี่ยวกับวิธีต่อเพลงให้กับลูกศิษย์ของครุพุ่ม บาปุยะวาทย์ไว้ดังนี้ “แต่ละทางที่ครุพุ่มต่อให้ลูกศิษย์แต่ละคนจะไม่เหมือนกันแล้วก็จะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับว่าไปต่อที่ไหน ต่อให้ใคร อย่างทางที่สีบสุดเขาได้ก็อีกอย่างหนึ่งทางที่พวกฉันได้ก็จะเรียบ ๆ ไปอีกอย่างหนึ่ง” (พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์. 15 ตุลาคม 2557)

จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ พิชิต ชัยเสรี ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบเกี่ยวกับวิธีการต่อเพลงให้กับลูกศิษย์ของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ว่าการต่อเพลงให้กับลูกศิษย์ของครูพุ่มนั้น ท่านจะต่อให้แต่ละคนไม่เท่ากัน ไม่เหมือนกัน แล้วแต่ความสามารถของลูกศิษย์แต่ละคนจะถนัดแนวทางไหน

จากการสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ท่านอธิบายเกี่ยวกับเพลงเดี่ยวระนาดทุ้มของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ไว้ดังนี้

“ ครูพุ่มท่านชอบทำลูกภาษาต่าง ๆ สอดแทรกเข้าไปเล็กน้อย ๆ ทุกเดี๋ยวจะมีภาษาแทรกอยู่ทั้งหมด เช่น สารถี แขกมอญ กราวโน ก็เห็นมีลูกภาษาต่าง ๆ แทรกอยู่ทั้งหมด อย่างสารถีก็จะมีสำเนียงเขมรแทรกเข้าไปเล็กน้อย แยกมอญก็มีทั้งแขกและมอญ กราวโนก็จะมีฝรั่ง มีเงี้ยว ”

(สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์. 17 ตุลาคม 2557)

จากการที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบเกี่ยวกับเพลงเดี่ยวของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ว่าครูพุ่มมักจะสอดแทรกเอาสำเนียงภาษาต่าง ๆ เขาไว้ในเพลงเดี่ยวต่าง ๆ ที่ท่านประพันธ์ขึ้น อย่างละเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น เพลงสารถีท่านนำเอาสำเนียงภาษาเขมรสอดแทรกไว้ได้เพลงเดี่ยว เพลงแยกมอญท่านก็สอดแทรกทั้งสำเนียงแขก และสำเนียงมอญไว้ในเพลงเดี่ยว เพลงกราวโน ท่านก็สอดแทรกสำเนียงฝรั่งแล้วก็สำเนียงแบบเงี้ยวไว้ในเพลงเดี่ยว จึงทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในการประดิษฐ์ทำนองเพลงเดี่ยวกราวโนของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ได้ดังนี้

4.1 อัตลักษณ์การบรรเลงเดี่ยวของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์

4.1.1 การสอดแทรกสำเนียงภาษาต่าง ๆ

ครูพุ่ม บาปุยะวาทย์มักจะสอดแทรกเอาสำเนียงภาษาต่างๆใส่ไว้ในเพลงเดี่ยวของท่านเสมอ เพลงกราวโนในระนาดทุ้มทางนี้ก็เช่นกันท่านได้สอดแทรกเอาสำเนียงภาษาใส่ไว้ถึง 2 ภาษา

ด้วยกันคือ สำเนียงภาษาฝรั่งและสำเนียงแบบเพลงเงี้ยวมาใส่ไว้ในเพลงเดี่ยวกราวในระนาดทุ้ม อีกด้วย

สำเนียงฝรั่ง

เพลงเดี่ยวระนาดทุ้มทางครูพุ่ม บำปุษะวาทย์ นั้นจะพบลักษณะการดำเนินทำนองแบบ การตีไล่เสียงเป็นแบบคอร์ดสำเนียงฝรั่งอยู่หลายเดี่ยวด้วยกัน ซึ่งการดำเนินทำนองแบบการตีไล่ เสียงเป็นแบบคอร์ดสำเนียงฝรั่งนี้เป็นที่นิยมชมชอบของผู้ฟังและตัวผู้บรรเลงระนาดทุ้มหลาย ๆ ท่านเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยลักษณะการดำเนินทำนองดังกล่าวเมื่อนำเข้ามาสอดแทรกไว้ในเพลง เดี่ยวแล้วทำให้เป็นจุดดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ไม่น้อย และในเพลงเดี่ยวกราวในนี้ครูพุ่มได้ นำเอาลักษณะการดำเนินทำนองดังกล่าวมาใส่ไว้ในกลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 6 กลุ่ม ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 2 กลุ่มทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 4, กลุ่มลูกโยนเสียงเร ครึ่งที่ 2, ทำนองจบกลุ่ม ลูกโยนเสียงโดครั้งที่ 2

ตัวอย่างสำเนียงฝรั่งที่ครูพุ่มสอดแทรกไว้ในกลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 6

ประโยคที่ 1

- - - -	- - ม ช	- ช ล -	- - ช -	- ม -	- - ดิ ริ	- มี่ ฟิ -	- - มี่ -
- - - -	ชฺ ด - -	- - - -	ชฺ ฟ - ม	- ท -	ชฺ ล - -	- - - -	มี่ ริ - ดิ

ประโยคที่ 2

- ดิ - -	ดิ - ล ดิ	- - - -	ชฺ - ม -	- ดิ - -	- ด ช -	- ช - -	ฟ - ม -
- ช - -	- ช - -	- ช ม -	- ร - ด	- ช - -	ชฺ - - ฟ	- - ม -	- ร - ด

ประโยคที่ 3

- ดิ - -	- - ม ช	- ช ล -	- - ช -	- ม -	- - ดิ ริ	- มี่ ฟิ -	- - มี่ -
- ช - -	ชฺ ด - -	- - - -	ชฺ ฟ - ม	- ท -	ชฺ ล - -	- - - -	มี่ ริ - ดิ

ประโยคที่ 4

- ดิ - }	ดิ - ล ดิ	- - - -	ช - ม -	- ดิ - }	- ดช -	- ช - -	ฟ - ม -
- ช - }	- ช - -	- ช ม -	- ร - ด	- ช - }	ช - - ฟ	- - ม -	- ร - ด

จะเห็นได้ว่าลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 6 นี้เป็นการดำเนินทำนองโดยมีลักษณะการดำเนินทำนองเป็นแบบสำเนียงฝรั่งซึ่งครูพุ่ม บานปุยะวาทย์ ได้สอดแทรกเอาไว้ในเพลงเดี่ยวกราวใน

กลุ่มทำนองเนื้อแท้ กลุ่มที่ 2

ประโยคที่ 2, 4

ทิล - -	ช ม - -	ร ท - -	- ช - }	- - ท	ร - - ร ช	- - รร -	- ทิ - }
- - ท ร	- - ร ท	- - ลุ ช	- ช - }	ม ช - -	ช ท ร ช	ร ท - ท	- ท - }

กลุ่มทำนองเนื้อแท้ กลุ่มที่ 4

ประโยคที่ 4

- ฟ - ม	- ร - ท	- ล -	- ช - }	ม ช - -	ช ท - -	- - รร -	- ทิ - }
- - ม -	ร - ท -	- ล - ช	- ร - }	- - ท ร	- - ร ช	ร ท - ท	- ท - }

กลุ่มลูกโยนเสียงเร ครั้งที่ 2

ประโยคที่ 1

- - ร	- ร ม -	(ฟ) - - ช	- ล ท -	(ล) - - ล	- ช - ฟ	- - - ฟ	- ม - ร
- ล - -	- ลุ ท -	(ดิ) - - -	- ม ฟ -	(ม) - ม -	- ร - ด	- - ด -	- ท - ล

สำเนียงเงี้ยว

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ พิเชิต ชัยเสรี ท่านอธิบายเกี่ยวกับสำเนียงเงี้ยวในเพลงเดี่ยวกราวในระนาดทุ้มของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ไว้ดังนี้

“ ทำนองนี้ปรากฏอยู่ในระบำเงี้ยวของครูมนตรี --- มง/-
 -- แซะ /- -- มง/-แซะ- /- แซะ - มง/- - ตะลุ่ม/- ตุม-มง/- - -
 แต่ก็ไม่ใช่ที่ครูพุ่มจะไปเอาของครูมนตรีมานะ เพราะทำนอง
 เงี้ยวมาจากครูลมุล ครูลมุลท่านไปอยู่ที่คุ้มเจ้าหลวง เจ้าแก้วน
 รัฐทางเหนือ จึงได้เห็นแล้วนำกลับมาเล่นที่กรุงเทพฯ แล้วครู
 มนตรีจึงเอามาทำเป็นระบำเงี้ยวขึ้นมาเพราะฉะนั้นทำนองเงี้ยว
 นี้จะมาจากครูลมุลตั้งแต่สมัยไหนก็ไม่รู้ไม่ใช่ที่ครูพุ่มไป
 เอามาจากครูมนตรี ครูพุ่มเป็นคนฉลาดหลักแหลมมากเหตุที่
 ท่านนำสำเนียงเพลงเงี้ยวมาใส่ไว้ในเดี๋ยวนี้อีกก็เพื่อต้องการหาจุด
 พักเหนื่อยเพราะสำเนียงเงี้ยวเป็นสำเนียงซ้ำๆ จึงทำให้เหมาะสม
 ที่สุดที่จะนำมาใช้ในการพักเหนื่อย ”

(พิเชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์. 15 พฤศจิกายน 2557)

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์พิเชิต ชัยเสรี ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบที่มาของทำนองเพลงเงี้ยวที่สอดแทรกอยู่ในเพลงเดี่ยวกราวในระนาดทุ้มของครูพุ่ม บาปุยะวาทย์ ว่าครูพุ่มท่านได้ทำนองส่วนนี้มาจากระบำเงี้ยวของภาคเหนือ ซึ่งครูลมุล ยมะคุปต์ นำการแสดงนี้มาจากคุ้มเจ้าหลวง เจ้าแก้วนรัฐทางภาคเหนือมาเผยแพร่ในกรุงเทพฯ ครูพุ่มท่านเป็นคนที่ฉลาดหลักแหลมท่านจึงได้นำเอาทำนองเงี้ยวมาใส่ไว้ในเพลงนี้เพราะสำเนียงเงี้ยวมีการดำเนินทำนองแบบซ้ำ ๆ เหมาะที่จะใช้เป็นจุดพักเหนื่อยของผู้บรรเลง เป็นเหตุให้ครูพุ่มได้นำทำนองนี้มาสอดแทรกไว้ในเพลงเดี่ยวเพลงนี้ด้วย

ตัวอย่างสำเนียงแบบเพลงเงี้ยวที่ครูพุ่มสอดแทรกไว้ในโยนที่ 5 เสียงลา กลุ่มที่ 1

ประโยคที่ 3

----	--- ล	--- รั	--- ล	- รั - -	- รั - ล	- รั - -	--- ล
----	--- ร	--- ร	--- ร	- ร - -	- ร - ร	- - ล ล	- ล - ร

ประโยคที่ 4

----	--- ล	--- รั	--- ล	- รั - -	- รั - ล	- รั - -	--- ล
----	--- ร	--- ร	--- ร	- ร - -	- ร - ร	- - ล ล	- ล - ร

ประโยคที่ 5

----	--- ล	--- รั	--- ล	- รั - -	- รั - ล	- - ล รั	--- ล
----	- ล - ร	--- ร	- ล - ร	- - - ล	- - - ร	- รั - -	- ล - ร

ประโยคที่ 6

----	--- ล	--- รั	--- ล	- รั - -	- รั - ล	- - ล รั	--- ล
----	- ล - ร	--- ร	- ล - ร	- - - ล	- - - ร	- รั - -	- ล - ร

ประโยคที่ 7

--- ล	- รั - -	- รั - ล	- รั - ล	--- รั	- ล - -	- รั - ล	- รั - ล
- - ล -	- ร - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล	- - ร -	- ล - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล

ประโยคที่ 8

--- ล	- รั - -	- รั - ล	- รั - ล	- - รั	- ล - -	- รั - ล	- รั - ล
- - ล -	- ร - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล	- - ร -	- ล - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล

ประโยคที่ 9

----	--- ล	----	--- ล	- รั - -	--- รั	----	--- ล
----	- ล - -	- ร - ล	----	--- มุ	- ล - -	--- ล	--- ล

ประโยคที่ 10

- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- รั - -	- - - รั	- - - -	- - - ล
- - - -	- ล - -	- ร - ล	- - - -	- - - ม	- ล - -	- - - ล	- - - ล

ประโยคที่ 11

- รั - -	- - - รั	- - - -	- - - ล	- รั - -	- - - รั	- - - -	- - - ล
- - - ม	- ล - -	- - - ล	- - - ล	- - - ม	- ล - -	- - - ล	- - - ล

จะเห็นได้ว่าลักษณะการดำเนินทำนองของกลุ่มลูกโยนเสียงลากกลุ่มทำนองที่ 1 นี้เป็นการดำเนินทำนองโดยมีลักษณะการดำเนินทำนองเป็นแบบสำเนียงแบบเพลงเงี้ยวแล้วค่อยทอนสำนวนลงไปเรื่อยจนหมดสำเนียงแบบเงี้ยวซึ่งก็เป็นอีกหนึ่งสำนวนที่ครูพุ่มได้สอดแทรกไว้ในเพลงเดี่ยวกราวใน

4.1.2 การตีดูครบปลายจังหวะ

การดูดี คือ ตีกดซ้ายเปิดขวา เสียงดูดีที่เกิดจากการบังคับเสียงโดยใช้มือทั้งสองร่วมกัน บังคับเสียงคือการตีมือขวาด้วยเสียงเปิดแล้วห้ามเสียงด้วยมือซ้าย หรือการปฏิบัติในท่าตรงข้าม คือเปิดซ้ายห้ามขวาโดยแบ่งเป็นดูขึ้นและดูลง สำหรับเพลงเดี่ยวกราวในระนาดทุ้มทางนี้เน้นผู้วิจัยพบวิธีการตีดูดี ระนาดทุ้มที่เป็นอัตลักษณ์ของครูพุ่ม บำปยุะวาทย์ ซึ่งจะแตกต่างจากการตีดูดีระนาดทุ้มของท่านอื่นๆคือลักษณะของการดูดีของครูพุ่มจะเป็นการดูครบที่ช่วงปลายของจังหวะ

จากการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ พิเชิต ชัยเสรี ได้กล่าวถึงการตีดูดีที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวของครูพุ่ม บำปยุะวาทย์ไว้ว่า

“ อย่างลูก $\overbrace{\text{ชชชช}}^{\text{ชชชช}}$ -ลทด $\overbrace{\text{ช-ล}}^{\text{ช-ล}}$ ทดรม ลูกนี้ครู
พุ่มจะไม่ค่อยตี ดีบ้างเหมือนกันแต่น้อยมาก ส่วนมากครูพุ่ม
มักจะทำแบบนี้ $\overbrace{\text{ชชชช}}^{\text{ชชชช}}$ -ลทด $\overbrace{\text{ช-ล}}^{\text{ช-ล}}$ ทดรม จะดีเป็นลักษณะ

รวบรวมดูตอนปลายจังหวะ อย่างนี้ก็มีปรากฏเป็นของครูพุ่มที่
 คนอื่นเขาก็ไม่ได้แบบนี้ ลักษณะอย่างนี้แหละที่ถือเป็นอัตลักษณ์
 เป็นลักษณะที่ แสดงตัวตนออกมา

(พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์. 15 พฤศจิกายน 2557)

จากการสัมภาษณ์ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าครูพุ่ม บานปุยะวาทย์ มีอัตลักษณ์การตีลูกดูดเป็น
 ของตัวเอง จะตีไม่เหมือนใครกล่าวคือวิธีการตีดูดของครูพุ่มนั้นจะเป็นการดูดรวบในช่วงปลายของ
 จังหวะ แตกต่างจากท่านอื่นๆ จึงทำให้เกิดเป็นจุดเด่นของท่านเอง

ตัวอย่างการตีดูดรวบปลายจังหวะที่พบในเพลงกราวใน

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 3

ประโยคที่ 5

---	ทุ	ล ุ ท ด ร	- - -	ร	ม พ ทุ ล	- -	ดี ท	- - - -	- -	ล ทุ	- - - -
--	ร -	- - - -	- -	ล -	- - - -	- - - -	ล ทุ	พ ม	- - - -	พ ม	ร ท

กลุ่มลูกโยนเสียงเร ครั้งที่ 2

ประโยคที่ 3

(	ร	-	ม	-	ร -	ด	ร	ด	ท	ด	-	ท	-	ล	- -	ร -	ล ุ	ท	ด	ร	- -
ล ุ	ท	-	-	ล ุ	-	ทุ	ล ุ	ทุ	พ ทุ	ทุ	-	พ ทุ	-	ม ทุ	- - -	ทุ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	

กลุ่มลูกโยนที่ 4 เสียงมี

ประโยคที่ 2

- -	ล -	ม	พ ทุ	ล	- -	ม	พ	ทุ	ล - -	- -	ม -	ท	ด	ร	ม	- -	ท	ด	ร	ม - -
- - -	ร	- - - -	-	ร - -	- - - -	- - -	ล	- - - -	- - - -	-	ล - -	- - - -	- - - -	- - - -						

กลุ่มลูกโยนที่ 6 เสียงฟา

ประโยคที่ 9

--ฟฟ -	- ล ทั รั	-- ลล -	- ท ด ร	-- ลล -	- ท ด ร	--- ท	ด ร ม ฟ
--- ฟ	---	--- ล	---	--- ล	---	-- ล -	---

ประโยคที่ 10

--ฟฟ -	- ล ทั รั	-- ลล -	- ท ด ร	-- ลล -	- ท ด ร	--- ท	ด ร ม ฟ
--- ฟ	---	--- ล	---	--- ล	---	-- ล -	---

ประโยคที่ 11

-- ลล -	- ท ด ร	--- ท	ด ร ม ฟ	-- ลล -	- ท ด ร	--- ท	ด ร ม ฟ
--- ล	---	-- ล -	---	--- ล	---	-- ล -	---

ทำนองจบกลุ่มลูกโยนเสียงโด ครั้งที่ 2

ประโยคที่ 2

--ซซ	- ล ท ด	--- ล	ท ด ร ม	รั ด - -	ด ล - -	ซ ม - -	- ด - -
--- ซ	---	-- ซ -	---	- - ม ซ	- - ซ ม	- - ร ด	- ด - -

ตัวอย่างการตีดูรวบปลายจังหวะที่พบในเพลงพญาโศก

ประโยคที่ 6

มร-ทล	-ซ-ลท	-สม ร -	มร - -	--- รั	- ม ฟ ซ	- ม ฟ ซ	ลท - -
- ท - ซ	ร - ซ -	ท - - ท	- ท ล ซ	--- ร	---	ร - - -	---

ประโยคที่ 13

--ทท -	ร ท - -	ล ฟ - -	- รั - -	--- ลล	- ท ด ร	- ท ด ร	มฟ - -
--- ท	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	--- ล	---	ล - - -	---

4.1.3 การดำเนินทำนองให้มีสัมผัสของระนาดทุ้ม

รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ได้กล่าวถึงการดำเนินทำนองให้มีสัมผัสของระนาดทุ้มที่เป็นอัต-ลักษณะเฉพาะตัวของครุพุ่ม บาปุยะวาทย์ ไว้ว่า

ท่านมีวิธีของท่าน คนอื่นก็ตีไม่เหมือนท่าน เช่นลูกนี้
-มรท/รทลช/ชมรท/-ท-- / ครุพุ่มจะไม่ตี -มรท/รทลช/ชมรท/-
ท-- / แต่จะตีแบบนี้ -มรท/-ทลช/-มรท/-ท--/ จะตีเอาให้มีเนื้อ
มันดูดุเสียงไปในตัวกลายเป็นเสียงหนีบหนับๆ อย่างที่ฉันเคย
บอกว่า ทุ้มเนื้อต้องตีให้อึดอัดเข้าไว้ -มรท/-ทลช/-มรท/-ท--/
เสียงมันจะดูด ๆ ๆ นี้แหละลักษณะครุพุ่ม

(พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์. 15 พฤศจิกายน 2557)

จากการสัมภาษณ์ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าครุพุ่มมีวิธีการตีระนาดทุ้มที่เป็นอัตลักษณะของตัวเองฟังแล้วจะรู้ทันทีว่าเป็นทางของท่านเพราะท่านตีไม่เหมือนใครเช่น -มรท/รทลช/ชมรท/-ท-- ท่านจะไม่ตีติดกันแบบนี้แต่ท่านจะเว้นว่างโน้ตตัวแรกของห้องเพลงเพื่อเปิดโอกาสให้มีช่องว่างในการใช้มือดูดุเสียง -มรท/-ทลช/-มรท/-ท-- / จึงเกิดเป็นอัตลักษณะของครุพุ่มขึ้นมา

ตัวอย่างการดำเนินทำนองให้มีสัมผัสของระนาดทุ้มในเพลงเดี่ยวพญาโศก

ประโยคที่ 9

----	ท ล - -	- ม - -	- ช - -	- ร - -	ช ม - -	- ท - -	- ร - -
----	- - ช ม	- - ร ท	- - ม ร	- ร - -	- - ร ท	- - ล ช	- - ท ล

ประโยคที่ 10

- ม - -	- ท - -	- ล - -	- ม - -	- ท - -	- ล - -	ล ช - -	- ร - -
- - ร ท	- - ล ช	- - ช ม	- - ร ท	- - ล ช	- - ช ม	- - ม ร	- ร - -

ตัวอย่างการดำเนินทำนองให้มีสัมผัสของระนาดทุ้มในเพลงเดี่ยวแขกมอญ

ประโยคที่ 3, ประโยคที่ 49

- ร - -	- ช - -	- ล - -	- ด - -	- ช - -	- ร - -	- ฟ - -	- ร - -
ล - ด ล	- - ฟ ร	- - ช ฟ	- - ล ช	- - ฟ ร	- - ด ท	- - ร ด	- ร - -

4.1.4 การดำเนินทำนองแบบเน้นการใช้มือซ้าย

รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ได้กล่าวถึงการดำเนินทำนองแบบเน้นการใช้มือซ้ายที่เป็นอัต-ลักษณะเฉพาะตัวของครุพุ่ม บาปุยะวาทย์ไว้ว่า

“ มีอยู่ลูกหนึ่งของครุพุ่มเนี่ยที่ถือเป็นอัตลักษณะจริง ๆ เลย
ของ ครุพุ่ม ครุพุ่มจะตีลูกนี้ในทุกเพลง ในเขตนอกก็มี ในกราว
ในก็มี แม้แต่ในเพลงสาธการก็มีเป็นมือที่ไม่เห็นคนอื่นเขาตี - - ท
- / ร ท - ร / - ท - ร / ม ช - ม / - - ช - / ม ช - ม / - ช - ม / ร
ท - ร / ลูกนี้ครุพุ่มตีมากที่สุดและใช้ทุกเพลง”

(พิชิต ชัยเสรี, สัมภาษณ์. 15 พฤศจิกายน 2557)

จากการสัมภาษณ์ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าครุพุ่มยังมีอัตลักษณะอีกหนึ่งอย่างที่ท่านใช้บ่อย
ใช้ทุกเพลงและครุท่านอื่นก็ไม่มีใครใช้ลูกนี้คือ การดำเนินทำนองแบบเน้นการใช้มือซ้ายดังทำนอง
ต่อไปนี้ - - ท - / ร ท - ร / - ท - ร / ม ช - ม / - - ช - / ม ช - ม / - ช - ม / ร ท - ร /

ตัวอย่างการดำเนินทำนองแบบเน้นการใช้มือซ้าย กลุ่มลูกโยนที่ 4 เสียงมี

ประโยคที่ 4

- - ม -	- - - -	- - ม -	- ร - ร	$\overbrace{- - ร -}$	- - - -	$\overbrace{- - ร -}$	- - - -
- - ช ม	- - $\overbrace{ม}$ -	- ม ช ร	- - ร -	ร - ท ร	- - $\overbrace{ร}$ -	- ร ท ม	- - - -

ประโยคที่ 5

- มี่ -	- - - -	- มี่ -	- รี่ - รี่	- - รี่ -	- - - -	- - รี่ -	- - - -
- ชู ม	- - มม -	- ม ชู ร	- - ร -	ร - ท ร	- - รร -	- ร ท ม	- - - -

ประโยคที่ 6

- มี่ - -	- รี่ - -	- รี่ - -	- มี่ - -	- มี่ - -	- รี่ - -	- รี่ - -	- มี่ - -
- ชู - ม	- รท - ร	- ท - ร	- มช - ม	- ชู - ม	- รท - ร	- ท - ร	- มช - ม

4.2 อัดลักษณะของการตีเดี่ยวกราวในระนาดทุ้ม

4.2.1 การตีต่างมือ

การตีต่างมือเป็นกลวิธีการบรรเลงระนาดทุ้มที่เป็นที่นิยมในหมู่นักระนาดทุ้มเป็นอย่างมาก ในเพลงเดี่ยวกราวในระนาดทุ้มของครูพุ่ม บำปยุะวาทย์ นี้ท่านได้สอดแทรกเอาทำนองการบรรเลงแบบต่างมือใส่ไว้ในเพลงเดี่ยวกราวในอย่างกลมกลืนและลงตัวดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการตีต่างมือ

ตัวอย่างการตีต่างมือกลุ่มลูกโยนเสียงโต กลุ่มทำนองที่ 8

ประโยคที่ 1

- - ดี่ -	ดี่ - ดี่ ชู	- - ชู -	ชู - ชู ม	- - ชู -	ชู - ชู ม	- - ม -	ม - ม ด
ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -

ประโยคที่ 2

- - ดี่ -	ดี่ - ดี่ ชู	- - ชู -	ชู - ชู ม	- - ชู -	ชู - ชู ม	- - ม -	ม - ม ด
ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -	ชู ชู - ชู	- ชู - -

ประโยคที่ 3

⌈ - - ดิ - ⌋	ช - ช ม	- - ม -	ม - ม ด	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ด
ชช- ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 4

⌈ - - ดิ - ⌋	ช - ช ม	- - ม -	ม - ม ด	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ด
ชช- ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -	ชช - ช	- ช - -

ตัวอย่างการตีถ่างมือกลุ่มลูกโยนเสียงเร กลุ่มทำนองที่ 2 ประโยคที่ 1

⌈ - - ริ ริ ⌋	- - ริ -	- - มิ มิ	- - มิ -	- - มิ มิ	- - มิ -	⌈ - - ริ ริ ⌋	- - ริ -
- ร ท ร	- ร - -	- ม ช ม	- ม - -	- ม ช ม	- ม - -	- ร ท ร	- ร - -

ประโยคที่ 2

⌈ - - ริ ริ ⌋	- - ริ -	- - มิ มิ	- - มิ -	- - มิ มิ	- - มิ -	⌈ - - ริ ริ ⌋	- - ริ -
- ร ท ร	- ร - -	- ม ช ม	- ม - -	- ม ช ม	- ม - -	- ร ท ร	- ร - -

ตัวอย่างการตีถ่างมือกลุ่มลูกโยนที่ 3 ลูกโยนเสียงที

ประโยคที่ 1

ริ ท - -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- ริ - ล	⌈ - - ล - ⌋	- ริ - ท	- - ท -
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ล -	- ล ฟ ล	- - ท -	- พ ร ท

ประโยคที่ 2

ริ ท - -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- ริ - ล	⌈ - - ล - ⌋	- ริ - ท	- - ท -
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ล -	- ล ฟ ล	- - ท -	- พ ร ท

ตัวอย่างการตีถ่างมีออกกลุ่มลูกโยนที่ 4 ลูกโยนเสียงมี

ประโยคที่ 4

- - มี -	- - - -	- - มี -	- รั - รั	- - รั -	- - - -	- รั -	- - - -
- - ฌ ม	- - มี -	- ม ฌ รั	- - รั -	รั - ฌ รั	- - รั -	- รั ฌ ม	- - - -

ประโยคที่ 5

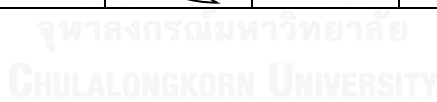
- มี -	- - - -	- มี -	- รั - รั	- - รั -	- - - -	- รั -	- - - -
- ฌ ม	- - มี -	- ม ฌ รั	- - รั -	รั - ฌ รั	- - รั -	- รั ฌ ม	- - - -

ประโยคที่ 6

- มี -	- รั -	- รั -	- มี -	- มี -	- รั -	- รั -	- มี -
- ฌ - ม	- รั ฌ - รั	- ฌ - รั	- มี ฌ - ม	- ฌ - ม	- รั ฌ - รั	- ฌ - รั	- มี ฌ - ม

ประโยคที่ 7

- รั -	- มี -	- รั -	- มี -	- รั -	- มี -	- รั -	- มี -
- ฌ - รั	- มี ฌ - ม	- ฌ - รั	- มี ฌ - ม	- ฌ - รั	- มี ฌ - ม	- ฌ - รั	- มี ฌ - ม

กลุ่มลูกโยนที่ 5 เสียงลา

ประโยคที่ 3

- - - -	- - - ล	- - - รั	- - - ล	- รั - -	- รั - ล	- รั - -	- - - ล
- - - -	- - - รั	- - - รั	- - - รั	- รั - -	- รั - รั	- - ล ล	- ล - รั

ประโยคที่ 4

- - - -	- - - ล	- - - รั	- - - ล	- รั - -	- รั - ล	- รั - -	- - - ล
- - - -	- - - รั	- - - รั	- - - รั	- รั - -	- รั - รั	- - ล ล	- ล - รั

ประโยคที่ 5

----	--- ด	--- รั	--- ด	รั ---	รั - ด	--- ด รั	--- ด
----	- ด - รั	--- รั	- ด - รั	--- ด	--- รั	- รั ---	- ด - รั

ประโยคที่ 6

----	--- ด	--- รั	--- ด	รั ---	รั - ด	--- ด รั	--- ด
----	- ด - รั	--- รั	- ด - รั	--- ด	--- รั	- รั ---	- ด - รั

ประโยคที่ 7

--- ด	- รั - -	รั - ด	รั - ด	--- รั	- ด - -	รั - ด	รั - ด
- - ด -	- รั - รั	- - รั ด	- - รั ด	- - รั -	- ด - รั	- - รั ด	- - รั ด

ประโยคที่ 8

--- ด	- รั - -	รั - ด	รั - ด	--- รั	- ด - -	รั - ด	รั - ด
- - ด -	- รั - รั	- - รั ด	- - รั ด	- - รั -	- ด - รั	- - รั ด	- - รั ด

ประโยคที่ 9

----	--- ด	----	--- ด	รั ---	--- รั	----	--- ด
----	- ด - -	- รั - ด	----	--- รั	- ด - -	--- ด	--- ด

ประโยคที่ 10

----	--- ด	----	--- ด	รั ---	--- รั	----	--- ด
----	- ด - -	- รั - ด	----	--- รั	- ด - -	--- ด	--- ด

ประโยคที่ 11

รั - -	--- รั	---	--- ด	รั ---	--- รั	----	--- ด
--- รั	- ด - -	--- ด	--- ด	--- รั	- ด - -	--- ด	--- ด

ตัวอย่างการตีถ่างมือกลุ่มลูกโยนที่ 6 เสียงฟา

ประโยคที่ 5

ล ฟ - -	- - ลล -	- ฟ - -	- - ลล -	ท ล - -	- - ทท -	ล - -	- - ทท -
- - ฟล	- - ล -	ล ล - ล	- - ล -	- - ล ท	- - ท -	ท ท - ท	- - ท -

ประโยคที่ 6

รื ท - -	- - รร -	- ท - -	- - รร -	พื ม - -	- - ฟฟ -	พื - -	- - ฟฟ -
- - ท ร	- - ร -	ร ร - ร	- - ร -	- - ม ฟ	- - ฟ -	ฟ ล - ฟ	- - ฟ -

ประโยคที่ 7

ล ฟ - -	- - ลล -	- ฟ - -	- - ลล -	ท ล - -	- - ทท -	ล - -	- - ทท -
- - ฟล	- - ล -	ล ล - ล	- - ล -	- - ล ท	- - ท -	ท ท - ท	- - ท -

ประโยคที่ 8

รื ท - -	- - รร -	- ท - -	- - รร -	พื ม - -	- - ฟฟ -	พื - -	- - ฟฟ -
- - ท ร	- - ร -	ร ร - ร	- - ร -	- - ม ฟ	- - ฟ -	ฟ ล - ฟ	- - ฟ -

4.2.2 การตีกระทบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การตีกระทบนับเป็นกลวิธีการบรรเลงอีกหนึ่งแบบที่ครูพุ่ม บานปุยะวาทย์ มักจะนำเอากลวิธีการบรรเลงนี้มาใช้ในเพลงเดี่ยวของท่าน ซึ่งในเพลงเดี่ยวกราวในนี้ก็มีการใช้กลวิธีการตีกระทบอยู่หลายครั้งดังตัวอย่างต่อไปนี้

กลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 4

ประโยคที่ 2,5

- - ม ร	- - รร -	ม ร - -	ด ร ม ชู	☀	☀	ม - - ชู	ม ร - -	ด ร ม ชู
- - - -	ด ชู - ด	- - ด ชู	- - - -	- - ชู -	- - ชู -	- - ด ชู	- - - -	- - - -

กลุ่มลูกโยนเสียงโต กลุ่มทำนองที่ 5

ประโยคที่ 6

- ดัด - -	ลุล - - ม	- มม - -	ด - ชช -	- ชช - -	ลุล - - รั	ม่ รั - รั	- - ดัด -
- - ด -	- ช - ม	- - ม -	- ม - ช	- - ช -	- ช - รั	- - ดั -	ดั ช - ดั

กลุ่มลูกโยนเสียงเร กลุ่มทำนองที่ 2

ประโยคที่ 7

- ช - -	- รั - ช	- - มม -	- รั - -	- ช - -	- รั - ช	- - มม -	- รั - -
ม - ม รั	- รั - -	ม รั - รั	- รั - -	ม - ม รั	- รั - -	ม รั - รั	- รั - -

ประโยคที่ 8

- - - }	ล ช - -	- ช - -	มม - รั	- - - }	ล ช - -	- ช - -	มม - รั
- ท - }	- - ม รั	ท - ม รั	- รั - รั	- ท - }	- - ม รั	ท - ม รั	- รั - รั

ประโยคที่ 9

- ช - -	- รั - ช	- - มม -	- รั - -	- ช - -	- รั - ช	- - มม -	- รั - -
ม - ม รั	- รั - -	ม รั - รั	- รั - -	ม - ม รั	- รั - -	ม รั - รั	- รั - -

กลุ่มทำนองเนื้อแท้ของเพลงกราวใน

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 1

ประโยคที่ 6

พม-ม -	ฟ - ล รั	- - มั รั	ดํ ทํ ลฟ	- - - -	ร ม ฟ ล	ทํ ล - -	- - - ช
- รั - ฟ	- ล - รั	- - ม รั	ด ท ล ฟ	- - ล ท	- - - -	- - ฟ ม	ฟ - ฟ -

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 2

ประโยคที่ 2

ทํ ี ล - -	ช ม - -	ว ท - -	- ช - -	- - ท ว	- - ร ช	- - ร ร -	- ท - -
- - ท ว	- - ร ท	- - ล ช	- ช - -	ม ช - -	ช ท ร ช	ว ท - ท	- ท - -

ประโยคที่ 4

ท ล - -	ช ม - -	ว - - -	- ช - -	ม ช - -	ช ท - -	- - ร ร -	- ท - -
- - ท ว	- - ร ท	- - ล ช	- ช - -	- - ท ว	- - ร ช	ว ท - ท	- ท - -

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 4

ประโยคที่ 4

- พ - ม	- ร - ท	- - ล -	- ช - -	ม ช - -	ช ท - -	- - ร ร -	- ท - -
- - ม -	ว - ท -	- ล - ช	- ร - -	- - ท ว	- - ร ช	ว ท - ท	- ท - -

ประโยคที่ 5

ล ท ด ร	- ร - -	- - ล ล -	- พ - -	พ - ร ร -	- - ร -	- - ม -	- - พ -
- - - -	- ร - -	ล ร - พ	- พ - -	- ล - ร	ล ร - -	ท ม - -	ด พ - -

เนื้อแท้กลุ่มที่ 5

ประโยคที่ 4

ว ท - -	ม ร - -	ว ท - -	- พ - -	ท ล - -	- ม - -	ท ล - -	- - ล -
- - ล พ	- - ท ล	- - ล พ	- พ - -	- - พ ม	- ม - -	- - พ ม	พ - พ - ร

กลุ่มลูกโยนที่ 5 เสียงลา กลุ่มที่ 2

ประโยคที่ 1

- - - -	- ฅม ฅ	- - - ล	- - - }	- รุ - }	- - รุ ฅ	- - - ล	- - - }
- - - -	- ฅ - ฅ	- - ล ล	ล - - }	- ร - }	- ท ร ฅ	- - ล ล	ล - - }

ประโยคที่ 2

- - - -	- ฅม ฅ	- - - ล	- - - }	- รุ - }	- - รุ ฅ	- - - ล	- - - }
- - - -	- ฅ - ฅ	- - ล ล	ล - - }	- ร - }	- ท ร ฅ	- - ล ล	ล - - }

จากตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้แสดงในข้างต้นจะเห็นได้ว่าครูพุ่ม บาบุยะวาทย์จะใช้กลวิธีการบรรเลงแบบการตีกระทบผสมผสานไว้ในเพลงเดี่ยวเพื่อให้เกิดสีสันในการดำเนินทำนองของเพลงเดี่ยว และยังเป็นการเพิ่มความยากให้มากขึ้น เหมาะที่จะใช้ในการบรรเลงอวดฝีมือ

4.2.3 การตีลอยจังหวะ

การตีลอยจังหวะเป็นกลวิธีการบรรเลงที่พบอยู่ในเพลงเชิดนอก เพลงทยอยเดี่ยว และเพลงกราวใน ซึ่งเดี่ยวกราวในระนาดทุ้มทางนี้ก็เช่นกัน ครูพุ่มได้สอดแทรกกลวิธีการบรรเลงแบบการตีลอยจังหวะเอาไว้ในกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 3, กลุ่มลูกโยนที่ 6 เสียงฟา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการตีลอยจังหวะกลุ่มลูกโยนเสียงโดกลุ่มทำนองที่ 3

กลุ่มลูกโยนเสียงโด กลุ่มทำนองที่ 3

ประโยคที่ 1

(ลอย.....

- - - -	- - ฅม -	- - - -	- - ฅม -	- - - -	- - ฅม -	- - - -	- - ฅม -
- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม

ประโยคที่ 2

-- มม -	-- มม -	-- มม -	-- มม -	म्म - มม -	म्म - มม -	म्म - มม -	म्म - มม -
--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม

ประโยคที่ 3

-พ ชล	ที่ ดั รั มั	-----	-----	รัตติ - ดั	รั มั - -	มรัตติลชฟ	มรดทลชฟ
-----	-----	-----	-----	- ที่ - -	-----	-----	- - - มุ

ประโยคที่ 4

-----	-- มม -	-----	-- มม -	-----	-- มม -	-----	-- มม -
-----	--- ม	-----	--- ม	-----	--- ม	-----	--- ม

ประโยคที่ 5

-- มมุ -	-- มมุ -	-- มมุ -	-- มมุ -	म्म - มม -	म्म - มม -	म्म - มม -	म्म - มม -
--- มุ	--- มุ	--- มุ	--- มุ	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม

ประโยคที่ 6

พชุลท	ด ร ม พ	ชล ที่ ดั	รั มั - -	รัตติ - ดั	รั มั - -	มรัตติลชฟ	มรดทลชฟ
-----	-----	-----	-----	- ที่ - -	-----	-----	- - - มุ

ประโยคที่ 7

-----	-- มม -	-----	-- มม -	-----	-- มม -	-----	-- มม -
-----	--- ม	-----	--- ม	-----	--- ม	-----	--- ม

ประโยคที่ 8

-- มมุ -	-- มมุ -	-- มมุ -	-- มมุ -	म्म - มม -	म्म - มม -	म्म - มม -	म्म - มม -
--- มุ	--- มุ	--- มุ	--- มุ	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม

ประโยคที่ 9 .....หมดล่อย)

พื ชู ลุ ท	ด ร ม พ	ชื - - -	- - - ชื
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ด

กลุ่มลูกโยนที่ 6 เสียงฟา

ประโยคที่ 3 (ลอย.....

- - ลุ ท	- ด - ร	- - - ฟล	- - - ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - ล -	- - - -	- - ม -	- ม - ฟ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 4

...

.....หมดล่อย)

- - ทล -	- - ฟม -	- - - -	- - - ล				ฟ
- - - ฟ	- - - ร	- ด - ท	- ล - ฟ				ฟ

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยเรื่องวิเคราะห์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครุพุ่ม บำปยุะวาทย์มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ซึ่งมีผลการวิจัยจะเรียงตามวัตถุประสงค์ดังนี้

การศึกษาบริบทของเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครุพุ่ม บำปยุะวาทย์ พบว่าทางเดียวทางนี้สืบทอดมาจากครุสาขาติ คล้ายจินดา โดยครูศึบศักดิ์ ดุริยประณีต เพลงกราวในเป็นเพลงเดี่ยวหน้าพาทย์ชั้นสูงที่นักดนตรีนิยมนำมาบรรเลงเพื่ออวดฝีมือ มีลักษณะเป็นเพลงเดี่ยวที่มีลูกโยนทั้งหมด 6 ลูกโยนและต้องมีทำนองเนื้อแท้ที่ครบถ้วน เป็นเพลงที่พิเศษกว่าเพลงอื่นทั้งยาวและ ยากประกอบกับมีเม็ดพรายต่าง ๆ มากมายรวบรวมเอาเนื้อหาทางดุริยางค์ไว้ในเพลงเดี่ยวอย่างครบถ้วน การวิเคราะห์สังคีตลักษณะและกลวิธีพิเศษในการเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้นทาง ครุพุ่ม บำปยุะวาทย์ พบว่า เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวในทางครุพุ่ม บำปยุะวาทย์ มีทั้งหมด 6 กลุ่มลูกโยน คือ กลุ่มลูกโยนเสียง โด เร ที มี ลา ฟา กลุ่มทำนองเนื้อแท้ของเพลงกราวในมีการใช้กลุ่มเสียงปัญญามูล 3 กลุ่มคือ กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ X ล ท X ในระดับเสียงกลางแหบ กลุ่มเสียงปัญญามูล ช ล ท X ร ม X ระดับเสียงใน และกลุ่มเสียงปัญญามูล ล ท ด X ม ฟ X ในระดับเสียงทางกลาง ใช้จังหวะฉิ่งแบบพิเศษ คือ ฉิ่งเสียงหนึ่งอย่างเดียว ใช้หน้าทับกราวนอกกำกับจังหวะเพื่อให้ทำนองกระชับรวดเร็ว พบการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงได้แก่ การตีฉิ่งจังหวะ การตีสะเดาะ การตีสะบัด การตีขยี้ การตีโขก การตีตุต การกวาด การตีเสียงเที่ยว การตีกระทบ การตีถ่างมือ การตีเสี้ยวมือ การตีเตะเสียง การตี้อยอย การตีลอยจังหวะ การศึกษาวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน สามชั้น ทางครุพุ่ม บำปยุะวาทย์ พบว่า อัตลักษณ์การบรรเลงเดี่ยวของครุพุ่ม บำปยุะวาทย์ คือ การสอดแทรกสำเนียงภาษาต่างๆ การตีตุตรวบปลายจังหวะ การดำเนินทำนองให้มีสัมผัสของระนาดทุ้ม การดำเนินทำนองแบบเน้นการใช้มือซ้าย

จากการศึกษาพบว่าเพลงเดี่ยวระนาดทุ้มกราวในสามชั้น ทางครุพุ่ม บำปยุะวาทย์ สะท้อน ภูมิปัญญาและความสามารถในการบรรเลงระนาดทุ้มของครุพุ่ม บำปยุะวาทย์ ได้อย่าง

ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวขานว่าครูพุ่มเป็นหนึ่งในนักดนตรีที่มีอัจฉริยะในด้านการบรรเลง
ระนาดทุ้มแห่งยุครัตนโกสินทร์ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในหมู่นักดนตรีไทยมาจนถึงปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูพุ่ม บำปยุะวาทย์ เป็นนักดนตรีที่มีความสามารถมาก
ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทย ผู้วิจัยคิดว่ายังมีผลงานการประพันธ์ทางเดี่ยวของครูพุ่ม
บำปยุะวาทย์ อีกหลายเพลงที่น่าสนใจและยังไม่ถูกนำมาศึกษาเช่น เพลงเชิดนอก เพลงทยอย
เดี่ยว เพลงกราวไน้ที่ครูพุ่ม บำปยุะวาทย์ ต่อให้ลูกศิษย์ท่านอื่นๆ ซึ่งผลงานเหล่านั้นล้วนแต่มี
คุณค่าสมควรแก่การนำมาวิจัยและรักษาสืบต่อไป

รายการอ้างอิง

ข้าคม พรประสิทธิ์. 28 มกราคม 2555. **สัมภาษณ์**

ชนัสถ์นันท์ ประกายสันติสุข. 2552. **วิเคราะห์เดี่ยวขอตัวเพลงกราวในทางครูแสง**

อภัยวงศ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นตพจน์ทิ เจริญ. 2552. **วิเคราะห์เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงกราวใน: กรณีศึกษา ครูอุทัย**

แก้วละเอียด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาดุริยางค์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุษกร สำโรงทอง. 5 สิงหาคม 2556. **สัมภาษณ์**

ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน. 11 กุมภาพันธ์ 2555. **สัมภาษณ์.**

พิชิต ชัยเสรี. 15 ตุลาคม 2557. **สัมภาษณ์**

พิชิต ชัยเสรี. 15 พฤศจิกายน 2557. **สัมภาษณ์**

พิชิต ชัยเสรี. 8 มกราคม 2555. **สัมภาษณ์**

พูนพิศ อมาตยกุล. 2529. **ดนตรีวิจักษ์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยามสมัย

มนตรี ตราโมท. 2538. **ศัพท์สังคีต.** กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร.

สงบศึก ธรรมวิหาร. 2540. **ดุริยางค์ไทย.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สงบศึก ธรรมวิหาร. 2542. **ดุริยางค์ไทย.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สืบศักดิ์ ดุริยประณีต. 17 ตุลาคม 2557. **สัมภาษณ์.**

สืบศักดิ์ ดุริยประณีต. 24 กรกฎาคม 2554. **สัมภาษณ์.**

สืบศักดิ์ ดุริยประณีต. 30 มิถุนายน 2555. **สัมภาษณ์.**

สืบศักดิ์ ดุริยประณีต. 6 สิงหาคม 2554. **สัมภาษณ์.**

สืบศักดิ์ ดุริยประณีต. 7 มกราคม 2555. **สัมภาษณ์.**

สืบศักดิ์ ดุริยประณีต. 8 มกราคม 2555. **สัมภาษณ์.**

ภาคผนวก ก.

โน้ตเพลงกราวในทำนองหลัก สองชั้น (มือซ้อง)

-- ร ม	- ช - ล	- ช - -	- คํ - คํ	- มํ - มํ	- มํ - รํ	- คํ - ล	- ช - คํ
- ค - -	- ชุ - ลุ	- ชุ - ค	- - - -	- ม - ช	- ม - ร	- ค - ม	- ร - ค

รํ คํ - -	คํ ล - -	ล ช - -	ช ม - -	รํ คํ - -	คํ ล - -	ล ช - -	ช ม - -
- - ล ช	- - ช ม	- - ม ร	- - ร ค	- - ล ช	- - ช ม	- - ม ร	- - ร ค

- - - ค	- - - ค	- - - ค	- - ค -	- - - ค	- - - ค	- - - ค	- - คํ -
- ชุ - -	- ชุ - -	- ชุ - -	- - ค -	- ชุ - -	- ชุ - -	- ชุ - -	- - ค -

- - - ค	- ค - ค	- - - ค	- ค - ค	- - - ค	- - ร ม	- ม ร -	ร ม - ร
- ชุ - -	- ชุ - -	- ชุ - -	- ชุ - -	- ชุ - -	- ค - -	- - - ค	- - - ลุ

- - ชช	- ล - ท	- ช - ล	- - ท ท	- - ชช	- ท - ล	- ช - ฟ	- ม - ร
- ชุ - -	- ลุ - ท	- ชุ - ลุ	- ท - -	- ชุ - -	- ท - ลุ	- ชุ - ฟ	- ม - รุ

- ร - ท	- ล - -	- - ล ท	ค - - ร	- - ร ม	- - ฟ ช	- ล - -	ช ฟ - -
- ชุ - -	ล ชุ - รุ	- ชุ - -	- รุ - -	- ค - -	ร ม - -	ฟ - ช ฟ	- - ม ร

- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	- ร - ร	ม ร - ร	- - - ร
- - - ชุ	- - - รุ	- - - ชุ	- - - รุ	- - - ชุ	- - - รุ	- - - ชุ	- รุ - -

- - ร ม	- - - ล	- - - ม	- ร - -	- - ร ม	- - - ล	- - - ม	- ร - -
- ค - -	- ลุ - -	- ท - -	- ลุ - -	- ค - -	- ลุ - -	- ท - -	- ลุ - -

- ฟ - -	- ม - ฟ	- - - ม	- - - -	- - - ร	- - ม ฟ	- ทิ - -	ล ฟ - -
- - - ร	- - - -	- ท - -	- ร - ท	- ลุ - -	- ร - -	- - ล ฟ	- - ม ร

- ฟ - -	- ม - ฟ	- - - ม	- - - -	- - - ร	- - ม ฟ	- ทิ - -	ล ฟ - -
- - - ร	- - - -	- ท - -	- ร - ท	- ลุ - -	- ร - -	- - ล ฟ	- - ม ร

- - ล ทิ	- - ทิ ทิ	- ริ - ทิ	- ล - ทิ	- ล - ซ	- - ซ ซ	- ล - ทิ	- - ทิ ทิ
- ซ - -	- ท - -	- ร - ท	- ลุ - ท	- ลุ - ซ	- ซ - -	- ลุ - ท	- ท - -

- - ล ทิ	- ริ - ม	- ม - ม	- ริ - ทิ	- ล - ซ	- - ซ ซ	- ล - ทิ	- - ทิ ทิ
- ซ - -	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ท	- ลุ - ซ	- ซ - -	- ลุ - ท	- ท - -

- - - ล	- ทิ ล -	- ล - -	ซ - - -	- ฟ - -	- - - ร	- - ม ฟ	- - - ล
- ลุ - -	- - - ฟ	- ม - -	- ฟ ม - ฟ	- - ม ร	- ล - -	- ร - -	- ลุ - -

- ลุ - -	- ทิ - ค	- - - ท	- - - -	- ฟ - -	- - - ร	- - ม ฟ	- - - ล
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ล - ฟ	- - ม ร	- ล - -	- ร - -	- ลุ - -

- ท - ล	- - ร ม	- ฟ ล -	ฟ ม - -	- - - ร	- - ม ฟ	- ทิ - -	ล ฟ - -
- ท - ลุ	- ท - -	- - - ม	- - ร ท	- ลุ - -	- ร - -	- - ล ฟ	- - ม ร

- ฟ - -	- ม - ฟ	- - - ม	- - - -	- - - ร	- - ม ฟ	- ทิ - -	ล ฟ - -
- - - ร	- - - -	- ท - -	- ร - ท	- ลุ - -	- ร - -	- - ล ฟ	- - ม ร

- - ล ทิ	- - ทิ ทิ	- ริ - ทิ	- ล - ทิ	- ล - ซ	- - ซ ซ	- ล - ทิ	- - ทิ ทิ
- ซ - -	- ท - -	- ร - ท	- ลุ - ท	- ลุ - ซ	- ซ - -	- ลุ - ท	- ท - -

- - ลท	- รี่ - มี่	- มี่ - มี่	- รี่ - ที่	- ล - ซ	- - ซ ซ	- ล - ที่	- - ที่ ที่
- ซ - -	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ท	- ลุ - ซุ	- ซุ - -	- ลุ - ท	- ท - -

- - - ล	- ที่ ล -	- ล - -	ซ - - -	- ฟ - -	- - - ร	- - ม ฟ	- - - ล
- ลุ - -	- - - ฟ	- ม - -	- ฟม - ฟ	- - ม ร	- ล - -	- ร - -	- ลุ - -

- ลี่ - -	- ที่ - ล	- - - ท	- - - -	- ฟ - -	- - - ร	- - ม ฟ	- - - ล
- - - ล	- - - -	- ฟ - -	- ล - ฟ	- - ม ร	- ล - -	- ร - -	- ลุ - -

- ท - ล	- - ร ม	- ฟ ล -	ฟ ม - -	- - - ร	- - ม ฟ	- ที่ - -	ล ฟ - -
- ท - ลุ	- ท - -	- - - ม	- - ร ท	- ลุ - -	- ร - -	- - ล ฟ	- - ม ร

- ฟ - -	- ม - ฟ	- - - ม	- - - -	- - - ร	- - ม ฟ	- ที่ - -	ล ฟ - -
- - - ร	- - - -	- ท - -	- ร - ท	- ลุ - -	- ร - -	- - ล ฟ	- - ม ร

- - ร ม	- - - ล	- - - ม	- ร - -	- - ร ม	- ท - ล	- - - ม	- ร - -
- ล - -	- ลุ - -	- ท - -	- ลุ - -	- ล - -	- ท - ลุ	- ท - -	- ลุ - -

- ซ - ล	- ท - ล	- - - ม	- ร - -	- ซ - ล	- ท - ล	- ซ - ล	- ท - รี่
- ซุ - ลุ	- ท - ลุ	- ท - -	- ลุ - -	- ซุ - ลุ	- ท - ลุ	- ซุ - ลุ	- ท - ร

- - ซซ	- ท - ล	- ซ - ฟ	- ม - ร	- ฟ ล -	ฟ ม - -	- ม ร -	- - - ท
- ซุ - -	- ท - ลุ	- ซุ - ฟ	- ม - รุ	- - - ม	- - ร ท	- - - ลุ	- ร - -

- ฟ ล -	ฟ ม - -	- ม ร -	- - - ท	- ม ร -	- - - ท	- ม ร -	- - - ท
- - - ม	- - ร ท	- - - ลุ	- ร - -	- - - ลุ	- ร - -	- - - ลุ	- ร - -

- ม ร -	- - - ท	- ม ร -	- - - ท	- ฟ - ม	- ร - -	ด - - -	- ด - -
- - - ด	- ร - -	- - - ด	- ร - -	- - - -	- ด - -	- ทด - ท	- - ร ม

- - ร ม	- ช - ล	- ท - ล	- ช - ม	- - - ม	- - - ร	- - ม ร	- - - ม
- ด - -	- ช - ด	- ท - ด	- ช - ม	- - - ม	- - - ร	- - ม ร	- ม - -

- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	ฟ ม - ม	- - - ม
- - - ด	- - - ม	- - - ด	- - - ม	- - - ด	- - - ม	- - - ด	- ม - -

- - - -	- ด - ล	- ล - -	ช ช - ล	- ช - -	- ล ท ร	- ม - ร	- ท - ล
- - - ด	- - - -	- ด - ช	- - - ด	- ร - -	ช - - ร	- ม - ร	- ท - ด

- - - ล	- - - ช	- - ล ช	- - - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล
- - - ด	- - - ช	- - ด ช	- ด - -	- - - ร	- - - ด	- - - ร	- - - ด

- ล - ล	- ล - ล	ท ล - ล	- - - ล	- - ท ท	- - ท ท	- ร - ท	- ล - ฟ
- - - ร	- - - ด	- - - ร	- ด - -	- ท - -	- ท - -	- ร - ท	- ด - ฟ

- ท ล -	ล ฟ - -	- - - ร	- - ม ฟ	- - ม ฟ	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ
- - ฟ	- - ม ร	- ด - -	- ร - -	- ร - -	- ด - ท	- ร - ท	- ด - ฟ

- - - ฟ	- - - ม	- - ฟ ม	- - - ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ
- - - ฟ	- - - ม	- - ฟ ม	- ฟ - -	- - - ท	- - - ฟ	- - - ท	- - - ฟ

- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	ช ฟ - ฟ	- - - ฟ	- ท ล -	- ล - -	- ท ล -	- ล - -
- - - ท	- - - ฟ	- - - ท	- ฟ - -	- - - ม	- - - ฟ	- - - ม	- - - ฟ

- ท ล -	- ฟ - -	- ท ล -	- ฟ - -	- ซ ฟ -	- ฟ - ฟ	- ฟ ม -	- ม - ม
- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - - ม	- - - ม	- - ฟ -	- - - ร	- - ม -

- ซ ฟ -	- ฟ - ฟ	- ฟ ม -	- ม - ม	- - - ม	- - - ม	- ฟ - ม	- - - ม
- - - ม	- - ฟ -	- - - ร	- - ม -	- ท - -	- ร - -	- - - -	- ร - -

- - - ม	- - - ม	- ฟ - ม	- - - ม	- ฟ - ม	- - - ม	- ฟ - ม	- - - ม
- ท - -	- ร - -	- - - -	- ร - -	- - - -	- ร - -	- - - -	- ร - -

ฟ ม - -	ฟ ม - -	ฟ ม - -	ฟ ม - -	- - - ค	- - ร ม	- ล - -	ซ ม - -
- - ร ม	- - ร ม	- - ร ม	- - ร ม	- ซ - -	- ค - -	- - ซ ม	- - ร ค

- ท - -	- ล - -	- ซ - ซ	- - - ค	- ม - ม	- ม - ร	- ค - ล	- ซ - ค
- - ล ซ	- - - ซ	- - - ร	- - - ค	- ม - ซ	- ม - ร	- ค - ม	- ร - ค

- - - ค	- - - ท	- - ค ท	- - - ค	- ค - ค	- ค - ค	- ค - ค	- ค - ค
- - - ค	- - - ท	- - ค ท	- ค - -	- - - ฟ	- - - ค	- - - ฟ	- - - ค

- ค - ค	- ค - ค	ร ค - ค	- - - ค	- ซ - ล	- - ค ค	- ม - ร	- - ค ค
- - - ฟ	- - - ค	- - - ฟ	- ค - -	- ร - ม	- ค - -	- ม - ร	- ค - -

- ซ - ล	- - ค ค	- ม - ร	- - ค ค	- ม - ร	- ค - ร	- ม - ร	- - ค ค
- ร - ม	- ค - -	- ม - ร	- ค - -	- ม - ร	- ค - ร	- ม - ร	- ค - -

- ม - ร	- ค - ร	- ม - ร	- ค - -	- ม - ร	- ค - -	- ม - ร	- ค - -
- ม - ร	- ค - ร	- ม - ร	- ค - -	- ม - ร	- ค - -	- ม - ร	- ค - -

รี ใ้ - -	ใ้ ใ้ - -	ใ้ ใ้ - -	ใ้ ใ้ - -	รี ใ้ - -	ใ้ ใ้ - -	ใ้ ใ้ - -	ใ้ ใ้ - -
- - ใ้ ใ้	- - ใ้ ใ้	- - ใ้ ใ้	- - ใ้ ใ้	- - ใ้ ใ้	- - ใ้ ใ้	- - ใ้ ใ้	- - ใ้ ใ้

- - - ใ้	- - - ใ้	- - - ใ้	- - ใ้ -	- - - ใ้	- - - ใ้	- - - ใ้	- - ใ้ -
- ใ้ - -	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- - ใ้ -	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- - ใ้ -

- - - ใ้	- ใ้ - ใ้	- - - ใ้	- ใ้ - ใ้	- - - ใ้	- - ใ้ ใ้	- ใ้ ใ้ -	ใ้ ใ้ - ใ้
- ใ้ - -	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- - - ใ้	- - - ใ้

- - ใ้ ใ้	- ใ้ - ใ้	- ใ้ - ใ้	- - ใ้ ใ้	- - ใ้ ใ้	- ใ้ - ใ้	- ใ้ - ใ้	- ใ้ - ใ้
- ใ้ - -	- ใ้ - ใ้	- ใ้ - ใ้	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- ใ้ - ใ้	- ใ้ - ใ้	- ใ้ - ใ้

- ใ้ - ใ้	- ใ้ - -	- - ใ้ ใ้	ใ้ - - ใ้	- - ใ้ ใ้	- ใ้ - -	- ใ้ - ใ้	- - - ใ้
- ใ้ - -	ใ้ ใ้ - ใ้	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- ใ้ - -	- ใ้ - ใ้	- - - -	- - - ใ้

ภาคผนวก ข.

โน้ตเดี่ยวกราวในระนาดทุ้มเพลงกราวในสามชั้นทางครุฑ่ม บำปยุวาทย์
กลุ่มลูกโยนเสียงโต กลุ่มทำนองที่ 1

ประโยคที่ 1

-ช - ช	- ช - ล	ดํ ลช ล	- - ดํ -	- <u>มี</u> มี มํ มํ	มํ มํ - รํ	ดํ รํ มํ รํ	- - ดํ -
-ร - -	ม ร - ม	ด ม ร ม	- ด - -	ม - ช ล	ช ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

ประโยคที่ 2

-ช - ช	- ช - ล	ดํ ลช ล	- - ดํ -	- <u>มี</u> มี มํ มํ	มํ มํ - รํ	ดํ รํ มํ รํ	- - ดํ -
-ร - -	ม ร - ม	ด ม ร ม	- ด - -	ม - ช ล	ช ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

ประโยคที่ 3

รด - -	ช ม - -	ล ช - -	ดํ ล - -	<u>ริ</u> ดิ - - -	<u>มี</u> มี - มํ -	รํ - ม -	มริ ดํ -
- ล ช ม	- - ม ช	- - ช ล	- - ล ด	- ล ช ม	- ช - ร	- ม - ล	- ด - -

ประโยคที่ 4

รด - -	ช ม - -	ล ช - -	ดํ ล - -	<u>มี</u> ริ - ร -	<u>มี</u> มี - มํ -	รํ - ม -	มริ ดํ -
- ล ช ม	- - ม ช	- - ช ล	- - ล ด	- ด - ม	- ช - ร	- ม - ล	- ด - -

ประโยคที่ 5

รด - -	ชม - ช -	ลช - ล -	ดํล - ดํ -	<u>ริ</u> ดิ - - -	<u>มี</u> มี - มํ -	รํ - มํ -	มริ ดํ -
- ล ช ม	- มช - ชํ	- ชล - ล	- ลด - ด	- ล ช ม	- ช - ร	- ม - ล	- - -

ประโยคที่ 6

รด - -	ชม - ช -	ลช - ล -	ดํล - ดํ -	<u>มี</u> ริ - ร -	<u>มี</u> มี - มํ -	รํ - มํ -	มริ ดํ -
- ล ช ม	- มช - ชํ	- ชล - ล	- ลด - ด	- ด - ม	- ช - ร	- ม - ล	- ด - -

ประโยคที่ 7

<u>มี</u> มี - ช -	ด - ช ล	ด ร ม -	ช ล ท ด	<u>ดิ</u> ดิ - - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ร - ด
- ม - ม	- ม - -	- - - ม	- - - -	- ด ช -	ฟ - ฟ -	ม - ร -	ด - ท -

ประโยคที่ 8

<u>มี</u> มี - ช -	ด - ช ล	ด ร ม -	ช ล ท ด	<u>ดิ</u> ดิ - - ช	- ล - ช	- ฟ - ม	- ร - ด
- ม - ม	- ม - -	- - - ม	- - - -	- ด ช -	ฟ - ฟ -	ม - ร -	ด - ท -

ประโยคที่ 5

- - มม -	- - มม -	- - มม -	- - มม -	มม- มม -	มม- มม -	มม- มม -	มม- มม -
- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม

ประโยคที่ 6

พชล ท	ด ร ม ฟ	ช ล ท ด้	ร ้ม - -	ร ด้ - - ด้	ร ้ม - -	ม ร์ ด้ ทั ล ช พ	ม ร ด้ ทั ล ช พ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ทั - -	- - - -	- - - -	- - - ม

ประโยคที่ 7

- - - -	- - มม -	- - - -	- - มม -	- - - -	- - มม -	- - - -	- - มม -
- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ม

ประโยคที่ 8

- - มม -	- - มม -	- - มม -	- - มม -	มม- มม -	มม- มม -	มม- มม -	มม- มม -
- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม

ประโยคที่ 9

.....หมดลอย)

พ ช ล ท	ด ร ม ฟ	ช - - -	- - - ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

กลุ่มลูกโยนเสียงโต กลุ่มทำนองที่ 4

ประโยคที่ 1

- - - -	- - - ร	- - ม ร	- - - ด	- - - -	- - - ร	- - ม ร	- - - ด
- - - -	- ช - ม	- - - -	ด ช - ร	- - - -	- ช - ม	- - - -	ด ช - ร

ประโยคที่ 2

- - ม ร	- - ร ร -	ม ร - -	ด ร ม ช	ด - - ช	ม - - ช	ม ร - -	ด ร ม ช
- - - -	ด ช - ด	- - ด ช	- - - -	- - ช -	- - ช -	- - ด ช	- - - -

ประโยคที่ 3

☀	☀							
ดื่ - - ชู	ม - - ชู	ม ร - -	ด ร ม ชู	ม ร - -	ด ร ม ชู	ม ร - ร	- - -	ด
- - ชู -	- - ชู -	- - ด ชู	- - - -	- - ด ชู	- - - -	- - ด -	ด ชู -	ร

ประโยคที่ 4

- - - -	- - - ร	- - ม ร	- - - ด	- - - -	- - - ร	- - ม ร	- - -	ด
- - - -	- ชู - ม	- - - -	ด ชู - ร	- - - -	- ชู - ม	- - - -	ด ชู -	ร

ประโยคที่ 5

				☀	☀			
- - ม ร	- - ร ร -	ม ร - -	ด ร ม ชู	ดื่ - - ชู	ม - - ชู	ม ร - -	ด ร ม ชู	
- - - -	ด ชู - ด	- - ด ชู	- - - -	- - ชู -	- - ชู -	- - ด ชู	- - - -	

ประโยคที่ 6

☀	☀							
ดื่ - - ชู	ม - - ชู	ม ร - -	ด ร ม ชู	ม ร - -	ด ร ม ชู	ม ร - ร	- - ด	ด
- - ชู -	- - ชู -	- - ด ชู	- - - -	- - ด ชู	- - - -	- - ด -	ด ชู -	ด

กลุ่มลูกโยนเสียงโต กลุ่มทำนองที่ 5

ประโยคที่ 1

ดื่ - -	ดื่ - ร ร	- - ม ร	- - ด	ดื่ - -	ดื่ - ร ร	- - ม ร	- - ด
- - ด	- - ด	ร - - -	ด ชู - ด	- - ด	- - ด	ร - - -	ด ชู - ด

ประโยคที่ 2

ดื่ - -	ช - ม	- - ม	ช - ร ร	- ร ร	ช - ร ร	ม ร - ร	- - ด
- - ด	- ท - ม	- - ม	- ล - ร	- - ร	- ล - ร	- - ด	ด ชู - ด

ประโยคที่ 3

ดื่ - -	ช - ม	- - ม	ช - ร ร	- ร ร	ช - ร ร	ม ร - ร	- - ด
- - ด	- ท - ม	- - ม	- ล - ร	- - ร	- ล - ร	- - ด	ด ชู - ด

ประโยคที่ 4

-ดดิ-	ลล - ม	- มม -	ด - ซซ -	- ซซ -	ลล - ร	ม ร - ร	- - ดดิ -
- - ด -	- ซ - ม	- - ม -	- ม - ซ	- - ซ -	- ซ - ร	- - ร -	ด ซ - ร

ประโยคที่ 5

- ดดิ -	ซ - มม -	- มม -	ซ - รร -	- รร -	ซ - รร -	ม ร - ร	- - ดดิ -
- - ร -	- ท - ม	- - ม -	- ล - ร	- - ร -	- ล - ร	- - ด -	ด ซ - ด

ประโยคที่ 6

-ดดิ-	ลล - ม	- มม -	ด - ซซ -	- ซซ -	ลล - ร	ม ร - ร	- - ดดิ -
- - ด -	- ซ - ม	- - ม -	- ม - ซ	- - ซ -	- ซ - ร	- - ร -	ด ซ - ร

ประโยคที่ 7

-ดดิ-	ซ - มม -	- มม -	ซ - รร -	- รร -	ซ - รร -	ม ร - ร	- - ดดิ -
- - ร -	- ท - ม	- - ม -	- ล - ร	- - ร -	- ล - ร	- - ด -	ด ซ - ด

ประโยคที่ 8

- ดดิ -	ซ - มม -	ซ ล ร -	ซซ - ซซ -	- - ซซ -	ด - ลล -	ด ร ม -	ดดิ - รดิ -
- - ด -	- ม - ม	- - - ซ	- ซ - ซ	- - - ซ	- ล - ล	- - - ด	- ร - ร

ประโยคที่ 9

- - ร -	ซ - มม -	- มม -	ซ - รร -	- รร -	ซ - รร -	ม ร - ร	- - ดดิ -
- - - ร	- ท - ม	- - ม -	- ล - ร	- - ร -	- ล - ร	- - ด -	ด ซ - ด

ประโยคที่ 10

- ดดิ -	ซ - มม -	ซ ล ร -	ซซ - ซซ -	- - ซซ -	ด - ลล -	ด ร ม -	ดดิ - รดิ -
- - ด -	- ม - ม	- - - ซ	- ซ - ซ	- - - ซ	- ล - ล	- - - ด	- ร - ร

ประโยคที่ 11

- - ร -	ซ - มม -	- มม -	ซ - รร -	- รร -	ซ - รร -	ม ร - ร	- - ดดิ -
- - - ร	- ท - ม	- - ม -	- ล - ร	- - ร -	- ล - ร	- - ด -	ด ซ - ด

ประโยคที่ 5

-ชชฺ ติ -	- ตติ - ต	- - ต	-	- ร - ต	-ชชฺ ติ -	- ตติ - ต	- - ม	-	- ร - ต
- ช - ช	- ต ช -	- ช -	-	ช - ช -	- ช - ช	- ต ช -	- ช -	-	ช - ช -

กลุ่มลูกโยนเสียงโต กลุ่มทำนองที่ 8

ประโยคที่ 1

- ติ -	ติ - ต ช	- - ช -	ช - ช ม	- - ช -	ช - ช ม	- - ม -	ม - ม ต
ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 2

- ติ -	ติ - ต ช	- - ช -	ช - ช ม	- - ช -	ช - ช ม	- - ม -	ม - ม ต
ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 3

- ติ -	ช - ช ม	- - ม -	ม - ม ต	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ต
ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 4

- ติ -	ช - ช ม	- - ม -	ม - ม ต	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ต
ชช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 5

- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ต	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ต
ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 6

- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ต	- - ช -	ช - ฟ ม	- - ม -	ม - ร ต
ชช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -	ช ช - ช	- ช - -

ประโยคที่ 7

- - ต -	ต ต - ต	- - ต	-	- ร - ต	- - ต	-	- ร - ต	- - ต	-	- ร - ต
ชช - ช	- - ช -	- ช -	-	ช - ช -	- ช -	-	ช - ช -	- ช -	-	ช - ช -

ประโยคที่ 8

- ร - ต	- ร - ต	- ร - ต	- - -	-
ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -	- - -	-

กลุ่มลูกโยนเสียงเร กลุ่มทำนองที่ 1

ประโยคที่ 1

ท ล - -	ช ล ท ดิ	-	ล ท ดิ	ร ม - -	-	ดิ - ล ดิ	-	ล - -	ช ฟ - -	-	ริ - -	-
- - ช ร	- - - -	ช - - - -	- - - -	- - - -	-	- - - -	ฟ - - - -	- - - -	- - - -	ม ร - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 2

ดิ ล - -	ล ช - -	ช ม - -	ม ร - -	ช - ริ	-	ล ทิ ดิ ริ	-	ล ทิ	ดิ ริ - -	-
- - ช ม	- - ม ร	- - ร ด	- - ด ช	- - - -	ช - - - -	- - - -	ร - - - -	ช - - - -	- - - -	ร - - - -

กลุ่มลูกโยนเสียงเร กลุ่มทำนองที่ 2

ประโยคที่ 1

- - ริ ริ	- - ริ -	- -	มิ มิ	- - มิ -	- -	มิ มิ	- - มิ -	- -	ริ ริ	- - ริ -
- - ร ท ร	- - - -	- -	ม ช ม	- - - -	- -	ม ช ม	- - - -	- -	- - ร ท ร	- - - -

ประโยคที่ 2

- - ริ ริ	- - ริ -	- -	มิ มิ	- - มิ -	- -	มิ มิ	- - มิ -	- -	ริ ริ	- - ริ -
- - ร ท ร	- - - -	- -	ม ช ม	- - - -	- -	ม ช ม	- - - -	- -	- - ร ท ร	- - - -

ประโยคที่ 3

 - ริ -	 - ท -	 - ริ -	 - มิ -	 - มิ -	 - มิ -	 - ริ -
ร - ร ท	- - ท ร	- - ร ท	- - มิ -	มิ - มิ ช	- - ช มิ	- - มิ ช - -

ประโยคที่ 4

 - ริ -	 - ท -	 - ริ -	- มิ -	- มิ -	- มิ -	- มิ -	- ริ -
ร - ร ท	- - ท ร	- - ร ท	- - มิ -	มิ - มิ ช	- - ช มิ	- - มิ ช	- - - -

ประโยคที่ 5

 - มิ -	 - มิ -	 - มิ -	- ริ -	- มิ -	- มิ -	- - - -	- ริ -
มิ - มิ ช	- - ช มิ	- - มิ ช	- - - -	มิ - มิ ช	- - - -	ช มิ ท ร	- - - -

ประโยคที่ 6

 - ม - -	 - ม - -	 - ม - -	- รั - -	 - ม - -	 - ม - -	- - - -	- รั - -
ม - ม ฑ	- - ฑ ม	- - ม ฑ	- ร - -	ม - ม ฑ	- - ฑ ฑ	ฑ ม ท ร	- ร - -

ประโยคที่ 7

- ช - -	- รั - ช	- - มม	- รั - -	- ช - -	- รั - ช	- - มม	- รั - -
ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -	ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -

ประโยคที่ 8

- - - -	ล ช - -	- ช - -	มม - รั	- - - -	ล ช - -	- ช - -	มม - รั
- ท - -	- - ม ร	ท - ม ร	- ร - ร	- ท - -	- - ม ร	ท - ม ร	- ร - ร

ประโยคที่ 9

- ช - -	- รั - ช	- - มม	- รั - -	- ช - -	- รั - ช	- - มม	- รั - -
ม - ม ร	- ร - -	ม ร - ร	- ร - -	ม - ม ร	- ร - -	ม - ร	- ร - -

ประโยคที่ 10

ช พ - -	ช พ - -	ช พ - -	ช พ - -	มร - ร ม	ลช - ช ล	- ช - พ	- ม - ร
- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- - ม ร	- ด - -	- พ - -	พ - ม -	ร - ด -

กลุ่มทำนองเนื้อแท้ของเพลงกราวใน

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 1

ประโยคที่ 1

ประโยคที่ 1

-ดท - ร	ช - - รีม	ลช - - รั	- ท - -	- - ททิ -	รั ท - -	ล ฟ - -	- รั - }
ช - รั -	- ทด -	- ม ร -	ช - - ล	- - - ท	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - }

ประโยคที่ 2

-ดท - ม	- รั - ด	- ท - ล	- - - }	ม รั - -	รั ท - -	ล ฟ - -	- รั }
ช - ด -	ด - ท -	ล - ช -	- - - }	- - ฟ ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - }

ประโยคที่ 3

รั ท - -	ล ฟ - -	รั ท - -	- ฟ - }	ทิท - ร ท	- - ร ม	ฟ ล - -	ฟ ม - -
- - ล ฟ	- - ม ร	- - ล ฟ	- ฟ - }	- ท - -	ล ท - -	- - ร ม	- - ร ท

ประโยคที่ 4

พิพ - ลฟ	- - ลท	ด ม - -	ด ท - -	รั ด - -	ด ล - -	ช ม - -	- ด - }
- ฟ - -	ม ฟ - -	- - ลท	- - ลฟ	- - มช	- - ชม	- - รด	- ด - }

ประโยคที่ 5

ดท - ด -	ร - ม -	- ร - มฟ	ล - ท -	- ล - }	- - ร ม	- ล - -	ฟ ม - -
- ล - ท	- ด - ร	ล - รั -	- ฟ - ล	- ม - }	ล ท - -	- - ร ม	- - ร ท

ประโยคที่ 6

ฟม - ม -	ฟ - ล รั	- - ม รั	ด ท ล ฟ	- - - -	ร ม ฟ ล	ท ล - -	- - - ช
- ร - ฟ	- ล - ร	- - ม ร	ด ท ล ฟ	- - ล ท	- - - -	- - ฟ ม	ฟ - ฟ -

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 2

ประโยคที่ 1

- ล - -	ร - ุ <u>ช</u> -	ช <u>ช</u> - - -	ร - ุ <u>ท</u> -	- - ุ <u>ท</u> -	ร ท - -	ฟ ม - -	- ุ <u>ท</u> - -
- ร - -	- ุ <u>ร</u> - ุ <u>ช</u>	- ุ <u>ช</u> - - -	- ุ <u>ฟ</u> - ุ <u>ท</u>	- - - ุ <u>ท</u>	- - ล ุ <u>ช</u>	- - ร ท	- ุ <u>ท</u> - -

ประโยคที่ 2

ุ <u>ท</u> ล - -	ุ <u>ช</u> ม - -	ร ท - -	- ุ <u>ช</u> - -	- - ุ <u>ท</u> ร	- - ร ุ <u>ช</u>	- - ร ร -	- ุ <u>ท</u> - -
- - ุ <u>ท</u> ร	- - ร ท	- - ุ <u>ล</u> ุ <u>ช</u>	- ุ <u>ช</u> - -	ุ <u>ม</u> ุ <u>ช</u> - -	ุ <u>ช</u> ุ <u>ท</u> ร ุ <u>ช</u>	ร ท - ุ <u>ท</u>	- ุ <u>ท</u> - -

ประโยคที่ 3

ุ <u>ม</u> ฟ - -	ุ <u>ม</u> ุ <u>ฟ</u> - -	ุ <u>ล</u> ท - -	ุ <u>ล</u> ุ <u>ท</u> - -	- - - ุ <u>ล</u>	- ล - -	ฟ ม - -	- ุ <u>ท</u> - -
- - ุ <u>ล</u> ุ <u>ฟ</u>	- - ุ <u>ล</u> ุ <u>ท</u>	- - ร ท	- - ร ม	ฟ ล - -	- - ฟ ม	- - ร ท	- ุ <u>ท</u> - -

ประโยคที่ 4

ท ล - -	ุ <u>ช</u> ม - -	ร - - -	- ุ <u>ช</u> - -	ุ <u>ม</u> ุ <u>ช</u> - -	ุ <u>ช</u> ุ <u>ท</u> - -	- - ร ร -	- ุ <u>ท</u> - -
- - ุ <u>ท</u> ร	- - ร ท	- - ุ <u>ล</u> ุ <u>ช</u>	- ุ <u>ช</u> - -	- - ุ <u>ท</u> ร	- - ร ุ <u>ช</u>	ร ท - ุ <u>ท</u>	- ุ <u>ท</u> - -

ประโยคที่ 5

- - ุ <u>ล</u> ุ <u>ท</u>	ุ <u>ด</u> ุ <u>ร</u> - -	ุ <u>ม</u> ุ <u>ร</u> ุ <u>ด</u> ุ <u>ท</u>	- - - -	- - ุ <u>ฟ</u> ุ <u>ฟ</u> -	ล ฟ - -	ุ <u>ร</u> ุ <u>ท</u> - -	- ุ <u>ฟ</u> - -
ม ฟ - -	- - - -	- - - -	ล ฟ - -	- - - - ุ <u>ฟ</u>	- - ม ร	- - ล ฟ	- ุ <u>ฟ</u> - -

ประโยคที่ 6

ุ <u>ม</u> ุ <u>ร</u> - -	ุ <u>ร</u> ุ <u>ท</u> - -	ล ฟ - -	- ุ <u>ร</u> - -	- ร - -	ท ล ุ <u>ช</u> -	ุ <u>ม</u> ุ <u>ฟ</u> ุ <u>ช</u> ุ <u>ล</u>	- - - -
- - ุ <u>ฟ</u> ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ุ <u>ร</u> - -	ุ <u>ท</u> - ุ <u>ช</u> ุ <u>ล</u>	- - - - ุ <u>ร</u>	- - - - -	- - - - -

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 3

ประโยคที่ 1

ม ฟ - -	ม ด - -	ล ฟ - -	- ดั - -	พื - ล ฟ	- - ล ท	ด ม - -	ด ท - -
- - ม ด	- - ท ล	- - ม ด	- ด - -	- ฟ - -	ม ฟ - -	- - ล ท	- - ล ฟ

ประโยคที่ 2

ม ริ - -	ริ ท - -	ล ฟ - -	- ริ - -	ริ - วั -	- ล - ฟ	- - ม ฟ	ช ล - -
- - ฟ ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	- ล - ร	ล - ม -	ม ร - -	- - - -

ประโยคที่ 3

ริ ท - -	- ฟ - -	ท ล - -	- ม - -	ล ฟ - -	- ริ - -	ฟ ม - -	- ท - -
- - ล ฟ	- ฟ - -	- - ฟ ม	- ม - -	- - ม ร	- ร - -	- - ร ท	- ท - -

ประโยคที่ 4

ร ท - -	ม ร - -	ร ท - -	- ฟ - -	ท ล - -	- ม - -	ล ฟ - -	- ร - -
- - ล ฟ	- - ท ล	- - ล ฟ	- ฟ - -	- - ฟ ม	- ม - -	- - ม ร	- ร - -

ประโยคที่ 5

- - - ช	ล ท ด ร	- - - ร	ม พ ช ล	- - ดั ท	- - - -	- - ล ช	- - - -
- - ร -	- - - -	- - ล -	- - - -	- - - -	ล ช ฟ ม	- - - -	ฟ ม ร ท

ประโยคที่ 6

- - ท ริ	- - ท ท	- - ล ล	- - ฟ ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ฟ	- - ม ม	- - ริ -
ท ร - -	ร ท - -	ฟ ล - -	ล ฟ - -	ฟ ล - -	ล ฟ - -	ท ม - -	ม ร - ร

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 4

ประโยคที่ 1

- - ท ท	- - ร ม ช	- - - ร	ม ช - -	- - ร ม ช	- - - -	ท ร - ท	- ท - -
- - - ท	- - - ช	- ท - -	- ช - ท	- - - ช	- ช - ล	- - - -	- ฟ - -

ประโยคที่ 2

--มม-	ช ม - -	ร ท - -	- ช - -	- ทท - -	ม ช - -	- - ท ร	- - - -
- - - ม	- - ร ท	- - ล ช	- ช - -	- - ท ร	- ช - -	- ล - -	- ท - -

ประโยคที่ 3

-ฟ-ล	ท ร - -	- - - ล	- ฟ - -	- ล - ฟ	- ม - -	- ฟ - ม	- ร - -
- - ฟ -	- - - ท	- ล - -	ฟ - - ม	- - ฟ -	ม - - ร	- - ม -	ร - - ท

ประโยคที่ 4

-ฟ-ม	- ร - ท	- - ล -	- ช - -	ม ช - -	ช ท - -	- - รร -	- ท - -
- - ม -	ร - ท -	- ล - ช	- ร - -	- - ท ร	- - ร ช	ร ท - ท	- ท - -

ประโยคที่ 5

ลทดว	- ร - -	- - ลล -	- ฟ - -	ฟ - รร -	- - ร -	- - ม -	- - ฟ -
- - - -	- ร - -	ล ร - ฟ	- ฟ - -	- ล - ร	ล ร - -	ท ม - -	ด ฟ - -

ประโยคที่ 6

มร - -	ร ท - -	ล ฟ - -	- ร - -	ท ร - -	- ท ล ช	- มฟชล	- - - -
- - ฟ ล	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	- - ช ล	- - - -	ร - - -	- - - -

ทำนองเนื้อแท้กลุ่มที่ 5

ประโยคที่ 1

--มี-	- มี - -	- มี - -	- มี - -	- มี - -	- มี - -	- มี - -	ดี ท - -
-มมม	- - ม ล	- - ล ท	- - ท ดี	- - ม ล	- - ดี ท	- - ล ท	- - ล ฟ

ประโยคที่ 2

--ทท-	ร ท - -	ล ฟ - -	- ร - -	ฟ มี - -	ฟ มี - -	มี ร - -	มี ร - -
- - - ท	- - ล ฟ	- - ม ร	- ร - -	- - ร มี	- - ร ท	- - ท ร	- - ท ล

กลุ่มลูกโยนที่ 3 เสียงที

ประโยคที่ 1

รื ทั - -	ทั ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- รื - ล	- - ล -	- รื - ทั	- - ทั -
-- ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ล -	- ล ฟ ล	- - ท -	- ท ร ท

ประโยคที่ 2

รื ทั - -	ทั ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- รื - ล	- - ล -	- รื - ทั	- - ทั -
-- ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- - ล -	- ล ฟ ล	- - ท -	- ท ร ท

ประโยคที่ 3

รื ทั - -	ทั ล - -	- - ฟ -	- ม - -	- - ทัทั -	- รื - -	- รื - -	- รื - -
-- ล ฟ	- - ฟ ม	- ร - ม	- - ร ท	- - - ทั	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ประโยคที่ 4

ทัทั - ร ท	- - ร ม	- - ฟ -	- ม - -	- - ทัทั -	- รื - -	- รื - -	- รื - -
- ท - -	ล ท - -	- ร - ม	- - ร ท	- - - ทั	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ประโยคที่ 5

รื ทั - -	ทั ล - -	- - ฟ -	- ม - -	- - ทัทั -	- รื - -	- รื - -	- รื - -
-- ล ฟ	- - ฟ ม	- ร - ม	- - ร ท	- - - ทั	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ประโยคที่ 6

ทัทั - ร ท	- - ร ม	- - ฟ -	- ม - -	- - ทัทั -	- รื - -	- รื - -	- รื - -
- ท - -	ล ท - -	- ร - ม	- - ร ท	- - - ทั	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ท

ประโยคที่ 7

รื ทั - -	ฟ - - -	ทั ล - -	- ม - -	ล ฟ - -	รื - - -	ฟ ม - -	- ทั - -
-- ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- ม - -	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- ท - -

ประโยคที่ 8

รื ท - -	ฟี่ - - -	ทึ ล - -	- มี่ - }	ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - }
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- - ม - }	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- - ท - }

ประโยคที่ 9

รื ท - -	ฟี่ - - -	ทึ ล - -	มึ - - -	ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - }
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- - ม ฟ	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- - ท - }

ประโยคที่ 10

รื ท - -	ฟี่ - - -	ทึ ล - -	มึ - - -	ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - }
- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ฟ ม	- - ม ฟ	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- - ท - }

ประโยคที่ 11

ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - }	ล ฟ - -	รึ - - -	ฟ ม - -	- ทึ - }
- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- - ท - }	- - ม ร	- - ร ม	- - ร ท	- - ท - }

ประโยคที่ 12

ฟ ม - -	- ล - - }	ฟ ม - -	- ทึ - }	ฟ ม - -	- ล - - }	ฟ ม - -	- ทึ - }
- - ร ล	- - ล - - }	- - ร ท	- - ท - }	- - ร ล	- - ล - - }	- - ร ท	- - ท - }

ประโยคที่ 13

- - ทท -	- - ร - -	- - ลล -	- - ร - -	- - ทท -	- - ร - -	- - ลล -	- - ร - -
- - - ท	- - ล ล	- - - ล	- - - ท	- - - ท	- - ล ล	- - - ล	- - - ท

ประโยคที่ 14

- - ร - -	- - ร - -	- - ร - -	- - ร - -	ร - ร -	ร - ร -	ร - ร -	- - ท - -
- - ล ล	- - - ท	- - ล ล	- - - ท	- ล - -	- ล - -	- ล - -	- ฟ - -

กลุ่มลูกโยนที่ 4 เสียงมี

ประโยคที่ 1

ล-พล	ฟ-ฟ-	- - ฟม	- - -	- - ลุ ท	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -
-ม- -	- ท - ล	ฟม - -	ร ท -	มุ ฟ - -	ลู - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม

ประโยคที่ 2

- - ล -	ม ฟ ช ล	- - ม ฟ	ช ล - -	- - ม -	ท ด ร ม	- - ท ด	ร ม - -
- - - ร	- - - -	- ร - -	- - - -	- - - ล	- - - -	- ล - -	- - - -

ประโยคที่ 3

รุ ท - -	ท ล - -	ล ฟ - -	ฟ ม - -	- - ลุ ท	- ม - -	- ล - -	มี - - ฟ
- - ล ฟ	- - ฟ ม	- - ม ร	- - ร ท	- ฟ - -	- - ร ท	- - ฟ ม	- - - ม

ประโยคที่ 4

- - มี -	- - - -	- - มี -	- รุ - รุ	- - รุ -	- - - -	- - รุ -	- - - -
- - ช ม	- - ม ม	- ม ช ร	- - ร -	ร - ท ร	- - ร ร	- ร ท ม	- - - -

ประโยคที่ 5

- - มี -	- - - -	- - มี -	- รุ - รุ	- - รุ -	- - - -	- - รุ -	- - - -
- - ช ม	- - ม ม	- ม ช ร	- - ร -	ร - ท ร	- - ร ร	- ร ท ม	- - - -

ประโยคที่ 6

มี - -	- รุ - -	- รุ - -	มี - -	มี - -	- รุ - -	- รุ - -	มี - -
ช - ม	- รท - ร	- ท - ร	- มช - ม	- ช - ม	- รท - ร	- ท - ร	- มช - ม

ประโยคที่ 7

- รุ - -	- มี - -	- รุ - -	มี - -	- รุ - -	มี - -	- รุ - -	มี - -
- ท - ร	- มช - ม	- ท - ร	- มช - ม	- ท - ร	- มช - ม	- ท - ร	- มช - ม

ประโยคที่ 8

- - ม ม	- - ช - -	- - ร ร	- - ช - -	- - ม ม	- - ช - -	- - ร ร	- - ช - -
- - - ม	- - - ร ร	- - - ร	- - - ม ม	- - - ม	- - - ร ร	- - - ร	- - - ม ม

ประโยคที่ 9

- ช - -	- ช - -	- ช - -	- ช - -	ช - ช -	ช - ช -	ช - ช -	- - -
- - ร ร	- - ม ม	- - ร ร	- - ม ม	- ร - ม	- ร - ม	- ร - ม	- - -

กลุ่มลูกโยนที่ 5 เสียงลา กลุ่มที่ 1

ประโยคที่ 1

ร - ทั ร	ทั - ทั -	- - ทั ล	- - -	ช ม - -	ร ท - -	ม ร - -	- ล - -
- ล - -	- ม - ร	ทั ล - -	ช ม - -	- - ร ท	- - ล ช	- - ท ล	- ล - -

ประโยคที่ 2

- - ร ท	- - ร -	- - ม ร	- - ม -	- - ช ม	- - ช -	ท ร - -	- ล - -
- - - -	ร ร - ร	- - - -	ร ม - ม	- - - -	ม ช - ช	- - ม ล	- ร - ล

ประโยคที่ 3

- - - -	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- ร - -	- ร - ล	- ร - -	- - - ล
- - - -	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- ร - -	- ร - ร	- - ล ล	- ล - ร

ประโยคที่ 4

- - - -	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- ร - -	- ร - ล	- ร - -	- - - ล
- - - -	- - - ร	- - - ร	- - - ร	- ร - -	- ร - ร	- - ล ล	- ล - ร

ประโยคที่ 5

- - - -	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- ร - -	- ร - ล	- - ล ร	- - - ล
- - - -	- ล - ร	- - - ร	- ล - ร	- - - ล	- - - ร	- ร - -	- ล - ร

ประโยคที่ 6

- - - -	- - - ล	- - - ร	- - - ล	- ร - -	- ร - ล	- - ล ร	- - - ล
- - - -	- ล - ร	- - - ร	- ล - ร	- - - ล	- - - ร	- ร - -	- ล - ร

ประโยคที่ 7

- - - ล	- ร - -	- ร - ล	- ร - ล	- - - ร	- ล - -	- ร - ล	- ร - ล
- - ล -	- ร - ม	- - ม ล	- - ม ล	- - ร -	- ล - ม	- - ม ล	- - ม ล

ประโยคที่ 8

--- ล	- รั - -	- รั - ล	- รั - ล	--- รั	- ล - -	- รั - ล	- รั - ล
-- ล -	- ร - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล	-- ร -	- ล - มุ	- - มุ ล	- - มุ ล

ประโยคที่ 9

----	--- ล	----	--- ล	รั --	--- รั	----	--- ล
----	- ล - -	- ร - ล	----	--- มุ	- ล - -	--- ล	--- ล

ประโยคที่ 10

----	--- ล	----	--- ล	- รั --	--- รั	----	--- ล
----	- ล - -	- ร - ล	----	--- มุ	- ล - -	--- ล	--- ล

ประโยคที่ 11

- รั - -	--- รั	- - -	--- ล	- รั - -	--- รั	----	--- ล
--- มุ	- ล - -	--- ล	--- ล	--- มุ	- ล - -	--- ล	--- ล

กลุ่มลูกโยนที่ 5 เสียงลา กลุ่มที่ 2

ประโยคที่ 1

----	- รั ม ฃ	--- ล	---	- รั - }	- - รั ฃ	--- ล	---
----	- ฃ - ฃ	-- ล ล	ล - - }	- ร - }	- ท ร ฃ	-- ล ล	ล - - }

ประโยคที่ 2

----	- รั ม ฃ	--- ล	---	- รั - }	- - รั ฃ	--- ล	---
----	- ฃ - ฃ	-- ล ล	ล - - }	- ร - }	- ท ร ฃ	-- ล ล	ล - - }

ประโยคที่ 3

- รั - }	- - รั ฃ	--- ล	---	- รั - }	- - รั ฃ	--- ล	---
- ร - }	- ท ร ฃ	-- ล ล	ล - - }	- ร - }	- ท ร ฃ	-- ล ล	ล - - }

ประโยคที่ 4

- - - รึ	ทำ - ทำ รึ	- มี - รึ	- ทำ - -	- - - รึ	ทำ - ทำ รึ	- มี - รึ	- ทำ - -
- - ร -	- ล - -	- - ร -	ช้ - - ล	- - ร -	- ล - -	- - ร -	ช้ - - ล

ประโยคที่ 5

- - - รึ	- ทำ - -	- มี - รึ	- ทำ - -	- - - รึ	- ทำ - -	- มี - รึ	- ทำ - -
- - ร -	ช้ - - ล	- - ร -	ช้ - - ล	- - ร -	ช้ - - ล	- - ร -	ช้ - - ล

ประโยคที่ 6

- รึ - ทำ	- - - รึ	- ทำ - -	- - -
- - ช้ -	- ล - -	ช้ - - ล	- - -

กลุ่มลูกโยนที่ 6 เสียงฟา

ประโยคที่ 1

				- - - มี	- - รึ มี	- ฟ - มี	- - รึ มี
				- มี - -	- ทำ - -	- - - -	- ทำ - -

ประโยคที่ 2

- - ดมี	- ฟ - มี	- - ด ทำ	- - - -	มี รึ - -	รึ ทำ - -	ทำ ล - -	ล ฟ - -
ด ทำ - -	ด - ด -	ด ทำ - -	ล ฟ - -	- - ทำ ล	- - ล ฟ	- - ฟ มี	- - มี ร

ประโยคที่ 3

(ลอย.....

- - ลลึท	- ด - ร	- - ฟล	- - - ล	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - ล -	- - - -	- - มี -	- มี - ฟ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่

หมดลอย)

- - ทล -	- - ฟมี	- - - -	- - - ล				ฟ
- - - ฟ	- - - - ร	- - - -	- - - ฟ				ฟ

ประโยคที่ 5

ล ฟ - -	- - ลลึ -	- ฟ - -	- - ลลึ -	ท ล - -	- - ทท -	- - - -	- - ทท -
- - ฟล	- - ล -	ล ล - ล	- - ล -	- - ล ท	- - ท -	ท ท - ท	- - ท -

ประโยคที่ 6

รื ทั - -	- - รร -	- ท ฝ -	- ั รร -	พื ้ม - -	- - ฝฝ -	- ฝ - -	- - ฝฝ -
- - ท ร	- - ร -	ร ร - ร	- - ร -	- - ม ฝ	- - ฝ -	ฝ ล - ฝ	- - ฝ -

ประโยคที่ 7

ล ฝ - -	- - ลล -	- ฝ ฝ -	- ั ลล -	ท ล - -	- - ทท -	ฝ ล - -	- - ทท -
- - ฝล	- - ล -	ล ล - ล	- - ล -	- - ล ท	- - ท -	ท ท - ท	- - ท -

ประโยคที่ 8

รื ทั - -	- - รร -	- ท ฝ -	- ั รร -	พื ้ม - -	- - ฝฝ -	- ฝ - -	- - ฝฝ -
- - ท ร	- - ร -	ร ร - ร	- - ร -	- - ม ฝ	- - ฝ -	ฝ ล - ฝ	- - ฝ -

ประโยคที่ 9

- - ฝฝ -	- ล ทั รื	- - ลล -	- ท ด ร	- - ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฝ
- - - ฝ	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

ประโยคที่ 10

- - ฝฝ -	- ล ทั รื	- - ลล -	- ท ด ร	- - ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฝ
- - - ฝ	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

ประโยคที่ 11

- - ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฝ	- - ลล -	- ท ด ร	- - - ท	ด ร ม ฝ
- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -	- - - ล	- - - -	- - ล -	- - - -

ประโยคที่ 12

- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ล	- - - -
- - ล -	ม ม - ม	- - ล -	ฝ ฝ - ฝ	- - ล -	ม ม - ม	- - ล -	ฝ ฝ - ฝ

ประโยคที่ 13

- ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -	ล - ล -	ล - ล -	ล - ล -	- ฝ - -
- - ม ม	- - ฝ ฝ	- - ม ม	- - ฝ ฝ	- ม - ฝ	- ม - ฝ	- ม - ฝ	- ด - -

กลุ่มลูกโยนเสียงมีครั้งที่ 2

ประโยคที่ 1

รื้ ทื้ - -	ทื้ รื้ - -	รื้ ทื้ - -	ท ล - -	ฟ ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ร	- - ร ม	- - ม ฟ

ประโยคที่ 2

รื้ ทื้ - -	ทื้ รื้ - -	รื้ ทื้ - -	ท ล - -	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -	- มื้ - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม	- ม - -

ประโยคที่ 3

รื้ ทื้ - -	ทื้ รื้ - -	รื้ ทื้ - -	ท ล - -	ฟ ล - -	- ล - -	- ล - -	- ล - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ฟ ล	- - ล ร	- - ร ม	- - ม ฟ

ประโยคที่ 4

รื้ ทื้ - -	ทื้ รื้ - -	รื้ ทื้ - -	ท ล - -	- ม - -	- ฟ - -	- ล - -	- มื้ - -
- - ท ร	- - ร ท	- - ท ล	- - ล ฟ	- - ร ท	- - ม ร	- - ฟ ม	- ม - -

ประโยคที่ 5

- - ล ท	- - ร ม	- ล - -	- มื้ - -	- - - ทท	รื้ ทื้ - -	- ล - ฟ	- - - -
ฟ - - -	ล ท - -	ร - ฟ ม	- ม - -	- - - ท	- - ล ฟ	- - ร -	- ม - -

ประโยคที่ 6

- - ล ท	- - ร ม	- ล - -	- มื้ - -	- - - ทท	รื้ ทื้ - -	- ล - ฟ	- - - -
ฟ - - -	ล ท - -	ร - ฟ ม	- ม - -	- - - ท	- - ล ฟ	- - ร -	- ม - -

ประโยคที่ 7

ลล - ท ล	- ช - -	- ล - ฟ	- - - -	ลล - ท ล	- ช - -	- ล - ฟ	- - - -
- ล - -	ม - - ฟ	- - ร -	- ม - -	- ล - -	ม - - ฟ	- - ร -	- ม - -

ประโยคที่ 8

- - ล -	- รร - ร	- - มม	- - - -	- - ล -	- รร - ร	- - มม	- - - -
- - - ล	- - ร -	- ท - ม	- ม - -	- - - ล	- - ร -	- ท - ม	- ม - -

ทำนองจบกลุ่มลูกโยนเสียงโต ครั้งที่ 2

ประโยคที่ 1

รื - ทั รื	- ทั - -	ล ช - -	- ท - -	รื - ทั รื	- ทั - -	ล ช - -	ฟ ม - -
- ล - -	ช - ล ช	-- ฟ ม	- ม - -	- ล - -	ช - ล ช	-- ฟ ม	- - ร ด

ประโยคที่ 2

-- ทั ทั	- ล ท ด	-- - ล	ท ด ร ม	รื ดั - -	ดั ล - -	ช ม - -	- ดั - -
-- - ทั	- - - -	-- ช -	- - - -	- - ม ช	- - ช ม	- - ร ด	- ด - -

ประโยคที่ 3

-- ม ช	- - ช ดั	-- ทั ทั -	- มั - -	มั ดั - -	ดั ช - -	ช - ม ช	- - - ทั
ทั ด - -	ด ม - -	ช ม - ม	- ม - -	- - ม ช	- - ด ม	- ด - -	- ทั - ด

ประโยคที่ 4

- ทั - -	- - ทั ล	- ทั - ล	- - - ดั	- มั มั มั	มั มั - รื	ดั รื มั รื	- - ดั ดั
- ร - ม	ฟ - -	- ร - ม	- ด - -	- ม ช ล	ช ม - ร	ด ร ม ร	- ด - -

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นายชัชวาล แสงทอง เกิดเมื่อ 6 เมษายน ๒๕๒๕ ที่อยู่ 41 หมู่ 2 ต. บ้านหาด
อ. บ้านลาด จ. เพชรบุรี 76150 การศึกษาระดับมัธยมโรงเรียนพรหมานุสรณ์จังหวัดเพชรบุรี
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร) ระดับปริญญาโทศิลปกรรมศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์
08 – 6160 – 1692 E- mail snoopydrak333@hotmail.com

